

Inkomna handlingar från KS, KF, Stadsledningskontoret och övrig post

Sammanträdesdatum 2021-06-08		
Typ av handling	Organisation/ Namn	Handling
Inkommen	KS	REMISS – Förslag till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021-2026.
Inkommen	KF	Göteborgs Stads handlingsplan hur inköps- och beställarkompetens ska öka.
Inkommen	KF	Göteborgs Stads årsredovisning 2020.
Inkommen	KF	Retroaktiv utbetalning och uppräknings av arvoden för förtroendevalda
Inkommen	KF	Uppräkning av arvoden 2021 - information
Inkommen	GSAB	Göteborgs Stadshus verksamhetsdel i Stadens försäkringsprogram.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-10

Diarienummer 0355/20

Handläggare

Gunilla Henningsson

Telefon: 031-368 02 72

E-post: gunilla.henningsson@stadshuset.goteborg.se

Remittering av Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen remitterar, utan eget ställningstagande, stadsledningskontorets förslag till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, till utsedda remittenter, i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, med begäran om yttrande senast 2021-09-10.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2019-12-11 § 936 att ge stadsledningskontoret, tillsammans med social resursnämnd, i uppdrag att ta fram ett nytt program för det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet i staden. Kommunstyrelsen antog 2020-08-19 § 652 en inriktning för det nya programmet, vilken innebar att programmet ska fokusera på direkt trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete och inbegripa trygghet, säkerhet och stadsmiljö samt både social och situationell prevention.

Stadsledningskontoret har, tillsammans med social resursförvaltning, tagit fram ett förslag till program. Programmet har sin utgångspunkt i regeringens brottsförebyggande program, Tillsammans mot brott. Programmet är uppdelat i mål för arbetsprocessen och mål för arbetets inriktning. Mål för arbetsprocessen fokuserar på att öka kunskapen och öka samverkan. Målen för arbetets inriktning fokuserar på att minska otryggheten till följd av rädslan att utsättas för brott, minska risken för brott i specifika miljöer/situationer samt minska motivationen att begå brott.

Syftet med programmet är att förtydliga vad som förväntas av stadens nämnder och styrelser i den gemensamma kraftsamlingen för att öka tryggheten och att minska brottsligheten i staden. Syftet är att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt arbete som anpassas till samhällsutvecklingen och bedrivs samordnat och kunskapsbaserat mot aktuella läges- och problembilder. För att skapa tydlighet gentemot det långsiktigt främjande arbetet föreslås programmet benämnas Göteborg Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program.

Programmet föreslås sändas på remiss till ett urval av nämnder och styrelser, kommunstyrelsens råd samt till Polismyndigheten och Kriminalvården.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kostnader för brott är ett brett område inom vilket det har gjorts en mängd studier. Brottsförebyggande rådet (Brå) gav i oktober 2017 ut en forskningsöversikt om studier som försöker beräkna vad brottsligheten kostar. Översikten visar att det inte finns någon samstämmig bild över vilka kostnader som ska inbegripas eller hur de ska beräknas. Översikten visar dock tydligt att brottslighet har stora kostnader, såväl materiella som emotionella. Även otrygghet bedöms ha höga kostnader för samhället.

Göteborgs Stads samtliga förvaltningar och bolag bedriver idag ett omfattande arbete inom verksamhetsområdet. Utifrån nämnder och styrelser bedömningar och prioriteringar varierar omfattningen av arbetet. Ekonomiska effekter av att minska brottslighet och öka tryggheten i Göteborg kan öka kostnaden för den nämnd eller styrelse som står för insatsen, medan den kan ge positiva ekonomiska effekter för en annan verksamhet. De minskade kostnader som uppkommer genom ett väl utfört trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete visar sig ofta först på längre sikt.

Stadens kostnader för det direkta brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete följs inte upp på ett systematiskt och enhetligt sätt. Det medför svårigheter redovisa stadens samlade kostnader för det direkta brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Därmed är det inte möjligt att mäta hur en kostnadsutveckling kan gestalta sig med anledning av ett nytt program. Förvaltningar och bolag har ansvar för området och resurser finns fördelade i befintliga budgetramar.

Ett trygghetsskapande och brottsförebyggande program och de politiska prioriteringar som framkommit i den av kommunfullmäktiges fastställda budget för 2021 innebär i sig en ambitionshöjning av arbetet. De nya socialnämnderna har tillförts 60 miljoner i sina budgetramar för 2021 och det bedöms vara tillräckligt för den ambitionshöjning som ett nytt trygghetsskapande och brottsförebyggande program medför. Socialnämnderna har även omfördelat en del resurser till Socialnämnd Centrum för de stadenövergripande uppgifterna, däribland avhopparverksamheten. Socialnämnden Centrum har i kommunfullmäktiges budget för 2021 fått uppdraget att utreda och ta fram förslag på en modell och investeringskalkyl för insatser mot unga i riskzon.

Ett väl fungerande trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete påverkar stadens samtliga bolag och förvaltningar i olika omfattning. En tryggare stad innebär en ökad delaktighet i samhällslivet, minskad skadegörelse, fler turister, minskade reparationer, ökade skolbetyg, högre grad av självförsörjning och förbättrade uppväxtvillkor. Grundläggande premisser för ekonomisk utveckling och upprätthållande av välfärden är att människor känner tillit till varandra och samhällsinstitutionerna. Trygghet är en faktor som har betydelse för tillit. Förslaget till program rör insatser där Göteborgs Stad kan bidra till att människor känner trygghet i att inte utsättas för brott och tillit till att samhället förmår förebygga och hantera frågor som rör brott.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Otrygghet och brottslighet medför flertalet negativa konsekvenser. Främst förs tankarna till de direkta offren, de som utsätts för brott eller lever ett liv i otrygghet. Studier visar även att de som begår brott lider av otrygghet och sämre hälsa.

Att bli utsatt för ett brott kan leda till fysiska och psykiska skador. Konsekvenserna kan även vara av social karaktär och i form av ekonomiska förluster. En förlorad grundtrygghet för en längre eller kortare tid påverkar den som blivit offer för ett brott.

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) ska barnets rättigheter beaktas i alla åtgärder och beslut som rör barn. Det är därför viktigt med ett barnrättsperspektiv i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Enligt artikel 19 i barnkonventionen har barnet rätt till skydd mot alla former av våld, vilket även innefattar psykiskt våld och kränkningar. Barn påverkas även när föräldrar eller nära anhöriga begår eller utsätts för brott. Artikel 6 betonar barndomen som en viktig period i en människas liv, där barnet har en rätt att utvecklas och en rätt till särskilt skydd. Rätten till utveckling innefattar ett krav på skydd mot våld och övergrepp och är därför nära sammanbunden med artikel 19. Barn och unga har rätt att känna sig trygga i sin stad och ska ges möjlighet att kunna röra sig fritt. Enligt barnkonventionen artikel 31 har barn rätt till lek, vila och fritid. De har även rätt till att, enligt artikel 33, skyddas från narkotika.

Barnombudsmannens årsrapport 2018 innehåller en beskrivning av hur barn upplever otrygghet, våld och kriminalitet. I rapporten framkommer att barn ser andra människor i området såväl som en trygghetsfaktor som en otrygghetsfaktor, och att platsens utformning påverkar hur trygga de känner sig. Genom att beakta barns rättigheter vid utformning av stadsmiljöer kan man säkerställa att rättigheterna tillvaratas. Barnen som bor i förorterna beskriver att otryggheten beror på att det finns droger, vapen och skjutningar i närområdet. Barnen beskriver att familj, släkt och vänner bidrar till trygghet och skyddar dem från det som upplevs som otryggt.

Såväl nationella som lokala trygghetsundersökningar visar att kvinnor i större utsträckning än män upplever otrygghet. Detta är tydligt i hela Göteborg men extra tydligt i vissa delar av staden. Känslan av otrygghet begränsar deras möjligheter att vistas i det offentliga rummet och skapar en ojämlik tillgång till Göteborg. Den mänskliga närvaron skapar förutsättningar för möten men ger även utrymme för konflikter. En bättre planering kan minska brottsligheten och även minska rädslan för brott. Det kan bidra till ökad trygghet och förhöjd livskvalitet vilket främjar en god hälsa hos befolkningen.

Pojkar och unga män utgör i större utsträckning gärningspersoner och brottsoffer. Ett brottsförebyggande arbete som syftar till att verka på platser där dessa brott ofta sker är positivt för gruppen och skapar ökad trygghet för fler grupper i samhället.

Diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder är faktorer som påverkar graden av otrygghet och risken att utsättas för brott. För personer med funktionsnedsättningar visar forskning tre teman som tillsammans utmärker beskrivningar och förklaringar av våld mot personer med funktionshinder. Dessa tre teman är osynlighet, sårbarhet och beroende.

Samverkan

En information om Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program har skett vid centrala samverkansgruppen 2021-02-25 § 7.

Bilagor

1. Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2020-08-19 § 652
2. Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2019-12-11 § 936
3. Förslag till remitter
4. Förslag till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program

Ärendet

Stadsledningskontoret redovisar i detta tjänsteutlåtande ett förslag till nytt trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Programmet föreslås sändas på remiss till byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden, lokalnämnden, nämnden för funktionsstöd, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för konsument och medborgarservice, park- och naturnämnden, socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden, Göteborg Business region AB, Higab AB, Göteborg & Co AB, Göteborgs Kollektivtrafik AB, Försäkrings AB Göta Lejon, kommunstyrelsens råd samt till Polismyndigheten och Kriminalvården.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2019-12-11 § 936 att ge stadsledningskontoret, tillsammans med social resursnämnd, i uppdrag att ta fram ett nytt program för det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet i staden. Samtidigt beslutades att förlänga gällande program tills ett nytt beslutats.

Kommunfullmäktige antog programmet Dialog och Samarbete 2014-12-11 § 22. Resultaten från deluppföljningar av Dialog och samarbete, som genomförts 2017 och 2018, visar att programmet använts av stadens förvaltningar och bolag. Stadsdelsförvaltningar har använt det som en vägledning för hur stadsdelarna kan prioritera i sitt trygghetsfrämjande arbete samt som kunskapsunderlag i arbetet med lokala handlingsplaner. Fackförvaltningarna och bolagen beskriver att de haft en vilja att använda programmet i högre utsträckning men att ett hinder varit svårigheten att integrera programmet och dess intentioner inom ramen för verksamheten. Stadsledningskontorets bedömning var att det är svårt att följa upp synbara effekter av programmet på grund av dess omfattning, att programmet är för övergripande i sin karaktär och fokuserar på det långsiktiga och förebyggande arbetet istället för det direkt trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-08-19 § 652 om inriktning för det nya programmet. Beslutet innebar att programmet ska fokusera på direkt trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete och inbegripa trygghet, säkerhet och stadsmiljö samt både social och situationell prevention. I inriktningen ingick även att det nya programmet ska skickas ut brett på remiss i staden innan färdigställande. Tidsplanen fastställdes med hänvisning till att de nya nämnderna skulle ges möjlighet att organisera sig.

Koppling till andra styrande dokument

Nationellt

I det nationella brottsförebyggande programmet, Tillsammans mot brott (Skr. 2016/17:126), beskrivs regeringens övergripande målsättningar för hur ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete bör bedrivas och hur samverkan mellan berörda aktörer kan utvecklas. Programmet lyfter fram vikten av såväl social som situationell brottsprevention. Det förstnämnde syftar till att motverka att individer börjar begå brott. Här återfinns allt från insatser i skolan till insatser inom socialtjänsten. Situationell brottsprevention riktas mot tillfället, platsen eller sammanhanget där brottet

begås, liksom mot brottsobjektet. I det nationella programmet lyfts ett behov av att särskilt utveckla det situationella brottsförebyggande arbetet.

Regeringen lyfter i programmet fram att det brottsförebyggande arbetet bör utföras mer strukturerat och kunskapsbaserat. På lokal nivå är kommunen en central aktör men arbetet bör involvera fler parter, såsom näringslivet, civilsamhället och akademien. Den kunskap som tas fram måste användas i praktiken och genomsyra utvecklingsarbetet på lokal nivå. Arbetet bör följas upp löpande och utvärderas regelbundet. Det nationella programmet slår fast att det behöver finnas ett strategiskt styrdokument i det lokala arbetet i kommunerna som står i samklang med den nationella inriktningen.

Tillsammans mot brott har varit en viktig utgångspunkt i framtagande av ett nytt trygghetsskapande och brottsförebyggande program för Göteborg Stad. Även i det lokala programmet läggs särskilt vikt på de förutsättningar för arbetet som måste vara i fokus parallellt med arbetets inriktning.

Kommunfullmäktiges budget

På en övergripande nivå relaterar programmet till Göteborgs Stads budget för 2021. I budgeten finns mål som knyter an till innehållet i förslaget till trygghetsskapande och brottsförebyggande program, både avseende målen för arbetsprocessen liksom målen för arbetets inriktning. Budgeten ger även nämnder och styrelser ett antal uppdrag i syfte att öka tryggheten och minska brottsligheten i Göteborg. Uppdragen som riktar sig till kommunstyrelsen innebär bland annat att ta fram en långsiktig strategi för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen i Göteborg. Kommunstyrelsen ska även, tillsammans med övriga nämnder och styrelser, ta fram en handlingsplan för att inga områden ska vara utsatta områden år 2025. Utöver dessa uppdrag finns uppdrag som handlar om ökad kontroll och samverkan med andra myndigheter för att minska brottsligheten.

Även socialnämndernas uppdrag i kommunfullmäktiges budget ligger i linje med målsättningarna i programmet. Socialnämnderna har uppdrag om att fortsätta arbetet med trygg i-modellen, stärka samverkan med SSPF och insatserna riktade mot barn och unga som vistas i våldsbejakande miljöer, utveckla det våldspreventiva arbetet och säkerställa kompetens för särskilt sårbara grupperns risker för våldsutsatthet. Samtliga dessa uppdrag knyter an till programmets innehåll.

Agenda 2030 och Göteborgs Stads program för en Jämlig stad

Förslaget till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021–2026 utgår även från Agenda 2030 som är en global utvecklingsagenda för hållbar utveckling. Agendan tar ett helhetsgrepp kring hållbar utveckling och betonar att de tre dimensionerna: social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är lika viktiga och ömsesidigt beroende av varandra. Agendas 17 globala mål är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling. Förenklat handlar social hållbarhet om social rättvisa och social sammanhållning. Det handlar om välfärden och dess fördelning samt samhällets förmåga att hantera konflikter och problem. Ett polariserat och ojämlikt samhälle kan utgöra en grogrund för brottslighet och otrygghet.

Generella välfärdsinsatser som exempelvis utbildning, arbetsmarknad och boende är exempel på förutsättningar för trygghet och har ofta positiva brottsförebyggande effekter. Det är både en fråga om ekonomisk trygghet och förutsättningar för människor att på lika villkor välja väg i livets olika skeden. Göteborgs Stads långsiktiga arbete för en jämlig

stad fokuserar på de livsvillkor människor lever under. Livsvillkoren omfattar bland annat en likvärdig uppväxt, utbildning, arbete, en god försörjning, ett bra boende, en god livsmiljö samt delaktighet och inflytande i samhällsutvecklingen och i sina liv. Ojämlika livsvillkor kan komma till uttryck genom att vissa grupper i samhället har mindre möjlighet att påverka sina liv och har en mer begränsad frihet och handlingsutrymme. Det kan yttra sig som sämre ekonomiska förutsättningar, trångboddhet och ohälsa samt sämre läsförmåga. Men även i form av otrygghet, låg tillit och lägre demokratisk delaktighet. Fördelningen av livsvillkoren har betydelse för hur jämlikt och sammanhållet ett samhälle är. Social sammanhållning är ett kitt som håller ihop samhället. Bristande social sammanhållning och låg mellanmännisklig tillit kan leda till känslan av otrygghet.

Ur ett trygghetsperspektiv ligger arbetet inom målområdena i programmet för Jämlik stad i linje med social prevention, exempelvis genom tidigt föräldrastöd, deltagande i förskola, en välfungerande skolgång och utbildning. Om människor till följd av dessa insatser får en grundläggande trygghet och förutsättningar att leva ett gott liv minskar risken att de hamnar i brottslighet. I programmet för Jämlik stad finns det också strategier som syftar till att ge barn och unga möjlighet till delaktighet, inflytande och rätt att vara sig själva, liksom strategier om en tillgänglig och meningsfull fritid. Stadens långsiktiga arbete för en jämlik stad är främst främjande och förebyggande samt har fokus på tidiga insatser, men arbetet för en jämlik stad fokuserar också på direkta insatser. Det kan till exempel vara insatser som skapar en trygg, omhändertagen och tillgänglig offentlig miljö och mötesplatser för olika målgrupper, så som på torg eller i parker.

Reglementen och ägardirektiv

Kommunfullmäktige har beslutat om en ny nämndorganisation för staden som trädde i kraft vid årsskiftet 2020/2021. Organisationsförändringen som har genomförts omfattar inrättande av nya nämnder, överföring av vissa verksamhetsansvar till befintliga nämnder samt avveckling av stadsdelsnämnderna och social resursnämnd. Stadsdelsnämndernas tidigare ansvar för befolkningen har fördelats på flera nämnder.

Enligt reglementena för stadens socialnämnder Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst ansvarar de inom sitt stadsområde för de uppgifter som ankommer på kommunen inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg. Individ- och familjeomsorgens uppgifter fokuserar på socialtjänstlagens grupper; barn och unga, missbrukare, brottsoffer samt personer som vårdar eller stödjer en närstående inom dessa grupper. Med beaktande av befolkningens behov och kännedom om lokala förhållanden ska de fyra socialnämnderna utifrån sitt verksamhetsansvar vara en aktiv part när det gäller insatser inom följande områden: trygghetsarbete, krisstöd, sociala erfarenheter i samhällsplaneringen, folkhälsoarbete och samverkan med civilsamhället. Nämnderna har därutöver ett lokalt samordningsuppdrag i förhållande till andra nämnders och styrelser medverkan inom sitt respektive stadsområde avseende dessa områden.

För att möjliggöra samverkan och samordning inom bland annat trygghetsarbetet så har kommunfullmäktige beslutat att ytterligare nämnders reglementen ska revideras. För ett flertal nämnder skedde detta under hösten 2020. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd, kulturnämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, miljö- och klimatinämnden och nämnden för konsument- och medborgarservice har fått ett tydligt ansvar att vara en aktiv part när det gäller insatser inom kungömsamma frågor som trygghetsarbete, folkhälsoarbete, sociala erfarenheter i samhällsplaneringen samt samverkan med civilsamhället. I

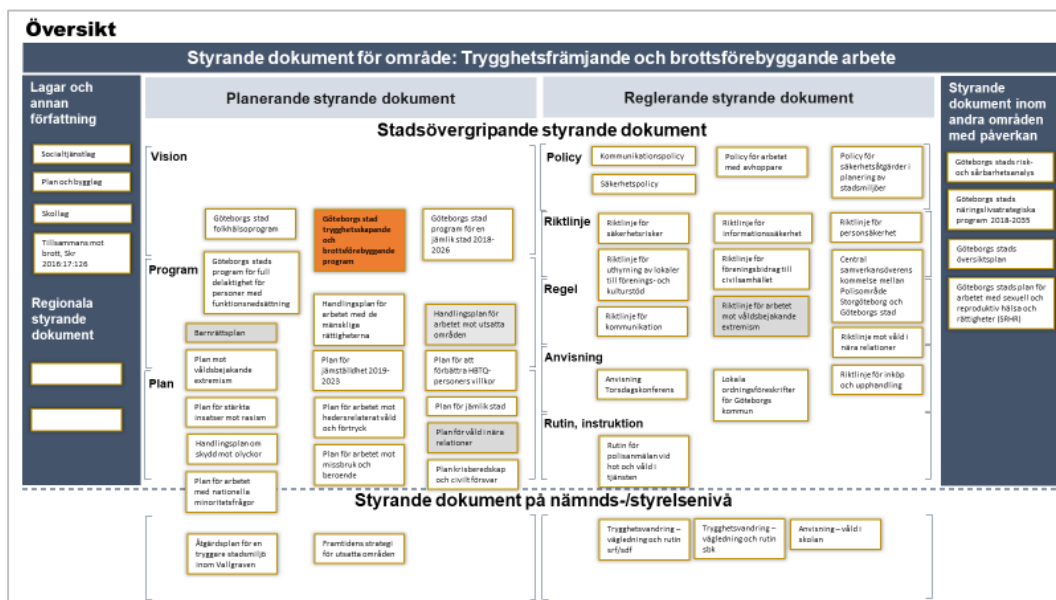
stadsledningskontorets förslag till kommunstyrelsen 17 mars 2021 framgår att även byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, park- och naturnämnden, trafiknämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, utbildningsnämnden samt förskolenämnden ska tillföras ett likalydande uppdrag i reglementena.

De nya reglementena lägger ett ansvar på majoriteten av stadens nämnder att bidra till att öka tryggheten i staden. Utöver det ligger ett ansvar på samtliga nämnder att driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030.

Kommunfullmäktige har även beslutat om likalydande delar av ägardirektiv för stadens helägda bolag. I det ingår att bolagen ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Vidare ska bolagen ha god affärsetik och ett aktivt anti-korruptionsarbete. För stadens fastighetsförvaltande bolag framgår av ägardirektiven att förvaltningen ska hålla god kvalitet och tillgodose de boendes och övriga brukares behov av trygghet, trivsel och service.

Övriga styrande dokument

Kartläggningen av styrmiljön för området visar att det finns många styrande dokument som angränsar till området, och de gråmarkerade dokumenten nedan avser kommande styrning. Utöver det styrs flera av de berörda verksamheterna genom lagstiftning. För att få tydlighet och god effekt som styrande dokument föreslås detta program enbart fokusera på direkt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Omvärldsbevakning

Göteborg är sedan februari 2020 medlem i Nordic Safe Cities. Ett av stadens fokusområden 2020 har varit arbetet med ett nytt trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Genom medlemskapet i Nordic Safe Cities har Göteborg haft tillgång till kunskap och expertis från såväl Norge som Danmark. Ett särskilt utbyte har skett med Köpenhamns kommun om deras trygghetsfrämjande och brottsförebyggande program Sikker By. Detta program antogs 2010, och 2018 kompletterades programmet med en strategi vars övergripande mål är att tryggheten ska öka och brottsligheten minska. Strategin syftar till att öka samverkan och tydligare mäta

effekterna av stadens insatser. Uppföljningen av programmet 2020 visar en såväl ökad trygghet som minskad brottslighet.

Stockholms stad antog 2020 ett trygghetsprogram som anger inriktningen för det brottsförebyggande arbetet för perioden 2020 - 2023. Programmet visar att det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet är prioriterat i Stockholm och ger en struktur för hur arbetet ska planeras, genomföras, kommuniceras och följas upp.

Malmö har inget program på övergripande nivå men arbetar systematiskt med modellen EST, effektiv samordning för trygghet, som bygger på kunskapsbaserad brottsprevention vars mål är att förebygga brott och otrygghet genom tidiga insatser. Malmö stad har även ett IT-stöd som ger möjlighet att kartlägga och analysera sådant som kan vara otrygghetsskapande. Detta möjliggör ett kunskapsbaserat arbete samt effektiv och systematisk samverkan mellan olika aktörer. Malmö stad arbetar även med ett vetenskapligt grundat system för det förebyggande arbetet, kallat CTC (Communitys That Care) som går ut på att skapa goda och trygga uppväxtvillkor för barn och unga.

Andra viktiga aktörer i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Brottsförebyggande rådet, BRÅ

Brå är en myndighet under justitiedepartementet och har till uppgift att bidra till kunskapsutvecklingen inom rättsväsendet och det kriminalpolitiska området samt att främja brottsförebyggande arbete. Brå stödjer det lokala brottsförebyggande arbetet genom bland annat olika skrifter och handböcker, konferenser och ekonomiskt stöd.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har fått ansvaret för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå utifrån regeringens nationella program, Tillsammans mot brott. I uppdraget ingår att:

- stödja utvecklingen av ett kunskaps- och problembaserat lokalt och regionalt brottsförebyggande arbete,
- bidra till att samarbete och erfarenhetsutbyte mellan berörda aktörer utvecklas på lokal och regional nivå för att förebygga brott,
- stödja kompetensutveckling och gemensamma tvärsektoriella utbildningsinsatser inom det brottsförebyggande området och
- stödja och initiera kommunöverskridande brottsförebyggande åtgärder.

Polismyndigheten

Ett av Polismyndighetens huvuduppdrag är att arbeta brottsförebyggande och detta arbete ska bedrivas kunskapsbaserat och långsiktigt. Polismyndigheten ska även ha en nära samverkan med många olika aktörer inom det brottsförebyggande området. I och med ombildningen till en myndighet 2015 inrättades två nya funktioner i Polismyndigheten, områdespolis och kommunpolis. Områdespolisernas uppdrag är att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån den lokala problembilden. Kommunpolisernas uppdrag är att säkra kontinuitet i arbetet med samverkan med kommunerna och andra lokala aktörer utifrån behov. Huvuduppdraget är att driva och vara en motor i polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Kriminalvården

Kriminalvården är en viktig aktör i det brottsförebyggande arbetet genom uppgiften att verka för att förebygga återfall i brott. Kriminalvården arbetar med olika former av

motiverande insatser och bedriver en rad behandlingsprogram. För de klienter som avtjänar fängelsestraff finns också frigivningsförberedande åtgärder, till exempel särskilda utslussningsåtgärder, utbildning och arbete eller annan sysselsättning där kommunerna spelar en viktig roll. Det återfallsförebyggande arbetet kräver inte sällan flera och långvariga insatser i samverkan med kommunen.

Näringslivet

Inom näringslivet är det brottsförebyggande arbetet en central fråga då många företag drabbas av brottslighet. Företag kan också användas som brottsverktyg inom den ekonomiska och organiserade brottsligheten. Utöver det har näringslivet en värdefull roll i det trygghetsskapande arbetet, där möjligheter till försörjning och en stabil social tillvaro är viktiga ingredienser. I rollen som arbetsgivare har företag möjlighet att förebygga oegentligheter och stödja medarbetare som är i behov av insatser. Näringslivet och dess branschorganisationer är därmed viktiga i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Civilsamhället

Civila samhällets aktörer har stor betydelse för att stärka sociala förmågor och motverka utanförskap och därmed också för att öka tryggheten och förebygga brott. Här finns en stor mångfald av aktörer, från idrottsrörelsen och annat föreningsliv till organisationer som stöttar brottsoffer eller de som vill lämna ett kriminellt liv. Civilsamhället är även en viktig aktör när det gäller trygghetsvandringar. Inom det civila samhället finns organisationer vars huvudsakliga verksamhet bedrivs inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området. Det kan handla om att driva opinion, bedriva analysarbete eller ge stöd och vägledning till övriga aktörer i samhället.

Utgångspunkter för kommunens rådighet i frågor om trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Såväl trygghetsskapande som brottsförebyggande arbete är något som inryms i det som utgör en kommuns uppdrag enligt den allmänna kompetensbestämmelsen i kommunallagen, som innebär att en kommun själv får ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. Det finns inget övergripande kommunalt ansvar för brottsförebyggande arbete, men kommunerna har ett lagstadgat ansvar för stora delar av de verksamheter där mycket av det framför allt trygghetsskapande, men även brottsförebyggande, arbetet sker. En viktig utgångspunkt för kommunens samverkan med andra myndigheter, civilsamhälle och näringsliv inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet är att se till kommunens huvuduppdrag och lagstadgade ansvar gentemot sina invånare.

Socialtjänsten

Socialtjänsten har ett tydligt trygghetsfrämjande uppdrag som även är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet. Enligt socialtjänstlagen ska kommunen verka för att förhindra att barn och unga far illa, verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och ge råd, stöd och annat bistånd till familjer, enskilda och andra grupper som behöver det. Socialtjänsten har även i uppdrag att på olika sätt arbeta uppsökande och erbjuda grupper och enskilda sin hjälp. Att tidigt få kännedom om individer som löper risk för att utveckla allvarlig kriminalitet är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet. Socialtjänstens arbete mot missbruk och beroende är ytterligare en viktig del, bland annat mot bakgrund av kopplingen mellan våldsbrott, narkotikaförsäljning och missbruksproblematik. Andra exempel på trygghetsfrämjande insatser som bidrar till det

brottsförebyggande arbetet är föräldraskapsstöd, stöd och hjälp till barn som bevittnar våld eller andra övergrepp samt stöd till personer som utsätts för hedersrelaterat våld. En del i socialtjänstens brottsförebyggande arbete är insatser till individer för att de ska lämna kriminella grupperingar eller våldsbejakande extremistiska miljöer. Till socialtjänstens uppgifter hör också att verka för att den som utsatts för brott och hans eller hennes närstående får stöd och hjälp samt att särskilt beakta våldsutsatta kvinnors behov av stöd och hjälp.

Skolan

Skolväsendet bidrar också med viktiga insatser för det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet. En trygg skolgång och att gå ut skolan med goda kunskaper är en stark skyddsfaktor och kan indirekt minska risken för kriminalitet och utanförskap. Att ett barn eller en ungdom dras in i eller utsätts för kriminalitet kan vara tecken på att barnet eller ungdomen far illa. Skolpersonal har en skyldighet att anmäla misstankar om oro för att barn och unga far illa till socialnämnden, vilket kan bidra till att tidigt upptäcka behov av stöd- och hjälp och på så sätt också verka förebyggande. Skolornas arbete att motverka kränkande behandling och undervisning om brottslighet och dess konsekvenser kan också verka brottsförebyggande. Skolan är även en plats, utöver familjen, där barn och unga får förutsättningar för grundläggande demokratiska värderingar och har möjlighet att erbjudas kompensatoriskt stöd.

Övriga kommunala insatser

Kommunerna har planmonopol, vilket innebär att kommunerna har ansvar för planering, utformning och utveckling av den fysiska miljön. Planarbetet ska enligt plan- och bygglagen bidra till en från social synpunkt god livsmiljö. I detta ingår aspekter som trygghet och hälsa. Risken för brott och otrygghet kan minska genom att perspektiven beaktas vid planering, utformning och underhåll av exempelvis bostadsområden, parker och torg.

Kommunerna kan också förebygga och upptäcka ekonomisk brottslighet och andra missförhållanden genom tillsynen av försäljning av folköl, tobak och livsmedel i butiker. Tillståndsenhetens ansvar med att besluta om och följa upp beviljade serveringstillstånd av alkohol på restauranger och barer är av stor vikt för att motverka osund konkurrens och organiserad brottslighet. Att kommunen som offentlig aktör har väl utarbetade rutiner och kontroller vid upphandling, inköp av varor och tjänster är också av betydelse i ett brottsförebyggande perspektiv. Kommunerna ansvarar dessutom för den fysiska säkerheten i offentliga lokaler samt lokala ordningsföreskrifter.

Eventuellt kommande kommunal rådighet över det brottsförebyggande arbetet

Kommunernas bidrag till det brottsförebyggande arbetet är inte tydligt definierat och därmed komplicerat att följa och mäta effekterna av, då ansvaret inte tydligt framgår av lagstiftning samt bedrivs på olika sätt över landet. Regeringen har därför tillsatt en särskild utredare som ska föreslå hur ett lagstadgat kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet bör utformas och vilka verksamheter som bör omfattas av ett sådant ansvar. Utredningen är en del i regeringens 34-punktsprogram med ytterligare åtgärder mot gängkriminalitet och uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2021. Stadsledningskontoret har följt den nationella utredningen och betänkandet kommer att beaktas i det fortsatta arbetet.

Arbetsprocessen

Förslaget till trygghetsskapande och brottsförebyggande program har utarbetats genom en arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret och social resursförvaltning. Arbetsgruppen har genomfört dialoger med ett urval av berörda förvaltningar inom ramen för arbetet med programmet.

Dialog med råden

Separata dialoger har genomförts med Göteborgs Stads HBTQ-råd, Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer, Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor, Göteborgs Stads pensionärsråd, Angereds interreligiösa råd, Studentforum samt ungdomsfullmäktige. Representanter från kommunstyrelsens råd och forum har också inbjudits till en gemensam workshop. Samtalen har kretsat kring erfarenheter av otrygghet och brott och hur staden kan bidra till ökad trygghet och minskad brottslighet. Dialogerna med råden har varit en viktig utgångspunkt i problembeskrivningarna och strategierna i programmet. Ett återkommande tema i dialogerna har varit att trygghet är en fråga som måste angripas i grunden genom ett långsiktigt förebyggande arbete där alla inkluderas. Trygghet benämns som respekt, delaktighet och tillit samt möjligheten att kunna röra sig fritt över staden och kunna vara sig själv, oavsett vem man är eller definierar sig som. Ett flertal vittnar om erfarenhet om hatbrott. Flera lyfter även vikten av att staden har kompetens om olika gruppers behov och situation.

Även Göteborgs Stads trygghetsråd har informerats om arbetet med programmet och fört dialog om dess innehåll.

Central lägesbild

En utgångspunkt i arbetet med programmet har varit den centrala lägesbilden avseende trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i Göteborgs Stad. I lägesbilden har samtliga förvaltningar och bolag redogjort för sitt arbete samt analyserat vilka utvecklingsbehov som föreligger. Från lägesbilderna framkommer bland annat att:

- Det saknas gemensam definition av vad ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete innebär i ett Göteborgs-perspektiv.
- Göteborgs Stad bedriver ett omfattande arbete inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området men samordningen av dessa behöver stärkas.
- Olikheten mellan de olika geografiska områdena i staden är en utmaning. För ett effektivt och likartat arbete i staden behöver ett tydligare ansvar utpekas.
- De aktiviteter som genomförs saknar i flera fall utvärdering av eventuella effekter.
- För att motverka välfärdsbrottslighet behöver staden utveckla sitt kontrollarbete.

Lägesbilden redovisades till kommunstyrelsen i samband med årsrapporten för 2020.

Problembeskrivning

Utifrån dialoger med kommunstyrelsens råd, avstämningar med förvaltningar och bolag, lägesbilder, lokala undersökningar från Göteborg samt genomgång av forskning och nationell statistik, har arbetsgruppen identifierat ett antal problemområden. Dessa har varit centrala genom processen med att ta fram ett nytt trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Problembeskrivningarna framgår i programmet i relation till respektive mål.

Programmet

Övergripande mål

Det övergripande målet för programmet är att Göteborg är en trygg och säker stad där vi tar ansvar och bidrar till ökad trygghet och minskad brottslighet. Målet uppmanar till en kraftsamling, där alla bidrar utifrån sina möjligheter och förutsättningar för att skapa ett tryggare och säkrare Göteborg.

Mål

Det övergripande målet är i sin tur nedbrutet till två huvudområden varav det första tar sikte på de viktigaste faktorerna i arbetsprocessen som krävs för att staden ska kunna bedriva ett effektivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Målen för arbetsprocessen fokuserar på att öka kunskapen och öka samverkan. Det andra området fokuserar på arbetets inriktning och innehåller mål för de olika åtgärder som kan vidtas mot antingen grupper, individer, platser eller situationer. Arbetets inriktning fokuserar på att minska otryggheten till följd av rädslan att utsättas för brott, minska risken för brott i specifika miljöer/situationer samt minska motivationen att begå brott. Arbetsprocessen är en förutsättning för att få effekt inom de områden staden behöver fokusera för att öka tryggheten och minska brottsligheten.

Strategier och ansvariga

Till varje mål finns ett antal strategier för att nå måluppfyllelse. Dessa kopplar till problembeskrivningarna som lyfts i programmet. För att operationalisera strategierna ska nämnder och styrelser utforma åtgärder, insatser och aktiviteter.

För varje strategi anges ansvariga nämnder och styrelser och deras ansvar framgår av programmet. Även nämnder och styrelser som inte direkt nämns i ansvarsutdelningen ska ta ställning till om de har möjlighet att bidra till helhetssyn i måluppfyllelsen.

Uppföljning av programmet

Stadsledningskontoret kommer att följa upp programmet vid två tillfällen under giltighetstiden. Deluppföljning genomförs 2023. Uppföljningen fokuserar på hur arbetet med programmets strategier fortlöper i relation till målen. Det sker främst genom dialog med verksamheter. Som deluppföljning genomförs även en processutvärdering. Den kommer att fokusera på några av programmets strategier inom arbetsprocessens mål, utifrån kvaliteten på samordning och samverkan samt på vilket sätt och i vilken mån arbetet bedrivs kunskapsbaserat. Detta är en viktig förutsättning för att generera resultat inom målen för arbetets inriktning.

Under programperiodens sista år görs resultatuppföljning i förhållande till programmets samtliga mål. En utvärdering genomförs utifrån måluppfyllelse, relevans och effekter. Uppföljningarna rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Även Göteborgs stads trygghetsråd har i uppgift att följa arbetet med programmet.

Stadsledningskontorets bedömning

Kommunen har stor rådighet gällande det främjande och förebyggande arbetet vilket har avgörande betydelse för människors livssituation. Tidiga åtgärder och insatser för förbättrade livsvillkor kan, och ska, bedrivas under hela livet. Det är alltid bättre att tidigt främja en positiv utveckling och förebygga än att försöka bryta ett negativt förlopp i ett senare skede. För att kunna hantera de utmaningar som sker i närtid behöver staden parallellt arbeta med mer direkta och riktade insatser. Uppdraget från kommunstyrelsen

var att ta fram ett nytt trygghetsfrämjande och brottsförebyggande program. För att skapa tydlighet gentemot det långsiktigt främjande arbetet, inom exempelvis programmet för Jämlik stad, bedöms benämningen trygghetsskapande bättre spegla programmets syfte och innehåll. Göteborgs stad är en viktig aktör för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet och har en möjlighet att kraftsamla inom området. Genom ett förtydligat program är avsikten att öka kunskap, medvetenhet, ansvar och samordning mellan stadens förvaltningar och bolag och även med externa aktörer. Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021–2026 visar riktningen för stadens arbete för en stad med ökad trygghet och minskad brottslighet.

Ett flertal av programmets strategier bedöms rymmas inom stadens grunduppdrag och finns formulerade i lagtexter, reglementen, ägardirektiv och andra styrande dokument. Detta då merparten av de kommunala välfärdsinsatserna kan antas ha trygghetsskapande och brottsförebyggande effekter, även om uppdraget inte finns definierat i nuvarande styrning. Utmaningarna inom området gör dock att varje enskild verksamhet, nämnd eller styrelse ofta har begränsat handlingsutrymme att agera på egen hand.

Stadsledningskontorets bedömning är att stadens gemensamma rådighet nu samlas i ett program vilket bedöms förbättra möjligheten till planering, uppföljning och utvärdering av stadens insatser utifrån ett trygghetsskapande och brottsförebyggande perspektiv. Stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande program tydliggör att arbetet är prioriterat och underlättar samsyn kring riktningen för stadens gemensamma insatser.

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att förslaget till program skickas ut på remiss till byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden, lokalnämnden, nämnden för funktionsstöd, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för konsument och medborgarservice, park- och naturnämnden, socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden, Göteborg Business Region, Higab, Göteborg & Co, Göteborgs Kollektivtrafik AB, Försäkrings AB Göta Lejon, kommunstyrelsens råd samt till Polismyndigheten och Kriminalvården. Avseende styrelsernas remissvar ansvarar klustermödrarna för att involvera berörda dotterbolag.

Remissen avser hur berörda parter ser på de problem som programmet adresserar samt om målen tydliggör riktningen för stadens gemensamma insatser. Vidare ska remissinstanserna ta ställning till strategiernas genomförbarhet och relevans utifrån de behov och de utmaningar staden gemensamt står inför samt om strategierna bedöms leda till måluppfyllelse. Bedömningarna i remissvaren kan med fördel innehålla konkreta förslag på hur målgruppsperspektiv kan förstärkas inom ramen för mål och strategier i programmet. För de nämnder som utpekats ett särskilt ansvar i programmet behöver remissvaren även omfatta vilka förutsättningar nämnden har för att hantera detta. Om någon nämnd eller styrelse förfogar över ytterligare relevanta ansvarsområden för att bidra till arbetet bör det framgå av remissvaren.

Lisbeth Nilsson

Eva Hessman

Direktör Utveckling av stadens
verksamheter

Stadsdirektör

Förslag till remittenter:

Byggnadsnämnden

Fastighetsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Idrotts- och föreningsnämnden

Kulturnämnden

Lokalnämnden

Nämnden för funktionsstöd

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Nämnden för konsument och medborgarservice

Park- och naturnämnden

Socialnämnd Centrum

Socialnämnd Hisingen

Socialnämnd Nordost

Socialnämnd Sydväst

Trafiknämnden

Utbildningsnämnden

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Förvaltnings AB Framtiden

Business Region Göteborg AB

Higab AB

Göteborg & Co AB

Göteborgs Kollektivtrafik AB

Försäkrings AB Göta Lejon

Kommunstyrelsens råd

Polismyndigheten

Kriminalvården.

Remissutskick

Utfärdat 2021-04-07

Diarienummer 0355/20

Handläggare: Gunilla Henningsson

Telefon: 031-368 0272

E-post: Gunilla.henningsson@stadshuset.goteborg.se

Remittering av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program

Bifogat ärende översänds till

Byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden, lokalnämnden, nämnden för funktionsstöd, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för konsument och medborgarservice, park- och naturnämnden, socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden, Göteborg Business region AB, Higab AB, Göteborg & Co AB, Göteborgs Kollektivtrafik AB, Försäkrings AB Göta Lejon,, kommunstyrelsens råd, Ungdomsfullmäktige, Polismyndigheten Kriminalvården, Jämställdhetsmyndigheten, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS), Unizon, Göteborgs interreligiösa råd, Antidiskrimineringsbyrån Väst och Störningsjouren för yttrande.

Remiss

Kommunstyrelsen uppdrog den 11 december 2019 till stadsledningskontoret, med stöd av social resurs, att ta fram ett nytt program för det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet.

Kommunstyrelsen beslutade den 31 mars 2021 att remittera stadsledningskontorets förslag till trygghetsskapande och brottsförebyggande program till ovanstående remittenter.

Remissen avser hur berörda parter ser på:

- de problem som programmet adresserar samt om målen tydliggör riktningen för stadens gemensamma insatser.
- strategiernas genomförbarhet och relevans utifrån de behov och de utmaningar staden gemensamt står inför
- om strategierna bedöms leda till måluppfyllelse.

Bedömningarna i remissvaren kan med fördel innehålla konkreta förslag på hur målgruppsperspektiv kan förstärkas inom ramen för mål och strategier i programmet. För de nämnder som utpekats ett särskilt ansvar i programmet behöver remissvaren även omfatta vilka förutsättningar nämnden har för att hantera detta. Om någon nämnd eller

styrelse förfogar över ytterligare relevanta ansvarsområden för att bidra till arbetet bör det framgå av remissvaren.

Som stöd i remissförfarandet har stadsledningskontoret utarbetat en remissmall som med fördel kan användas vid svar. Mallen bifogas remissutskicket.

Förvaltningens/bolagets handläggare

Vänligen meddela namnet på er förvaltnings eller bolags handläggare till undertecknad när ärendet har fördelats.

Utöver ordinarie remisshantering anordnar stadsledningskontoret digitala informationsträffar med möjlighet till diskussion och frågor. Träffarna sker vid tre tillfällen och anmäla sker till ett tillfälle. Anmälan ska ske i samband med anmälan av handläggare.

- **Torsdagen 6 maj kl. 10-12**
- **Tisdagen 11 maj kl. 10-12**
- **Onsdagen 2 juni kl. 13-15**

Svar till stadsledningskontoret

Yttrandet ska vara nämnd-/styrelsebehandlat och tydligt uttrycka om nämnden/styrelsen tillstyrker, avstyrker eller inte tar ställning till förslagen. Yrkanden, skiljaktiga meningar, reservationer och särskilda yttranden från nämnd-/styrelsebehandlingen ska alltid bifogas.

Remissvaret ska alltid innehålla följande:

- En kort sammanfattning av synpunkter och bedömningar
- Bedömning ur följande dimensioner:
 - Ekonomisk
 - Ekologisk
 - Social

Svara stadsledningskontoret senast 10 september 2021 genom att skicka svaret i Word-format till förvaltningsbrevlådan på stadsledningskontoret:
stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se.

Märk svaret med stadsledningskontorets diarienummer 0355/20.

Bifoga protokollsutdrag och tjänsteutlåtande vid nämnd-/styrelsebehandlat remissvar.

Följ Riktlinjer för kommunstyrelsens remittering, se intranat.goteborg.se under Styrande dokument/Ärendehantering/Gemensamt för staden.

För kommunstyrelsen

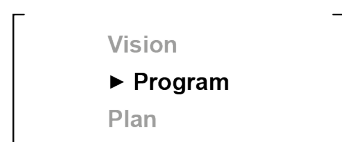
Gunilla Henningsson

Göteborgs
Stad

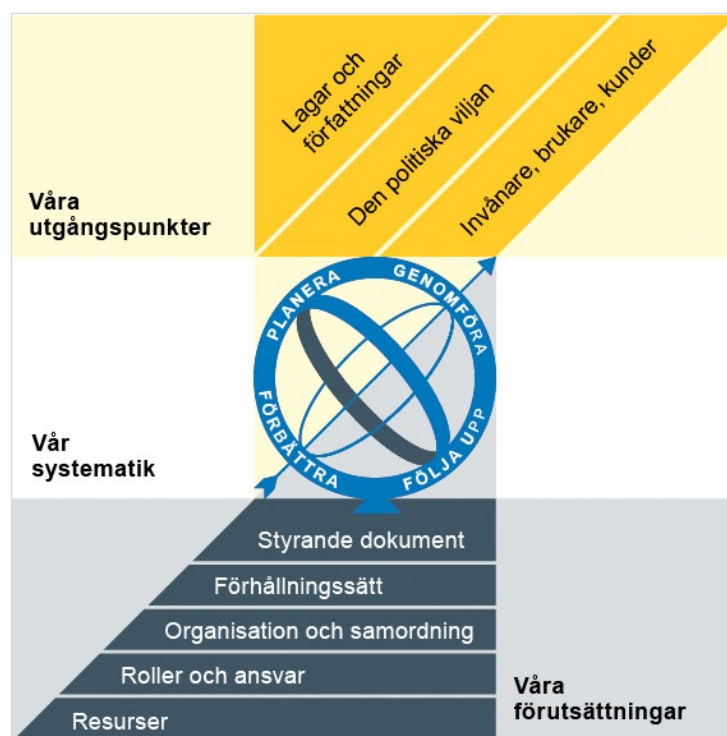
Förslag till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021–2026

Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Förslag till Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021–2026			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Alla nämnder och styrelser	Diarienummer: 0355/20	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Program	Giltighetstid: 2021–2026	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: Avdelningschef Trygghet och samhälle
Bilagor: 1. Stödjande dokument 2. Indikatorer 3. Ordlista			

Innehåll

Inledning.....	3
Syftet med detta program.....	3
Vem omfattas av programmet.....	3
Bakgrund.....	3
Koppling till andra planerande styrande dokument.....	3
Stödjande dokument.....	4
Uppföljning av detta program	4
Programmet	5
Teoretiska utgångspunkter.....	6
Programmets uppbyggnad	8
Mål.....	8
Definition samt problembeskrivning.....	8
Strategier.....	8
Ansvar	9
Indikatorer och ordlista.....	9
Arbetsprocessen.....	10
Mål: Öka kunskapen	10
Mål: Öka samverkan	11
Arbetets inriktning	13
Mål: Minska otryggheten till följd av rädslan för att utsättas för brott.....	13
Mål: Minska risken för brott i specifika miljöer/situationer.....	14
Mål: Minska motivationen att begå brott.....	16
Bilaga 1 – Stödjande dokument	18
Bilaga 2 – Indikatorer.....	19
Bilaga 3 – Ordlista	20

Inledning

Syftet med detta program

Syftet med Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program är att förtydliga vad som förväntas av stadens nämnder och styrelser i den gemensamma kraftsamlingen för att öka tryggheten för boende, besökare och företagare och att minska brottsligheten i staden. Alla stadens nämnder och styrelser behöver vara med och bidra. Syftet är att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt arbete som anpassas till samhällsutvecklingen och bedrivs samordnat och kunskapsbaserat mot aktuella läges- och problembilder.

Vem omfattas av programmet

Detta program gäller för stadens nämnder och styrelser 2021–2026.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 2019-12-11 § 936 om att ta fram ett nytt program för det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet i staden som tidigare var beslutat i kommunfullmäktige 2014-12-11 § 22. Kommunstyrelsen beslutade 2020-08-19 § 652 att programmet ska fokusera på direkt trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete och inbegripa trygghet, säkerhet och stadsmiljö samt både social och situationell prevention.

Programmet har sin utgångspunkt i regeringens brottsförebyggande program, Tillsammans mot brott, Skr. 2016/17:126, som slår fast att det behöver finnas ett strategiskt styrdokument i det lokala arbetet i kommunerna som står i samklang med den nationella inriktningen.

Programmet utgår även från lagstiftning som till exempel skollagen, socialtjänstlagen samt plan- och bygglagen.

Koppling till andra planerande styrande dokument

Styrande dokument	Fastställare/Beslut	Giltighet	Diarienummer
Göteborgs Stads folkhälsoprogram	KF 2013-06-13	Tills vidare	1002/08
Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck	KF 2019-11-21	2020 – 2023	1316/17
Göteborgs Stads plan för att förbättra HBTQ-personers livsvillkor	KF 2017-01-26	2017 – 2021	1407/14
Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	KF 2015-06-11	2014 – 2020	0896/13
Göteborgs Stads program för en jämlik stad	KF 2018-01-18	2018 – 2026	1377/17

Handlingsplan för arbetet med de mänskliga rättigheterna i Göteborgs Stad	KF 2016-06-02	Tills vidare	0454/15
Handlingsplan för nationella minoritetsfrågor	KS 2014-06-04	Tills vidare	1221/11
Göteborgs stads plan för stärkta insatser mot rasism	KF 2020-02-20	2020 - 2023	0362/18
Göteborgs stads plan mot våldsbejakande extremism	KF 2016-09-08		
Plan för jämställdhet	KF 2019-01-31	2019–2023	0445/14
Göteborgs stads plan för Jämlik stad	KF 2020-04-16	2019–2022	1028/19
Göteborgs stads plan för krisberedskap och civilt försvar	KF 2021-01-28	2021–2023	1446/20
Plan för arbetet mot missbruk och beroende	KF 2017-09-14	2018–2020	1344/14
Göteborgs stads översiktsplan	KF 2009-02-26	Tills vidare	0364/07
Göteborgs stads plan för arbetet med sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter	KF 2018-10-25	2019–2022	1011/18

Stödjande dokument

Göteborgs stad har tagit fram ett antal dokument för att stödja det arbete som behandlas i programmet. Även nationella myndigheter har tagit fram råd och rekommendationer kring hur kommunens verksamheter kan arbeta för att öka tryggheten och minska brottsligheten. En förteckning över ett urval av stödjande dokument inom området finns i bilaga 1.

Uppföljning av detta program

Stadsledningskontoret kommer att följa upp programmet vid två tillfällen under giltighetstiden. En första mätning av indikatorerna i bilaga 2 kommer att genomföras i samband med att programmet träder i kraft. Indikatorerna kommer sedan att följas löpande under programmets genomförandetid.

Deluppföljning genomförs 2023. Uppföljningen fokuserar på hur arbetet med programmets strategier fortlöper i relation till målen. Det sker främst genom dialog med verksamheter. Som deluppföljning genomförs även en processutvärdering. Den kommer att fokusera på några av programmets strategier utifrån kvaliteten på samordning och samverkan samt på vilket sätt och i vilken mån arbetet bedrivs kunskapsbaserat. Detta är en viktig förutsättning för att generera resultat inom målområdena för arbetets inriktning.

Under programperiodens sista år görs resultatuppföljning i förhållande till programmets samtliga mål. En utvärdering genomförs utifrån måluppfyllelse, relevans och effekter. Uppföljningarna rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Även Göteborgs stads trygghetsråd har i uppgift att följa arbetet med programmet.

Programmet

Stadens offentliga rum ska vara och upplevas öppna, trygga, väl omhändertagna och attraktiva för alla som bor, verkar eller vistas i staden under alla tider på dygnet. Den gestaltade livsmiljön påverkar människor i deras vardag. Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är allt som vi som individer och samhälle kan göra för att förhindra att brott sker och för att människor inte ska känna sig otrygga och vara rädda för att drabbas av brott. Brottsförebyggande arbete handlar också om att motverka organiserad brottslighet. Alla som kan bidra har en roll att fylla.

Brottsförebyggande arbete bedrivs ofta med målet att skapa trygghet. Men trygghetsskapande arbete och brottsförebyggande arbete är inte alltid samma sak. Det är inte givet att människors trygghetsupplevelse överensstämmer med den faktiska risken för brott. En enskild människas känsla av otrygghet på en plats kan avspegla den faktiska risken, men det förekommer också att situationer och platser upplevs som otrygga trots att risken för brott är låg. I det brottsförebyggande arbetet, inte minst i samverkan mellan flera aktörer, är det därför viktigt att tydliggöra vilka åtgärder som ska betraktas som brottsförebyggande respektive trygghetsskapande, det vill säga vilket mål och syfte åtgärderna har.

Trygghet kan betyda olika saker för olika människor bland annat beroende av tid på dygnet, den fysiska eller digitala platsen, vem man är och tidigare erfarenheter. I detta program avgränsas otryggheten till att främst omfatta rädslan för att utsättas för brott. Avgränsningen vad gäller brottsligheten är brott i offentlig miljö samt den typ av brottslighet som kommunen genom sin myndighetsutövning och olika verksamheter har möjlighet att förebygga och förhindra.

Göteborgs stad är en viktig aktör för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet och har en möjlighet att kraftsamla inom området. Stadsutveckling är ett brett område där alla stadens aktörer måste medverka för att vi ska uppnå en hållbar livsmiljö. Genom ett förtydligat program är avsikten att öka kunskap, medvetenhet, ansvar och samordning mellan stadens förvaltningar och bolag och även med externa aktörer.

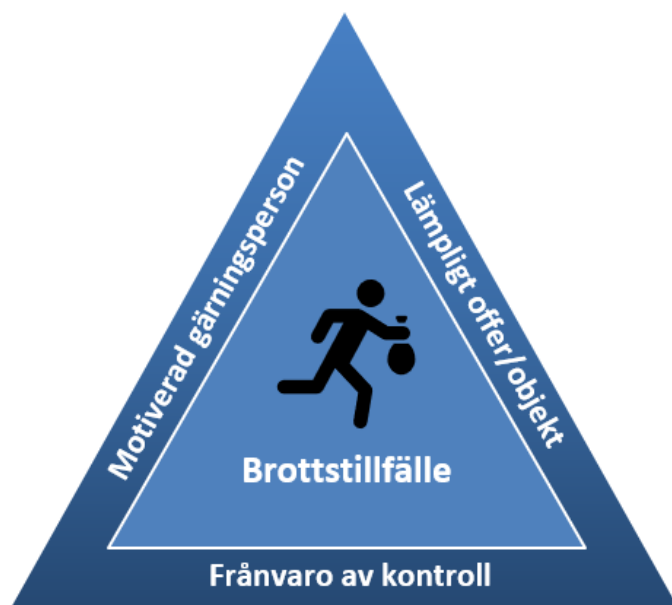
Ett flertal av programmets strategier ryms inom stadens grunduppdrag och finns formulerade i lagtexter, reglementen, ägardirektiv och andra styrande dokument. I detta program tydliggörs stadens samlade uppdrag med det direkt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Programmet är en gemensam utgångspunkt för det arbete stadens bedriver och genom programmet möjliggörs samlad uppföljning utifrån ett trygghetsskapande och brottsförebyggande perspektiv.

Stadens långsiktiga arbete för en jämlik stad är främjande och förebyggande. Tidiga åtgärder och insatser för förbättrade livsvillkor kan och ska bedrivas under hela livet. Det är alltid bättre att tidigt främja en positiv utveckling och förebygga än att försöka bryta ett negativt förlopp i ett senare skede. För att kunna hantera de utmaningar som sker i närtid behöver staden parallellt arbeta med mer direkta och riktade trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser. Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2021–2026 visar riktningen för stadens arbete för en stad med ökad trygghet och minskad brottslighet.

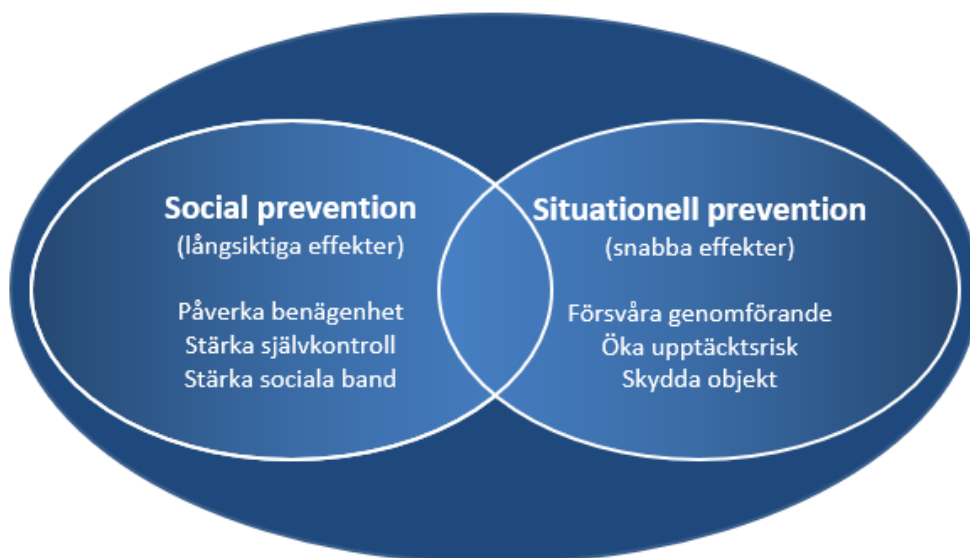
Teoretiska utgångspunkter

Det finns olika teorier om vad som orsakar brottslighet. Programmet utgår från såväl rutinaktivitetsteorin, social och situationell prevention samt preventionsnivåer.

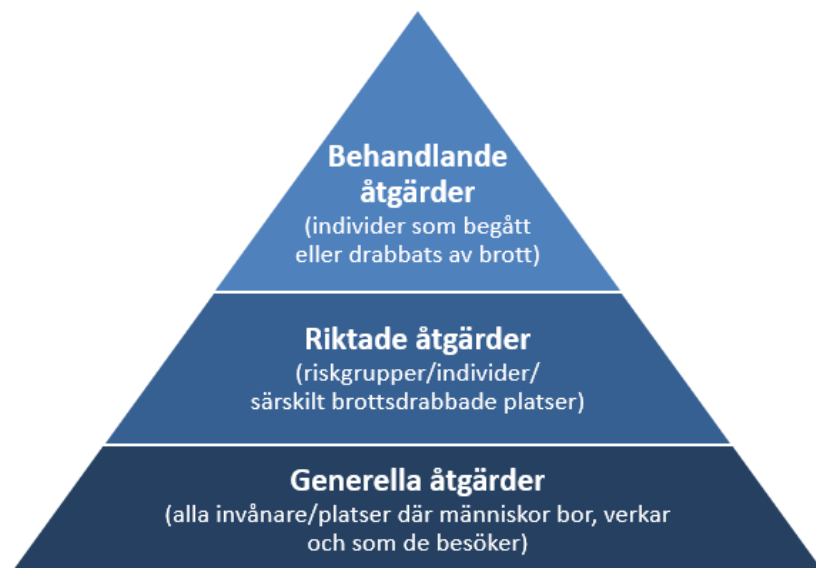
Modern brottsprevention utgår från rutinaktivitetsteorins tre förutsättningar som påverkar om brott kan komma att begås: motiverad gärningsperson, lämpligt offer/objekt och frånvaro av kontroll. Tar man bort en eller flera av delarna minskar sannolikheten att ett brott ska uppstå.

En annan vanlig uppdelning för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är utifrån social och situationell prevention. Den första syftar till att på längre sikt påverka de förhållanden som minskar brottsbenägenhet hos individen. Den senare riktar in sig på att förändra de situationer som genererar brott, till exempel genom åtgärder som skyddar brottsobjektet eller förändrar platsen så att det blir mindre attraktivt att begå brott där.

Ytterligare en uppdelning är utifrån preventionsnivåer. Det handlar om generella, riktade och behandlande åtgärder. Generella åtgärder riktar sig till alla invånare och platser där de bor, verkar och som de besöker. Riktade åtgärder fokuseras till riskgrupper/individer eller särskilt brottsdrabbade platser och behandlande åtgärder till dem som har begått eller drabbats av brott tidigare.

Programmets uppbyggnad

Mål

Det övergripande målet för programmet är att Göteborg är en trygg och säker stad där vi tar ansvar och bidrar till ökad trygghet och minskad brottslighet. Programmet är uppbyggt utifrån målsättningar för arbetsprocessen samt målsättningar för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetets inriktning. Arbetsprocessen fokuserar på att öka kunskapen och öka samverkan, som är förutsättningar för att få effekt av strategierna under övriga mål. Arbetets inriktning fokuserar på att minska otryggheten till följd av rädslan att utsättas för brott, minska risken för brott i specifika miljöer/situationer samt minska motivationen att begå brott.

Definition samt problembeskrivning

Varje mål inleds med en kort definition samt en problembeskrivning som beskriver hur det ser ut i Göteborg idag. Det sätter programmet i ett sammanhang och motiverar vad stadens arbete ska förbättra. Problembeskrivningen bygger på nationella och lokala undersökningar och rapporter.

Strategier

Strategier är kopplade till varje mål. Målen är överlappande och strategierna är möjliga att applicera på fler än ett mål. Programmets val av uppdelning av strategier är gjord för att nå bästa effekt på målet.

Ansvar

För varje strategi anges ansvariga nämnder och styrelser. Ett ansvar innebär att utpekad nämnd eller styrelse har en rådighet över strategins genomförande inom ramen för sin ordinarie verksamhet. Nämnden eller styrelsen har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverkan med andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra. I de fall ett ansvar utdelas till samtliga nämnder och styrelser medför det ett ansvar att se över sin verksamhet och identifiera på vilket sätt respektive nämnd och styrelse kan genomföra strategin och på så sätt bidra till måluppfyllelse. En ansvarig nämnd eller styrelse ska aktivt bidra till uppföljningen av strategin och målet.

För en del strategier finns ett särskilt ansvar utpekad för en eller flera nämnder som behöver ha en dialog kring ansvaret. Ett särskilt ansvar medför ett samordningsansvar för den kraftsamling som staden behöver göra inom området, vilket innebär att initiera det gemensamma arbetet med berörda nämnder och styrelser. Det kan dessutom innebära att identifiera om det krävs ytterligare styrning inom området och i så fall i vilken form. Ett särskilt ansvar innebär dessutom att samordna uppföljningen av strategin.

Även nämnder och styrelser som inte direkt nämns i ansvarsutdelningen ska ta ställning till om de har möjlighet att bidra till helhetssyn i genomförandet av måluppfyllelsen.

Indikatorer och ordlista

Till målen under arbetets inriktning är det kopplat indikatorer som finns i bilaga 2. En ordlista som förtydligar ord och begrepp finns i bilaga 3.

Arbetsprocessen

Mål: Öka kunskapen

Definition: Ett framgångsrikt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är kunskapsbaserat, vilket innebär att det utgår från lokala lägesbilder och utformas utifrån evidens- och erfarenhetsbaserade metoder. Det innebär att strukturerat och systematiskt kartlägga och analysera aktuella förhållanden och förutsättningar, vilket inkluderar både problem, risker, och möjligheter på individ-, grupp- och samhällsnivå. Medborgarnas röster, erfarenheter och behov är grundläggande. Beslut om insatser och åtgärder ska basera sig på lägesbilden och utgå från orsakerna till och förutsättningarna för problemen. För detta krävs en kombination av generell kunskap om brottslighetens orsaker och mer närliggande kunskap om de lokala förhållandena. Insatser och åtgärder ska så långt det är möjligt vara beprövade eller utvärderade. Det är viktigt att arbetet dokumenteras och att resultatet av löpande uppföljning och utvärdering används i det fortsatta utvecklingsarbetet. De som arbetar inom området behöver ha en grundläggande trygghetsskapande och brottsförebyggande kompetens samt i vissa fall spetskompetens. Utöver det krävs en baskompetens inom det kunskapsbaserade arbetet som metod. Kompetenshöjande insatser och ett gemensamt ackumulerat lärande är en förutsättning för ett kunskapsbaserat arbete. Arbetet kan i sin tur bidra till att öka den generella medvetenheten hos beslutsfattare och tjänstepersoner samt till faktabaserad information till kommunens invånare och andra lokala intressenter.

Problembeskrivning: Otrygghet och kriminalitet, liksom människor och samhället i stort, är komplext och föränderligt. Olika förutsättningar och orsakssamband spelar roll. Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i Göteborgs Stad är inte tillräckligt differentierat och anpassat i relation till medborgares behov och upplevelser. Arbetet bedrivs inte tillräckligt systematiskt eller i tillräcklig utsträckning utifrån lägesbilder och kunskap om effekten av olika insatser, arbetssätt och metoder. Det är inte likvärdigt i de olika geografiska områdena i staden och samordningen är otillräcklig. De som arbetar med frågorna saknar ibland tillräcklig kompetens. Tyngdpunkten i arbetet är ofta reaktivt i stället för proaktivt och även om båda aspekterna är nödvändiga i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, så behöver kärnan utgöras av proaktiva metoder.

Prioriterade strategier samt ansvariga

1:1 Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat, utgå från likvärdiga lokala och centrala lägesbilder och aktuell forskning.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen samt socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

1:2 Göteborgs Stad ska säkra kompetens hos ansvariga och utförare i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen samt socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

Mål: Öka samverkan

Definition: En avgörande faktor för ett effektivt och långsiktigt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete, samt för att motverka organiserad brottslighet, är att det bedrivs samordnat och i nära samverkan mellan berörda förvaltningar och bolag likväl som med fastighetsägare, polisen och andra statliga och regionala aktörer och myndigheter samt akademien. Den kollektiva förmågan är också beroende av goda krafter hos privata aktörer och i civilsamhället, både i organiserad form och av individer. Samverkan innebär att parterna tillför sina specifika resurser, kompetenser och kunskaper för att tillsammans öka tryggheten, minska sannolikheten för brott och reducera brottslighetens skadeverkningar. Samordnat innebär att arbetet även sker koordinerat och resurseffektivt.

Helhetsperspektiv, långsiktighet och ett tydligt ledningsansvar är centrala utgångspunkter för framgång i samverkansarbetet. Ramar i form av mål, prioriteringar, roller och mandat måste vara tydliga. Effektiv samordning och samverkan förutsätter att det finns stödjande strukturer, vilket kan handla om både organisation och olika former av hjälpmedel. Bland annat är det avgörande att det finns särskilda funktioner som håller ihop, driver på och koordinerar det lokala arbetet. Formerna för samverkan med olika aktörer behöver vara dynamiska, flexibla och byggas upp utifrån både lokala och centrala problem och förutsättningar för att möta olika behov. Samverkan bör grundas i möten, dialoger och råd där ökad kunskap och gemensam förståelse eftersträvas. Det behöver finnas tydliga kanaler från dessa forum för samverkan in i ordinarie linje samt respektive organisation.

Problembeskrivning: Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i Göteborgs Stad är omfattande men bedrivs inte alltid på ett samordnat och likvärdigt sätt eller i tillräcklig samverkan med interna och externa aktörer. Stadens förvaltningar och bolag kan exempelvis ha delat ansvar för gemensamma platser men prioriteringarna kan vara olika och därmed försvåra en platssamverkan för att minska antalet otrygga platser i Göteborg. Den samverkansöverenskommelse som finns mellan staden och polisen som definierar den kunskapsbaserade modellen Trygg i Göteborg följs inte fullt ut. Inom ramen för kunskapscentrum mot organiserad brottslighet där Staden samverkar med andra myndigheter finns behov av ytterligare utveckling. Det finns även outnyttjade krafter hos organisationer, föreningar och individer.

I Göteborg finns områden som i olika grad kännetecknas av problem i form av exempelvis segregation, fattigdom, brottslighet, våld, skolproblem och otillåten påverkan vilket minskar den kollektiva förmågan. Förväntningarna om andras avsikt och förmåga att agera för det allmännas bästa minskar och på så sätt påverkas den informella sociala kontrollen i området. Detta leder till att den sociala tilliten avtar och ett områdes motståndskraft reduceras.

Prioriterade strategier samt ansvariga:

2:1 Göteborgs Stad ska bjuda in till centrala och lokala trygghetsskapande och brottsförebyggande forum för att identifiera frågor där samordning och vidare samverkan bör ske.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen samt socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

2:2 Göteborgs Stad ska ta initiativ och aktivt delta i såväl internt som externt initierade trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser och åtgärder samt kontinuerligt utveckla nya strukturer och överenskommelser för samverkan internt samt lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen samt socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

2:3 Göteborgs Stad ska medverka till att stärka delaktigheten och utvecklingskraften i civilsamhället gällande trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser och initiativ.

Särskilt ansvar: Idrotts- och föreningsnämnden samt socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

Arbetets inriktning

Mål: Minska otryggheten till följd av rädslan för att utsättas för brott

Definition: Alla som lever, vistas eller verkar i staden ska ha upplevelsen att Göteborg är en trygg och säker stad. Alla ska kunna röra sig fritt och delta i stadens verksamheter. Ingen ska begränsas i sitt vardagsliv eller behöva avstå från att besöka en plats på grund av otrygghet till följd av rädslan för att utsättas för brott. För att understödja upplevelsen av trygghet har det betydelse vad och på vilket sätt staden kommunicerar. Utformningen av ett stadsrum är större än enskilda trygghetsinsatser. Det handlar om att skapa goda livsmiljöer, både vid forandret och förvaltandet. Känslan av trygghet är individuell och åtgärder som ger en högre grad av trygghet för en person kan innebära en lägre grad av trygghet för en annan. Trygghet är ett samspel mellan människor och mellan människor och den miljö de befinner sig i varför både social och situationell prevention behövs.

Problembeskrivning: Många som lever, vistas och verkar i Göteborg upplever ibland otrygghet och rädsla för att utsättas för brott. Otryggheten leder ibland till inskränkningar i vardagslivet, som att inte våga gå ut, avstå från aktivitet eller att välja annan väg eller annat färdmedel. Att vara otrygg i sitt bostadsområde innebär en större påverkan på livskvaliteten än att uppleva otrygghet på platser som bara besöks ibland. Otryggheten och risken att utsättas för brott varierar mellan olika delar av staden, tid på dygnet och vem du är. Diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder är faktorer som påverkar graden av otrygghet och risken att utsättas för brott. En del platser är mer brottsutsatta än andra och typen av brott varierar utifrån plats och situation. Stadens kunskaper och metoder när det gäller digitala plattformar som otrygga och brottsutsatta platser är bristfälliga. Låg social tillit och brist på samhällelig delaktighet i vissa områden skapar en känsla av otrygghet. Otrygga platser och skadegörelse som inte uppmärksammas tidigt leder till ännu större skadegörelse och otrygghet. I stadens arbete med stadsutveckling saknas en tydlig definition och systematik utifrån trygghet och brottslighet.

Prioriterade strategier samt ansvariga:

3:1 Göteborgs Stad ska, på ett systematiskt sätt, ta hänsyn de göteborgare och platser som är mest otrygga och utsatta när trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser och åtgärder genomförs.

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

3:2 Göteborgs Stad ska, på ett systematiskt sätt, ta hänsyn till trygghetsskapande och brottsförebyggande aspekter vid fysisk planering.

Särskilt ansvar: Byggnadsnämnden

Ansvar: Fastighetsnämnden, park- och naturnämnden, socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, trafiknämnden, Förvaltnings AB Framtiden samt Higab

3:3 Göteborgs Stad ska, på ett systematiskt sätt, vidta trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder vid ny- och ombyggnation samt vid förvaltning av bostadsområden och offentlig miljö.

Ansvar: Fastighetsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden, lokalnämnden, park- och naturnämnden, socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, trafiknämnden, Förvaltnings AB Framtiden samt Higab

Mål: Minska risken för brott i specifika miljöer/situationer

Definition: Människor begår brott av olika anledningar. Under detta målområde är fokus på omständigheterna, situationerna och platserna för brott. Platserna kan vara både fysiska och digitala. Detsamma gäller när det handlar om Stadens verksamheter och tjänster. Inom Göteborgs Stad finns också många värden som kriminella kan omsätta till pengar och som därmed utgör arenor som möjliggör brottslig verksamhet. Fokus är även på brottsobjektet, vilket kan vara både föremål och personer.

Brottsförebyggande åtgärder inom detta målområde handlar bland annat om insatser för att öka den formella och informella kontrollen. Det kan handla om ökad upptäcktsrisk vid det möjliga brottsfallet men också om tillsynsmekanismer och kontrollfunktioner för att stävja missbruk av välfärdssystemet och stadens resurser samt tillsyn och tillståndsprövning. Utgångspunkten är att i första hand genomföra åtgärder för att främja den informella kontrollen men att åtgärder av formell karaktär ska användas där det behövs.

Att begränsa tillgängligheten till lämpliga brottsobjekt handlar om åtgärder som kan bidra till att förhindra eller försvåra att brott begås, genom att skydda eller göra brottsobjektet mindre attraktivt. Det kan också handla om att förändra platsen så att det blir mindre attraktivt att begå brott där eller att vidta åtgärder för att exempelvis minska risken för bedrägerier. Även åtgärder för att minska provokationer som kan leda till brott, t.ex. krogköer och trängsel omfattas. Lokalsamhället och verksamheter bör utformas så att brott naturligt förebyggs genom aktiv planering, utformning och förvaltning.

Att begränsa tillgängligheten till brottsobjekt kan också handla om att minska efterfrågan. Utan efterfrågan minskar marknaden och därmed förutsättningen för brottslighetens existens.

Problembeskrivning: Sverige är ett land med en relativt låg nivå av brottsutsatthet. Samtidigt är vissa grupper, näringsverksamheter och platser extra utsatta. Polisen har till exempel definierat ett antal geografiska områden i Göteborg som utsatta, riskområden eller särskilt utsatta. Dagens brottslighet är komplex, varierad och gränsöverskridande. Den organiserade brottsligheten har blivit mer omfattande och skapar tillsammans med våldsbejakande extremism områden med parallella samhällsstrukturer som hotar demokratin och den personliga friheten. Otillåten påverkan är ett problem för såväl individer som på samhällsnivå, då den påverkar likvärdigheten, rättssäkerheten och skapar tystnadskulturer.

Den individuella och den organiserade brottsligheten söker sig till de platser där det går att nå ekonomisk vinning och få tillgång till resurser som till exempel lokaler. Stadens myndighetsutövning är en plats som utnyttjas för ekonomisk vinning, exempelvis genom olika former av bidrag, bygglov, beslut om alkoholtillstånd samt inköp- och upphandling, vilket även kan leda till osund konkurrens. Arbetet med att förebygga välfärdsbrottslighet och motverka parallella samhällsstrukturer behöver utvecklas.

Platser där många människor passerar och vistas, som till exempel knutpunkter för kollektivtrafik, köpcentrum och lokala torg samt områden med krogar och restauranger skapar många brottsfällan på en relativt liten yta. Öppen narkotikaförsäljning och användning av narkotika sker på olika platser i staden. Narkotikaförsäljningen skapar otrygghet, ökar risken för våld och bidrar till att unga hamnar i narkotikamissbruk. Även

olovlig försäljning av alkohol och tobak bidrar till brott och otrygghet. Ungas utsatthet för brott, bland annat i och i anslutning till skolan, är problematiskt. Den digitala utvecklingen skapar dessutom nya möjligheter till brott.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande aspekter beaktas inte alltid i tillräcklig utsträckning i stadsutveckling vid fysisk planering, genomförande och förvaltning av bostadsområden och offentlig miljö. För att bygga bort brott och bygga in trygghet i den fysiska miljön krävs samverkan, systematik och tydliga överlämningar genom de olika skedena i processen vilket inte alltid prioriteras.

Prioriterade strategier samt ansvariga:

4:1 Göteborgs Stad ska, på ett systematiskt sätt, vidta trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder i verksamheter, på platser och vid tjänster där brott riskerar att begås. I arbetet ingår även ekonomisk brottslighet samt att försvåra för oseriösa aktörer att komma åt stadens resurser.

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

4:2 Göteborgs Stad ska, på ett systematiskt sätt, ta hänsyn till trygghetsskapande och brottsförebyggande aspekter vid fysisk planering.

Särskilt ansvar: Byggnadsnämnden

Ansvar: Fastighetsnämnden, park- och naturnämnden, socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, trafiknämnden, Förvaltnings AB Framtiden samt Higab

4:3 Göteborgs Stad ska, på ett systematiskt sätt, vidta trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder vid ny- och ombyggnation samt vid förvaltning av bostadsområden och offentlig miljö

Ansvar: Fastighetsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden, lokalnämnden, park- och naturnämnden, socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, trafiknämnden, Förvaltnings AB Framtiden samt Higab

4:4 Göteborgs Stad ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

4:5 Göteborg stad ska verka för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet, otillåten påverkan, våldsbejakande extremism och utvecklingen av parallella samhällsstrukturer.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen och socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

Mål: Minska motivationen att begå brott

Definition: Social brottsprevention inriktar sig på att minska benägenheten hos individer att begå brott och fokuserar på de bakomliggande orsakerna till att individer begår brott. För att minska brottsbenägenheten fokuserar denna prevention på att stärka självkontrollen samt stärka individens sociala band till samhället. Den sociala preventionen har vidare som avsikt att hindra individer att radikaliseras, göra sig skyldiga till brott i unga år eller att återfalla i brott efter avtjänat straff. Forskning visar att det finns ett samband för ungdomar mellan specifika brottstyper och att utveckla en högaktiv kriminalitet. En sådan kunskap måste ligga till grund för prioriteringar och val av insatser. Det långsiktiga och systematiska vålds- och drogförebyggande arbetet behöver inrikta sig på att undanröja riskfaktorer och tillföra skyddsfaktorer i miljöer där våld eller missbruk riskerar att förekomma eller normaliseras. Det är viktigt att involvera anhöriga och övrigt nätverk kring individen samt erbjuda även dem stöd och hjälp. Alla som möter barn och unga har ett ansvar för att fånga in risksignaler, initiera samverkansinsatser som exempelvis SSPF och sociala insatsgrupper samt följa de rutiner som verksamheten har rörande orosanmälningar.

Problembeskrivning: Kriminalitet är ett problem som drabbar både förövare och brottsoffer på olika sätt. Barn och unga som begår många brott har ofta problem både i skolan och hemma. Ungefär hälften av eleverna i årskurs 9 uppger att de begått något brott vid minst ett tillfälle under de senaste tolv månaderna. Däremot är det ett fåtal unga som står för majoriteten av brottsligheten bland ungdomar. Unga kriminellt högaktiva personer kommer under loppet av sin livstid också att stå för en väsentlig del av den totala brottsligheten i samhället. Våldsbrottslighet, inklusive mäns våld mot kvinnor, och hedersrelaterat våld och förtryck är också allvarliga samhällsproblem.

Metoder för att jobba behandlingsmässigt med kriminalitet som individuellt problemområde både när det gäller unga och vuxna behöver utvecklas. Det uppsökande arbetet är inte likvärdigt över staden och de som riskerar att radikaliseras eller utveckla kriminalitet, drogmissbruk och andra riskbeteenden fångas ibland inte upp i tid. Barn och unga som växer upp i familjehem eller i hem för vård eller boende har kraftiga överrisker i en rad oönskade tillstånd som vuxna, såsom hemlöshet, arbetslöshet, bristande försörjningsförmåga, fysiska och psykiska problem och kontakt med straffrättssystemet.

Användningen av narkotika är negativ för den enskilde göteborgaren och för Göteborg som stad. Inflödet av narkotika till Göteborg är högt. För att finansiera ett bruk av narkotika ökar risken för att detta sker via brottslighet som även skapar otrygghet i staden. Inkomsterna av försäljningen av narkotika samt konkurrensen om dessa ligger ofta till grund för våldsytttringarna i form av till exempel skjutningar och sprängningar. Det drogförebyggande arbetet (ANDTS-arbetet) i staden är idag inte samordnat och likvärdigt.

Prioriterade strategier samt ansvariga:

5:1 Göteborgs Stad ska utveckla och stärka det långsiktiga och systematiska vålds- och drogförebyggande arbetet.

Särskilt ansvar: Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Ansvar: Alla nämnder och styrelser

5:2 Göteborgs Stad ska rikta skyndsamma, samordnade och individanpassade insatser till barn och unga som bedöms vara i riskzonen för att hamna i kriminalitet, våldsbejakande

extremism, drogmissbruk och andra riskbeteenden. Vårdnadshavare och andra betydelsefulla vuxna ska involveras och få stöd och hjälp vid behov.

Särskilt ansvar: Socialnämnd Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen

Ansvar: Grundskolenämnden, nämnden för funktionsstöd samt utbildningsnämnden,

5:3 Göteborgs Stad ska rikta skyndsamma och samordnade boende-, behandlings- och arbetsmarknadsinsatser till den som vill lämna ett liv i kriminalitet, har avtjänat straff eller är rädd för att bli indragen i en kriminell livsstil. Familj och anhöriga ska få stöd och hjälp vid behov.

Särskilt ansvar: Kommunstyrelsen samt socialnämnd Centrum

Ansvar: Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för funktionsstöd, socialnämnd Hisingen, Nordost och Sydväst samt utbildningsnämnden

5:4 Göteborgs Stad ska stärka och utveckla arbetet med brottsofferstöd. Unga brottsoffer ska erbjudas medling.

Ansvar: Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Bilaga 1 – Stödjande dokument

[Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten](#) (Socialstyrelsen, 2020)

[Barnkonsekvensanalys \(BKA\)](#) (Göteborgs Stad, 2017)

[Bedöma risk och behov för barn och unga som begår brott eller har annat normbrytande beteende](#) (Socialstyrelsen, 2020)

[BoTryggt2030 – handboken för planering av säkra och trygga livsmiljöer](#) (Tryggare Sverige, 2020)

[Brottsoffer och deras närstående – Socialtjänstens ansvar för att ge stöd och hjälp](#) (Socialstyrelsen, 2012)

[Effektstudie av fyra trygghetsskapande åtgärder i stadsmiljö, Hur tryggt blev det.](#) (Spacescape på uppdrag av ArkDes, 2019)

[Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden 2020-2030](#)

[Gestaltad livsmiljö, ArkDes, lägesrapport Människan i fokus](#) (ArkDes 2020)

[Hur kan vi bygga bort brott och bygga fram trygghet. En studie rörande hur CPTED kan implementeras i Västra Nordstan i Göteborg?](#) (Göteborgs universitet, H Fryxell, 2018)

[Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende](#) (Socialstyrelsen, 2019)

[Orsaksanalys i lokalt brottsförebyggande arbete](#) (Brå, 2018)

[Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete](#) (Brå, 2020)

[Social konsekvensanalys \(SKA\)](#) (Göteborgs Stad, stadsbyggnadskontoret, 2017)

[Strategiska brott bland unga på 00-talet](#) (Brå, 2011)

Uppföljning av Trygg i Göteborg (Göteborgs Stad, social resursförvaltning, 2020)

[Tillsammans mot brott – Ett nationellt brottsförebyggande program](#) (Skr. 2016/17:126)

[Våldsbejakande extremism – Ett utbildningsmaterial för socialtjänstens arbete med barn och unga vuxna.](#) (Socialstyrelsen, 2020)

[Våldsbejakande extremism – Stöd till socialtjänstens arbete med återvändare och andra personer involverade i våldsbejakande extremistiska miljöer.](#) (Socialstyrelsen, 2020)

[Samverkan - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)

Bilaga 2 – Indikatorer

Minska otryggheten till följd av rädslan att utsättas för brott		
Indikator	Källa	Kommentar
Andel som känner sig trygg i sitt bostadsområde (index)	SOM	Index som består av fyra påståenden: Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde, Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde, Jag är orolig för att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i mitt bostadsområde samt Gängrelaterad brottslighet är ett problem i mitt bostadsområde.
Andel som upplever otrygghet utomhus	Hälsa på lika villkor	
Andel som känner oro för brottsligheten i samhället	NTU Lokal	
Andel som känner sig trygga i skolan (index)	GR skolenkät	Index som består av tre påståenden: I min skola finns det elever som jag är rädd för I min skola finns det personal som jag är rädd för Jag känner mig trygg i skolan
Andel som avstått från aktivitet på grund av oro att utsättas för brott	NTU Lokal	
Minska risken för brott i specifika miljöer eller situationer		
Indikator	Källa	
Antalet anmälda brott per 100 000 invånare	BRÅ	
Andel i procent som uppgett att de blivit utsatta för brott	NTU Lokal	
Antalet anmälda hatbrott i Göteborg	BRÅ	
Minska motivationen att begå brott		
Indikator	Källa	
Andel ungdomar som brukar alkohol/narkotika	DVU	
Andel återfall i brott		

Bilaga 3 – Ordlista

Brott – En handling som är belagd med straff i svensk lag. Det kan också vara att underlåta att handla.

Brottsoffer – Personer som blivit utsatta för brott, vittnen samt närstående till de båda grupperna.

Brottsofferstöd – Den som drabbats av brott, vittnen samt närstående till de båda grupperna kan behöva hjälp att bearbeta det som hänt. Varje kommun har ansvar för att invånarna ska erbjudas detta stöd.

Civilsamhället – Arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.

Ekonomisk brottslighet – Kriminologiskt samlingsbegrepp utan någon vedertagen definition. I en väldigt vid och allmän betydelse kan ekonomisk brottslighet definiera alla brott som begås med ekonomiska motiv och som har en karaktär av viss kontinuerlighet samt bedrivs på ett systematiskt sätt och begås inom ramen för näringsverksamhet.

Evidens- och erfarenhetsbaserad metod – En metod som visat sig ha en viss effekt på ett visst utfall.

Gängkriminalitet – En del av den organiserade brottsligheten i Sverige utgörs av grupper som ofta har gemensamt ursprung eller gemensam uppväxt. Dessa grupper rekryterar också ungdomar, som deltar i kriminaliteten. Grupperna kan utöva ett stort lokalt inflytande, exempelvis över ett bostadsområde.

Hem för vård eller boende (HVB-hem) – En form av social dygnsvård. Det är en institution i Sverige som på kommunens uppdrag inrättas för barn, ungdomar, vuxna eller barnfamiljer och som där bedriver behandling, omvårdnad, stöd eller fostran. HVB-hem kan exempelvis inrikta sig på missbruksproblematik.

Informell och formell kontroll – Brottsförebyggande åtgärder handlar bland annat om insatser och åtgärder för att öka kontrollen. Den kan vara av informell karaktär, till exempel föräldrar och lärare eller människor i grannskapet. Den kan också vara av formell karaktär i form av polis, ordningsvakter eller andra som har till uppgift att ingripa i samband med olika former av olämpligt eller brottsligt beteende.

Kollektiv förmåga – Strukturerat arbetssätt för att skapa effektiva grupper och nätverk där allas olika kompetenser tas tillvara för att nå gemensamma mål. Samarbete är inget som sker av sig själv utan behöver grunda i en gemensam förståelse och allas ansvar för att utveckla den kollektiva förmågan. Ju mer komplexa uppgifterna är desto mer ökar också behovet av individers och verksamheters förmåga att samarbeta.

Kunskapsbaserat arbete – Arbete som utgår från en lokal lägesbild och utformas utifrån evidens- och erfarenhetsbaserade metoder. Det innebär att arbeta systematiskt och strukturerat mot brottsproblem.

Lägesbild – Att ta fram en lägesbild innebär att beskriva och samla information om aktuella förhållanden för att ha som underlag när åtgärder ska väljas och planeras. Lägesbilden kan visa vilka problem som är vanligast, vilka områden eller grupper som är utsatta, hur utvecklingen ser ut över tid eller om det finns några avvikelser. En lägesbild kan också innehålla ett proaktivt tänkande genom att man förutser problem. En sådan bild kan till exempel bygga på omvärldsbevakning. Det kan vara planerade eller pågående plan- eller byggprojekt, etablering av verksamheter eller

befolkningssammansättning. Lägesbilder utgår från lokala förhållanden och kan aggregeras till en central lägesbild.

Medling – Med medling menas att en gärningsman och en målsägande möts inför en medlare för att tala om brottet och följderna av detta. Målet ska vara att minska de negativa följderna av brottet. Medling är frivillig för båda parter. Det åligger kommunerna att sörja för att medling kan erbjudas när brottet har begåtts av någon som är under 21 år. Medling är en åtgärd som kan ha positiv effekt för både brottsoffer och gärningspersoner. Det är därför viktigt att berörda aktörer tar ansvar för att medling kan komma till stånd när förutsättningar för detta finns.

Organiserad brottslighet – Minst två personer som varaktigt över tid begår allvarliga brott i samarbete i syfte att uppnå ekonomisk vinning.

Otillåten påverkan – Trakasserier, hot samt våldssituationer mot personer eller egendom, som utöver att vara ett stort arbetsmiljöproblem riskerar att påverka den enskilde tjänstemannens myndighetsutövning och som därför i förlängningen kan utgöra ett hot mot det demokratiska statsskicket. Inkluderat i definitionen ingår även korruption som avser otillbörliga erbjudande av olika slag.

Otrygghet – Se ”Trygghet och otrygghet” i ordlistan.

Parallella samhällsstrukturer – Syftar vanligen på marginaliserade grupper efter bostadsort som väljer att stå utanför det traditionella samhället och dess normsystem. Segregationen kan också vara påtvingad.

Platssamverkan – Ett sätt att skapa säkra, trygga och attraktiva platser där människor bor och verkar. Det handlar om att offentliga och privata aktörer går samman i en fristående, icke-vinstdrivande organisation och tar gemensamt ansvar över ett geografiskt avgränsat område.

Privata aktörer – Privatägda företag och sammanslutningar av olika slag som drivs i vinstsyfte.

Radikalisering – Den process som bidrar till att en individ succesivt dras in i våldsbejakande extremism.

Riskbeteende och riskfaktor – Riskbeteende är ett levnadssätt som medför risker av olika slag. När det gäller brottslighet och kriminalitet uppmärksammas hos individen bland annat tidiga beteendestörningar, impulsivitet, brottstillåtande attityder och missbruk. Riskfaktorer är faktorer i den omgivande miljön som gör att individen är i större risk för att utveckla ett riskbeteende. Riskfaktorerna för brottslighet och kriminalitet kan vara direkta eller indirekta och kan exempelvis vara: bristande ekonomiska resurser, dålig relation mellan föräldrar och barn, övergrepp, brott eller missbruk hos föräldrar, tidigt skolmisslyckande, dålig skolmiljö och anknytning till en brottsbelastad kamratgrupp.

Riskområde – Se ”Särskilt utsatt område, riskområde, utsatt område” i ordlistan.

Skadegörelse – Brott som begås av den som uppsåtligt förstör eller skadar annans fasta eller lösa egendom. Det kan till exempel vara skadegörelse på motorfordon med eller utan brand, klotter, sönderslagna fönsterrutor eller sönderslagna gatlyktor med

Skyddsfaktor – Skyddsfaktorer för brottslighet och kriminalitet kan till exempel vara: känsla av sammanhang, tydliga regler, deltagande i organiserade fritidsverksamheter, bra skolklimat och trivsamt närmiljö.

Situationell brottsprevention – Situationellt brottsförebyggande arbete handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås.

Social brottsprevention – Social brottsprevention är insatser för att minska antalet brottslingar och benägenheten att begå brott. Den huvudsakliga målgruppen för social brottsprevention är barn och ungdomar, men även vuxna återfallskriminella.

Social insatsgrupp – Ett arbetssätt där koordinering av insatser/stöd sker för grupper över 18 år och som inte identifierat sig som yrkeskriminella. I samordningen finns socialtjänst, skola, polis och fritid, men även frivård och kriminalvård. Genom samordnade insatser ska en ung person stödjas till att byta livsstil genom stöd till behandlingsprogram för sitt missbruk, psykiatriska problematik, kriminella livsstil men även stöd till arbete och bostad.

Social tillit – Social tillit eller den mellanmänniskliga tilliten, definieras som människors benägenhet att lita på människor de inte känner. Ett samhälle fungerar bättre om medborgarna litar på den "okände andre".

SSPF – Socialtjänst, skola, polis, fritid (SSPF) arbetar gemensamt med förebyggande arbete riktat mot ungdomar (12–20 år) i riskzon för kriminalitet. Syftet är att bidra till en positiv utveckling för en ungdom som har eller riskerar att hamna snett. Genom en gemensam åtagandeplan ska de samverkande parterna bättre möta den unge som det finns en oro kring. Målet är en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger. Målet är också att förhindra och minimera ungdomars brottslighet, drogmissbruk och andra riskbeteenden.

Särskilt utsatt område, riskområde, utsatt område – Utsatt område är ett begrepp som polisen i Sverige sedan 2015 använder för att beskriva förortsområden och stadsdelar med över tid låg socioekonomisk status och med kriminell påverkan på lokalsamhället. Områdena delas upp i utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden beroende på grad av utsatthet.

Trygghet och otrygghet – Trygghet är ett mångfacetterat begrepp som används i olika sammanhang och som kan betyda olika saker för olika människor bland annat beroende av tid på dygnet, den fysiska platsen, vem man är och tidigare erfarenheter. För att uppleva trygghet är det grundläggande att ha goda livsvillkor även om inte detta enbart avgör den upplevda tryggheten. Trygghet innebär också att känna tillit till sina medmänniskor och att känna säkerhet. I detta program avgränsas otryggheten till att främst omfatta rädslan för att utsättas för brott.

Trygg i Göteborg – Göteborgs Stad och polisområde Storgöteborg samverkar utifrån en central överenskommelse. Målet är att genom strukturerad samverkan öka tryggheten och minska brottsligheten i Göteborg. Detta arbete har sin utgångspunkt i den kunskapsbaserade modellen Trygg i Göteborg som utgår från sex steg där aktuella problem- och lägesbilder utgör grunden.

Utsatt område – Se "Särskilt utsatt område, riskområde, utsatt område".

Våld – En handling riktad mot en person som genom denna handling skadar, smärtar eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från något som den vill.

Våldsbejakande extremism – Samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Välfärdsbrottslighet – Organiserad kriminalitet som genom avancerade brottsupplägg kommer åt pengar från offentliga system.

Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program – remissmall

Instruktion: Eventuella kommentarer skrivs i de vita rutorna. Bedömningarna kan med fördel innehålla konkreta förslag.

Nämnd/styrelse/råd/myndighet/ organisation	
---	--

Besvaras av alla remissinstanser	
Fråga	Kommentar/bedömning
Hur ser ni på de problem som programmet adresserar?	
Tydliggör målen riktningen för stadens gemensamma insatser?	
Hur ser ni på strategiernas genomförbarhet och relevans utifrån de behov och de utmaningar staden gemensamt står inför?	
Leder strategierna till måluppfyllelse?	
Hur kan målgruppsperspektivet förstärkas inom ramen för mål och strategier i programmet?	
Ytterligare kommentarer? (formalia, definitioner, indikatorer, behov av underliggande styrande dokument etc.)	

Besvaras endast av nämnder/styrelser	
Fråga	Kommentar/bedömning
Förfogar nämnden/styrelsen över ytterligare relevanta ansvarsområden för att bidra till arbetet?	
Nämnd som utpekats särskilt ansvar: Vilka förutsättningar har nämnden för att hantera detta?	

Göteborgs
Stad

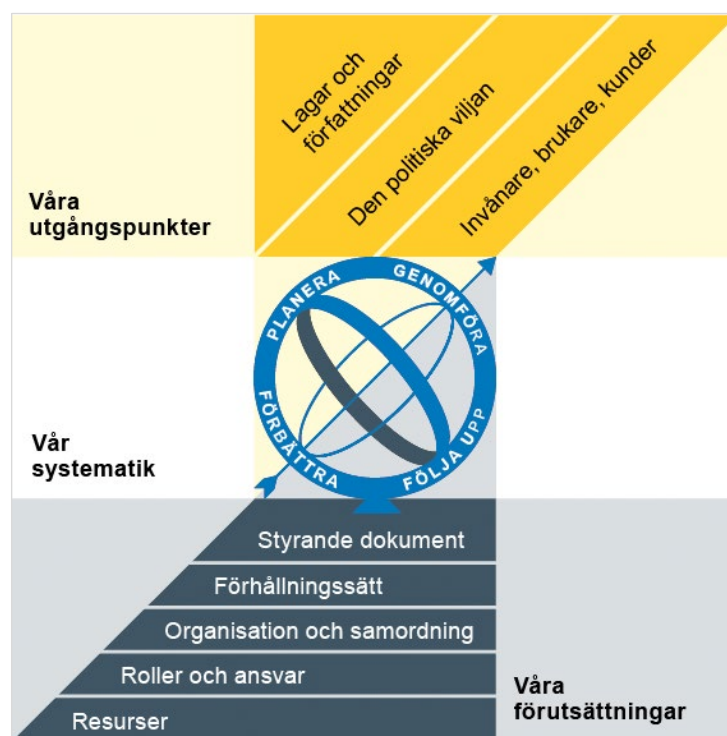
Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas år 2021

Planerande styrande dokument

Vision
Program
► Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas år 2021			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadens nämnder och bolagsstyrelser	Diarienummer: 1530/20	Datum och paragraf för beslutet: 2021-02-25 § 22
Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: 2021	Senast reviderad: -	Dokumentansvarig: Stadsledningskontoret Avdelningschef för beslutsunderlag och utredning
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna plan	3
Vem omfattas av planen	3
Giltighetstid	3
Bakgrund	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Uppföljning av denna plan	3
Planen	4
Beställarkompetens i staden	5
Inköpskompetens i staden	6
Särskilda aktiviteter riktat till Inköps- och upphandlingsnämnden	7

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas år 2021 är att stärka förutsättningarna för ökad effektivitet, utveckling och ordning och reda inom stadens inköp.

Vem omfattas av planen

Denna handlingsplan gäller för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Giltighetstid

Denna handlingsplan gäller för år 2021.

Bakgrund

Handlingsplanen svarar på det uppdrag Inköps- och upphandlingsnämnden fått enligt beslut i KF 2020-09-10 §15, punkt 2, om att skyndsamt ta fram och redovisa en plan för hur inköps- och beställarkompetens i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas.

Koppling till andra styrande dokument

Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas år 2021 har tydliga kopplingar till andra befintliga planerande och reglerande styrande dokument, så som kommunfullmäktiges budget för 2021 och Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling.

Uppföljning av denna plan

Inköps- och upphandlingsnämnden ansvarar för att följa upp planen på en stadenövergripande nivå. Handlingsplanen planeras att följas upp och redovisas i kommunstyrelsen under första halvåret 2022.

Planen

Göteborgs stads inköp från externa leverantörer omsatte cirka 25 miljarder kronor 2019. Ungefär en fjärdedel av inköpsvolymen består av köp inom stadens ramavtal. Att arbeta med alla delar i inköpsprocessen, från strategiska prioriteringar på övergripande nivå till den enskilda beställningen i e-handelssystemet, är en angelägen fråga för hela kommunkoncernen. Det handlar inte bara om ekonomi och resurseffektivitet utan även om ökad kvalitet och nytta. Bättre kunskap och ökad ordning och reda minskar dessutom riskerna för fel och oegentligheter.

Att förstärka inköps- och beställarkompetensen ger följande stadenövergripande nyttor:

- Ökad kunskap och därigenom minskad risk att beställare gör fel
- Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen
- Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar
- Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp
- Ökad datakvalitet i gemensamma system för att möjliggöra inköpsanalys och uppföljning
- Ökad ordning och reda bland stadens avtal
- Bättre överblick och uppföljning av leverantörsbasen

Aktiviteterna nedan har kategoriserats utifrån koppling till beskrivna nyttor ovan. Vissa av de aktiviteter som föreslås i planen har koppling till andra aktiviteter och därigenom även till flera nyttor. Aktiviteterna bedöms kunna påbörjas relativt omgående, men vissa av dem kräver ett mer långsiktigt arbete för att nå önskvärd nytta. Då handlingsplanen adresserar samtliga stadens nämnder och styrelser, är det viktigt att komma ihåg att utgångsläget ser olika ut och att många aktiviteter redan är påbörjade eller genomförda i delar av organisationen

Handlingsplanen föreslås genomföras under 2021, och sedan följas upp. Baserat på resultat från uppföljningen kan Inköps- och upphandlingsnämnden därefter vid behov återkomma med en fortsatt plan för att stärka inköps- och beställarkompetensen i staden.

Beställarkompetens i staden

NYTTA	Aktivitet	Ansvarig
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse att det finns utsedda beställare med tydligt mandat över till exempel vilka varor eller tjänster personen får beställa	Respektive nämnd/styrelse
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse att alla utsedda beställare har tagit del av stadens grundläggande digitala beställarutbildning	Respektive nämnd/styrelse
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Följ stadens standardiserade process <i>Beställning till betalning</i> som tagits fram inom tjänsteområdet Operativt inköp	Respektive nämnd/styrelse om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse att nya chefer tar del av stadens utbildning för chefer inom inköp och upphandling, för att säkra styrning och ledning i en decentraliserad organisation	Respektive nämnd/styrelse
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse ändamålsenligt antal beställare i e-handelssystemet för att säkerställa rätt kompetens	Respektive nämnd/styrelse om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform
Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar	Utse ansvarig för inköp och upphandlingsfrågor i ledande befattning - med ansvar för hela förvaltningens/bolagets inköpsprocess och med uppdrag att samverka i frågan inom staden	Respektive nämnd/styrelse
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Följ upp leverantörer och avtal, samt att leveransen motsvarar beställningen.	Respektive nämnd/styrelse

Inköpskompetens i staden

NYTTA	Aktivitet	Ansvarig
Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	Delta i arbetet i stadens kategoristyrningsprojekt samt följa fattade beslut inom kategoristyrningsprojekten	Respektive nämnd/styrelse
Ökad ordning och reda bland stadens avtal	Driva och initiera frågan om Gemensam avtalsdatabas/register i kommunkoncernen	Nämnden för inköp och upphandling
	<i>I avvaktan på gemensam:</i> Resp. förvaltning/bolag behöver säkerställa register för sina avtal	Respektive nämnd/styrelse
Bättre överblick och uppföljning av leverantörsbasen	Driva och initiera frågan om Gemensam leverantörsdatabas/system/ i kommunkoncernen	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad datakvalitet i gemensamma system	Driva och initiera frågan om att ta fram och implementera gemensamma grunddata för inköp för bättre analys och uppföljning för att styra stadens inköp	Nämnden för inköp och upphandling och Nämnden för Intraservice
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Driva och initiera frågan om att kontinuerligt mäta inköpsmognad, och ta fram mål och nyckeltal för bättre styrning av stadens inköp	Nämnden för inköp och upphandling
	Medverka i planerad Inköpsmognadsmätning och verka för successiv förbättring	Respektive nämnd/styrelse
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Ta fram beslutsunderlag och driva frågan om Gemensamt upphandlingssystem	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, en Inköpsanalys baserad på förvaltningens eller bolagets unika inköpsinformation	Respektive nämnd/styrelse

Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Bedöma behovet av, och eventuellt ansluta sig till den digitala tilläggstjänsten ”Stöd vid uppföljning av inköp”, som tillhandahålls av Intraservice	Respektive nämnd/styrelse
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, utveckling av förvaltningens/bolagets inköpsfunktion	Respektive nämnd/styrelse

Särskilda aktiviteter riktat till Inköps- och upphandlingsnämnden

Inköps- och upphandlingsnämnden har en viktig roll i att stödja stadens nämnder och styrelser i Inköps- och upphandlingsfrågor. Nämnden har tre grunduppdrag; ett huvudansvar för stadens gemensamma inköpsprocess, att vara stadens inköpscentral och att vara expertfunktion, rådgivare och konsult inom inköp och upphandling. I arbetet med att vara stadens inköpscentral innebär ett ansvar att tillse att det finns avtal för beställare att använda. Arbetet bedrivs genom förvaltningens avtalsprocess, som innebär att genomföra ramavtalsupphandlingar, bedriva en aktiv ramavtalsförvaltning och att systematiskt följa upp att avtalsvillkor följs av beställare och leverantörer. Enligt stadens riktlinje för inköp och upphandling ska stadens förvaltningar och bolag använda de centrala ramavtalen. Ramavtal ska tas fram där det finns gemensamma behov och där staden främjas av gemensamma ramavtal.

Inom Inköps- och upphandlingsnämndens ansvarsområde pågår en mängd olika insatser kopplat till nämndens tre grunduppdrag. Aktiviteter nämnden kan sätta ytterligare fokus på med koppling till informationsflödet och att stärka inköps- och beställarkompetensen i stadens alla nämnder och styrelser är:

NYTTA	Aktivitet	Ansvarig
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Säkerställa att alla ramavtal får en anpassad och unik implementering	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Lansera digital utbildning inom förnyad konkurrensutsättning (FKU)	Nämnden för inköp och upphandling – med koppling till stadens kommande gemensamma digitala tjänster
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Lansera digital utbildning inom Direktupphandling	Nämnden för inköp och upphandling – med koppling till stadens kommande gemensamma digitala tjänster
Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	Färdigställa Gemensam Direktupphandlings-process	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	Samordna stadens arbete med kategoristyrning	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad datakvalitet i gemensamma system	Höja kvaliteten på ramavtalsleverantörers elektroniska fakturor, vilket möjliggör högre kvalitet på inköpsanalys som gynnar utveckling av stadens inköpsprocesser	Nämnden för inköp och upphandling tillsammans med nämnden för Intraservice

Göteborgs Stads årsredovisning 2020

§ 18, 0263/20

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

Årsredovisningen för 2020, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.

Handling

2021 nr 64.

Yrkanden

Axel Josefson (M), Jonas Attenius (S) och Emmyly Bönfors (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Martin Wannholt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) yrkar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen i enlighet med yrkandet från D i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först propositioner på dels ärendets återremiss och dels ärendets avgörande idag och finner att kommunfullmäktige beslutat avgöra ärendet vid dagens sammanträde. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för ärendets avgörande idag. Nej för ärendets återremiss.”

Omröstningen utfaller med 60 Ja mot 21 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 7.

Kommunfullmäktige beslutar härfter att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens nämnder och bolag

Dag för justering

2021-05-05

Vid protokollet

Sekreterare

Lina Isaksson

Ordförande

Anneli Rhedin

Justerande

Pär Gustafsson

Justerande

Håkan Eriksson

BILAGA 7

Ärende: 17

Ärendemening: Göteborgs Stads årsredovisning 2020

Antal Ja: 60 Antal Nej: 21 Antal Avstår: 0 Antal Frånv: 0 Antal Kvittade: 0

Namn	Parti	Plats	Funktion	Resultat
Aslan Akbas	S	61	Ledamot	Ja
Karin Alfredsson	D	52	Ersättare	Nej
Bettan Andersson	V	8	Ledamot	Ja
Ingrid Andreae	S	62	Ledamot	Ja
Mats Arnsmar	S	59	Ledamot	Ja
Jonas Attenius	S	56	Ledamot	Ja
Kristina Bergman Alme	L	33	Ledamot	Ja
Torkel Bergström	D	65	Ledamot	Nej
Daniel Bernmar	V	10	Ledamot	Ja
Ulf Boström	D	49	Ledamot	Nej
Sofi Bringsoniou	S	46	Ledamot	Ja
Emmyly Bönfors	C	31	Ledamot	Ja
Sara Carlsson Hägglund	V	9	Ersättare	Ja
Peter Danielsson	D	68	Ledamot	Nej
Axel Darvik	L	18	Ledamot	Ja
Johanna Eliasson	V	20	Ledamot	Ja
Håkan Eriksson	V	3	2:e v Ordf	Ja
Krista Femrell	SD	75	Ledamot	Nej
Eva Flyborg	L	32	Ledamot	Ja
Ann Catrine Fogelgren	L	16	Ledamot	Ja
Jörgen Fogelklou	SD	73	Ledamot	Nej
Pär Gustafsson	L	2	1:e v Ordf	Ja
Sofie Gyllenwaldt	M	27	Ledamot	Ja
Joakim Hagberg	S	60	Ersättare	Ja
Håkan Hallengren	S	63	Ledamot	Ja
Robert Hammarstrand	S	78	Ledamot	Ja
Bengt-Åke Harrysson	D	69	Ledamot	Nej
Åsa Hartzell	M	15	Ersättare	Ja

Shadiye Heydari	S	77 Ledamot	Ja
Christer Holmgren	M	13 Ledamot	Ja
Mariette Höij-Risberg	D	51 Ledamot	Nej
Gertrud Ingelman	V	22 Ledamot	Ja
Marina Johansson	S	57 Ledamot	Ja
Axel Josefson	M	5 Ledamot	Ja
Agneta Kjaerbeck	SD	74 Ledamot	Nej
Hannah Klang	V	23 Ledamot	Ja
Jörgen Knudtzon	KD	35 Ledamot	Ja
Martin Kurzwelly	KD	34 Ledamot	Ja
Lena Landén Ohlsson	S	80 Ledamot	Ja
Birgitta Lindgren Karlsson	D	67 Ledamot	Nej
Thomas Lingefjärd	D	47 Ersättare	Nej
Marcus Lüthje	SD	76 Ersättare	Nej
Hampus Magnusson	M	6 Ledamot	Ja
Nina Miskovsky	M	7 Ledamot	Ja
Anders Moberg	S	81 Ersättare	Ja
Henrik Munck	D	53 Ledamot	Nej
Sabina Music	C	30 Ledamot	Ja
Martin Nilsson	MP	41 Ledamot	Ja
Erik Norén	V	24 Ledamot	Ja
Kristina Norén Lallo	KD	36 Ersättare	Ja
Helena Norin	MP	38 Ersättare	Ja
Helene Odenjung	L	17 Ledamot	Ja
Toni Orsulic	M	11 Ledamot	Ja
Bosse Parbring	MP	40 Ledamot	Ja
Anna Sara Perslow	C	29 Ledamot	Ja
Karin Pleijel	MP	37 Ledamot	Ja
Parisa Rezaeivar	S	79 Ersättare	Ja
Anneli Rhedin	M	1 Ordförande	Ja
Reger Shafik	S	64 Ledamot	Ja
Iréne Sjöberg-Lundin	D	48 Ledamot	Nej
Yvonne Stafrén	SD	70 Ledamot	Nej
Anders Sundberg	M	12 Ledamot	Ja

Anders Svensson	M	26 Ledamot	Ja
Stina Svensson	FI	42 Ledamot	Ja
Pernilla Taxén Börjesson	SD	71 Ledamot	Nej
Kristina Tharing	M	14 Ledamot	Ja
Björn Tidland	SD	72 Ledamot	Nej
Viktoria Tryggvadottir Rolka	S	58 Ledamot	Ja
Mattias Tykesson	M	28 Ledamot	Ja
Frida Tånghag	V	25 Ledamot	Ja
Åse-Lill Törnqvist	MP	4 Ledamot	Ja
Elisabeth Undén	MP	39 Ersättare	Ja
Masoud Vatankhah	FI	43 Ersättare	Ja
Mikael Wallgren	V	21 Ledamot	Ja
Martin Wannholt	D	55 Ledamot	Nej
Camilla Widman	S	45 Ledamot	Ja
Lillemor Williamsson	D	54 Ersättare	Nej
Roshan Yigit	S	44 Ledamot	Ja
Johan Zandin	V	19 Ledamot	Ja
Veronica Öjeskär	D	50 Ledamot	Nej
Per Anders Örtendahl	D	66 Ledamot	Nej

Handling 2021 nr 64

Göteborgs Stads årsredovisning 2020

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Stadsledningskontorets förslag till beslut av kommunstyrelsen för egen del har bifallits.

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 1 mars 2021 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Årsredovisningen för 2020, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Axel Josefson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på återremissyrkande från D den 26 mars 2021.

Martin Wannholt (D) yrkade att ärendet skulle återremitteras enligt yrkande från D den 26 mars 2021.

Vid omröstning beträffande bifall respektive avslag på återremissyrkandet från D röstade Blerta Hoti (S), Axel Darvik (L), Karin Pleijel (MP), Hampus Magnusson (M), Marina Johansson (S), Grith Fjeldmose (V), Emmyly Bönfors (C), Jonas Attenius (S), tjänstgörande ersättaren Jenny Broman (V) och ordföranden Axel Josefson (M) för avslag.

Martin Wannholt (D), Jessica Blixt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) röstade för bifall.

Kommunstyrelsen beslutade med tio röster mot tre att avslå återremissyrkandet från D.

Kommunstyrelsen beslutade härafter att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Elisabet Lann (KD) antecknade följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag röstat för avslag på återremissyrkandet från D.

Representanterna från MP och V antecknade som yttrande en skrivelse från
den 30 mars 2021.

Göteborg den 31 mars 2021
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2021-03-30

Yttrande avseende Göteborgs Stads årsredovisning 2020

Stadens budgetsamarbete mellan högerstyret och Socialdemokraterna får när vi stänger böckerna för 2020 betecknas som misslyckat.

Under ett år som kännetecknades av kris, där omsorgen om gamla och sjuka blev lidande och sjukskrivningarna slog rekord misslyckades högern och Socialdemokraterna med att se till att de medel som staten skickat ut för att trygga omsorgen av de allra sköraste kom till nytta. I stället valde de att lägga pengarna på hög.

Att kommunen gör ett överskott på 2,4 miljarder kan hänföras till ett passivt förhållningssätt ute i nämnderna där högern och Socialdemokraterna inte agerat för att säkerställa att de pengar verksamheterna fått sig till del verkligen användes. Det räcker inte att fatta centrala beslut i en kommun av Göteborgs storlek. Den behöver styras också.

Nämnderna var underbudgeterade när året startade då högerstyret hade valt att skära ner i alla välfärdsnämnder. Om vår rödgrönrosa budget hade vunnit budgetvoteringen hade staden istället för att skära ner satsat på välfärden. Högerstyrets och Socialdemokraternas överskott på 2,4 miljarder hade kunnat innebära cirka 5 000 fler årsarbetare inom välfärdsverksamheterna. Hade dessa pengar verkligen använts inom verksamheterna hade staden kunnat trygga en bättre omvårdnad av stadens äldre.

Yrkande angående Årsredovisning 2020

Förslag till beslut i kommunstyrelsen:

1. Förslag till Årsredovisning 2020 återremitteras med uppdrag till Stadsledningskontoret att i dokumentet infoga information om att kommunen styrs av Alliansen i valteknisk samverkan med V och MP, och att övriga partier är i opposition, alternativt att sidan med bilder på kommunalråden tas bort.

Bakgrund

Vi i Demokraterna anser ett Årsredovisningen ger en tillrättalagd och felaktig bild av utvecklingen i vår stad.

Inledningen anger att "Staden stod rustad för kris"; en rubrik som vi tar avstånd ifrån bland annat med hänvisning till den bristande beredskapen för pandemi inom äldreomsorgen och hur detta drabbad äldre och medarbetare.

En mellanrubrik anger att "Trygghetsarbetet tar flera steg framåt", bland annat med hänvisning till att ett möte hållits i trygghetsrådet. År 2020 innehöll tragiska gängmord, kidnappning av medarbetare i kommunen, gängmöte på Posthotellet, vägspärrar i utsatta områden, ökad otrygghet och knarkhandel kring Järntorget, med mera.

Då vi inte delar verklighetsbeskrivningen i årsredovisningen vill vi att det ska framgå att Demokraterna agerar i opposition.

Vi ifrågasätter också varför kommunen lägger så mycket tid och pengar på att göra en årsredovisning som kan liknas vid en broschyr för marknadsföring. Det är inte ändamålsenligt och skattemedel bör inte användas på detta sätt.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-01

Diarienummer 0263/20

Handläggare

Martin Jakobsson, Åsa Lindbom

Telefon: 031-368 04 27, 031-368 00 90

E-post: martin.jakobsson@stadshuset.goteborg.se;

asa.lindbom@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads årsredovisning 2020

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Årsredovisningen för 2020, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.

I kommunstyrelsen:

Verksamheten i stadens bolag under 2020 har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Sammanfattning

Årsredovisningen inleds med att kommunstyrelsens ordförande sammanfattar året. Därefter följer fyra avsnitt där det första är förvaltningsberättelsen som syftar till att ge en övergripande bild av kommunens verksamhet det gångna året. Huvudsakligt fokus är den kommunala koncernen, det vill säga kommunens nämnder, bolag och kommunalförbund tillsammans. I det andra avsnittet, årsbokslutet, redovisas Göteborgs Stads resultat och ekonomiska ställning genom de sammanställda räkenskaperna som omfattar resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Avsnitt tre, ekonomisk och finansiell rapportering, innehåller driftredovisning, investeringsredovisning och en redovisning av de stiftelser som staden förvaltar. I fjärde avsnittet lämnas en fördjupad redovisning för utvecklingen av kommunfullmäktiges tre övergripande mål och de övergripande verksamhetsmålen. I avsnittet beskrivs översiktligt även de olika verksamheternas utveckling i relation till vissa av de övergripande verksamhetsmålen.

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagens 6 kap. 9 § årligen pröva om den verksamhet som bedrivits av Göteborgs Stads aktiebolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Göteborgs Stadshus AB (Stadshus AB) sammanställning av bolagens uttalanden i årsrapport/årsredovisning 2020 visar att respektive dotterbolag i Stadshuskoncernen gör bedömningen att de bedrivit sin verksamhet enligt det kommunala ändamålet och befogenheterna.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Dimensionerna finns belyst i årsredovisningen där det är relevant.

Bilaga

Årsredovisning Göteborgs Stad 2020

Ärendet

Göteborgs Stads årsredovisning är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om den samlade verksamheten och ekonomin för året. Den vänder sig även till externa intressenter så som kreditgivare, leverantörer och andra myndigheter men också till boende i staden.

Beskrivning av ärendet

Årsredovisningen upprättas enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). För 2020 års årsredovisning gäller tre nya/reviderade rekommendationer från rådet för kommunal redovisning, Intäkter, Drift- och investeringsredovisning samt Förvaltningsberättelse.

Årsredovisningen ska enligt lagen (LKBR) bestå av:

- Förvaltningsberättelse som ger en övergripande bild av kommunens verksamhet och ekonomi för det gångna året.
- Räkenskaper innehållande resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och tillhörande noter.
- Drift- och investeringsredovisning som ger en uppföljning av utfallen mot de av kommunfullmäktiges beslutade budgetar.

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagens 6 kap. 9 § i årliga beslut pröva om den verksamhet som bedrivits av Göteborgs Stads aktiebolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Av stadens ägardirektiv för direkt och indirekt helägda bolag framgår att varje styrelse årligen ska redovisa hur verksamheten bedrivs och utvecklas mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syften och ramar. Denna redovisning ska sedan ligga till grund för kommunstyrelsens beslut.

Som stöd för kommunstyrelsens bedömning har Stadshus AB sammanställt de yttranden bolagen gjort i samband med årsrapport/årsredovisning 2020. Sammanställningen utgör - tillsammans med handlingsplaner från Stadshus AB:s ägardialoger, uppföljningsrapporter och övrig information av väsentlig och strategisk karaktär under året - kommunstyrelsens underlag för sitt beslut om bolagen bedrivit kompetensenlig verksamhet inom ramen för de kommunala befogenheterna.

För Stadshus AB:s egen del gör styrelsen och verkställande direktören bedömningen att bolagets verksamhet har varit i linje med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget följer de principer som framgår i bolagsordningen.

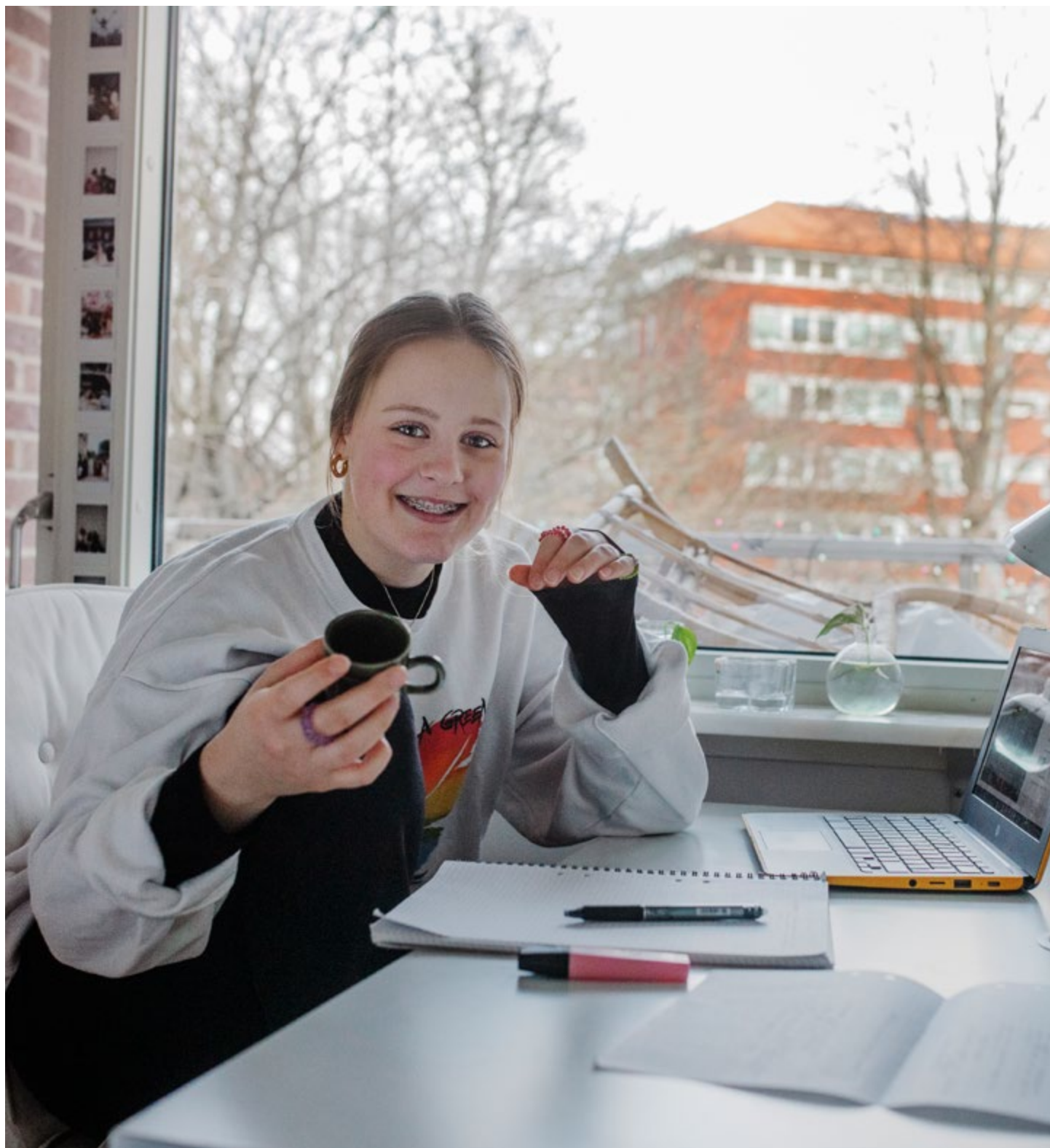
Sammanställningen av uttalanden i årsrapport/årsredovisning 2020 för dotterbolagen visar att respektive dotterbolag i Stadshuskoncernen gör bedömningen att de bedrivit sin verksamhet enligt det kommunala ändamålet och befogenheterna. Framtidenkoncernen gör en samlad redovisning för koncernen. Liseberg anger att någon betydande verksamhet inte har bedrivits under året men att den verksamhet som trots allt har bedrivits faller inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Magnus Andersson

Ekonomidirektör

Eva Hessman

Stadsdirektör

Göteborgs Stads årsredovisning 2020

Göteborgs Stads årsredovisning

Göteborgs Stads årsredovisning är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om den samlade verksamheten och ekonomin för året. Den vänder sig även till boende och besökare samt till externa intressenter såsom kreditgivare, leverantörer och andra myndigheter. Årsredovisningen produceras av stadsledningskontoret för kommunstyrelsen.

Inledningsvis i årsredovisningen ger kommunstyrelsens ordförande för 2020, Axel Josefson, sin sammanfattande kommentar till det gångna året. Vidare redovisas översiktlig fakta om Göteborgs Stads organisation, dess medarbetare, uppdrag och framtida utmaning. Årsredovisningen är indelad i fyra avsnitt.

Titel: Göteborgs Stads årsredovisning 2020

Författare: Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad

Grafisk form och layout: Visuell kommunikation Göteborgs Stad

Foto omslag: Frida Winter

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande sammanfattar året som gått.....	5
Kommunstyrelsen.....	7
Hållbar stad – öppen för världen.....	9
Så läser du Göteborgs Stads årsredovisning.....	12

1

Förvaltningsberättelse.....	14
Den kommunala koncernen.....	16
Översikt över verksamhetens utveckling.....	18
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	21
Händelser av väsentlig betydelse.....	28
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	30
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	33
Balanskravsresultat.....	49
Väsentliga personalförhållanden.....	50
Förväntad utveckling.....	56

2

Årsbokslut.....	62
Resultaträkning.....	64
Balansräkning.....	65
Kassaflödesanalys.....	66
Noter inklusive redovisningsprinciper.....	67

3

Ekonomisk och finansiell rapportering.....	94
Driftredovisning.....	96
Investeringsredovisning.....	104
Stiftelser.....	111

4

Övergripande verksamhetsmål och verksamhetens utveckling.....	112
Kommunfullmäktiges mål och Agenda 2030.....	115
Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför.....	117
Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro.....	131
Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt.....	142
Revisionsberättelse.....	149

Kommunstyrelsens ordförande, Axel Josefson,
reflekterar över året som gått.

FOTO: FRIDA WINTER

Staden stod rustad för kris

Året som gick präglades av pandemin och allt som den har burit med sig. Det har för många varit ett slitsamt år. Trots det gör vi ett bra ekonomiskt resultat för 2020.

När vi avslutade stadens räkenskaper för ett år sedan kunde vi konstatera att vi hade lyckats skapa god ordning och reda i ekonomin och samtidigt investerat i välfärdens kärna. Som stad stod vi väl rustade inför den lågkonjunktur som närmade sig. Vi förväntade oss en sakta inbromsning av ekonomin. I stället satt vi några månader senare mitt i ett läge där konjunkturen tvärbromsat på grund av coronapandemin. Volvobolagen och SKF, liksom många andra företag, permitterade sina anställda. Produktionen stannade när efterfrågan blev noll. Corona-restriktioner gjorde att Liseberg inte kunde hålla öppet. Turisterna försvann, vilket drabbat besöksnäringen exceptionellt hårt. En del permitterade kunde under året återgå i arbete, medan andra har hamnat i arbetslöshet, framför allt de med jobb inom handel, service och besöksnäring.

Det är alltid svårt att se om framtiden, men att världen till stora delar skulle lamsläs av en pandemi var svårt att tänka sig för ett år sedan. Därför var det än viktigare att vi redan under högkonjunkturen hade förberett oss för kärvare tider. Det är också därför som staden – trots pandemin – gör ett bra ekonomiskt resultat för 2020.

Stödpaket till äldreomsorgen

Äldreomsorgen har haft att hantera en mycket svår period på grund av covid-19. Tyvärr lyckades inte Göteborg, liksom övriga Sverige, hålla smittan utanför våra vård- och omsorgsboenden.

Pandemin har satt ljus på behovet av satsningar på äldreomsorgen både i nutid och framåt. Vi har bland annat beslutat om ett stödpaket på 300 miljoner kronor till mer personal, bättre arbetsmiljö och för att stoppa smittan och skydda omsorgstagarna. Arbete pågick även för att vid årsskiftet flytta över det samlade ansvaret för äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården till den nya Ävo-nämnden (äldre samt vård- och omsorgsnämnden). Den nya organisationen ökar möjligheterna att hålla ihop förbättringsarbetet och kompetensförsörjningen. På så sätt skapar vi bättre förutsättningar för att möta framtida utmaningar och för att äldre ska ha tillgång till en god och trygg omsorg.

Positiv trend fortsätter i skolan

Resurserna till grundskolans verksamhet har förstärkts och under de kommande åren ska de förstärkas ytterligare. Under året fortsatte trenden från 2019, där andelen elever som lämnar nian med fullgoda betyg ökar. Samma trend återfinns även vid gymnasieskolan, där andelen elever som tar examen från de treåriga nationella programmen ökar. Under året skapade skolplaceringarna problem för många elever. Ett nytt regelverk är planerat inför höstterminen 2021.

Med anledning av pandemin har flera verksamheter inom utbildning tvingats ställa om. Gymnasieskolan bedrev undervisning på distans i varierande omfattning. För att möta pandemins

påverkan på arbetsmarknaden har vuxen- utbildningen fått ökade resurser för att klara av omställningen på arbetsmarknaden.

Ett ständigt fokus på en hållbar stad

Vi har fortsatt att sätta klimatfrågan högt på agendan och jobbat hårt för en mer hållbar stad. I april släpptes *Miljö- och klimatprogrammet* som innefattar de mål vi ska arbeta med fram till 2030 för att bromsa klimatförändringarna. I december signerade vi *Klimatkontraktet* tillsammans med nio andra städer, för att snabba på omställningen till klimatneutralitet. Under året har vi tagit flera steg för att göra Göteborg mer cykelvänligt och för en renare stad, med mindre föroreningar och nedskräpning. Göteborg ska vara ett nav för grön innovation och en fortsatt hållbar evenemangstad.

Trygghetsarbetet tar flera steg framåt

Alla göteborgare ska känna sig trygga i sin egen stad. Tyvärr är det inte så i dag, därför står trygghetsfrågan högt på stadens agenda. Under året har kommunala ordningsvakter kommit på plats i centrala stan, vid Brunnsparken och Gustaf Adolfs torg. Det är ett mycket bra komplement till polisens arbete och kommunen har redan sökt tillstånd för ordningsvakter på fler platser. Närmast på tur står Järntorget och Långgatorna.

Bostadskoncernen Framtiden AB har sjösatt en mycket ambitiös strategi som ska möjliggöra att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden kvar på polisens lista 2025. Bland annat innefattar strategin en superförvaltning, men också stora investeringar i nyproduktion och renovering. Totalt avsätter Framtiden 11 miljarder kronor för att genomföra strategin.

Under året har också Göteborgs Stads trygghetsråd haft ett första möte. Där poängteras samverkan och utbyte av erfarenheter från staden, polisen, försvaret men också näringslivet och frivilligorganisationer.

Nytt rekord i bostadsbyggande

Trots pandemin investerar Göteborgs Stad mer än någonsin. Därför ökade vi även under 2020 takten för bostadsbyggandet. 2019 hade det inte byggts så många bostäder i Göteborg sedan början av 1970-talet. I år blir siffran till och med ännu högre och hamnar på hela 4 500 färdigställda bostäder. Steg för steg bygger vi bort den skuld i bostadsbyggandet som staden haft under många år. Vi bygger också en blandning

”Trots att vissa satsningar har satts på paus under pandemin, har andra fortsatt som planerat. Under året har vi genomfört landets största omorganisation i offentlig verksamhet.”

av boendeformer – hyreslägenheter, bostadsrätter och småhus – som ett sätt att motarbeta både hemlöshet och segregation.

Sveriges största omorganisation

Trots att vissa satsningar har satts på paus under pandemin, har andra fortsatt som planerat. Under året har vi genomfört landets största omorganisation i offentlig verksamhet. Tio stadsdelar och social resursnämnd har blivit fyra socialnämnder och två facknämnder. Det arbetet hade aldrig gått att ro i land utan goda insatser från stadens anställda. Arbetet för att staden ska vara en attraktiv arbetsplats där människor mår bra och känner att de utvecklas är fortsatt en prioriterad fråga. Flera av de kommunala verksamheterna har under en stor del av året befunnit sig i olika grader av krisberedskap. Det sätter en organisation under extrem press och ställer höga krav på snabba beslut och nya arbetsrutiner. Sett till de förutsättningarna är jag väldigt stolt över det arbete som görs runtom i staden.

Axel Josefson (M)

Ordförande kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Axel Josefson (M)
Kommunalråd,
ordförande

Helene Odenjung (L)
Kommunalråd,
1:e vice ordförande

Daniel Bernmar (V)
Kommunalråd,
2:e vice ordförande

Blerta Hoti (S)
Kommunalråd

Martin Wannholt (D)
Kommunalråd

Karin Pleijel (MP)
Kommunalråd

Hampus Magnusson (M)
Kommunalråd

Marina Johansson (S)
Kommunalråd

Grith Fjeldmose (V)
Kommunalråd

Jessica Blixt (D)
Kommunalråd

Jörgen Fogelklou (SD)
Kommunalråd

Emmyly Bönfors (C)
Kommunalråd

Jonas Attenius (S)
Kommunalråd

Nina Miskovsky (M)
Kommunalråd

Jenny Broman (V)
Kommunalråd

**Viktoria Tryggvadottir
Rolka (S)**
Kommunalråd

Elisabet Lann (KD)
Kommunalråd

Henrik Munck (D)
Kommunalråd

Järntorget.
FOTO: FRIDA WINTER

Hållbar stad – öppen för världen

Göteborg är Sveriges näst största stad med närmare 600 000 invånare. Staden har ett strategiskt läge mitt emellan Oslo och Köpenhamn och är kärnan och tillväxtmotorn i Göteborgs-regionen och i hela Västra Götaland. Här finns ett starkt näringsliv och Skandinavians största hamn.

Redan tidigt in på 2020 var pandemin ett faktum i såväl Sverige som i Göteborg. Det har påverkat staden på många sätt under året. Staden och dess boende, besökare och näringsliv har ställts inför nya utmaningar som krävt både nytänkande och handlingskraft.

Staden Göteborg

Göteborg har alltid varit öppen för människor och influenser från hela världen. Detta präglar bland annat stadens varierade näringsliv, som kännetecknas av hållbar utveckling, innovation, kreativitet och med ett högt kunskaps- och teknikinhåll. Inom Göteborgsregionen finns en stor bredd i branscher med såväl multinationella företag, småföretagare som kluster inom femti-talet olika branscher. Göteborg är också en studentstad med hundratals yrkesutbildningar, två lärosäten och 40 000 studenter.

Näringslivet har drabbats på olika sätt av pandemin under året, med konsekvenser som till exempel minskad efterfrågan och påverkan från regleringar för att undvika smittspridning.

Samtidigt har myndigheternas rekommendationer tvingat fram nytänkande och kreativitet där den tekniska utvecklingen har påskyndats och där hemarbete och distansundervisning blivit en del av många göteborgares vardag.

Staden växer

Staden växer kraftigt för att kunna ge plats för nästan 700 000 göteborgare år 2035, vilket är 120 000 fler än idag. De närmaste 15 åren planeras det för 80 000 nya bostäder och arbetsplatser. Att bygga en stad för nästa generation kräver såväl trygga som gröna miljöer, utbyggnad av kollektivtrafik, samt plats för kultur, utbildning, service och omsorg. Utvecklingen av staden behöver vara hållbar, såväl ekologiskt, ekonomiskt som socialt.

Kommunens uppgifter

Sveriges kommuner ansvarar för ett antal lagstadgade områden inom samhällsviktig verksamhet. Här ingår vård, skola och omsorg. Bland de obligatoriska uppgifterna finns även bibliotek, plan- och byggfrågor, miljö- och hälsoskydd, renhållning, vattenförsörjning och räddningstjänst. Utöver dessa utförs frivilliga verksamheter som också är viktiga för samhället, till exempel fritids- och kulturverksamhet, tillhandahållande av lägenheter i allmännyttan, parkskötsel och annan teknisk försörjning. Det har under året varit en utmaning att fullt ut leverera utifrån det kommunala uppdraget, då många verksamheter påverkats av pandemin.

Våra anställda

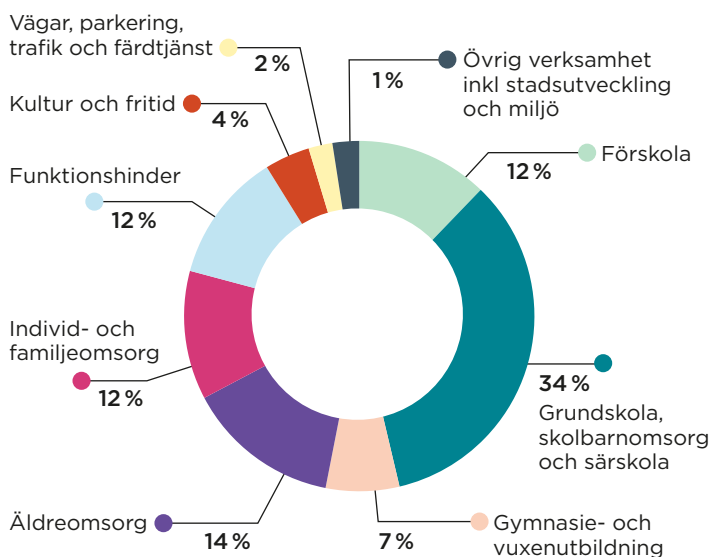
Göteborgs Stad är den största arbetsgivaren i Göteborg med 53 600 anställda som arbetar i över 100 olika yrken inom stadsdelar, fackförvaltningar och kommunala bolag. Vårt gemensamma uppdrag är att skapa en bra vardag för alla göteborgare och att utveckla Göteborg för framtiden. Medelåldern för de tillsvidareanställda är 45 år och 71 procent av de anställda är kvinnor. Könsfördelningen skiljer sig åt mellan förvaltningar och bolag. I förvaltningarna utgör kvinnorna 77 procent av de anställda medan de utgör 34 procent i bolagen.

Våra medborgare

Stadens olika verksamheter genomför kontinuerligt brukarundersökningar för att förbättra servicen utifrån brukarnas behov. Årligen görs också en attitydundersökning via Statistiska Centralbyrån (SCB). Resultatet visar att göteborgarna är nöjda med möjligheterna till utbildning och arbete, samt det kommersiella utbudet. Mindre nöjda är de med tillgången till bostäder och hur trygga de kan känna sig. Kulturverksamheter samt idrotts- och motionsanläggningar får högt betyg. Samtliga verksamheter får ett, enligt SCB, godkänt resultat.

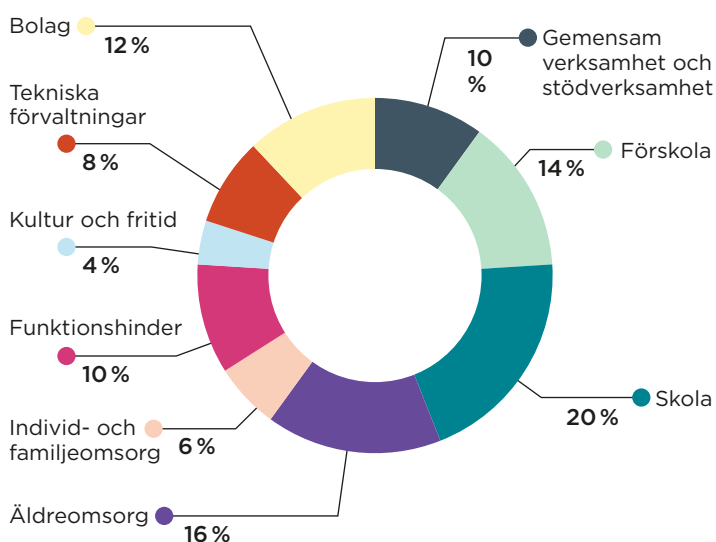
En majoritet av göteborgarna uppger enligt SOM-institutets senaste mätning att de är mycket eller ganska nöjda med hur demokratin fungerar i Göteborgs Stad. Allt fler upplever att de har möjlighet att påverka. Yngre personer är mer nöjda än äldre med demokratin och sina möjligheter att påverka.

Så används skattepengarna

Så här används 100 kronor av kommunalskatten: Cirka 90 kronor går till vård, skola och omsorg.

Andel anställda i Göteborgs Stad 2020

7 800

med hemtjänst

3 900

i äldreboende

66,5

miljoner
resor med buss

7 400

födda

2,9

miljoner
biblioteksbesök

583 000

invånare

29 000

i förskola

62 000

i grund-
och särskola

18 000

i gymnasieskola

35 000

flyttade in

34 100

flyttade ut

95

miljoner
resor med spårvagn

1

Förvaltningsberättelse

14

I förvaltningsberättelsen lämnas information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av kommunens verksamhet det gångna året. Huvudsakligt fokus är den kommunala koncernen, det vill säga kommunens nämnder och bolag tillsammans. Rådet för kommunal redovisning har också en rekommendation om förvaltningsberättelsen där det framgår vilka rubriker som måste finnas med.

2

Årsbokslut

62

I årsbokslutet redovisas Göteborgs Stads resultat och ekonomiska ställning, genom de sammanställda räkenskaperna som enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning omfattas av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Redovisningen sker för kommunen och den kommunala koncernen. Med kommunen menas nämndorganisationen inom den kommunala sektorn som utgör en juridisk person. Med den kommunala koncernen menas förutom kommunen även kommunalförbund bestående av räddningstjänst-, samordningsförbund och tolkförmedling samt bolagssektorn under modern Göteborgs Stadshus AB.

3

Ekonomisk och finansiell rapportering

94

Ekonomisk och finansiell rapportering innehåller driftredovisning, investeringsredovisning och en redovisning av de stiftelser som staden förvaltar. Drift- och investeringsredovisningen ska tillgodose fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Samtidigt ska den tillgodose externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna. Negativa avvikelser mot budget kommenteras liksom stora positiva avvikelser.

4

Övergripande verksamhetsmål och verksamhetens utveckling

112

I avsnittet övergripande verksamhetsmål och verksamhetens utveckling lämnas en fördjupad redovisning för utvecklingen av kommunfullmäktiges tre övergripande mål och de övergripande verksamhetsmålen. I avsnittet beskrivs översiktligt även de olika verksamheternas utveckling kopplat till vissa av de övergripande verksamhetsmålen. Avsnittet inleds med en redogörelse för hur kommunfullmäktiges mål relaterar till de globala målen inom Agenda 2030.

Årsredovisningen avslutas med revisionsberättelsen.

Stadens utegym har blivit välbesökta när fler vill träna och hemmajobbandet gör att vardagsmotionen inte blir av.

I Dalens utegym tränar Jessica tillsammans med göteborgare i olika åldrar.

FOTO: LO BIRGERSSON

1

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen lämnas information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med *lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning*. Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av kommunens verksamhet det gångna året. Huvudsakligt fokus är den kommunala koncernen, det vill säga kommunens nämnder, bolag och kommunalförbund tillsammans. Rådet för kommunal redovisning har också en rekommendation om förvaltningsberättelsen där det framgår vilka rubriker som måste finnas med.

Förvaltningsberättelse

16 Den kommunala koncernen

Översiktlig bild av de nämnder och bolag som ingår i den kommunala koncernen och de förändringar som skett under året.

18 Översikt över verksamhetens utveckling

Här redovisas delar av den verksamhet som bedrivits i Göteborgs Stads nämnder och bolag under året. Inom varje verksamhetsområde beskrivs viktiga händelser och trender utifrån olika perspektiv. Varje område avslutas med de viktigaste framtidsfrågorna.

21 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Den ekonomiska analysen av kommunen och den kommunala koncernen i denna del lyfter fram den finansiella utvecklingen och trenderna. Här sker också finansiell uppföljning och upplysning om risker samt en översiktlig upplysning över pensionsåtaganden.

28 Händelser av väsentlig betydelse

I detta avsnitt redovisas ett antal händelser av väsentlig betydelse under 2020 och omfattar även sådana händelser som skett under 2020 innan årsredovisningen upprättats.

30 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I denna del lämnas upplysningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll för den kommunala koncernen och kommunen.

33 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I detta avsnitt görs en analys av kommunens ekonomiska utveckling med avseende på begreppet god ekonomisk hushållning och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.

49 Balanskravsresultat

Här ges en beskrivning av balanskravet och en balanskravsutredning genomförs. Avslutningsvis redovisas kommunens resultatutjämningsreserv, även kallad RUR.

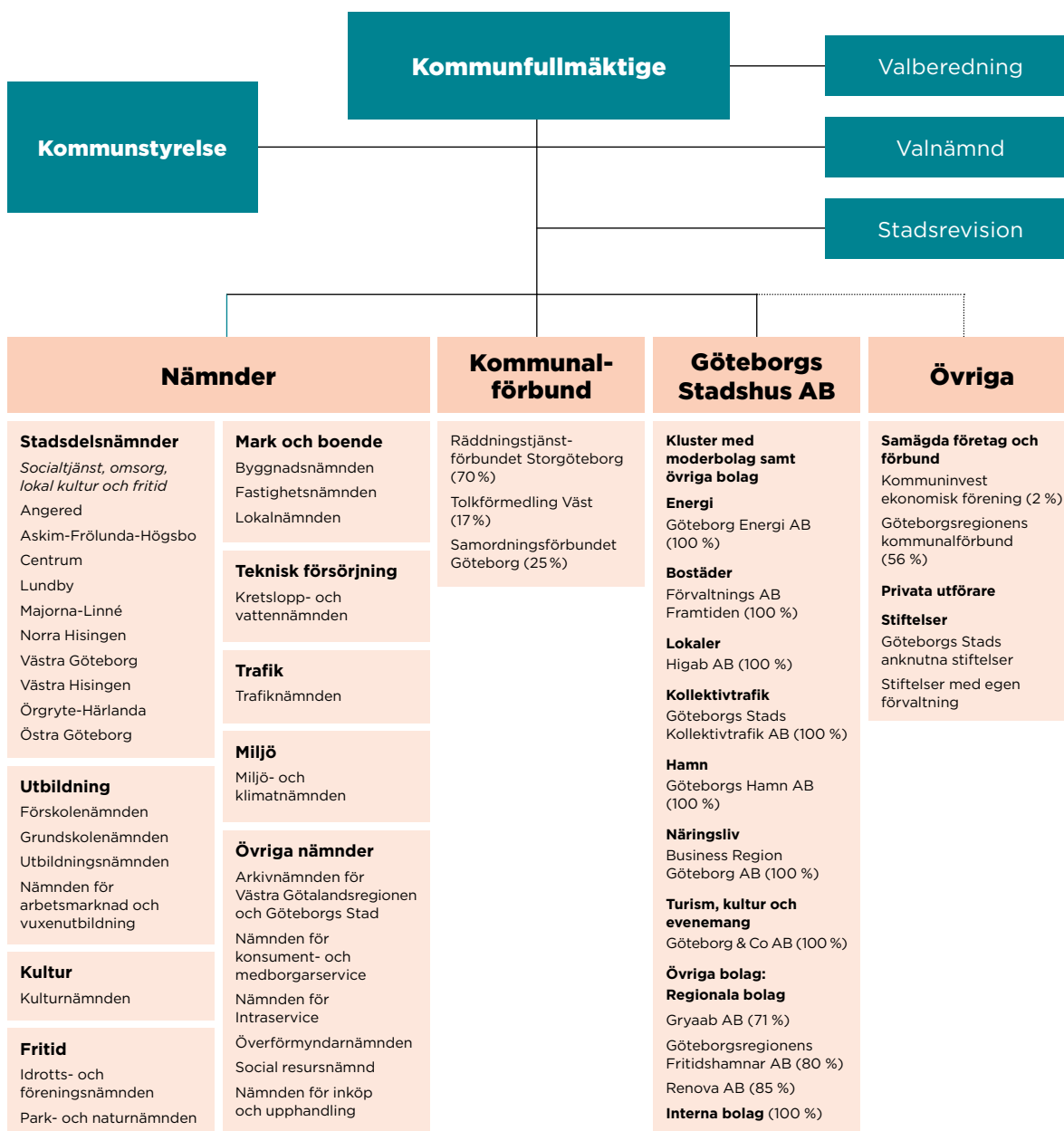
50 Väsentliga personalförhållanden

Förvaltningsberättelsen ska lämna en beskrivning över väsentliga personalförhållanden.

56 Förväntad utveckling

Här lämnas en omvärldsanalys om vad som är känt om framtiden och de förväntningar som finns. Analysen är baserad på konkreta, kända förhållanden som berör den kommunala koncernen och kommunen direkt eller indirekt. Även risker och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa förhållanden kommenteras.

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen består av nämndorganisationen inom den kommunala sektorn som utgör en juridisk person, kommunalförbund bestående av räddningstjänst-, samordningsförbund och tolkförmedling samt bolagssektorn under modern Göteborgs Stadshus AB. Det är den kommunala koncernen som redovisas i de sammanställda räkenskaperna.

I sammanställningen på föregående sida visas kommunens samlade verksamhet vilket är ett bredare begrepp än den kommunala koncernen. I den samlade verksamheten ingår även väsentliga privata utförare, organisationer i vilka kommunen har ägarintresse men som inte klassificeras som kommunalt koncernföretag, samt kommunens anknutna stiftelser och stiftelser med egen förvaltning. Göteborgs Stads ägarintressen återfinns specificerat i not 11 och 28.

Från och med 1 januari 2021 har Göteborgs Stad fått en ny organisation. De tio stadsdelsnämnderna och social resursnämnd ersätts då med facknämnder. Följande sex nya nämnder med tillhörande förvaltningar har skapats:

- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden
- » Nämnden för funktionsstöd
- » Socialnämnden Centrum
- » Socialnämnden Hisingen
- » Socialnämnden Nordost
- » Socialnämnden Sydväst

Förändringar i ägarförhållanden

Under verksamhetsåret har följande förändringar skett inom kommunalförbund och bolagsstruktur avseende ägarförhållanden:

- » Förvaltnings AB Göteborgslokaler, 556082-4897, har avyttrats från Higab, 556104-8587, och förvärvats av Förvaltnings AB Framtiden, 556012-6012. Ägd andel hos Higab var 100 procent och ägd andel hos Framtiden är 100 procent.
- » Fastighets AB Rantorget, 556772-3654, har avyttrats. Ägd andel var 100 procent.
- » Johanneberg Science Park AB, 556790-3108, ökad ägarandel från 40,82 procent till 42,32 procent.

Privata utförare

Göteborgs Stad lämnar genom upphandling över delar av verksamheten till privata utförare.

Inom insatser till personer med funktionsnedsättning är kostnaden för privata utförare 1,1 mdkr, vilket motsvarar 25 procent av verksamhetsområdets nettokostnader. Den största leverantören är Föreningen Betaniahemmet (122 mnkr).

Inom individ- och familjeomsorg är kostnaden för privata utförare 0,8 mdkr, vilket motsvarar 20 procent av verksamhetsområdets nettokostnader. Inom socialtjänsten förekommer det att hela boenden drivs av privata utförare. Enskilda platser för vård och boende inom socialtjänsten köps i stor utsträckning och den största leverantören är Gryning vård AB (85 mnkr).

Inom vård och omsorg om äldre är kostnaden för privata utförare 0,7 mdkr, vilket motsvarar 13 procent av verksamhetsområdets nettokostnader. Den största privata utföraren är Attendo Sverige AB (157 mnkr).

Verksamhetsområden med relativt låg kostnad för privata utförare, men där dessa utgör en hög andel, utgörs av gatuunderhåll och sophämtning (0,4 mdkr) och där den största leverantören utgörs av LP Entreprenad AB (87 mnkr). Även färdtjänst (0,2 mdkr), vuxenutbildning (0,1 mdkr) och övrig utbildning (0,1 mdkr) har hög andel privata utförare.

Många barn och elever går i enskilda förskolor och fristående skolor. Skolorna bedrivs utifrån den fria etableringsrätten och räknas inte som privata utförare. Kostnaden för externa utförare uppgår totalt till 3,4 mdkr för förskoleverksamhet och fritidshem (17 procent av verksamhetsområdets nettokostnad), grundskola (21 procent) samt gymnasieskola (50 procent), vilket sammantaget utgör 24 procent av verksamhetsområdenas totala nettokostnader.

Brukare kan sedan 2018 välja utförare inom hemtjänsten enligt *lagen om valfrihet* (LOV) och sedan 2019 välja utförare inom daglig verksamhet enligt *lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade* (LSS). Kostnaderna för detta uppgår till 57,2 respektive 19,1 mnkr.

Översikt över verksamhetens utveckling

I detta avsnitt presenteras ett antal mått och nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling jämfört med de två närmast föregående åren. Här görs också en översiktlig beskrivning av utvecklingen.

	2018	2019	2020
Verksamhetsövergripande			
Antal invånare	571 868	579 281	583 056
varav 0–17 år	113 343	114 844	115 434
varav 18–64 år	370 382	374 875	376 804
varav 65– år	88 143	89 562	90 818
Antal anställda kommunkoncernen*	55 857	56 142	53 552
varav kommunen	47 801	48 114	46 993
Sjukfrånvaro kommunkoncernen (%)	-	-	9,0
Sjukfrånvaro kommunen (%)	8,6	8,1	9,6
Resultat kommunkoncernen (mnkr)	2 355	2 406	3 324
Resultat kommunen (mnkr)	1 792	1 690	2 408
Verksamhetens nettokostnad kommunen (mnkr)	30 216	31 196	31 587
Förskola			
Nettokostnad (mnkr)	4 135	4 310	4 265
Nettokostnadsavvikelse (%)**	-2,8	3,2	-
Antal barn i förskoleverksamhet	29 943	29 432	28 962
Antal barn som ej fått plats inom 4 månader	177	2	0
Grund- och särskola, förskoleklass samt fritidshem			
Nettokostnad (mnkr)	7 256	7 814	7 947
Nettokostnadsavvikelse grundskola och fritidshem (%)**	1,8	6,9	-
Antal elever i grund- och särskola	59 148	60 717	61 582
Andel elever (%) som nått kraven i alla ämnen i årskurs 9, kommunala skolor	66,6	67,2	68,8
Gymnasieskola			
Nettokostnad (mnkr)	1 930	2 012	2 117
Nettokostnadsavvikelse (%)**	-8,5	-6,3	-
Antal elever i gymnasieskolan	17 587	17 650	17 827
Andel elever (%) med gymnasieexamen inom 3 år (kommunala skolor)	55,8	55,8	56,4

	2018	2019	2020
Vuxenutbildning			
Nettokostnad	485	497	432
Antal köpta årsstudieplatser	13 213	12 949	12 890
Elevenkät, kvalitet och inflytande, index	72	73	72
Äldreomsorg samt hälso- och sjukvård			
Nettokostnad äldreomsorg samt hälso- och sjukvård till personer över 65 år***	4 850	5 002	5 068
Nettokostnadsavvikelse (%)**	4,5	4,1	-
Personer i äldreboende (exkl korttidsplatser, snitt per månad)	4 023	4 023	3 911
Personer med hemtjänst (snitt per månad)	8 079	8 203	7 842
Individ- och familjeomsorg			
Nettokostnad (mnkr)***	3 873	3 741	3 699
Nettokostnadsavvikelse**	8,9	9,3	-
varav nettokostnad försörjningsstöd (mnkr)	944	865	880
Funktionshinderverksamhet			
Nettokostnad (mnkr)***	3 752	3 846	4 011
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)**	6,7	4,6	-
Antal personer med insats enligt LSS	4 210	4 302	4 405
Kultur och fritid			
Nettokostnad nämnder (mnkr)****	1 280	1 306	1 412
Antal besök bibliotek	4 219 000	4 167 000	2 863 00
Antal besök idrotts- och motionsanläggningar	1 833 000	1 487 000	977 800
Bostad och bebyggelse			
Antal färdigställda bostäder	3 168	4 357	4 494
varav bostäder på kommunal mark	1 608	2 326	2 641
Antal bostäder i antagna detaljplaner	6 389	1 282	3 285
Trafik			
Andel resor med kollektivtrafik (%)	29	30	25
Andel resor till fots eller med cykel (%)	27	28	28
Investeringsvolym (mnkr)	1 168	1 241	1 926
Antal utförda färdtjänstresor	617 727	655 535	413 470
Miljö			
Dricksvattenkvalitet, antal otjänliga vattenprover	0	0	0
Antal klagomål på avfallshämtning	3 267	1 335	1 574
Antal livsmedelskontroller	5 991	6 011	4 829

* Från och med 2020 redovisas stadens andel av Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG)

** Avvikelse i procent mellan nettokostnad per invånare och den så kallade referenskostnaden enligt det nationella kostnadsutjämnningssystemet. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än förväntat. 2020 års värde levereras av Statistiska Centralbyrån i maj/juni 2021

*** Avser stadsdelsnämndernas befolkningsram

**** Inklusive kommuncentrala poster

Inte sedan Liseberg byggdes 1923 har parken varit stängd ett helt år. Det har påverkat besökare från såväl Göteborg som övriga Sverige, men har även lett till att många unga har gått miste om sitt första jobb.

FOTO: FRIDA WINTER

Stadens verksamheter har alla i större eller mindre utsträckning påverkats av pandemin. För äldreomsorgen och funktionshinderverksamheten har det inneburit en stor utmaning att försöka begränsa smittspridningen för brukarna och för personalen. Pandemin har även synliggjort de brister som funnits inom äldreomsorgen.

Även för utbildningsnämnderna har påverkan varit stor och gymnasieskolan har periodvis varit tvungen att helt eller delvis övergå till distansundervisning.

Andra verksamheter har inte kunnat genomföras på grund av risken för smittspridning. Det allra tydligaste exemplet är Liseberg där nöjesparken har varit stängd under hela året, men även andra har varit tvungna att begränsa sin verksamhet helt eller delvis under delar av året. Exempel på detta är kultur- och fritidsanläggningar, träffpunkter för äldre och öppna förskolor.

Andra exempel där pandemin avsevärt har påverkat antal utförda tjänster är färdtjänstresor och livsmedelskontroller. I viss mån har även antal hemtjänststimmar påverkats då det förekommit att äldre har avstått från hemtjänst av oro för smitta.

För att mildra effekterna av pandemin har stadens bolagsstyrelser tagit beslut som medfört lägre intäkter. Exempelvis har Parkeringsbolaget tagit beslut att tillfälligt sänka priset på ett stort antal av bolagets parkeringar i syfte att minska smittspridningen inom kollektivtrafiken. Såväl Higab som Älvstranden och Göteborgs Lokaler har lämnat hyresrabatter i enlighet med regeringens stödpaket, där del av rabatten inneburit en minskad intäkt för bolagen.

Nettokostnadsminskningen inom individ- och familjeomsorgen till följd av färre institutionsplaceringar för såväl barn och unga som för vuxna samt färre köpta boendedygn för socialt boende, bedöms däremot inte vara en följd av pandemin. I stället är bedömningen att det är ett resultat av en ökad stabilitet i verksamheten och en förbättrad ledning och styrning efter den ansträngning under ett antal år som följde som en indirekt effekt av flyktingsituationen 2015.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Avsnittet innehåller upplysningar om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ekonomiska ställning. Avsnittet inleds med en omvärldsbeskrivning inom områden med relevant påverkan för staden. Upplysningar lämnas också över finansiella risker, pensionsåtagande och de mellanhavanden som sker inom koncernen.

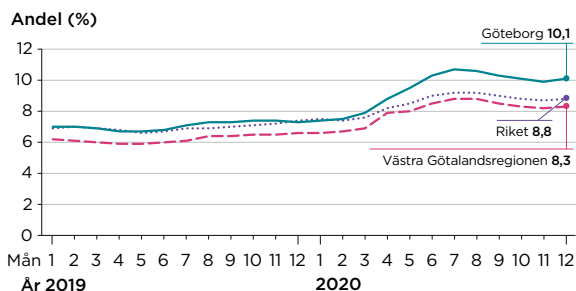
Den demografiska befolkningsförändringen, som innebär att andelen unga och äldre ökar mer än de i den arbetsföra åldern, är en finansiell utmaning. Den innebär ett ökat behov av kommunala tjänster samtidigt som skatteintäkterna inte ökar i samma utsträckning. För 2020 överskuggas detta av pandemins påverkan, där kostnadsutvecklingen inom de verksamheter som har förväntats öka i och med de demografiska förändringarna har dämpats jämfört med tidigare år. Stora delar av stadens verksamhet har bedrivits i mer begränsad omfattning och på ett förändrat sätt, vilket inneburit lägre bemanning och därmed lägre kostnadsutveckling än tidigare år.

Samtidigt har staten genomfört omfattande stödåtgärder i form av ökade generella statsbidrag, särskilt riktade statsbidrag, ersättning för sjuklönekostnader och ersättning för merkostnader till följd av pandemin. De samlade stödåtgärderna bedöms till 1,4 mdkr för koncernen varav 1,3 mdkr till kommunen och 0,1 mdkr till bolagen. Detta sammantaget har lett till att den kommunala koncernen, trots pandemins negativa effekter, uppvisar ett historiskt sett stort positivt resultat om 3,3 mdkr. Det är dock så att den nedstängning av samhället som skedde under stora delar av året innebar att de verksamheter som finansieras av intäkter från näringsliv, boende och besökare tappade stor del av sin finansieringsbas. Särskilt drabbade blev bolagen och då främst Liseberg som inte har kunnat ha igång någon verksamhet.

Stadens arbete med investeringar i stadsutvecklingen påverkar stadens ekonomiska ställning alltmer genom att dessa inte fullt ut kan finansieras med egna medel. Den samlade låneskulden har under många år legat relativt stabil och varierade under tio år, 2009–2018, mellan 37 och 42 mdkr. Under 2019 och 2020 har skulden däremot ökat med cirka 4 mdkr per år, och en fortsatt hög skuldtutveckling förväntas enligt budget. Ökad kostnad för avskrivning i förhållande till den totala omslutningen har däremot inte nämnvärt slagit igenom ännu för den kommunala koncernen. Men för kommunen, det vill säga den delen som skattefinansieras, börjar en ökning slå igenom, från 3,2 procent 2011 till 5,1 procent 2020 av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal utjämning. Samtidigt har utvecklingen på den finansiella marknaden bidragit till en mer gynnsam ränteutveckling, vilket innebär att räntekostnaden minskar trots ökad skuldsättning.

Näringslivet i Göteborgsregionen har påverkats negativt av pandemin. Konkursnivåerna för 2020 var, mycket tack vare statens åtgärder för att lindra pandemins effekter, på samma nivå som 2019 för riket som helhet. I Västra Götaland ökade dock antalet konkurser med åtta procent, och för Göteborg innebar 2020 en ökning med tio procent jämfört med 2019. Den mest konkursutsatta branschen var hotell- och restaurangbranschen.

Andel (%) 16–64 år arbetslösa eller i program av registerbaserad arbetskraft per månad i Göteborg, Västra Götalandsregionen och riket 2019–2020

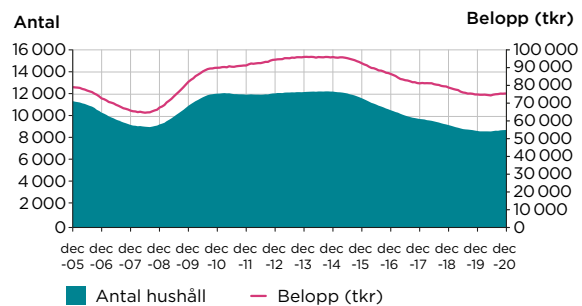
I bilden ovan visas utvecklingen av andelen arbetslösa. Till följd av pandemin har antalet arbetslösa ökat kraftigt i Göteborg, från 7,3 procent i december 2019 till 10,1 procent i december 2020, vilket är en högre ökning än för riket. Den högre arbetslösheten i Göteborg i förhållande till riket bedöms bero på stadens befolkningsstruktur och på att en större andel av näringslivet finns inom de krisdrabbade branscherna.

Arbetslösheten påverkar på olika sätt stadens verksamheter och ekonomi. Skatteunderlaget påverkas och därmed skatteintäkterna som var cirka 450 mnkr lägre jämfört med budgeten för året.

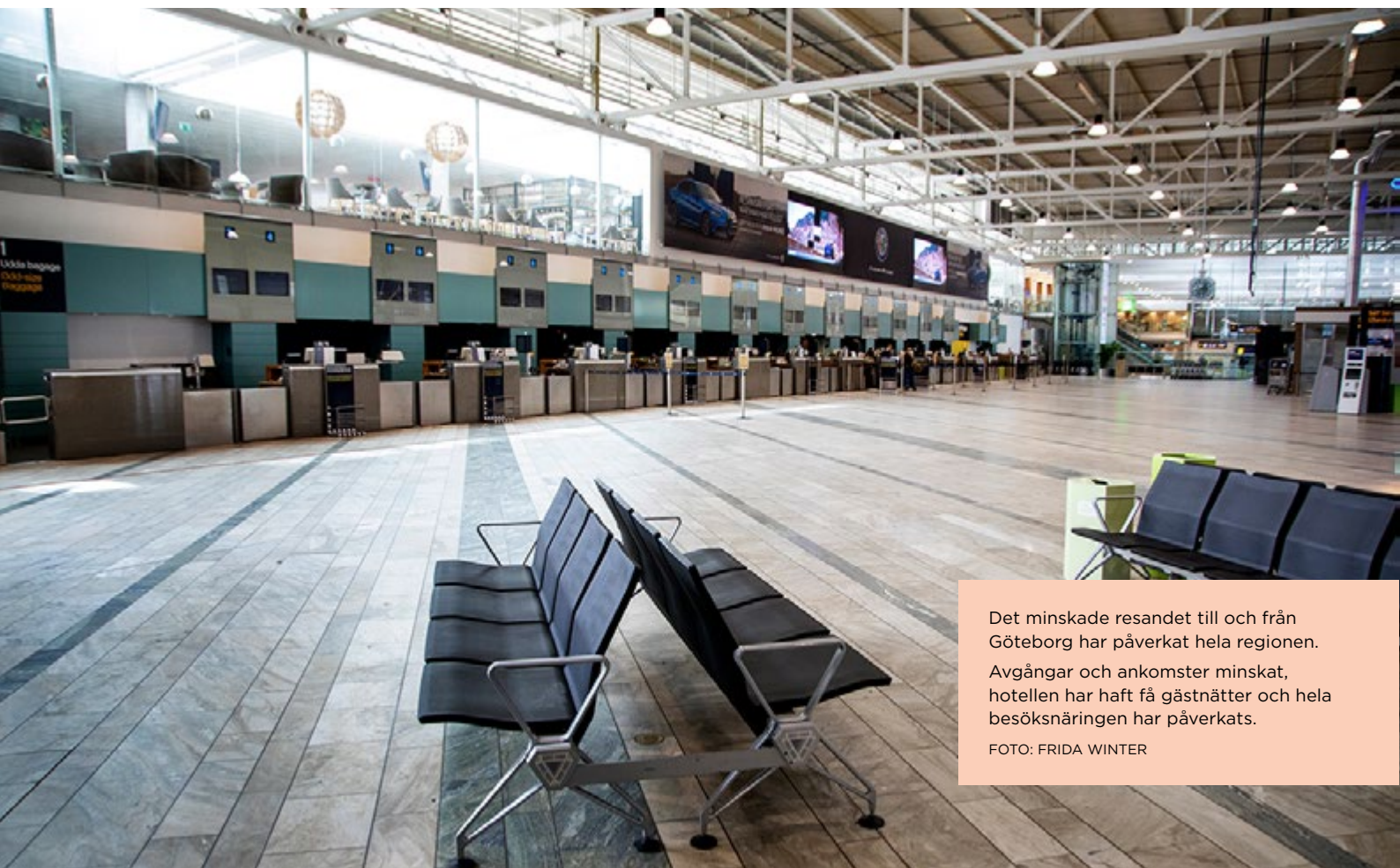
Kostnaderna för försörjningsstödet påverkas också men inte i den utsträckning som kunde befaras i inledningen av pandemin. Under andra

halvåret har det dock skett en ökning som ligger över 2019 års nivå och sammantaget ökade kostnaderna med två procent 2020. Den positiva utvecklingen med minskat försörjningsstöd som har varit de senaste åren har därmed brutits, se diagram nedan.

Utveckling av utbetalt ekonomiskt bistånd och antal bidragshushåll glidande medelvärde 12-månader, år 2005–december 2020

Sammantaget visar ovanstående beskrivning på att osäkerheter och risker finns på såväl kort som lång sikt, och det är viktigt att ha en god uppföljning och uppsikt för eventuella åtgärder. Kommunen hanterar detta främst genom att kommunstyrelsen leder, samordnar och följer upp stadens verksamheter och ekonomi samt strategiska planering.

Det minskade resandet till och från Göteborg har påverkat hela regionen. Avgångar och ankomster minskat, hotellen har haft få gästnätter och hela besöksnäringen har påverkats.

FOTO: FRIDA WINTER

Finansiell uppföljning och riskhantering

Koncernens totala externa upplåning uppgick vid årsskiftet till 50,0 mdkr vilket är en ökning med 3,7 mdkr jämfört året innan. Kommunens nettolåneskuld, kommunens egna lånebehov, uppgick vid årsskiftet till 6,3 mdkr. Nettolåneskulden har ökat med 0,5 mdkr jämfört med året innan.

Den finansiella infrastrukturen

Finansverksamheten bedrivs utifrån av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer, vilka innehåller riskmandat och begränsningar för finansverksamheten inom kommunen och den kommunala koncernen. Kommunens och koncernkoncernens finansförvaltning är samordnad genom koncernbanken vid stadsledningskontoret. Syftet med samordningen är dels att få lägre totala upplåningskostnader genom att tillvarata skalfördelar och kommunens goda kreditvärdighet, dels att kunna hantera de finansiella riskerna utifrån ett helhetsperspektiv. Återrapportering av efterlevnad av finansverksamhetens riktlinjer görs månatligen till kommunstyrelsen.

Upplåning

All extern upplåning i koncernen samordnas genom koncernbanken. Det innebär att kommunen står för all kreditanskaffning till koncernens bolag, förutom för lån för utdelning samt finansiering av aktier i dotterbolag där bolagen själva står för upplåningen med en kommunal borgen. Upplåningen sker genom flera olika finansieringskällor:

Kapitalmarknaden: Största delen av lånefinansieringen, 70 procent, sker på den öppna kapitalmarknaden via emissioner av obligationer (löptider över ett år) och certifikat (löptider under ett år). För detta finns etablerade låneprogram. Kommunen har ett obligationsprogram (*Euro medium Term Note*, EMTN), ett certifikatsprogram för svenska kronor (*kommuncertifikatsprogram*, KCP), samt ett certifikatsprogram för amerikanska dollar (*eurocommercial paper*, ECP).

Under året har tio obligationer om totalt 7,0 mdkr emitterats inom stadens obligationsprogram. **Kommuninvest:** Kommuninvest i Sverige AB är ett svenskt kreditmarknadsbolag som erbjuder lån till de svenska kommuner och regioner som äger och är medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening.

Institutionell upplåning: Upplåning kan även ske hos internationella finansieringsinstitut. Dessa institut verkar ofta utan vinstsyfte med uppgift att bevilja projektrelaterade lån för att främja exempelvis investeringar inom energi, miljö och infrastruktur. Kommunen lånar för närvarande hos Europeiska Investeringsbanken (EIB), Nordiska Investeringsbanken (NIB) och Europarådets utvecklingsbank (CEB).

I tabellen nedan framgår fördelningen mellan olika finansieringskällor samt nivån på avtalade låneramar per den 31 december 2020.

Finansieringskällor

Program	Låneram	Nyttjandegrad
EMTN, obligationslån <i>varav gröna obligationer</i>	6 mdkr EUR	30,8 mdkr SEK <i>11,1 mdkr SEK</i>
KCP, korta lån < 1 år	6 mdkr SEK	1,9 mdkr SEK
ECP, korta lån < 1 år	0,5 mdkr USD	0,3 mdkr USD
Kommuninvest	-	7,4 mdkr SEK
Europeiska Investeringsbanken	9,9 mdkr SEK	5,8 mdkr SEK
Europarådets Utvecklingsbank	0,2 mdkr EUR	0,7 mdkr SEK
Nordiska Investeringsbanken	1,0 mdkr SEK	1,0 mdkr SEK

Fortsatt hög kreditvärdighet

För att få full tillgång till kapitalmarknaden har kommunen kreditbetyg, så kallad rating. Kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's har under 2020 bekräftat kommunens starka kreditvärdighet. Kommunens kreditbetyg är det näst högsta, AA+ med stabil utsikt. För investerare innebär kommunens höga rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut kapital till Göteborgs Stad.

Derivatportföljen

Upplåning sker dels till rörlig ränta, dels till fast ränta. Koncernbanken ansvarar för såväl ränte- som finansieringsrisk. Fram till och med 2019-12-31 har delar av bolagens skuld räntesäkrats genom derivat hos bolagen själva, och de befintliga räntederivat som bolagen innehar löper till förfall. Från och med 2020 ingår bolagen inga egna räntederivat.

Kommunen använder derivatinstrument i syfte att ränte- och valutasäkra underliggande lån. Derivatportföljens nominella värde i koncernen uppgick till 22,5 mdkr för räntesäkring och till 5,7 mdkr avseende valuta- och räntesäkring för lån i utländsk valuta. Räntederivaten hade den 31 december 2020 ett negativt marknadsvärde om 0,7 mdkr. Ett negativt marknadsvärde kan beskrivas som den ränta som skulle få betalas om räntederivaten hade förtidslöst per bokslutsdagen.

Säkringsinstrumentens effektivitet

De instrument som använts för säkring av skuld i utländsk valuta överensstämmer helt avseende belopp, löptid och räntebas. Avseende ränterisken, för den räntesäkring som sker genom koncernbanken, avspeglar inte skulden och säkringen varandra helt avseende belopp och löptid. Följsamheten mellan den säkrade skuldportföljen och säkringsinstrumenten är dock god, och då förfallande lån med mycket stor sannolikhet ersätts med ny upplåning, kan säkringen anses vara effektiv.

Göteborgs Stads riskhantering

Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, motpartsrisk, valutarisk och operativa risker. I kommunfullmäktiges riktlinjer har riskramar satts på nivåer som ska säkerställa betalningsförmågan, trygga tillgången på kapital samt skapa en förutsägbarhet i framtida räntekostnader.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunkoncernens finansnetto negativt. Risken hanteras genom av kommunfullmäktige beslutade riskmandat för räntebindning och ränteförfall:

- » Den genomsnittliga räntebindningstiden på den totala externa låneskulden ska inte understiga två år och bör inte överstiga sex år.

Utfall: 3,0 år

- » Max 35 procent av den totala räntebindningen får förfalla kommande tolv månadersperiod.

Utfall: 27,5 procent

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Risken hanteras genom av kommunfullmäktige beslutade riskmandat för kapitalbindning och kapitalförfall:

- » Bindande lånelöfte ska täcka kommande tolv månaders förfall (lägst 100 procent).

Utfall: Täckningsgrad 136 procent

- » Bindande lånelöfte och likviditetsreserv ska täcka kommande tolv månaders förfall plus kommande tolv månaders prognostiserad nettoutflöde (lägst 100 procent).

Utfall: Täckningsgrad 104 procent

- » Den genomsnittliga förfallotiden på total extern låneskuld ska inte understiga två år och bör inte överstiga sex år.

Utfall: 3,2 år

- » Högst 35 procent av den totala externa låneskulden får förfalla inom kommande tolv månader.

Utfall: 21 procent

Kommunen har 900 mnkr i avtalad checkkreditsram, varav 900 mnkr var outnyttjat per 31 december 2020.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär. Risken hanteras genom av kommunfullmäktige beslutade riskmandat för motparter:

- » Vid nya avtal om checkkrediter, bindande lånelöften och derivatinstrument ska motpartens långa kreditvärdighet vara lägst A3 hos kreditvärderingsinstitutet Moody's eller lägst A- hos Standard & Poor's.

Utfall: Inga avvikelser

- » Högst 35 procent av den samlade motpartsrisken i derivatavtal får finnas hos en enskild motpart.

Utfall: Motpart med högst andel uppgår till 31 procent

- » Högst 35 procent av den sammanlagda volymen kreditlöften får finnas hos en enskild motpart.

Utfall: Motpart med högst andel uppgår till 29 procent

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar. Valutarisker uppkommer när inköp, försäljning, upplåning eller placering sker i utländsk valuta. Valutarisker ska omedelbart valutasäkras avseende finansiella tillgångar och skulder, och vid försäljning och köp av varor eller tjänster ska valutasäkring ske av väsentligt belopp.

» **Utfall: Inga avvikelser finns för denna risk**

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system. De operativa riskerna ska begränsas genom att det ska finnas en intern kontroll och process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten.

» **Utfall: Inga avvikelser finns för denna risk**

Gröna obligationer

Inom obligationsprogrammet ges även gröna obligationer ut, vilka finansierar projekt inom ramen för stadens miljöprogram. Tre av årets obligationsemissioner har varit gröna obligationer om totalt 2,5 mdkr. Sammanlagt har staden 11,1 mdkr i utestående gröna obligationer, vilket är 36 procent

av stadens totala obligationsvolym, och 22 procent av den totala upplåningen. Fördelningen av projekt framgår i tabellen nedan. Per 31 december 2020 uppgick projektportföljen till 12,2 mdkr, vilket innebär att under 2021 finns utrymme att upplåna 1,1 mdkr till redan färdigklassade gröna projekt.

Projektfördelning – Gröna obligationer

Projekt (mnkr)	Förvaltning/Bolag	Projektkategori	2013-2016	2017	2018	2019	2020
GoBiGas	Göteborg Energi AB	Förnyelsebar energi	920	-	-920	-	-
Ultrafilter	Kretslopp och vatten	Vattenhantering	575	-	-	22	27
Elfordon	Gatubolaget AB/ Göteborgs Stads Leasing AB	Hållbara transporter	60	19	17	27	34
Kväverening	Gryaab AB	Vattenhantering	321	32	3	-	-
Trädplantering	Park och Natur	Hållbar miljö	19	6	8	7	8
Celsius -fjärrvärme	Göteborg Energi AB	Energieffektivisering	5	-	-	-	-
Fotgångarstaden	Trafikkontoret	Hållbara transporter	60	17	32	17	8
Cykelstaden	Trafikkontoret	Hållbara transporter	88	28	65	84	80
Energieffektivisering inom trafik	Trafikkontoret	Energieffektivisering	90	37	43	18	46
Hållbart byggande*	Lokalförvaltningen	Gröna byggnader	1 193	588	707	906	70
Framtiden**	Förvaltnings AB Framtiden	Gröna byggnader	815	544	830	1 633	1 302
Spårvagnar***	Göteborgs Stads Leasing AB	Hållbara transporter	170	91	41	9	-311
Kodammarna	Kretslopp och vatten	Vattenhantering	-	34	80	66	117
Solcellspark	Göteborg Energi AB	Förnyelsebar energi	-	-	38	6	31
Selma Stad	Förvaltnings AB Göteborgslokaler	Gröna byggnader	-	-	239	214	118
Vatten och avloppsledning	Kretslopp och vatten	Vattenhantering	-	-	-	69	15
Stormwater management	Kretslopp och vatten	Vattenhantering	-	-	-	6	22
Brudaremossen deponi	Kretslopp och vatten	Vattenhantering	-	-	-	28	18
Hotell	Liseberg AB	Gröna byggnader	-	-	-	65	277
Elbussar	GS Buss AB	Hållbara transporter	-	-	-	92	40
Kommersiella lokaler	HIGAB	Gröna byggnader	-	-	-	144	-
Summa per år			4 317	1 395	1 182	3 414	1 903
Summa ackumulerat			4 317	5 712	6 894	10 308	12 211

* Lokalförvaltningens volym för 2020, 70 mnkr består av tillval av 543 mnkr och bortval av 473 mnkr.

** Framtidens volym för 2020, 1 302 mnkr, består av tillval av 1 982 mnkr och bortval av 680 mnkr.

*** Nya spårvagnar, bortval 2020 då vagnarna övergått i Västtrafiks ägo.

Upplysning om pensionsförpliktelser

I detta avsnitt lämnas upplysningar om kommunen och den kommunala koncernens totala pensionsförpliktelser för både den del som redovisas i balansräkningen och den som redovisas utanför som ansvarsförbindelse.

Belopp i mnkr	Kommunen 2020	Kommunala koncernen 2020
Pensionsförpliktelse		
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkning och ansvarsförbindelse	13 973	15 318
a. varav avsättning inkl särskild löneskatt	3 578	4 799
b. varav ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt	10 395	10 519
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	437	1 620
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
4. Summa pensionsförpliktelse (inkl försäkring och stiftelse)	14 410	16 938
Förvaltade pensionsmedel – Marknadsvärde		
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	616	2 102
a. varav överskottsmedel	86	188
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
7. Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	616	2 102
Finansiering		
9. Återlånade medel	13 794	14 836
10. Konsolideringsgrad	4	12

Upplysning avseende egna förvaltade pensionsmedel:

Göteborgs Stad har ingen egen förvaltning av pensionsmedel

Upplysning avseende vilka förpliktelser som har tryggats genom pensions-försäkring och/ eller pensionsstiftelse:

De förpliktelser som tryggats genom pensionsförsäkring är helt hänförliga till pensioner intjänade före 1998.

Jämförelse med 2019 är inte möjlig då nödvändig information från pensionsförsäkringsbolag inte kunnat erhållas.

Av tabellen ovan framgår kommunens och kommunkoncernens totala pensionsförpliktelser i balansräkning och ansvarsförbindelse. Den största delen avser åtagande för pensioner och särskild löneskatt före 1998. Dessa åtaganden redovisas inte som en avsättning i balansräkningen utan som en ansvarsförbindelse enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Per 31 december 2020 fanns även upplupen avgiftsbestämd pension i kommunen på 854 mnkr inklusive särskild löneskatt.

I Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten framgår att medel avsatt för pensionsförpliktelser som förvaltas av Göteborgs Stad huvudsakligen ska återlånas, vilket innebär att medlen ska användas i den egna verksamheten. Bakgrunden är att kommunen är en

nettolåntagare, vilket innebär att de finansiella skulderna är större än de finansiella tillgångarna. En placering av pensionsmedel skulle då kräva en ökning av låneskulden. Kommunen arbetar därför efter principen att pensionsmedel inte bör placeras externt så länge man är nettolåntagare. Samtidigt står hela den finansiella risken för placeringens resultat. Kommunen har inga egna placerade pensionsmedel. Pensioner intjänade före 1998 hanteras helt som återlån, förutom den försäkringsinlösen på 700 mnkr som skett enligt separat upphandling. Pensioner intjänade från och med 1998 inbetalas som tjänstepensionsförsäkring till upphandlat pensionsförsäkringsbolag, och arbetstagaren väljer själv en pensions- eller fondförsäkring som pensionsavgiften ska betalas till.

Händelser av väsentlig betydelse

Det har under året fattats en mängd beslut på olika nivåer inom Göteborgs Stad för att förhindra spridningen av covid-19 och för att lindra effekterna av pandemin. Nedan följer ett axplock av övriga viktiga beslut som fattats under året och av viktiga händelser som skett.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om att anta ett antal program och planer så som:

- » *Plan för stärkta insatser mot rasism*
- » *Program för lokalförsörjning*
- » *Plan för jämlik stad*
- » *Plan mot hemlöshet*
- » *Plan för barn- och ungdomskultur*
- » *Plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor*
- » *Plan för arbetet med finskt förvaltningsområde*
- » *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*

I februari respektive maj fattade kommunfullmäktige beslut om att inrätta en äldre samt vård- och omsorgsnämnd, en nämnd för funktionsstöd samt fyra regionala socialnämnder. Dessa nämnder övertar från och med 2021 merparten av den verksamhet som i dag bedrivs av tio stadsdelsnämnder och social resursnämnd. Under året har förändringen förberetts vilken innebär den största omorganisationen i stadens historia.

Kommunfullmäktige har även beslutat om att:

- » Godkänna en avsiktsförklaring med Trafikverket och Sjöfartsverket för en djupare farled till Containerhamnen.
- » Avsluta projektet *Linbana* över älven.
- » Flytta tyngdpunkten i Göteborgs 400-årsjubileum till 2023.
- » Inrätta ett trygghetsråd.
- » Genomföra *Engelbrektslänken* – en ny spårvagnslänk.

- » Anmäla till Migrationsverket de områden i Göteborgs Stad som ska begränsas från asylsökandes egenbosättning.

Under året har kommunfullmäktige fattat beslut om ett antal viktiga detaljplaner, exempelvis:

- » Stadsutveckling vid Olof Asklunds gata – innebär ett tillskott på cirka 1 900 lägenheter och möjlighet till centrumändamål i hela planområdet samt skola och förskola.
- » Detaljplan för handel med mera vid Backavägen har vunnit laga kraft – syftet med planen är att skapa en attraktiv blandstad genom att bland annat möjliggöra bostäder, handel och stadsgata med spårväg.
- » Detaljplan för Lisebergs utbyggnad har vunnit laga kraft – syftet med planen är bland annat att skapa förutsättningar för att utvidga Lisebergs verksamhet på lång sikt.
- » Detaljplan för *Västlänken station Centralen* med omgivning inom stadsdelen Gullbergsvass har vunnit laga kraft – syftet med detaljplanen är att medge en utbyggnad av *Västlänken* och möjliggöra en stadsutveckling vid stationsläget Centralen.
- » Vidare har detaljplanen för bostäder vid Skra Bro vunnit laga kraft – planen ger möjlighet för cirka 600 bostäder, ett centrumområde för torg, handels- och kontorsytor, vård- och omsorgsboende för äldre med mera.

I november gav kommunfullmäktige i uppdrag åt byggnadsnämnden och fastighetsnämnden att utreda förutsättningarna för att genom detaljplaneändringar tillskapa ytterligare

exploateringsvolymen av kvartersmarken inom gällande detaljplan avseende projekt *Skeppsbron*.

Andra viktiga beslut som har fattats under året är att grundskolenämnden ska skapa en ny organisation för sina grundskolor och att Göteborg Energi AB investerar en halv miljard kronor för fossilfri fjärrvärme.

Övriga viktiga händelser

- » Inga evenemang med publik har genomförts på stadens arenor sedan april. Liseberg har hållit helt stängt.
- » Efter godkännande av polismyndigheten patrullerar kommunala ordningsvakter området kring Brunnsparken, Gustaf Adolfs Torg, Kronhusområdet och Kanaltorget.
- » Måndag 1 juni rullade den första spårvagnen ut från den nya spårvagnsdepån på Ringön.
- » Till följd av bristfällig tillämpning av grundskolenämndens regelverk fattades inför läsåret 2020/21 många formellt felaktiga beslut om skolplacering. De åtgärder som vidtogs var bland annat att erbjuda ny skolplacering, förlänga skolbytesperioden samt möjliggöra för fler skolbyten vårterminen 2021. Inför kommande läsårs skolplaceringar har nämnden under hösten beslutat om nya regler för skolplacering samt ändrat arbetsprocesserna för att säkra en ökad förutsägbarhet för elever och vårdnadshavare. De beslutade reglerna har inte ännu vunnit lagakraft.
- » Förvaltnings AB Framtiden beslutade i juni om en strategi med syfte att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden kvar på polisens lista 2025.
- » I augusti öppnades Göteborgs första parkeringshus för cyklar vid Gamlestadens resecentrum.
- » I september 2020 stod *Sveaterterminalen*, en väderskyddad omlastningsterminal, klar i Göteborgs hamn. Över den närmare 45 000 kvadratmeter stora terminalytan finns idag ett av världens största lagertält.
- » Under hösten monterades den sista stora delen av Hisingsbron och i december fick den sin siluett då pylontopparna monterades på bron.
- » Den 11 december undertecknade Göteborgs Stad *Klimatkontraktet 2030*. Göteborg är en av nio svenska städer som skriver under klimatkontraktet med ett antal statliga myndigheter och innovationsprogrammet *Viable Cities*.

Genom underskriften åtar sig städerna att snabba på omställningen till klimatneutralitet och ökad hållbarhet.

- » Göteborgs Stad har tagit ännu ett steg i klimatsmart riktning och minskar matsvinnet. Staden är först ut i Sverige med att upphandla en marknadsplats där skolor, förskolor och äldreboenden kan köpa livsmedel som närmar sig sitt bäst före datum.
- » Den 16 december öppnade nya älvförbindelsen, *Marieholmstunneln*, för trafik. Den nya tunneln ska avlasta den hårt trafikerade *Tingstadstunneln*.
- » I december anlände ytterligare 150 nya elbussar till kollektivtrafiken i Göteborg, Mölndal och Partille. Det innebär att Västtrafik har en bussflotta med över 210 elbussar, vilket är den största i Norden. För att kunna hantera de nya elbussarna har nio laddstationer byggts samt fyra befintliga depåer anpassats för eldrift. Laddstationerna togs i drift i december och finns lokaliserade över hela staden. För att underlätta för elbilar var det byggstart i november för nya laddplatser, där 500 stycken ska byggas under 2020/2021.
- » Kommunstyrelsen gav 2020-06-03 stadsledningskontoret i uppdrag att tillsätta en utredning om smittspridningen inom äldreomsorgen. KPMG tilldelades uppdraget och redovisade resultatet av utredningen vid en muntlig presentation 2020-09-30 samt i skriftlig rapport till kommunstyrelsens sammanträde 2020-11-11.

Påverkan på de finansiella rapporterna

Pandemins effekter har stor effekt på de finansiella rapporterna. Statens stödåtgärder bedöms till 1,4 mdkr för den kommunala koncernen varav 1,3 mdkr till kommunen vilket bidrar till ett högt resultat 2020. Därutöver har stora delar av stadens verksamhet bedrivits i begränsad omfattning och på ett förändrat sätt vilket inneburit en låg kostnadsutveckling. För Liseberg däremot har stängningen under året inneburit ett negativt resultat på 0,5 mdkr, vilket är 0,7 mdkr sämre än 2019.

För övrigt består många av de beskrivna väsentliga händelserna av beslut kring investeringar och åtgärder för framtida exploatering. Detta kommer främst ha påverkan i de finansiella rapporterna på sikt i takt med att investeringarna genomförs.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I denna del beskrivs väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet. Stadens omfattande organisation och mångsidiga uppdrag gör att ledningsprocesserna löpande behöver ses över för att vara effektiva och verkningsfulla.

I väntan på skyddsutrustning ställde både civilsamhälle och stadens verksamheter om.

På Stadsteatern gjordes förkläden istället för kostymer.

FOTO: FRIDA WINTER

Utvärdering av styrning, uppföljning och kontroll

Stadens riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll ställer krav inom områdena planering, riskhantering, systematisk kvalitetsledning samt intern kontroll. Enligt riktlinjen ska nämnd/styrelse årligen göra en bedömning av om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt och se över om det går att arbeta mer effektivt.

Samtliga rapporterande nämnder och styrelser har lämnat en bedömning av sitt system för styrning, uppföljning och kontroll. På grund av omorganisationen inom stadsdelssektorn har dessa nämnder undantagits årets rapportering. Den samlade bedömningen utifrån facknämndernas rapportering är att systemen är tillräckligt effektiva i förhållande till baskraven i riktlinjen med såväl styrkor och förbättringsområden. Bolagen bedömer sig ha från styrka till en tillräckligt effektiv hantering inom riktlinjens olika områden.

Ny organisation

I november 2019 beslutade kommunfullmäktige om en förändring av Göteborgs Stads nämndorganisation. Under våren 2020 preciserade fullmäktige förutsättningarna för genomförandet genom ytterligare ett antal beslut. Därmed stod det klart att stadsdelsnämnderna och social resursnämnd skulle avvecklas och att verksamhetsansvaret till övervägande del skulle överföras till någon av följande sex nya facknämnder: äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd samt socialnämnderna Centrum, Nordost, Hisingen och Sydväst. Därutöver skulle visst verksamhetsansvar överföras till några av stadens befintliga facknämnder.

Utifrån kommunfullmäktiges beslut har året präglats av intensivt arbete med att förbereda förändringen som trädde i kraft vid årsskiftet 2020/2021. För att genomföra förändringen – att bilda nya nämnder, att avveckla stadsdelsnämnder och social resursnämnd samt själva överföringen av verksamhetsansvar – upprättades en särskild projektorganisation med projektledning, delprojekt och lokala projekt. Detta har skapat förutsättningar till en samordnad, effektiv och ändamålsenlig hantering av organisationsförändringen. Sammantaget har många medarbetare och chefer i staden på olika sätt varit delaktiga och bidragit i arbetet med den största omorganisationen i staden på 30 år.

Krishantering covid-19

Coronapandemin har ställt stadens förmåga till krishantering på stora prov. De stora behoven av ledning, samverkan och kommunikation har inneburit ett intensivt arbete för stadsledningskontorets krisledningsorganisation från mars till december med att leda, samordna och följa upp stadens hantering av pandemin.

Informationsdelning, lägesbilder, kriskommunikation och former för samverkan och rapportering har varit viktiga komponenter i krishanteringen. Arbetssätten och åtgärderna har anpassats under året utifrån pandemins utveckling och efter de behov av samverkan och stöd som krisledningen har identifierat.

Samtliga förvaltningar och bolag har varit engagerade i arbetet även om krishanteringen framförallt har handlat om behoven inom stadsdelsförvaltningarna och social resursförvaltning. Till exempel skapades en särskild organisation för att hantera inköp, distribution och lagerhållning av skyddsmateriel till de berörda verksamheterna. För att utveckla stadens krisberedskap baserat på erfarenheterna från pandemin har kommunfullmäktige fastställt en ny riktlinje för krishantering. Under 2021 ska nämnder och bolagsstyrelser uppdatera sina krisledningsplaner baserat på riktlinjen.

Gemensam struktur för ägardirektiv

Under 2019 fick ägardirektivet för bolagen samma struktur som reglementet för nämnder. Det innebär att direktiven har två likalydande kapitel för samtliga bolag medan ett kapitel är bolagsspecifikt. Under 2020 har ägardirektiven för de direktrapporterande bolagen inom stadshuskoncernen samt i stort sett alla av dotterbolagens ägardirektiv uppdaterats enligt den nya strukturen. Ägardirektiven har även uppdaterats och kompletterats med avkastnings- respektive effektivitetskrav där så har varit möjligt. Ett arbete pågår med att revidera ägardirektiven för återstående dotterbolag samt för de delägda bolagen.

Gemensamt miljöledningssystem

Stadens gemensamma systematik för styrning, uppföljning och kontroll har utökats.

Under året fattade kommunfullmäktige beslut om hur staden gemensamt ska stärka styrningen av den ekologiska dimensionen genom systematisk miljöledning. I och med det har ett gemensamt miljöledningssystem för staden tagit form. Miljöledningssystemet ska säkerställa att

Göteborgs Stads förvaltningar och bolag planerar, genomför, följer upp och förbättrar sina insatser och arbetsformer för att nå gemensamma mål för miljö och klimat som stad, samt att minska verksamhetens egen betydande miljöpåverkan.

Stor vikt har lagts på att integrera miljöledningen i befintliga styr- och ledningsprocesser. Genom att bygga på strukturer och styrning som redan finns på plats formas ett varaktigt miljöledningssystem där krav inte adderas på varandra och där risken för dubbelarbete kan minimeras.

Många förvaltningar och bolag i staden arbetar på ett ordnat sätt för att minska sin miljöpåverkan. Fördelarna med gemensamma bestämmelser är att hela staden nu kan ta sig an miljö- och klimatområdet mer samordnat och med större kraft. Tanken är att samspelet mellan arbetet lokalt och över hela staden ska bli bättre.

Styrning av digitalisering

Staden ska ha ändamålsenlig styrning av digitalisering och IT som leder till att rätt prioriteringar görs, säkerheten upprätthålls, nya kompetenser utvecklas och att användarna involveras i förändringsarbetet. Det stärker förnyelsekraften och säkerställer att nyttor och effekter kommer användarna och organisationen till godo.

Kommunfullmäktige har antagit styrande principer för Göteborgs Stads arbete med verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och dess grundläggande möjliggörare, IT. Detta för att säkerställa stadens förmåga att realisera nyttorna av digitalisering och öka den digitala mognaden. Principerna omfattar att förstärka systematiken i styrning och uppföljning av satsningar inom digitalisering, kvaliteten på stadens digitala service samt säkra god informationsförsörjning och informationssäkerhet.

Kopplat till dessa förstärkningar har staden arbetat med att ta fram en ny styr-, finansierings- och samordningsmodell avseende digital utveckling och förvaltning, som kommunfullmäktige tar ställning till under 2021.

Styrande dokument

I Göteborgs Stad sker en stor del av styrningen via olika styrande dokument. Utöver dessa kan verksamheterna även ha att förhålla sig till andra aktörers styrdokument, överenskommelser och olika samverkansdokument.

Under året har kommunstyrelsen på uppdrag genomfört en översyn av stadens program och stadsövergripande planer. Syftet var att förenkla

och minska antalet program samt genom det öka efterlevnaden. Granskningen identifierade ett antal program som kan avslutas i närtid. Översynen har även medfört ett fortsatt arbete att utreda förutsättningar för en mer sammanhållen styrning inom områdena näringsliv och besöksnäring, stadsplanering, folkhälsa samt mänskliga rättigheter.

Visselblåsarfunktionen

Under 2020 hanterade visselblåsarfunktionen 77 tips som handlade om misstänkta oegentligheter. Tipsen har varit av varierande karaktär och har bland annat handlat om tjänstetillsättningar, inköp/upphandling, bisysslor och jävsliknande situationer samt missbruk av stadens resurser (fordon, arbetstid, material etc) samt arbetsmiljö- och ledarskapsfrågor. Med några få undantag har tipsen varit anonyma. Det finns en tydlig trend från 2016 och framåt att allt fler använder sig stadens visselblåsarfunktion för att rapportera både om misstänkta oegentligheter och om andra missförhållanden i verksamheterna. Under våren 2020 avslutades de två externa utredningar som initierades under hösten 2019 och som berörde Göteborgs Spårvägar AB respektive Göteborgs Stads Parkering AB. Likt 2018 och 2019 var Göteborgs Spårvägar den organisation som omfattades av flest tips även under det gångna året.

Implementering av ny uppföljningsstruktur

Stadens nya struktur för uppföljning har satts i drift. Tanken med den nya strukturen har varit att förenkla och förtydliga uppföljningen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med fokus på utvecklingen av stadens verksamheter samtidigt som den ska vara till nytta för nämnd/styrelse. Den kontinuerliga uppföljningen sker genom löpande uppföljning av verksamhetsdata via den så kallade uppföljningsportalen, genom delårs- och årsrapporter vid tre tillfällen per år. Den sker även via gemensam återrapportering av ärenden och program och planer samt genom särskilda fördjupningsrapporter som anpassas efter behov som uppkommer.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I detta avsnitt görs en bedömning om verksamhetens utveckling ligger i linje med god ekonomisk hushållning. Bedömningen sker ur såväl ett finansiellt som ett verksamhetsperspektiv utifrån de riktlinjer som kommunfullmäktige har antagit.

I enlighet med kommunallagen har kommunfullmäktige antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år. Budget upprättas inte sammanställt för den kommunala koncernen. God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt och ett verksamhetsperspektiv. Principen för det finansiella perspektivet är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. I årsredovisningen utvärderas om kommunens och kommunkoncernens utveckling ligger i linje med god ekonomisk hushållning. Bedömningen ska också innefatta eventuella behov av justering av målvärdena i kommande budgetar för att de långsiktiga målen i riktlinjen ska kunna upprätthållas. Vid bedömning av måluppfyllelse för ställningstagande kring god ekonomisk hushållning har

stadsledningskontoret bedömt de övergripande målen och de övergripande verksamhetsmålen.

Göteborgs Stad bedöms sammantaget ha haft en god ekonomisk hushållning under 2020.

Kommunfullmäktiges målvärden avseende de finansiella målen överträffas såväl för 2020 som för det tioåriga genomsnittet.

De tre övergripande målen för stadens verksamheter bedöms vara delvis uppfyllda och merparten av de övergripande verksamhetsmålen bedöms vara helt eller delvis uppfyllda. För de övergripande verksamhetsmålen har pandemin haft en negativ inverkan och för flera av målen har det lett till en lägre måluppfyllelse än vad som annars skulle ha varit fallet. Detta bedöms därför inte bero på några brister i den ekonomiska hushållningen utan är ett resultat av externa faktorer som staden inte har haft rådighet över.

Den sammantagna bedömningen både utifrån ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv är att staden har haft en god ekonomisk hushållning utifrån de av kommunfullmäktige fastställda målvärdena för 2020.

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktige har i budget 2020 beslutat om tre övergripande mål att gälla för alla verksamheter inom staden. Till vart och ett av de övergripande målen svarar ett antal övergripande verksamhetsmål. För de övergripande verksamhetsmålen har kommunfullmäktige fastställt indikatorer och målvärden för dessa.

Bedömningen om huruvida de övergripande målen är uppfyllda eller inte har gjorts utifrån en överställd bedömning av till vilken grad de övergripande verksamhetsmålen är uppfyllda. Bedömningen av måluppfyllelsen för de övergripande verksamhetsmålen utgår i sin tur i hög grad från om indikatorernas målvärden för året har uppnåtts. Hänsyn har även tagits till den trendmässiga utvecklingen för indikatorerna samt till annan kunskap och data som har bedömts som relevant för att visa på utvecklingen.

Nedan följer en kortfattad redogörelse för bedömningen av måluppfyllelsen för de övergripande målen och även en tabell där bedömningen framgår för vart och ett av de övergripande målen och de övergripande verksamhetsmålen.

För det övergripande målet *Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför* är bedömningen att målet är delvis uppfyllt.

Ett av de underliggande verksamhetsmålen bedöms vara uppfyllt, tre mål når inte måluppfyllelse och övriga två bedöms vara delvis uppfyllda.

Den pågående pandemin är en bidragande orsak till den bristande måluppfyllelsen för målen *Göteborg har en värdig äldreomsorg med trygghet och självbestämmande*, *Göteborg är en jämlik stad som byggs för gemenskap och tillit* och *Göteborg är en levande kultur-, idrotts- och evenemangsstad för både boende och besökare*.

Bedömningen för det övergripande målet *Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro* är att det är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på måluppfyllelsen för de fyra övergripande verksamhetsmålen som svarar mot målet. Dessa uppvisar en varierad bild, som till del påverkats av pandemin. Två av de underliggande verksamhetsmålen bedöms vara delvis uppfyllda eller uppvisar en positiv trend, medan de övriga två underliggande verksamhetsmålen inte når måluppfyllelsen. Några värden mäter effekten av ett långsiktigt förändringsarbete där utfall för enskilt år inte alltid finns tillgängligt. Sammantaget kan konstateras att Göteborg till en viss del är en hållbart växande storstad där åtgärder görs för att skapa en trygg miljö med framtidstro.

Även för det övergripande målet *Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt* är bedömningen att det är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att ett av de övergripande verksamhetsmålen, *Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser*, bedöms vara helt uppfyllt och övriga mål delvis uppfyllda. Sammantaget kan konstateras att Göteborg, åtminstone kortsiktigt, har en stabil ekonomi, men att tillväxten under 2020 har hämmats av pandemin.

Kommunfullmäktiges mål och övergripande verksamhetsmål	Bedömd måluppfyllelse för 2020
Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför	
Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor	
Göteborg genomför tidiga sociala insatser som skapar likvärdiga livschanser för alla	
Göteborg har en värdig äldreomsorg med trygghet och självbestämmande	
Göteborg präglas av en god samverkan mellan stad, akademi, civilsamhälle och näringsliv	
Göteborg är en levande kultur-, idrotts- och evenemangsstad för både boende och besökare	
Göteborg är en jämlik stad med gemenskap och tillit	
Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro	
Göteborg tar ansvar för kommande generationers livskvalitet	
Göteborg är en stad med hållbar mobilitet och god framkomlighet	
Göteborg är en trygg och välskött stad	
Göteborg byggs attraktivt, tätt och varierat	
Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt	
Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	
Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet	
Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor	
Göteborg har ett attraktivt och innovativt näringsliv i internationell toppklass	
Göteborg är en stad där alla som kan jobbar och försörjer sig själv och därmed bidrar till det gemensamma	
 Uppfyllt Ej uppfyllt Delvis uppfyllt	

Finansiella mål för staden

I tabellen nedan framgår de finansiella inriktningar för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige beslutat om. Uttolkningen av god ekonomisk hushållning i staden sker utifrån fyra inriktningar med långsiktiga målvärden. Förutom en inriktning för årlig lägstanivå på kommunkoncernens samlade soliditet avser inriktningarna kommunen och är satta som tioåriga genomsnittsnivåer på resultat, egenfinansieringsgrad av investeringar och balans

i exploateringsverksamheten. De långsiktiga inriktningarna ligger till grund för de årliga målvärden som sätts i budget. Utfallsvärden för såväl 2020 som utifrån ett tioårigt snitt överstiger de målvärden som kommunfullmäktige beslutat om. God ekonomisk hushållning bedöms därmed föreligga ur ett finansiellt perspektiv.

Inriktningar	Målvärde 2020	Utfall 2020	Utfall 2020 rullande tioårsvärde
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet.	15	22	-
Resultatet bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.	2,0	7,1	4,1
Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent.	60	103	114
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans.	Balans	92	104

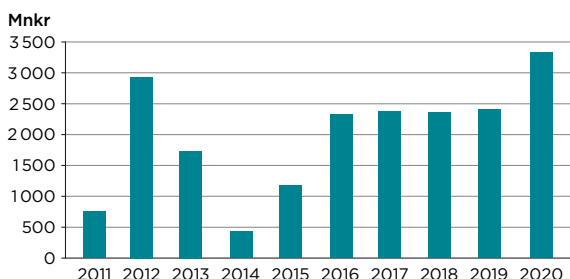
Målvärdet 2020 för exploateringsverksamhetens egenfinansieringsgrad avser den rullande tioåriga inriktningen. Målet om balans innebär en egenfinansieringsgrad på 100 procent.

Inriktningen avser en årlig lägstanivå och utvärderas därmed inte, så som övriga inriktningar, utifrån ett rullande tioårsvärde.

Finansiell analys av den kommunala koncernen

I detta avsnitt görs en finansiell analys av den kommunala koncernen, det vill säga kommunen tillsammans med de kommunala koncernföretagen.

Årets resultat

Årets resultat för den kommunala koncernen uppgick till 3 324 mnkr, varav kommunen bidrog med 2 408 mnkr, bolagen med 728 mnkr och kommunalförbund med 5 mnkr. Justeringar för att hantera interna mellanhavanden, mellan kommunen och bolagen, uppgick till 184 mnkr och bestod i huvudsak av positiv resultatjustering avseende extern försäljning av tidigare gjorda internvinster, samt negativ resultatjustering avseende internvinst vid fastighetsöverlåtelse från kommun till bolag.

Koncernresultatet förklaras till stor del av faktorer hänförliga till pandemin. Kommunen har genom omfattande statliga stöd fått extra statsbidrag samt ersättning för sjuklönekostnader och för merkostnader inom omsorgen. Därtill har stora delar av stadens verksamhet bedrivits i mer begränsad omfattning och på ett förändrat sätt vilket inneburit lägre bemanning och därmed lägre kostnadsutveckling än tidigare år. Bolagen har däremot ett klart lägre resultat 2020. Främst har besöksnäringen drabbats, och i princip är hela resultatförsämringen jämfört med 2019 på cirka 700 mnkr hänförlig till Liseberg som inte kunnat ha öppet.

Årets resultat har tillsammans med tidigare års resultat sammantaget bidragit till att stärka den långsiktiga finansiella handlingsberedskapen.

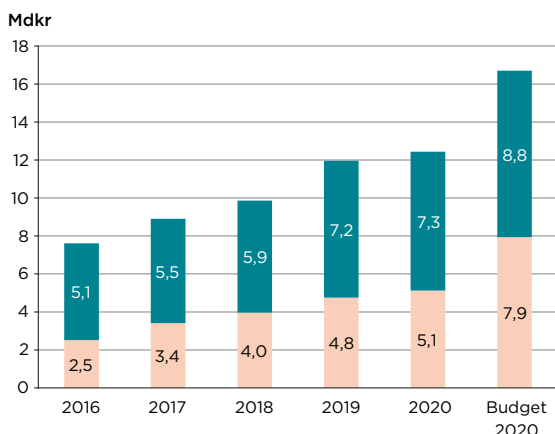
Verksamhetens omsättning

Den kommunala koncernen redovisade under 2020 intäkter på 58,9 mdkr, varav 58 procent bestod av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Motsvarande andel 2019 var 55 procent. Förändringen visar pandemins effekter med minskade verksamhetsintäkter och ökade statliga bidrag. Jämfört med 2019 minskade intäkterna med 0,5 mdkr, varav en minskning av verksamhetens intäkter med 2,1 mdkr och en ökning av skatteintäkter och generella statsbidrag med 1,6 mdkr.

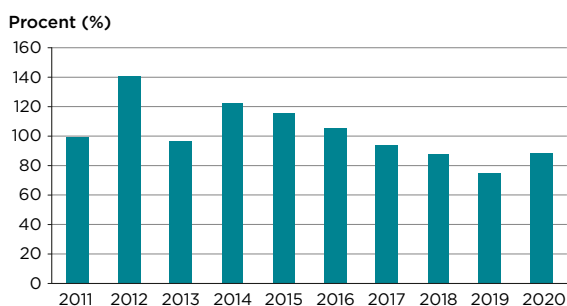
Investeringar

Den kommunala koncernen genomför från år till år stora investeringar när befolkningen växer och över tid kommer det sannolikt ske en fortsatt omfattande stadsutveckling och utbyggnad av verksamhet. Bruttoinvesteringarna ökade tre procent jämfört med föregående år, och uppgick 2020 till 12,4 mdkr. Totalt sett var dock investeringsvolymen hela 26 procent, eller 4,3 mdkr lägre än budgeterat. Stadens ambitioner och behov av stadsutveckling som visar sig i de budgeterade nivåerna har under året varit svåra att helt genomföra. Den huvudsakliga orsaken var att projekt av olika skäl har försenats. Förskjutningarna kan till del förklaras av intern samordning, samplanering och resurstillsättning men även av externa parter kapacitet och hur myndighets- och prövningsprocesser löper på. Andelen mer omfattande och komplexa projekt har ökat, vilket medför större budgeteffekter även vid mindre förseningar. Under 2020 har även pandemin medfört störningar i framdriften och inom kommunen har behovsbilden under året i vissa fall minskat i förhållande till vad som låg bakom budgeterad investeringsram.

Investeringar brutto

Egenfinansieringsgrad av årets investeringar

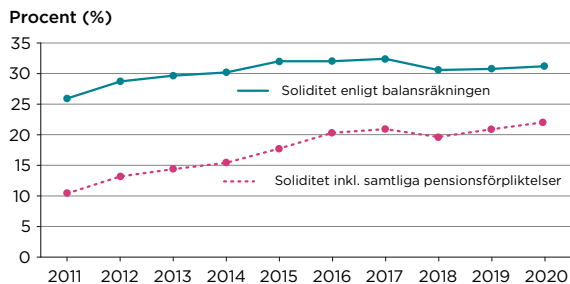

Koncernens höga resultat och en investeringsnivå under budget har bidragit till att investeringarna till stor del kunnat finansieras med egna medel. Egenfinansieringsgraden av årets investeringar på 88 procent är en ökning mot föregående års 75 procent. Under flera år före 2020 har dock graden av egenfinansiering minskat, när investeringsvolymerna ökat och överskotten inte ökat i samma utsträckning. Därför har det tioåriga snittet sjunkit under flera år från en tidigare mycket hög nivå och sjunker i år från 101 till 98 procent. Nyckeltalet är dock än så länge fortsatt relativt starkt.

Balansomslutning

Balansomslutningen, det samlade bokförda värdet på tillgångarna, uppgick till 115,0 mdkr, varav kommunen stod för 95,8 mdkr, kommunalförbunden för 0,6 och bolagen för 82,9 mdkr. Interna mellanhavanden inom de sammanställda räkenskaperna för koncernen var 64,4 mdkr. Balansomslutningen ökade med närmare nio procent och en stor del av förklaringen är ökade investeringar.

Soliditet

2018 justerades det egna kapitalet för rättelse av uppskrivningar inom bolagen. Detta försämrade soliditeten med cirka tre procent. 2019 justerades det egna kapitalet till följd av ny redovisningsprincip för intäktsredovisning. Detta förbättrade soliditeten med cirka en halv procent.

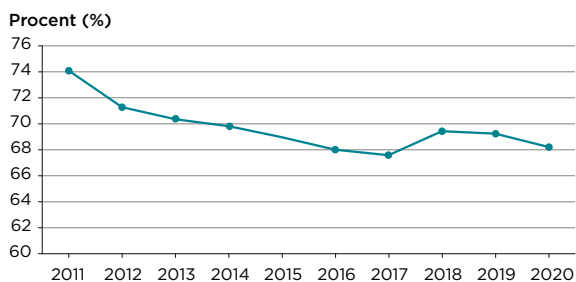
Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme och svarar för hur mycket av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditetsutvecklingen beror på förändringen av eget kapital och tillgångar. För 2020 uppgick soliditeten till 31 procent, några tiondels procent högre än föregående år. Soliditeten enligt fullfonderingsmodellen som inkluderar samtliga pensionsförpliktelser ökade med en procentenhet och uppgick år 2020 till 22 procent.

Ökningen under 2020 beror främst på kommunkoncernens höga resultat i relation till förändringen av balansomslutningen. Kommunens soliditet påverkas också positivt 2019 och 2020 av förändringar i regelverket för intäktsredovisning för exploateringsersättningar vilket medför en minskning av skulder med 669 mdkr till en motsvarande ökning av det egna kapitalet. På motsatt sätt försvagas soliditeten något av en minskning av eget kapital på 101 mdkr till följd av ändrad eget kapitalhantering för kretslopp och vattennämnden, vilket beskrivs vidare i avsnittet om finansiell analys av kommunen. De pensionsförpliktelser som ligger utanför balansräkningen har de senaste åren varit på en jämn nivå och får i takt med ökat eget kapital och ökad balansomslutning en minskad påverkan på soliditetsmättet.

Det finns ingen generell nivå för hur hög soliditeten bör vara för en stad av Göteborgs storlek, men ju högre soliditet desto större handlingsfrihet att kunna hantera fluktuationer i resultatutvecklingen. Inriktningen för Göteborgs Stad enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning är en nivå på minst 15 procent inklusive samtliga pensionsförpliktelser. Det är viktigt att bolagen som ingår i den kommunala koncernen har en god soliditet, annars riskerar kommunen som ägare att få skjuta till medel om bolagen drabbas av finansiella svårigheter. Deras soliditet

varierar men i stort visar de på goda och stabila värden. I avsnittet *Driftredovisning* redovisas de olika bolagens soliditet. Koncernens soliditet är även en del av bedömningen av god ekonomisk hushållning, vilket framgår i avsnittet om finansiella mål för staden.

Skuldsättningsgrad och låneskuld

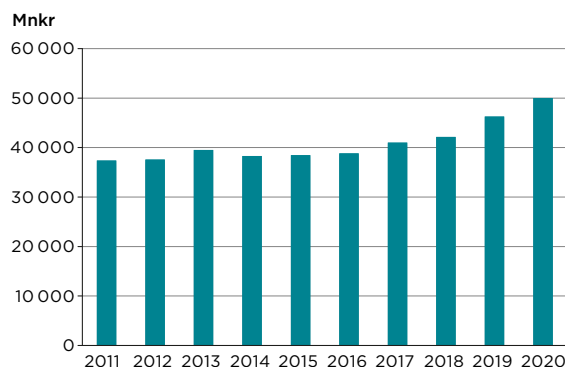

Diagrammet ovan illustrerar koncernens totala skuldsättning i relation till hela balansomslutningen. Skuldsättningsgraden uppgick till 68 procent, vilket är en minskning med en procentenhet jämfört med 2019. Det höga resultatet och en lägre investeringstakt än planerat har hållit tillbaka skuldsättningsgraden.

Den samlade låneskulden har under många år legat relativt stabil och varierade under tio år, 2009 till 2018, mellan 37 och 42 mdkr. Skuldutvecklingen har under dessa år inte ökat på det sätt som bedömts för respektive års budget. Det beror på två samverkande faktorer. Dels har investeringarna inte ökat i den takt som budgeterats, dels har resultaten blivit högre. Detta har inneburit att investeringarna har kunnat finansieras med egna medel. Under 2019 och 2020 har skulden dock ökat med cirka fyra mdkr per år, och en fortsatt hög skuldutveckling förväntas enligt budget. Skuldökningen är i sig i linje med de budgetmål som ställts upp och har sin förklaring i det behov av stadsutveckling som staden befinner sig i.

I diagrammet nedan framgår att den kommunala koncernens externa låneskuld vid årsskiftet uppgick till 50,0 mdkr vilket är en ökning med 3,7 mdkr jämfört med året innan. Bolagens låneskuld uppgick till 42,7 mdkr, varav 22,2 mdkr är hänförlig till bolagskoncernen Framtiden. Den skattefinansierade verksamhetens del av skulden, kommunens nettolåneskuld, uppgick till 6,3 mdkr. Av den totala ökningen under 2020 stod kommunen för 0,5 mdkr och bolagen för 3,2 mdkr.

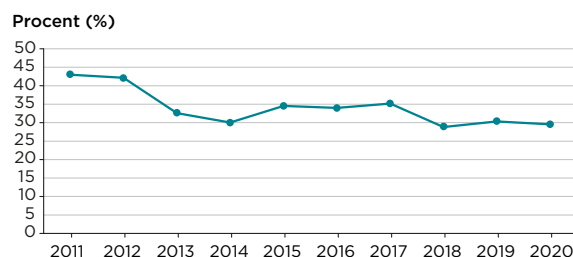
Låneskuld koncernen

Likviditet

Årets kortsiktiga handlingsberedskap i form av kassalikviditet sjönk något, från 30,3 procent 2019 till 29,6 under 2020. Förändringen förklaras till största del av att de korta skulderna ökat mer i förhållande till de kortfristiga fordringarna. Kommunens koncernbank fungerar som intermbank även för kommunens bolag. Koncernbanken har under de senaste åren haft en nivå på kassalikviditeten som innebär att kommunen i kort och medellångt finansiellt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningar. Kommunens likviditet sjönk från 59 till 35 procent, och det beror på minskade korta fordringar till koncernbolagen. Koncernbankens utlåning till bolagen övergår successivt från reversutlåning till utlåning via kontokredit. Kontokrediten bedöms som långfristig utlåning såvida inte amortering förväntas ske inom tolv månader.

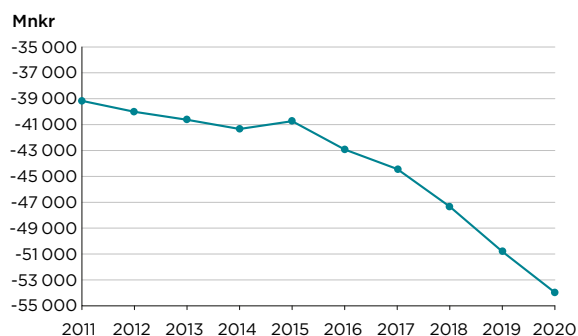
Kassalikviditet

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på cirka tio års sikt, nämligen finansiella anläggningstillgångar, omsättningstillgångar, samt kort- och långfristiga skulder. Måttet är viktigt eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet. Måttet som försvagats över tid fortsatte ytterligare något nedåt och förändringen var 3,1 mdkr, motsvarande 6,2 procent. Försvagningen förklaras till stora delar av de stora investeringar som görs inom koncernen, och som delvis lånefinansieras och ökar koncernens totala låneskuld.

Finansiella nettotillgångar

Stadens företagare har haft ett besvärligt år. Flera butiker har fått stänga, andra har fått hitta nya sätt att sälja varor och tjänster för att få verksamheten att gå runt.

FOTO: LO BIRGERSSON

Resultaträkningen uppdelad på nämnder, kommunalförbund och bolag

Belopp i mnkr	Nämnder	Kommunal- förbund	Bolag	Eliminering koncernen	Kommunala koncernen
Verksamhetens intäkter	9 992	523	18 129	-3 823	24 821
Verksamhetens kostnader	-39 842	-490	-13 457	3 520	-50 268
Avskrivningar	-1 737	-22	-3 457	468	-4 750
Verksamhetens nettokostnader	-31 587	11	1 215	164	-30 197
Skatteintäkter	29 373	-	-	-	29 373
Generella statsbidrag och utjämning	4 623	-	-	-	4 623
Verksamhetens resultat	2 409	11	0	164	3 799
Finansiella intäkter	463	3	71	-405	131
Finansiella kostnader	-464	-9	-558	424	-606
Resultat efter finansiella poster	2 408	5	728	183	3 324
Extraordinära poster	-	-	-	-	-
Årets resultat	2 408	5	728	183	3 324

Balansräkningen uppdelad på nämnder, kommunalförbund och bolag

Belopp i mnkr	Nämnder	Kommunal- förbund	Bolag	Eliminering koncernen	Kommunala koncernen
Anläggningstillgångar	87 442	406	76 365	-58 258	105 954
Bidrag till infrastruktur	24	-	-	-	24
Omsättningstillgångar	8 360	209	6 584	-6 138	9 015
Summa tillgångar	95 826	615	82 948	-64 396	114 993
Eget kapital	28 571	77	29 771	-22 550	35 869
Avsättningar	4 414	395	6 058	-48	10 819
Långfristiga skulder	42 063	7	38 907	-35 749	45 228
Kortfristiga skulder	20 778	136	8 212	-6 049	23 077
Summa skulder och eget kapital	95 826	615	82 948	-64 396	114 993

Finansiella nyckeltal

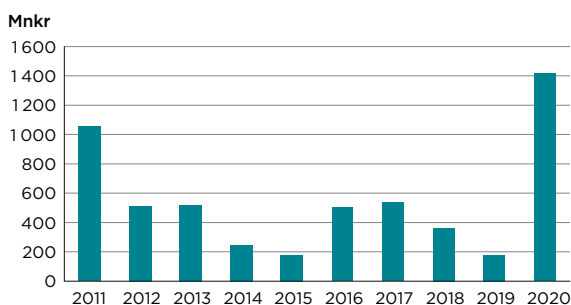
Procent (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Resultatets andel av eget kapital	8,1	7,7	7,7	7,4	9,3
Resultatets andel av totalt kapital	4,2	3,8	3,2	3,0	3,6
Kassalikviditet	34	35	29	30	30
Finansieringsgrad av investeringar	106	94	88	75	88
Soliditet					
Blandmodell	32	32	31	31	31
Fullfondering	20	21	19	21	22
Skuldsättningsgrad	68	68	69	69	68
varav avsättningsgrad	10	10	9	9	9
varav kortfristig skuldsättningsgrad	23	19	23	22	20
varav långsiktig skuldsättningsgrad	35	39	37	39	39
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	-42 926	-44 427	-47 326	-50 803	-53 964

Finansiell analys av kommunen

I detta avsnitt görs en finansiell analys av Göteborgs kommun. Det avser den del av kommunens verksamhet som skattefinansieras.

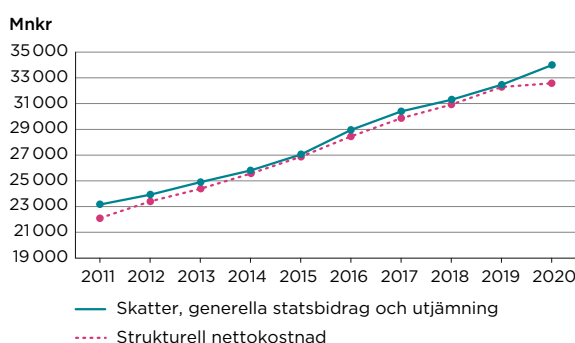
Årets resultat och resultatutveckling

Strukturellt resultat

För att se det underliggande löpande driftresultatet och analysera vad detta står för i ett längre perspektiv redovisas ett resultat där poster av engångskaraktär inte tas med, det vill säga det strukturella resultatet. Diagrammet visar strukturellt resultat över en längre tid. För 2020 uppgick det strukturella resultatet till 1 415 mkr, vilket i relation till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning innebär ett resultat på 4,2 procent. Resultatet är därmed betydligt högre än föregående år. I inledningen av året fanns stora osäkerheter kring hur ekonomin skulle påverkas av pandemin, dels kring hur skatteintäkterna skulle komma att påverkas, dels hur verksamheternas kostnader skulle utvecklas utifrån pandemins belastning. När året nu summeras kan konstateras att nettokostnadsutvecklingen har legat på låga nivåer och att skatteintäkterna inte minskade fullt så mycket som befarat. Därutöver har riksdagen i omgångar tillskjutit generella statsbidrag för att mildra effekterna av pandemin vilket sammantaget gör att stadens ekonomiska resultat utvecklats betydligt mer gynnsamt än vad som bedömdes i inledningen av året.

Utveckling av skatteintäkter och nettokostnader

Diagrammet ovan visar skillnaden mellan skatteintäkternas utveckling inklusive generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning och utvecklingen av verksamhetens nettokostnader för de senaste tio åren. Mellan 2011 och 2019 var den genomsnittliga procentuella utvecklingen av skatteintäkterna 4,2 procent. Under motsvarande period ökade de strukturella nettokostnaderna med 4,9 procent i genomsnitt per år. De ekonomiska marginalerna har därmed krympt över tid de senaste åren. Mot den bakgrunden var utvecklingen under 2020 mycket annorlunda. Samtidigt som nettokostnaderna ökade med endast 0,9 procent växte intäkterna från skatter och generella statsbidrag betydligt mer än de gjort de senaste åren. Skatteunderlagsutvecklingen bromsade visserligen in på grund av pandemin, men samtidigt beslutade riksdagen i omgångar om utökade generella statsbidrag för att kompensera kommuner för de minskade skatteintäkterna. Sammantaget ökade de generella statsbidragen till kommunerna med mer än 19 mdkr genom tillkommande beslut under året. Av dessa tillfördes cirka 1,1 mdkr Göteborgs Stad vilket innebär att tillskottet av generella statsbidrag blev betydligt större än de förlorade skatteintäkterna till följd av pandemin.

Nettokostnadsutvecklingen på 0,9 procent är den klart lägsta under den senaste tioårsperioden. Den förklaras till stor del av att staten sedan april månad har ersatt kostnaden för sjuklöner samt för merkostnader kopplade till pandemin. Därutöver har viss verksamhet inte kunnat utföras, eller utförts i lägre omfattning på grund av pandemin.

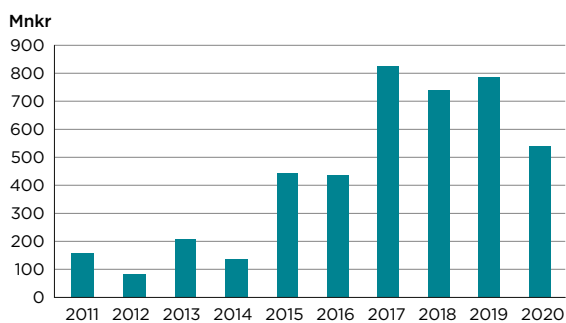
Trots att år 2020 utgjorde ett trendbrott där de ekonomiska marginalerna växte betydligt är det viktigt att konstatera att de långsiktiga utmaningarna för staden med att finansiera verksamheterna finns kvar. Det finns fortsatt stora osäkerheter kring hur skatteintäkterna kommer utvecklas under kommande år utifrån pandemins påverkan. Därutöver är en stor del av de generella statsbidragen som tillförts kommunen under året tillfälliga förstärkningar vilket innebär att de under kommande år successivt kommer att trappas av.

Poster utanför det strukturella resultatet

Årets resultat påverkas av ett antal poster av engångskaraktär som redovisas utanför det så kallade strukturella resultatet. Till dessa poster räknas realisationsvinster vid fastighetsförsäljning, utdelningar från bolag samt övriga poster. Sammantaget uppgår engångsposterna till 992 mnkr 2020.

Årets realisationsvinst för fastighetsaffärer låg på 540 mnkr. Utfallet är något högre än budget och ligger i linje med de bedömningar som gjorts under året. Samtidigt kan konstateras att utfallet är betydligt lägre än de senaste tre åren.

Realisationsvinster

Den budgeterade utdelningen på 540 mnkr från Göteborgs Stadshus AB uteblev enligt beslut i kommunfullmäktige i december. Dock redovisas utdelning på 20 mnkr från Renova AB som avser en återbetalning av ett tidigare lämnat villkorat aktieägartillskott.

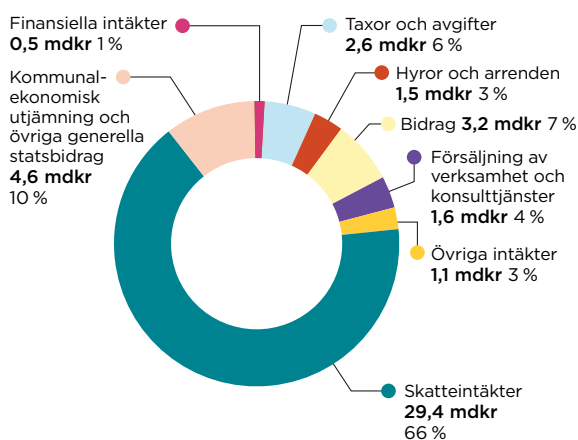
Utöver reavinster och utdelning redovisas tre övriga poster utanför det strukturella resultatet. Nya beräkningar som gjorts av stadens pensionsförvaltare, KPA, visar att den tidigare värderingen av stadens pensionsavsättning varit för hög. En engångsjustering har därför gjorts som bidrar till att stärka resultatet med 283 mnkr.

En positiv engångseffekt om 54 mnkr uppstår med anledning av justering av kommunens avsättning för medfinansiering av överdäckning Götaleden.

Från och med 2020 gäller ny rekommendation för intäktsredovisning som bland annat innebär att inkomster från gatukostnadsersättningar och exploateringsbidrag ska intäktsföras i sin helhet vid färdigställande. Det nya regelverket bidrar till ökade intäkter om 95 mnkr 2020. Även denna post behandlas i den finansiella analysen utanför det strukturella resultatet.

Årets intäkter och kostnader

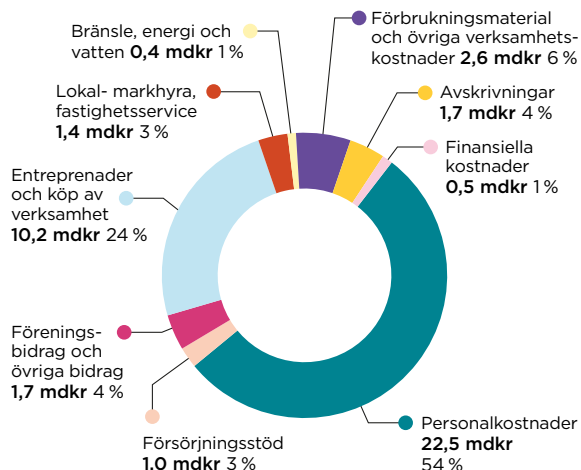
Intäkter (mdkr och procentfördelning)

Totalt för kommunen uppgick årets intäkter till 44,5 mdkr. Skatteintäkterna tillsammans med den kommunalekonomiska utjämnningen och övriga generella statsbidrag är den klart största intäktsposten och utgjorde 76 procent av kommunens finansiering under 2020. Tillsammans uppgick dessa intäkter till 34,0 mdkr, vilket innebär en ökning med drygt 1,5 mdkr eller 4,7 procent jämfört med 2019. Framför allt var det de generella statsbidragen som ökade kraftigt under året när riksdagen i omgångar beslutade att tillskjuta extra medel för att mildra effekterna av pandemin. Inom den kommunalekonomiska utjämnningen fortsatte kommunen att tappa finansiering inom framför allt kostnadsutjämnningen. Skatteintäkterna ökade med 0,5 mdkr eller 1,9 procent. Kommunal-skatten låg oförändrad på 21,12 procent.

Övriga intäkter av betydelse för kommunen är framför allt taxor och avgifter samt bidrag som tillsammans står för cirka 13 procent av kommunens intäkter. Bidragen utgörs i huvudsak av riktade bidrag från staten som syftar till att finansiera ett specifikt ändamål eller uppdrag.

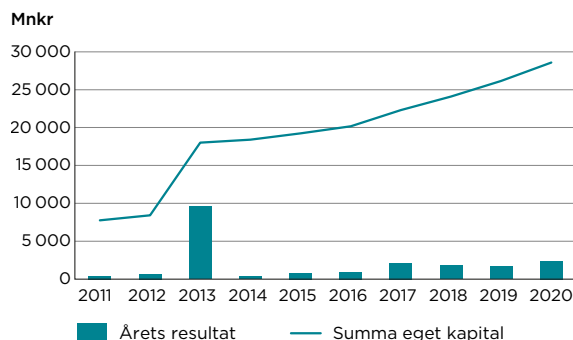
Kostnader (mdkr och procentfördelning)

De totala kostnaderna för året uppgick till 42,0 mdkr. Personalkostnader som är den enskilt största posten uppgick till 22,5 mdkr vilket utgör cirka 54 procent av de totala kostnaderna. Jämfört med 2019 ökade personalkostnaderna med drygt 100 mnkr vilket motsvarar strax under 0,5 procent. Det är en betydligt lägre ökning än de senaste åren. Den dämpade personalkostnadsökningen är framför allt en konsekvens av att personalvolymen, räknat i arbetad tid, minskat med närmare två procent jämfört med 2019.

Entreprenader och köp av verksamhet utgör den andra stora kostnadsposten. Totalt uppgick dessa kostnader till 10,2 mdkr 2020 vilket utgör drygt 24 procent av de totala kostnaderna. Jämfört med 2019 har dessa kostnader minskat med cirka 1 mdkr. Försörjningsstödet ökade med knappt två procent och uppgick till strax under 1 mdkr.

Utveckling av eget kapital och soliditet

Göteborgs kommuns egna kapital förstärktes i och med årets resultat på 2 408 mnkr och uppgick till 28,6 mdkr per 31 december 2020.

Utöver årets resultat påverkades det egna kapitalet också av två redovisningsförändringar.

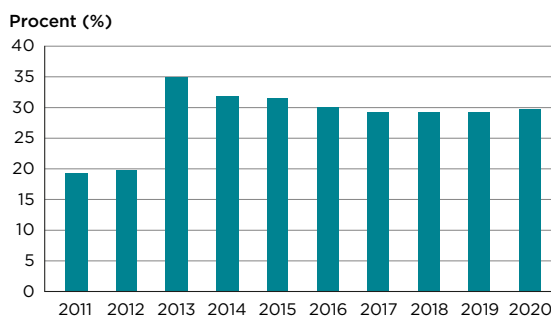
Kommunfullmäktige beslutade den 14 maj att kretslopp och vattennämnden ska övergå

till att hantera verksamhetens resultat genom skuld/fordran till abonnent. Beslutet medför att kretslopp och vattennämndens resultat inte längre påverkar stadens resultat eller eget kapital utan istället redovisas som skuld till abonnent. Redovisningsförändringen innebär en anpassning till god redovisningssed inom taxefinansierad verksamhet. Den genomförda förändringen påverkar stadens ingående egna kapital 2020 i negativ riktning med 101 mnkr.

Förändringar i regelverket för intäktsredovisningen innebär att inkomster från gatukostnadsersättningar och exploateringsbidrag från och med 2020 normalt intäktsförs i sin helhet i samband med färdigställande, såvida inga förpliktelser kvarstår relaterat till inkomsten. Dessa inkomster har tidigare skuldbokförts och sedan successivt tagits upp som intäkter i takt med avskrivningarna av de anläggningar som de finansierat. Den genomförda förändringen påverkar stadens ingående egna kapital 2020 i positiv riktning med 669 mnkr.

Av det egna kapitalet utgörs 4 530 mnkr av den så kallade resultatutjämningsreserven.

Soliditet enligt balansräkningen

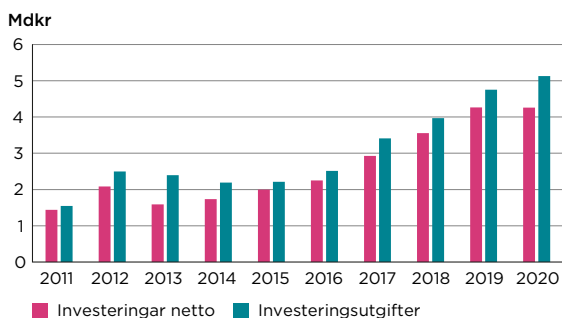

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel. Diagrammet ovan visar utvecklingen av soliditeten enligt den så kallade blandmodellen, där vissa pensionsförpliktelser redovisas utanför balansräkningen. För 2020 uppgick soliditeten till 30 procent och var därmed marginellt högre än i bokslutet för 2019.

År 2013 förstärktes soliditeten kraftigt till följd av omstrukturering inom bolagssektorn. Sedan dess har en minskning skett trots positiva resultat och ökat eget kapital. Detta beror på att det egna kapitalet minskat i relation till den ökade balansomslutningen. Den ökade balansomslutningen beror i sin tur till stor del på att låneskulden för hela koncernen hanteras samlat i koncernbanken.

För den kommunala koncernen, där interna mellanhavanden elimineras, utvecklas soliditeten positivt och följer därmed en mer förväntad förbättring kopplat till den positiva resultatutvecklingen.

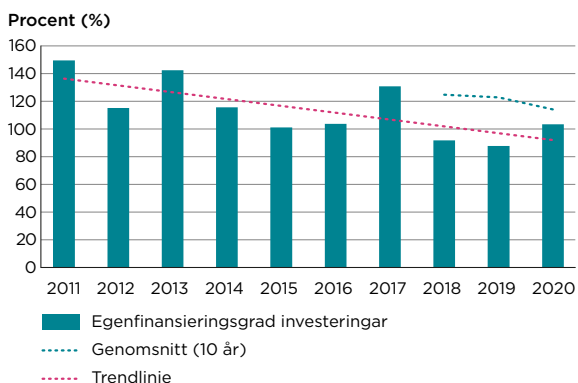
Investeringar

Nämndernas investeringsutgifter uppgick för 2020 till 5,1 mdkr. Statliga investeringsbidrag och övriga investeringsinkomster uppgick under året till knappt 0,9 mdkr vilket ger ett investeringsnetto på cirka 4,3 mdkr. Nämndernas budgeterade nettoutrymme för 2020 uppgick till 6,8 mdkr. Den budgeterade investeringstakten har därmed inte genomförts som planerat. Översiktligt förklaras avvikelserna främst av förskjutningar i planering och genomförande där en allt större andel av volymerna avser mer omfattande och komplexa projekt, med ökad påverkan på de samlade investeringsvolymerna.

Trots att investeringarna inte nådde upp till de budgeterade nivåerna så innebär utfallet en marginell ökning av investeringsvolymen i förhållande till 2019. Diagrammet illustrerar hur investeringarna totalt sett har ökat över tid. Utfallet 2020 innebär att kommunens investeringsvolym mer än fördubblats under de senaste fem åren.

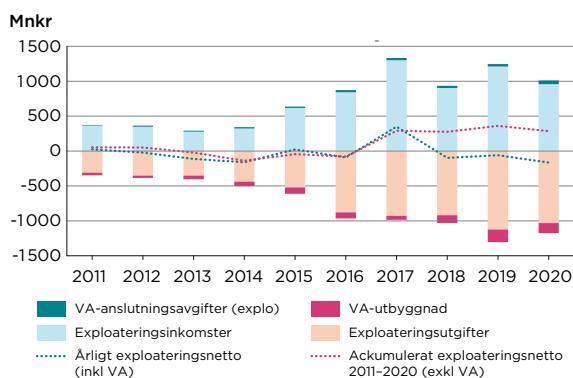
Egenfinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar

Egenfinansiering av gjorda investeringar under året mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår när den löpande driften är finansierad. Trots ökade nettoinvesteringar har egenfinansieringsgraden varit hög de senaste åren. Det förklaras av starka resultat med höga realisationsvinster vid fastighetsaffärer och utdelningar från bolagen. År 2020 uppgick egenfinansieringsgraden till 103 procent. Det starka resultatet i kombination med lägre investeringsvolymen än budgeterat innebar därmed att egenfinansieringsgraden ökade i förhållande till de senaste två åren.

Den ökande investeringsvolymen gör dock att den långsiktiga trenden är nedåtgående.

Årliga exploateringsutfall

Tabellen ovan visar exploateringsinvesteringar 2011–2020. Kommunens samlade exploateringsinkomster och exploateringsutgifter uppgick till 1,0 mdkr respektive 1,2 mdkr för 2020. Det är ett lägre utfall än för 2019 och i förhållande till budgeterade volymer för året, men bekräftar ändå de senaste årens trend med en helt ny nivå på takten i stadsutvecklingen i staden. Trenden pekar på att exploateringsutgifterna de senaste åren har tredubblats i förhållande till tidigare år. Antalet, men framför allt storleken och komplexiteten i flera av de pågående exploateringsprojekten, medför större variationer i kassaflödena mellan åren och i förhållande till planerad verksamhet, även vid mindre förskjutningar eller förändringar av tidplaner eller genomförandetakt. Det samlade nettoutfallet uppgick till -165 mnkr för 2020, varav utfallet exklusive VA-utbyggnaden uppgick till -91 mnkr.

Den eftersträlvade egenfinansieringsgraden för den senaste tioårsperioden utgår från exploateringsverksamheten exklusive VA-utbyggnaden. Vid årets slut uppgick det ackumulerade exploateringsnettot för 2011-2020 till 256 mnkr. Med anledning av årets negativa nettoutfall sjönk egenfinansieringsgraden för den rullande tioårsperioden från 107 procent till 104 procent.

Utveckling av nettolåneskuld

Diagrammet visar hur nettolåneskulden förändrats över en tioårsperiod. Nettolåneskuld definieras som koncernbankens upplåning minskad med vidareutlåning till bolagen och minskad med den likviditet som placerats i marknaden. Låneskulden åskådliggör det likvida flödet för kommunen och fluktuerar ständigt beroende på händelser i verksamheten. I stort påverkas den av driftresultatet i verksamheten, investeringsvolymen och större enskilda likvidposter. Kurvan i diagrammet visar översiktligt hur nettolåneskulden utvecklats över tid. Över hela tioårsperioden har nettolåneskulden gått från cirka 1,5 mdkr till 6,3 mdkr. I förhållande till bokslutet för 2019 har nettolåneskulden ökat med 0,5 mdkr. Under 2020 ökade nettolåneskulden med cirka 0,5 mdkr. Nettolåneskuldens utveckling kan till stor del förklaras av investeringsvolymernas ökning över tid. Den ökande investeringsvolymen har inte fullt ut kunnat finansieras av egna medel. Nettolåneskuldens ökning under 2020 var lägre än förväntat till följd av att kommunens resultat överträffade förväntningarna samtidigt som investeringsvolymerna inte genomfördes i den takt som budgeterades.

Utfall i förhållande till budget

Kommunfullmäktige budgeterade ett positivt resultat om 668 mnkr för 2020. I resultatet ingick utdelning från bolagen med 540 mnkr samt intäkter från reavinster med 500 mnkr. Resultatet på 2 408 mnkr innebär således en positiv avvikelse mot budget på 1 740 mnkr trots att fullmäktige i december beslutade att ta bort utdelningskravet på bolagen.

Nämnderna, som hade budgeterat ett underskott på -82 mnkr, redovisade slutligen ett överskott på 1 147 mnkr. Det är ett historiskt högt resultat som till stor del förklaras av de speciella omständigheter som varit under året. De utökade statsbidragen för att täcka sjuklönekostnader och covidrelaterade merkostnader inom omsorgen har bidragit till nämndernas resultat. En annan förklaring är att viss verksamhet inte har kunnat utföras eller har utförts i lägre omfattning på grund av pandemin. Därutöver har kommunfullmäktige under året beslutat att utöka kommunbidraget till flera nämnder.

Kommuncentralt redovisades ett positivt resultat på 267 mnkr vilket innebar en positiv avvikelse på 557 mnkr mot budget. Den kommuncentrala avvikelsen förklaras till stor del av att de generella statsbidragen under året utökades med nästan 1 100 mnkr.

Utfall i förhållande till budget

Belopp i mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020
Resultat nämnder	-82	1 147
Resultat kommuncentrala poster	-290	267
Resultat före engångsposter	-372	1 415
Jämförelsestörande poster	500	540
Reavinster	540	20
Utdelning från bolag	-	432
Resultat	668	2 408

Finansiella nyckeltal - kommunen

Procent (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Skatteintäktsutveckling	7,0	5,0	2,9	3,7	4,7
Nettokostnadsutveckling exkl. jämförelsestörande poster	5,9	4,9	3,6	4,4	0,9
Driftkostnadsandel	97	93	94	95	93
<i>varav verksamhetens intäkter och kostnader (netto)</i>	<i>92</i>	<i>90</i>	<i>92</i>	<i>91</i>	<i>88</i>
<i>varav planenliga avskrivningar</i>	<i>4,2</i>	<i>4,6</i>	<i>4,8</i>	<i>5,1</i>	<i>5,1</i>
<i>varav finansnetto</i>	<i>0,5</i>	<i>-2,0</i>	<i>-2,3</i>	<i>-1,3</i>	<i>0,0</i>
<i>varav jämförelsestörande engångsposter</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,4</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>
Årets resultat / skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	3,2	7,0	5,7	5,2	7,1
Årets strukturella resultat / skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	1,7	1,8	1,2	0,6	4,2
Bruttoinvesteringar / bruttokostnader	6,8	9,9	11,0	12,4	13,8
Nettoinvesteringar / bruttokostnader	6,1	8,7	9,9	11,8	12,2
Nettoinvesteringar / avskrivningar	181	209	264	295	280
Grad av egenfinansiering av årets nettoinvesteringar	104	131	92	88	103
Soliditet enligt balansräkningen	30	29	29	29	30
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	13	15	16	18	20
Total skuld- och avsättningsgrad	70	71	71	71	69
<i>varav avsättningsgrad</i>	<i>5,1</i>	<i>4,9</i>	<i>4,9</i>	<i>5,0</i>	<i>4,6</i>
<i>varav kortfristig skuldsättningsgrad</i>	<i>22</i>	<i>19</i>	<i>24</i>	<i>22</i>	<i>22</i>
<i>varav långfristig skuldsättningsgrad</i>	<i>44</i>	<i>47</i>	<i>41</i>	<i>44</i>	<i>43</i>
Primärkommunal skattesats	21,12	21,12	21,12	21,12	21,12
Kassalikviditet	111	103	57	59	35
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	-10 550	-10 763	-12 638	-14 356	-16 002
Nettolåneskuld (kommunens räntebärande låneskuld) (mnkr)	-4 514	-4 260	-4 154	-5 809	-6 307

Upplysning om interna mellanhavanden, koncernbidrag och aktieägartillskott

Försäljning

Belopp i mnkr	Köpare:	Bolag	Kommun	Kommunalförbund	Summa
Säljare:					
Bolag			2 508	8	2 516
Kommun		1 058		16	1 074
Kommunalförbund		3	316		319
Summa		1 061	2 824	24	3 909

Utlåning

Belopp i mnkr	Låntagare:	Bolag	Kommun	Kommunalförbund	Summa
Långgivare:					
Bolag			2 146		2 146
Kommun		38 004			38 004
Kommunalförbund			411		411
Summa		38 004	2 557		40 561

Räntor

Belopp i mnkr	Räntor kostnader:	Bolag	Kommun	Kommunalförbund	Summa
Långgivare:					
Bolag			11		11
Kommun		376			376
Kommunalförbund			3		3
Summa		376	14		390

Borgen

Belopp i mnkr	Mottagare borgen:	Bolag	Kommun	Kommunalförbund	Summa
Utställare:					
Bolag					
Kommun		5 332		113	5 445
Kommunalförbund					
Summa		5 332		113	5 445

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Belopp i mnkr	Stadshus AB har:			
	erhållit aktieägartillskott	lämnat aktieägartillskott till	erhållit koncernbidrag från	lämnat koncernbidrag till
Bolag:				
Göteborg Energi AB		408	675	
Göteborgs Hamn AB		70	190	
Higab AB				14
Förvaltnings AB Framtiden		423	480	
Göteborg & Co AB		14	15	299
Boplats Göteborg AB		6	8	
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB		21	26	
Business Region Göteborg AB		5		41
Göteborgs Stads Leasing AB			38	
Göteborgs Stad	5			
Summa	5	947	1432	354

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att kommuner och landsting inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet vid årets slut ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år. En så kallad balanskravsutredning genomförs varje år för att fastställa om balanskravet är uppfyllt.

Göteborgs kommun uppfyller det lagstadgade balanskravet 2020 med ett resultat exklusive realisationsvinster på 1 867 mnkr och har därmed levt upp till balanskravet samtliga år sedan införandet år 2000.

I syfte att kunna utjämna intäkterna över en konjunktursvängning och skapa större stabilitet för verksamheterna kan avsättning till resultatutjämningsreserv göras. Kommunens riktlinjer medger en avsättning för den del som överstiger en procent av skatteintäkter, generella statsbidrag

och utjämning, vilket för 2020 motsvarar 1 527 mnkr. Det sammanlagda beloppet för hur stor resultatutjämningsreserven får uppgå till är 15 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vilket för 2020 motsvarar 5 099 mnkr.

I enlighet med detta avsätts för året 1 527 mnkr. Resultatutjämningsreserven uppgår därefter till 4 530 mnkr.

Balanskravsutredning

Belopp i mnkr	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	2 408
- Samtliga realisationsvinster	-540
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	1 867
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-1 527
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
Balanskravsresultat	340

Väsentliga personalförhållanden

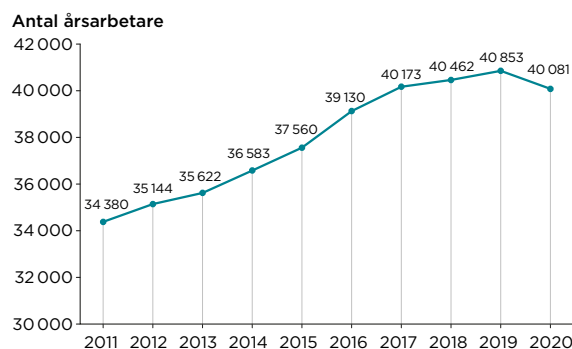
Stadens utmaningar har under året till stor del handlat om att skapa goda förutsättningar för leverans trots situationen med covid-19. Sjukfrånvaron har ökat, arbetad tid har minskat och arbetsmiljön och bemanningen har varit ansträngd inom framför allt välfärdsområdet och flera bolag. Samtidigt har fler sökt sig till staden och personalomsättningen har minskat, vilket till stor del beror på den förändrade arbetsmarknaden.

Personalvolym

Stadens personalvolym mäts utifrån den arbetade tiden och brukar oftast benämnas som årsarbetare. Staden med dess förvaltningar, bolag samt räddningstjänsten hade tillsammans en personalvolym på drygt 46 400 årsarbetare. I år minskade, för första gången på många år, personalvolymen jämfört med föregående år.

Förvaltningarna minskade med nästan 800 årsarbetare under 2020, till knappt 40 100, en minskning med två procent jämfört med 2019. Personalvolymen har ökat under flera år, men med betydligt lägre ökningstakt under de senaste åren. Jämfört med 2011 har antalet årsarbetare i förvaltningarna ökat med 5 700, vilket beror på att befolkningen har ökat och då även behoven av kommunens tjänster. Huvuddelen av ökningen har skett inom utbildning, individ- och familjeomsorg samt funktionshinder.

Personalvolymen uttryckt som ackumulerade årsarbetare per kalenderår för stadens förvaltningar

Bolagen rapporterar en personalvolym på drygt 5 800 årsarbetare. Detta är en minskning med omkring 1 000 årsarbetare jämfört med 2019 där Lisebergs minskade verksamhet utgör en stor del.

Förutom att det är ett uttalat mål i budget att minska personalvolymen så har även den pågående pandemin påverkat minskningen av personalvolymen bland annat i och med nedstängningar av verksamheter och mindre efterfrågan på kommunens tjänster. Hade pandemin inte pågått hade personalvolymen troligtvis ökat något för 2020 jämfört med 2019.

Personalstruktur

Även stadens totala antal anställda har påverkats av pandemin. I staden fanns i december 2020 totalt 53 500 medarbetare. Stadens förvaltningar har då minskat med 1 000 medarbetare till 47 000 och bolagen har minskat med 2 000 medarbetare, till knappt 6 000. I stadens förvaltningar är det antalet timavlönade som står för minskningen medan minskningen för bolagen handlar om tidsbegränsat anställda. Antal tillsvidareanställda i staden är relativt oförändrat. Minskningen av antalet timavlönade beror i första hand på intentionen att öka grundbemanningen inom äldreomsorgen, medan minskningen av antalet tidsbegränsat anställda beror på att verksamhet inte har kunnat bedrivas i samma utsträckning på grund av myndigheternas restriktioner.

I år är första året då räddningstjänstens anställda är med i redovisningen av totalt anställda i staden. De var under 2020 knappt

700 medarbetare vilket motsvarar 70 procent av samtliga anställda i Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG).

Inom staden var 71 procent kvinnor. Andelen kvinnor i förvaltningarna var 77, i bolagen 37 och inom räddningstjänsten 13 procent. Andelen i förvaltningarna är oförändrad och för bolagen en minskning med 3 procentenheter.

Staden hade drygt 2 500 tillsvidareanställda chefer, där 66 procent var kvinnor. I förvaltningarna har andelen kvinnor minskat med två procentenheter till 75 procent, i bolagen har det ökat med en procentenhet till 41 procent. I räddningstjänsten är andelen 23 procent.

Sett över en längre tidsperiod har andelen tillsvidareanställda medarbetare i förvaltningarna ökat under flera år och utgör nästan 80 procent. Andelen tillsvidareanställda ökar även i staden som helhet. Det ligger väl i linje med stadens målsättning att erbjuda tillsvidareanställningar för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Andelen tillsvidareanställda medarbetare i förvaltningarna som har en anställning på heltid är relativt hög, knappt 95 procent av kvinnorna och knappt 96 procent av männen har detta.

Kompetensförsörjning

Pandemin har påverkat hela staden på olika sätt. Bemanningläget inom välfärdsområdet har varit ansträngt. En stor oro har funnits då såväl verksamhet som bemannings- och rekryteringsenheter har varit osäkra på om resurserna kommer att räcka. Överlag har det under hand visat sig att det har funnits tillräckligt många sökande och relativt god tillgång på personal som uppfyller kompetenskraven. Skälen är sannolikt en förändrad arbetsmarknad, men också ett ökat intresse för samhällsnyttiga tjänster. Pandemin har även påverkat vissa fackförvaltningar och bolag i form av bland annat förändrat uppdrag, genom till exempel inspektioner och hantering av trängsel, upphandling av skyddsutrustning och hantering av oro hos allmänheten. Några bolag har också på grund av restriktioner varit tvungna att genomföra anställningsstopp, permitteringar samt varsel och uppsägningar. Verksamheten har i och med det påverkats kraftigt och för några har det i princip inneburit att de varit tvungna att stänga helt.

Under 2020 har det varit fokus på att klara bemanning och kompetens inom vård och omsorg. Situationen har visat på stora behov av att stärka kvalitet och kontinuitet i verksamheten,

vilket bland annat skett med hjälp av extra kommunbidrag med syfte att öka grundbemanningen. Därutöver har statsbidrag tillförts genom Äldreomsorgslyftet. Detta innebär kompletterande utbildningar för att öka eller uppnå grundkompetenser som krävs för uppdraget som undersköterska och vårdbiträde. Även språkhöjande satsningar har erbjudits en begränsad målgrupp. Under året har flera kompetensutvecklingsinsatser fått skjutas upp för att säkra den dagliga bemanningen av verksamheten.

Personalomsättningen i staden fortsätter minska. För 2020 har den minskat för i princip samtliga yrkesgrupper. Även omsättningen mellan förvaltningarna har minskat och omsättningen för chefer följer samma mönster. Detta beror framför allt på den förändrade arbetsmarknaden. Sjuksköterskor är fortfarande en yrkesgrupp med hög omsättning, en situation som pågått under flera år. Förutsättningarna påverkas av verksamhet inom sjukvården och bemanningsföretag. Ett stadengemensamt rekryteringscenter för sjuksköterskor inom vård och omsorg har etablerats. Syftet är att skapa synergier, snabbare möta verksamhetens behov och med ökad kvalitet möta de som söker sig till staden.

Utannonseringen av tillsvidaretjänster i stadens verksamheter har under 2020 fortsatt att sjunka och antal sökande per tjänster fortsatte öka. Detta kan delvis förklaras med att högkonjunkturen har mattats av samt pandemins påverkan på arbetsmarknaden. Inom flera verksamheter är det fortfarande svårt att hitta personal med den kompetens som efterfrågas och konkurrensen är fortsatt hög när det gäller vissa nyckelkompetenser. Utmaningarna med att försörja verksamheten med kompetens i och med den förändrade demografin kvarstår.

Pandemin har snabbare tvingat fram nya och förändrade arbetssätt och en mer ändamålsenlig organisering av verksamheten med fokus på grunduppdraget där ökad digitalisering varit en möjliggörare. Flera förvaltningar och bolag har under året på kort tid och i hög grad ställt om till ett digitalt arbetssätt och skapat arbetsformer för att minska smittspridning och risk för smitta både bland medarbetare, kollegor, brukare och kunder. I och med den snabba omställningen är kompetensväxling och nya arbetssätt en av de stora framtidsfrågorna.

Sedan i höstas arbetar en stadenövergripande omställningsfunktion med uppdrag att samordna omställningsarbetet i stadens förvaltningar.

Målet är att det ska resultera i att omställning blir en tydlig del av kompetensförsörjningen vid verksamhetsförändring. Funktionen har också arbetat med omställning i samband med övergång från stadsdelsförvaltningar till fackförvaltningar, främst gällande chefer i förvaltningsledning och verksamhetsledningar. Omställningsarbetet fortsätter i de nya förvaltningarna för några medarbetare men flertalet har fått en annan placering redan innan övergången till ny organisation.

Arbetsmiljö och hälsa

Den pågående pandemin har fått långtgående påverkan på stadens sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron i staden var 9,0 procent, 10,1 procent för kvinnor och 6,4 procent för män.

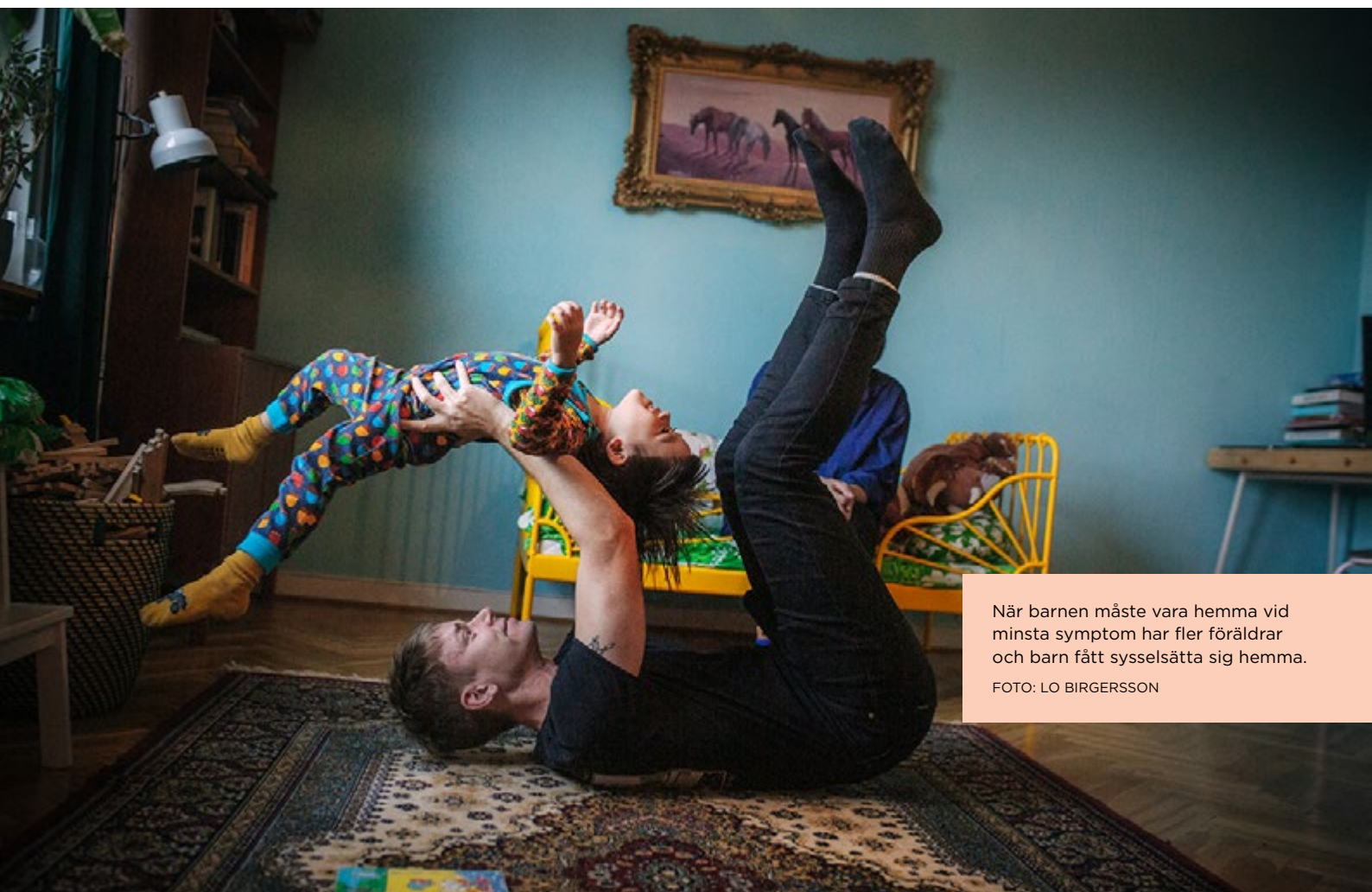
Sjukfrånvaron i stadens förvaltningar har ökat med 1,5 procentenheter jämfört med 2019 och var på 9,6 procent, den högsta nivån sedan 2006. Ökningen beror främst på pandemin och de restriktioner myndigheterna har utfärdat. Av samma anledning har även frisknärvaron, den andel medarbetare som har max fyra sjukdagar, minskat kraftigt. Sjukfallen med längd på maximalt 14 dagar har ökat med 1,0 procentenheter och de som är längre än 14 dagar har ökat med

0,5 procentenheter. Kvinnors sjukfrånvaro har ökat mer än männens. För kvinnor är ökningen 1,5 procentenheter och för män 1,3. Inom några förvaltningar har sjukfrånvaron minskat, vilket tros bero på att många har arbetat hemifrån och då inte sjukskrivit sig vid mildare symptom.

Den verksamhet som har högst sjukfrånvaro är äldreomsorg. Hemtjänst ökade med 2,2 procentenheter jämfört med 2019 och ligger i år på 13,8 procent. Vård- och omsorgsboende ökade med 2,5 procentenheter till 12,4 procent. Inom funktionshinderverksamheten var ökningen 1,5 procentenheter till 11,5 procent.

Majoriteten av bolagen rapporterar en sjukfrånvaro på mellan två och fem procent vilket är jämförbart med tidigare år. Några bolag har en kraftig ökning av sjukfrånvaron till följd av pandemin, till exempel de inom kollektivtrafikområdet.

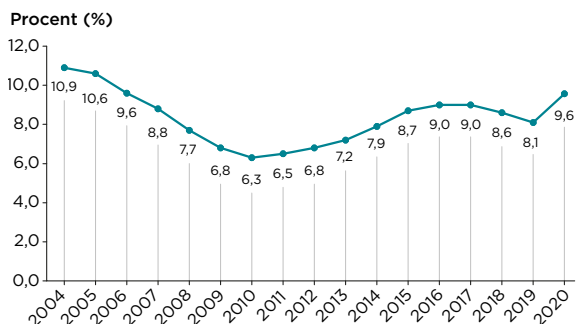
Under 2020 medförde sjukfrånvaron en kostnad för stadens förvaltningar på 838 mnkr vilket är 236 mkr mer än för 2019. Staden har fått 348 mnkr i ersättning för förvaltningarnas sjuklönekostnader via statsbidrag från staten. För bolagen finns inte underlag att göra liknande jämförelse på central nivå.

När barnen måste vara hemma vid minsta symptom har fler föräldrar och barn fått sysselsätta sig hemma.

FOTO: LO BIRGERSSON

Förvaltningarnas totala sjukfrånvaro

Pandemin har haft stor påverkan på arbetsmiljön för hela staden. Under våren var den största påverkan inom vård och omsorg samt funktionsstöd då det handlade om att skapa rutiner för att minska smittspridning i verksamheten. Arbetet med återkommande riskbedömningar har genomförts i en större omfattning jämfört med tidigare år i alla förvaltningar, men framförallt i stadsdelarna. Inom flera verksamheter har det också funnits stor oro för att utsättas för smitta och arbetsbelastningen har varit hög för både förvaltningar och bolag på grund av nya rutiner, arbetssätt och hög sjukfrånvaro. Även där verksamheten inte kunnat fortgå på grund av myndigheternas restriktioner har oro funnits bland medarbetarna i och med omställning. Vikten av återhämtning kommer att vara stor kommande år och ett sätt att arbeta med området är att fortsätta och bredda det hälsofrämjande syn- och arbetssätt som redan finns på flera arbetsplatser.

Inom de förvaltningar och bolag där verksamheten tillät, uppmanades medarbetare från och med november att arbeta hemifrån. I viss verksamhet har arbete hemifrån pågått sedan i våras. Utmaningarna vid hemarbete har handlat om att leda på distans i syfte att arbetsmiljön fortsatt ska vara god. Det ligger också ett större ansvar på individen för sin egen arbetsmiljö vid arbete hemifrån. Den digitala arbetsmiljön har utvecklats under året, men det finns också förbättringsbehov.

Under 2020 har en medarbetarenkät genomförts där alla förvaltningar och flera bolag deltagit. Resultatet visar att *Hållbart medarbetarengagemang* (HME) har ökat från 2019, från 76 till 79 indexenheter. För chefer har HME ökat från 79 till 81. Resultatet visar också att 18 procent av medarbetarna upplever sig ha utsatts för någon form av kränkningar och trakasserier av antingen kollega, chef eller de vi är till för, ett resultat som är i nivå med föregående år. För att minska och förebygga förekomsten av dessa har arbetet med

ett åtgärdsprogram med fokus på att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsatt under året i form av utbildning och särskild handledning. Syftet med insatserna är att säkerställa en rätts-säker, objektiv och opartisk hantering då ärenden om kränkningar eller trakasserier anmäls eller på annat sätt blir kända.

Ledarskap

Stadens chefer har påverkats på olika sätt under året som gått och fokus har riktats mot det nära ledarskapet i alla verksamhetsområden. Inom bolagen har några fått hantera uppsägningar och varsel, medan andra chefer i staden har mött medarbetare med stor oro inför smittspridningen. Arbetsbelastningen har varit ansträngd för många främst på grund av covid-19, samtidigt som flera förvaltningar också har påverkats i och med den stora omorganisationen i staden. Planerade kompetensutvecklingsinsatser för chefer både centralt och på bolag och förvaltningar lokalt har på grund av pandemin varit tvungna att ställas in eller skjutas på framtiden.

Chefers organisatoriska förutsättningar är fortsatt en prioriterad fråga såväl nationellt som i Göteborgs Stad. Med organisatoriska förutsättningar menas de strukturer, krav och resurser som omger cheferna i deras arbete. Förutsättningarna ska möjliggöra för chefer att bedriva god verksamhet med en arbetsmiljö där medarbetare kan och vill bidra till en bra vardag för de vi är till för.

Inför bildandet av de nya fackförvaltningarna gjorde Göteborgs universitet en enkätundersökning ställd till första linjens chefer som var berörda av omorganisationen. Resultatet visar på ett aktivt, engagerat chefsarbete med relativt goda förutsättningar. Vikten av ett långsiktigt och strukturerat arbete med att förbättra de organisatoriska förutsättningarna lyfts fram. Det är prioriterat att motverka chefers överbelastning, bibehålla och vidareutveckla ett organisatoriskt stöd som utgår från tillit och förtroende i alla stödfunktioner, samt att stärka engagemanget från högsta ledning i verksamhetsnära frågor. När det gäller antal medarbetare, arbetsplatser och chefsnivåer påvisas svag eller blandad betydelse för chefers utmaningar. Som ett led i att använda resultatet till nytta för cheferna kommer staden utbilda processledare i verktyget Chefoskopet som kan leda ledningsgrupper att arbeta vidare med att förbättra de organisatoriska förutsättningarna.

Lön och förmåner

Inriktningen för staden är jämställda och konkurrenskraftiga löner och arbetet med att radera osakliga löneskillnader behöver fortsätta. För stadens förvaltningar innebar det fortsatta åtgärder för att höja lönerna för yrkesgrupper inom välfärd och utbildning i relation till andra sektorer. Utjämnningen av de strukturella löneskillnaderna är en del i utmaningen för stadens förvaltningar för att både på kort och lång sikt göra det möjligt att bemanna verksamheterna med rätt utbildning och kompetens.

Årets löneöversyn har påverkats av pandemin. Avtalsrörelsen på den privata arbetsmarknaden såväl som på den offentliga sattes på paus under våren och återupptogs efter sommaren. Som en följd av detta fick endast cirka 30 procent av medarbetarna inom stadens förvaltningar sin nya lön utbetald under året. Ny lön för resterande del av medarbetarna kommer att utbetalas under första kvartalet 2021. En ny mätning av skillnader mellan kvinnors och mäns medellöner kan därför inte göras än. Efter 2019 års löneöversyn var kvinnors medellön 96,3 procent av männens. Skillnaden hade då under en tioårsperiod

minskat med 5,2 procentenheter. Skillnaden mellan sektorerna på arbetsmarknaden, där vård, omsorg och undervisning traditionellt har lägre lönenivåer än teknisk och administrativ sektor är den viktigaste förklaringen till löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Enligt Medlingsinstitutet är yrket den faktor som förklarar den största delen av skillnaden och konstaterar att den svenska arbetsmarknaden till stor del är uppdelad så att kvinnor och män arbetar i olika yrken med olika löneläge.

Även bland bolagen i Göteborgs Stad påverkades löneöversynerna av pandemin genom den uppskjutna avtalsrörelsen. Bolagen återfinns inom sex olika arbetsgivarorganisationer och samtliga aktuella avtal förlängdes till hösten och nya avtal blev i huvudsak klara i slutet av 2020. Ett flertal bolag genomför 2020 års lönerevision och utbetalning av ny lön under första kvartalet 2021. Ett antal bolag har enligt de nya avtalens utformning ingen löneöversyn 2021.

Under året har översynen av stadens samlade personalförmåner kompletterats med en uppskattning av det ekonomiska värdet av de olika förmånerna. Arbetet fortgår under 2021.

Väsentliga personalförhållanden Göteborgs Stad

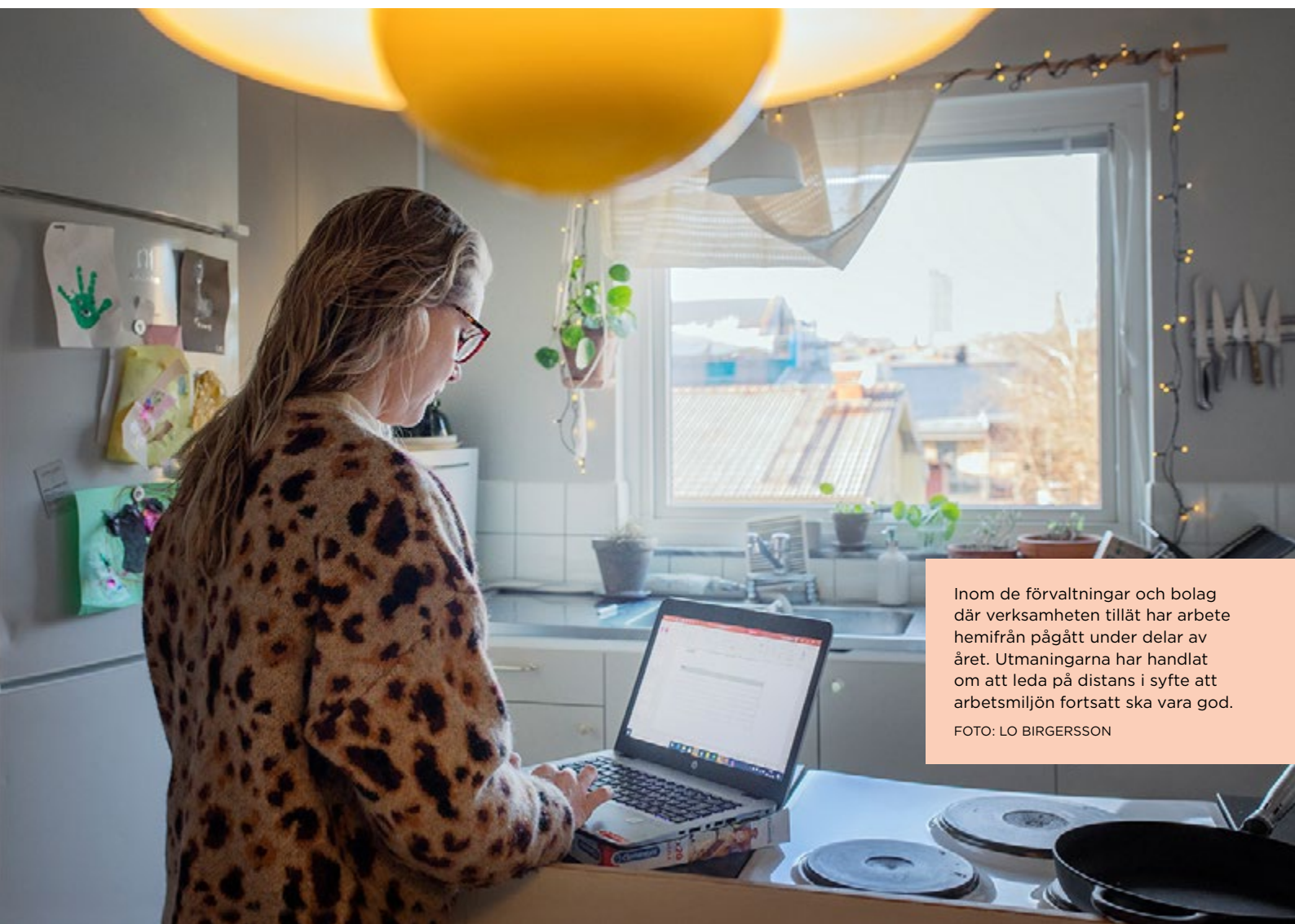
	2019						2020					
	Kommunen			Koncernen*			Kommunen			Koncernen		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Totalt antal anställda	37 086	11 028	48 114	40 337	15 805	56 142	35 977	11 016	46 993	38 224	15 328	53 552
Tillsvidareanställda	29 354	8 224	37 578	31 315	11 818	43 133	29 182	8 365	37 547	31 182	12 248	43 430
Tidsbegränsat anställda	2 726	1 182	3 908	3 680	1 862	5 542	2 807	1 197	4 004	2 933	1 369	4 302
Timavlönade	5 006	1 622	6 628	5 342	2 125	7 467	3 988	1 454	5 442	4 109	1 711	5 820
Tillsvidareanställda chefer	1 418	461	1 879	1 644	784	2 428	1 415	474	1 889	1 664	850	2 514
Medelålder tillsvidareanställda	45,4	44,9	45,3	45,4	45,5	45,5	45,7	45,1	45,5	45,6	44,7	45,3
Sjukfrånvaro, totalt (%)	8,8	5,7	8,1	-	-	-	10,3	7,0	9,6	10,1	6,4	9,0
Sjukfrånvaro, 1-14 dagar (%)	2,8	2,4	2,7	-	-	-	3,8	3,3	3,7	3,7	3,0	3,5
Sjukfrånvaro, >14 dagar (%)	6,0	3,4	5,4	-	-	-	6,5	3,7	5,9	6,3	3,4	5,5
Externa rekryteringar	8 153	2 915	11 068	10 637	4 843	15 480	7 410	2 884	10 294	8 089	3 654	11 743
<i>till tillsvidareanställning</i>	3 189	977	4 166	3 416	1 395	4 811	2 289	863	3 152	2 485	1 160	3 645
<i>till tidsbegränsad anställning</i>	4 964	1 938	6 902	7 221	3 448	10 669	5 121	2 021	7 142	5 604	2 494	8 098
Externa avgångar tillsvidareanställda	2 687	779	3 466	2 862	1 090	3 952	2 199	632	2 831	2 368	928	3 296
<i>varav med pension</i>	550	147	697	581	221	802	520	109	629	548	188	737
<i>varav på egen begäran</i>	1 910	547	2 457	2 033	745	2 778	1 445	427	1 872	1 543	592	2 135
Extern personalomsättning, procent (%)	9,3	9,8	9,4	9,3	9,4	9,3	7,5	7,7	7,6	7,6	7,8	7,7

* Räddningstjänsten ingår inte 2019.

Sjukfrånvaron sammanställd för hela staden finns först från och med 2020, därav saknas uppgifter för 2019.

Väsentliga personalförhållanden enbart förvaltningarna

Procent (%)	Kommunen 2019			Kommunen 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Rörlighet mellan förvaltningar	2,4	2,0	2,4	1,7	1,2	1,6
Sjukfrånvaro						
Totalt	8,8	5,7	8,1	10,3	7,0	9,6
60 dagar och längre (andel)	57,6	48,2	56,1	48,5	38,4	46,8
29 år eller yngre	7,5	5,9	7,1	9,1	7,4	8,6
30-49 år	8,1	5,4	7,5	9,6	6,7	8,9
50 år eller äldre	9,9	6,2	9,1	11,6	7,2	10,6

Inom de förvaltningar och bolag där verksamheten tillät har arbete hemifrån pågått under delar av året. Utmaningarna har handlat om att leda på distans i syfte att arbetsmiljön fortsatt ska vara god.

FOTO: LO BIRGERSSON

Förväntad utveckling

Under detta avsnitt redovisas kända förhållande och faktorer som bedöms påverka Göteborgs Stad i närtid och vilka risker och osäkerhetsfaktorer det innebär. Redovisningen utgår från nedanstående tankemodell med stadens samhällsuppdrag som är centralt från det politiska beslutet till de boende, besökare och näringsliv staden är till för. Tankemodellen pekar också på ett antal särskilda storstadsutmaningar att hantera.

Göteborgs Stad har ett omfattande samhällsuppdrag som involverar alla förvaltningar och bolag. Staden har vuxit kraftigt med cirka 70 000 invånare på tio år, och fortsätter att växa framöver. Fler invånare och en demografisk förskjutning mot en ökad andel unga och äldre har, tillsammans med den över tid förbättrade levnadsstandarden i landet, medfört ökade behov av och förväntan på den service och de tjänster Göteborgs Stad tillhandahåller. Den förändrade demografin innebär också att andelen av befolkningen som är i arbetsför ålder minskar. Det bidrar till ökad konkurrens om personal och påverkar även inkomstskatten som är den dominerande finansieringen av välfärdsuppdraget.

Kommunens möjligheter att finansiera och att bemanna organisationen ställer ökade krav på effektivisering av verksamheten och prioritering mellan olika områden. Göteborgs Stad måste vara attraktiv som arbetsgivare, och verksamhetsutveckling behöver även ske genom bland annat digitalisering såsom användande av artificiell intelligens (AI).

Som Sveriges näst största stad har Göteborg även särskilda storstadsutmaningar att hantera. Allt fler bostäder och arbetsplatser kräver utbyggd infrastruktur för att ge framkomlighet och tillgänglighet och allmänna platser ska skapa en trygg och attraktiv stad. För att skapa ett socialt hållbart samhälle måste tillgängligheten, tryggheten och

stadens attraktivitet vara till för alla. Alla behöver få likvärdiga livsvillkor och förutsättningar att påverka sina liv. Samhällsuppdraget är i grunden en viktig förutsättning för till exempel likvärdig utbildning och möjlighet till arbete. Utifrån de klimatutmaningar världen står inför måste staden också arbeta för klimatanpassning. Dessa tre storstadsutmaningar hänger tätt samman med varandra och för att hantera dem krävs fokus på helhetsperspektiv, samordning, prioriteringar och innovativa lösningar.

Stadens samhällsuppdrag

Under 2020 hade Göteborg den lägsta befolkningstillväxten sedan 2007. Staden växte med 3 800 invånare, en halvering jämfört med de senaste åren. Den viktigaste förklaringen är att invandringen minskat till följd av covid-19 pandemin. Bilden är densamma i landet som helhet, men skillnaderna mellan kommuner är stora.

Sett till de tre första kvartalen har framförallt invandringen minskat och antal dödsfall ökat. Invandringen minskade med en tredjedel, medan antalet dödsfall ökade med drygt åtta procent jämfört med de senaste åren. Antal födda barn, utvandrare personer och inrikes flyttningar ligger på samma nivå. Osäkerheten om hur coronapandemin utvecklas under 2021 är stor, men mycket tyder på att det kommer vara svårt att invandra och att dödstaten kommer att vara högre än normalt. Detta talar för att befolknings-tillväxten dämpas även under 2021 och blir lägre än vad som antagits i den senaste befolkningsprognosen. Även på några års sikt, när de direkta effekterna av pandemin klingat av, finns det många osäkra faktorer. Hur invandringen och den ekonomiska konjunkturen utvecklas kommer att vara viktigt för stadens befolkningsutveckling. En svagare konjunktur kan påverka både när det gäller flyttningar och antalet födda. Det är också osäkert om och i så fall hur ökat arbete hemifrån, digitalisering och andra förändringar påverkar bosättnings-, flyttnings- och pendlingsmönster.

Den senaste befolkningsprognosen gjordes innan covid-19 förklarades som en pandemi och befolkningstillväxten kommer med stor sannolikhet bli något lägre än vad som anges i prognosen. En ny befolkningsprognos som tar hänsyn till nya förutsättningar publiceras i början av mars 2021. Den befintliga prognosen ger ändå en bild av den långsiktiga utvecklingen för barn och äldre, de åldrar som är viktigast för den kommunala

serviceproduktionen. Prognosen visar på stora ökningarna i dessa åldersgrupper fram till 2040, som är prognosens slutår. Antalet barn i förskole-åldrarna ökar med 7 000 och barn i grundskole-åldrarna med 11 000. Båda dessa grupper kan dock antas växa i en något lägre takt än vad som antagits i prognosen. Hur benägenheten att skaffa barn och antal födda utvecklas är av stor betydelse för utvecklingen av båda dessa grupper. Gruppen 65 år och äldre är den grupp som kommer att öka mest. Trots att denna åldersgrupp drabbats särskilt hårt av pandemin, kommer utvecklingen på några års sikt inte påverkas nämnvärt. Fram till år 2040 kommer gruppen enligt prognosen öka med 35 000, en ökning på 39 procent. Inom gruppen äldre kommer de allra äldsta, 85 år och äldre, att växa snabbast. För staden innebär ökningen en ökad efterfrågan på olika former av samhällsservice, som till exempel hemtjänst och äldreboende. Enligt den kommunala äldreboendeplanen kommer behovet av platser på äldreboende att öka från dagens dryga 4 100 till runt 6 400 år 2040.

Befolkningsstrukturen påverkar också möjligheterna att försörja verksamheten med kompetens. Andelen arbetsföra minskar samtidigt som efterfrågan på kommunala tjänster ökar på lång sikt. I Sveriges kommuner och regioner kommer det varje år under en tioårsperiod att vara 33 600 personer som går i pension, samtidigt som 13 200 fler personer årligen behövs för att möta de ökade behoven av välfärdens tjänster utifrån demografin. Ökningen är störst inom vård och omsorg och lägst inom förskola/skola. De kommande åren räknar Sveriges kommuner och Regioner (SKR) med att behovet av nyrekryteringar kommer att ligga på en nivå som överstiger genomsnittet för de senaste 15 åren. Eftersom konkurrensen om arbetskraft kommer att vara hård, kommer den framtida kompetensförsörjningen inte att lösas enbart genom att rekrytera fler. Utmaningen kommer i större utsträckning handla om att använda, utveckla och ställa om kompetens.

Utmaningarna inom kompetensförsörjningsområdet har påverkat möjligheterna att utföra stadens uppdrag under flera år. Det handlar både om kvaliteten inom välfärden och leveranserna inom stadsutvecklingsområdet, även om möjligheterna att hitta rätt kompetens i viss mån har förbättrats i takt med den förändrade konjunkturen. För att klara utmaningen gentemot brukare och kunder behöver kompetensen användas mer

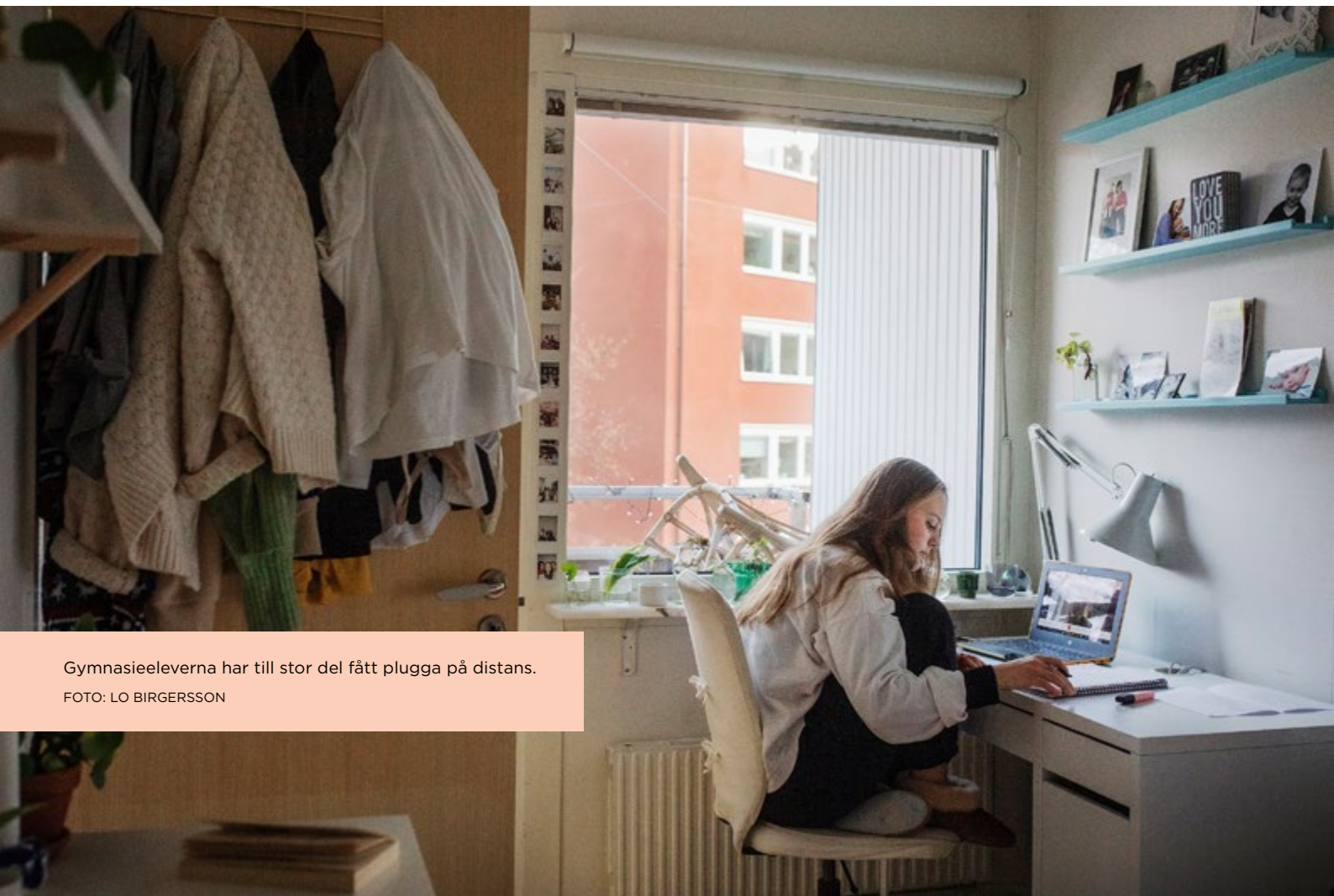
ändamålsenligt med mer effektiva arbetsformer och med större fokus på grunduppdraget. Även bemanningsplaneringen behöver ha ett mer strategiskt perspektiv. Kompetensen behöver också kunna förändras i högre utsträckning under ett yrkesliv. I förändringsarbetet behöver digitaliseringen vara ett verktyg och en kompetensväxling inom stadens verksamheter kommer att vara nödvändig för att möta de nya utmaningar som kommer med ny teknik bland annat i form artificiell intelligens (AI) och robotisering men också av arbetssätt och metoder.

Befolkningstillväxten och utvecklingen på arbetsmarknaden är några av de delar som påverkar stadens finansiering. Enligt Arbetsförmedlingen fortsätter arbetskraften att växa men i långsammare takt än tidigare. Fler personer står långt ifrån arbetsmarknaden, vilket bidrar till en stigande arbetslöshet. Samtidigt förväntas sysselsättningsgraden sjunka från 68,3 procent 2019 till 67,0 procent 2022. Enligt Arbetsförmedlingens prognos väntas antalet sysselsatta minska fram till andra halvåret 2021 för att sedan sakta vända uppåt. För helåret 2020 och 2021 bedöms antalet sysselsatta minska med 1,6 respektive

0,5 procent, för att sedan öka med 1,3 procent under 2022.

Enligt Arbetsförmedlingens prognos bedöms antalet inskrivna arbetslösa öka under första halvåret 2021, för att därefter minska när restriktioner kan lättas och aktiviteten i ekonomin ökar. Antalet inskrivna arbetslösa har ökat i hög takt för både män och kvinnor, bland olika åldersgrupper, för inrikes och utrikes födda samt för olika utbildningsnivåer. Ungdomsarbetslösheten är hög och jämfört med tidigare år är det fler unga som varken arbetar eller studerar. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) menar att unga som kommer ut på arbetsmarknaden under en lågkonjunktur riskerar högre arbetslöshet och lägre inkomster i uppmot tio år efter examen jämfört med dem som påbörjar sitt arbetsliv i en högkonjunktur.

De finansiella utmaningar som staden står inför är bestående över tid och av strukturell karaktär som kräver långsiktiga åtgärder. Samtidigt sker ständigt förändringar i omvärlden som påverkar konjunkturen och som ger utmaningar att hantera i det korta perspektivet. Under rådande pandemi har stater runt om i

Gymnasieeleverna har till stor del fått plugga på distans.

FOTO: LO BIRGERSSON

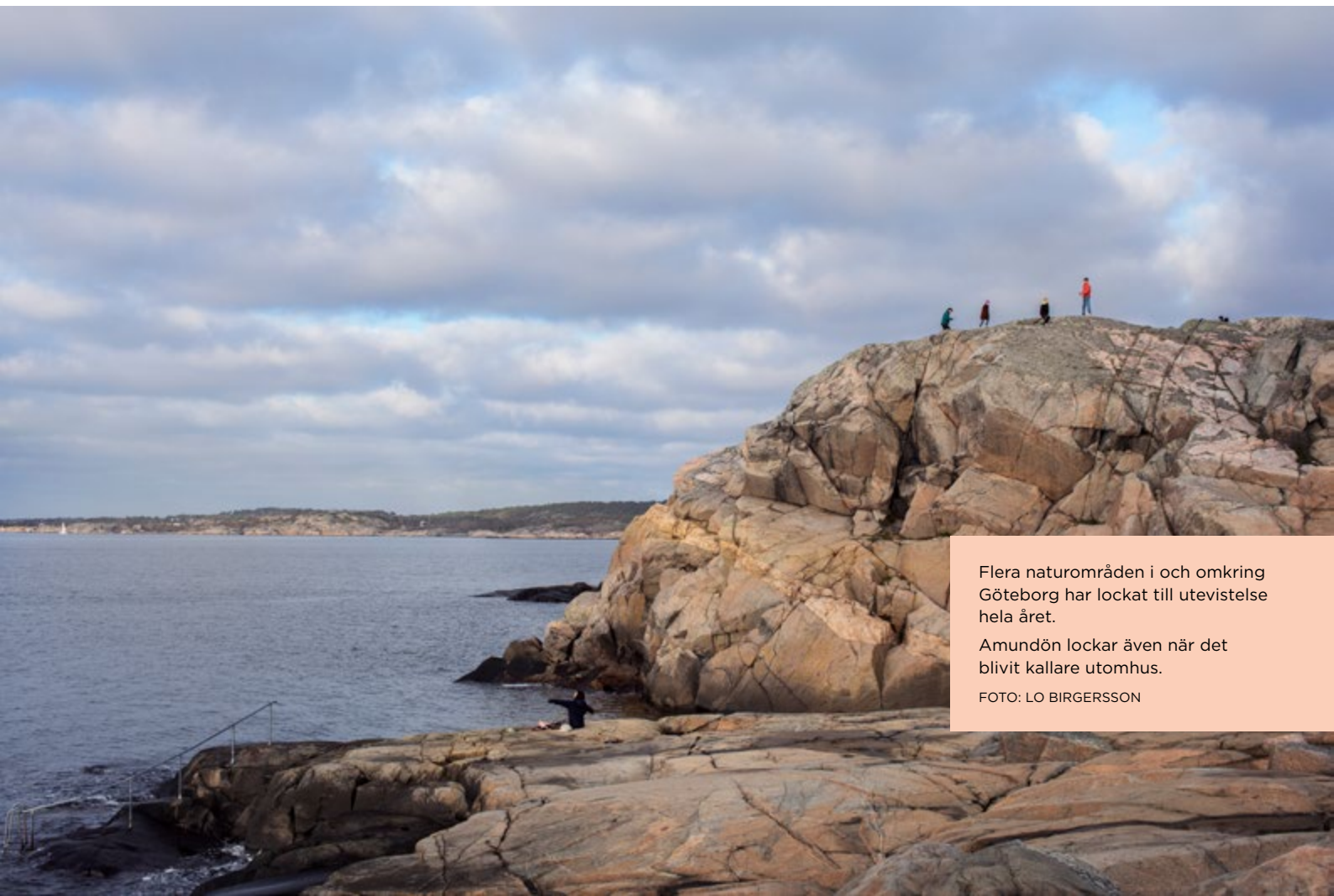
världen inriktats på att stimulera ekonomin för att upprätthålla och bibehålla näringsliv och offentlig verksamhet på ett omfattande sätt. Inriktningen framåt är både i Sverige och på EU-nivå att så snabbt som möjligt komma ur lågkonjunkturen. Flertalet bedömare, till exempel regering och SKR, är överens om att lågkonjunkturen trots detta kommer att hålla i sig under en längre tid och att den höga arbetslösheten spås finnas kvar. Det tapp i tillväxt som skedde under 2020 förväntas återhämtas under 2021 och först i början av 2022 spås BNP vara tillbaka till den nivå som var i utgången av 2019. Samtidigt är osäkerheten om tillväxten stor utifrån hur länge restriktioner och omfattning av dessa kommer att behövas för att begränsa smittspridning.

Lågkonjunkturen påverkar kommunernas skatteintäkter när skatteunderlaget inte utvecklas lika positivt som tidigare år. De senaste tio åren har skatteunderlaget utvecklats med i genomsnitt fyra procent medan utvecklingen för 2020 var drygt två procent. För 2021 bedömer SKR att utvecklingen blir knappt tre procent och först 2022 bedöms utvecklingen åter ligga på cirka fyra procent. Staten har kompenserat för de

minskade skatteintäkterna under 2020 och förväntas också göra det 2021. Från 2022 är osäkerheten om kompensation osäker då staten inte fullt ut fattat ytterligare beslut i nivå med 2020 och 2021 års beslut.

Finansmarknaden är också viktig att följa inte minst då kommunernas skuldsättning generellt ökar framöver. Både den korta och långa räntan ligger idag på historiskt mycket låga värden och ger staden en fortsatt gynnsam utveckling av räntekostnaden. Bedömningar som nu görs är att de låga räntenivåerna kommer att kvarstå under de närmsta åren. Två andra faktorer som påverkat de lägre räntekostnaderna är att stadens kreditvärdering är fortsatt på en hög nivå, AA+ (Standard & Poor's) och att Riksbanken under året stödköpt kommunobligationer.

Det råder vidare ett osäkert läge kring vad som händer med Arbetsförmedlingen efter omorganisationen. Anställningar med stöd av arbetsmarknads- och vuxenutbildning och Arbetsförmedlingen kan komma att förändras vilket riskerar att påverka försörjningsstödet i hög utsträckning.

Flera naturområden i och omkring Göteborg har lockat till utevistelse hela året.

Amundön lockar även när det blivit kallare utomhus.

FOTO: LO BIRGERSSON

Stadens arbete med dess fysiska form och utveckling

Stadsutveckling består av en komplex helhet för att skapa attraktiva stadsdelar genom bostäder, affärer, arbetsplatser, kommunal verksamhet, mötesplatser, parker och möjlighet till fritidssysselsättning och nöjen. Därtill krävs infrastruktur som ger förutsättningar för stadsutvecklingen och stora krav ställs på hållbarhet. Komplexiteten kräver också god samverkan mellan stadens olika aktörer och samarbetet med externa aktörer. Den egna organisationen kan bara till del påverka flödet i arbetet så att tiden från planering till det att bostäder är inflyttningsklara förkortas. En viktig del i processen är kommunikation och medborgardialoger.

Den omfattande stadsutvecklingen är nu allt mer i en konkret genomförandefas efter en tid av planeringsarbete. En dämpad konjunktur och effekter av covid-19 skapar osäkerheter kring hur snabbt byggnation kan ske. Då det i stor utsträckning är privata byggbolag som står för byggandet är marknadens vilja att investera en väsentlig faktor för att planer ska förverkligas, och marknaden är konjunkturkänslig, men de stora infrastrukturprojekten är fortsatt en stark motor. Detaljplaner finns framtagna och beslutade i stor omfattning men en uppbromsning av konjunkturen riskerar medföra lägre takt i genomförandet.

Stadens arbete med ett socialt hållbart samhälle

Ett socialt hållbart Göteborg är en av stadens största utmaningar, en utmaning som delas med de flesta andra storstäder.

Ett socialt hållbart samhälle är ett tryggt samhälle där människor upplever att de kan ta ansvar för sitt och sina barns liv och göra medvetna livsval. Att känna sig som en del i samhället, att känna tillit till andra och ha en framtidstro är viktiga förutsättningar för att det ska vara möjligt. Ett socialt hållbart samhälle är också ett samhälle där vi klarar av att leva tillsammans – också när vi utsätts för hårda påfrestningar – oavsett vilka vi är och vilka förutsättningar vi har.

Skillnaderna i livsvillkor har ökat. Ju större den klyftan blir, desto mer påverkar dessa skillnader alla människor, även dem som har det bäst ställt. Tillgång till välfärd – som förskola, skola, äldreomsorg och bostad – men också tillgång till samhällets demokratiska processer påverkas av skillnader i livsvillkor. För att uppnå det socialt hållbara samhället måste ett aktivt arbete pågå för

att minska dessa skillnader och därigenom öka tillgången till välfärd.

Hållbarhetsdimensionerna har påverkan på varandra. Social oro och upplevd eller faktiskt otrygghet påverkar människors och näringsars benägenhet att etablera sig på en ort eller plats, vilket på sikt försvårar för företagsetableringar och en hållbar ekonomi.

Stadens arbete med att möta klimatutmaningarna

World Economic Forum rankar i sin *Global Risk Report* för 2020 miljörisker, så som klimat och förlust av biologisk mångfald, som de mest troliga riskerna att inträffa och påverka den globala ekonomin det kommande decenniet. För första gången är det enbart miljörisker som toppar risklistan. På klimatområdet tog EU beslut om att bli den första klimatneutrala kontinenten 2050 och utropade även klimatnödläge. Europeiska Investeringsbanken tog beslut om att sluta investera i fossila bränslen.

Arbetet med ett nytt miljö- och klimatprogram för staden pågår och uppdraget är att klimatområdet ska anpassas till Parisavtalet. Kommunfullmäktige kommer under de kommande åren behandla programmets mål och strategier.

EU formaliserar sitt miljö- och klimatarbete inom *European Green Deal*. EU:s arbete omfattar en handlingsplan som ska främja ett effektivt utnyttjande av resurser genom omställning till en cirkulär ekonomi, återställande av förlorad biologisk mångfald och minskade föroreningar. I planen ska anges vilka investeringar som behövs och vilka finansieringsverktyg som finns tillgängliga. Den förklarar också att en rättvis och inkluderande omställning ska säkerställas. Göteborg har förberett sig för att möta EU:s arbete genom arbetet kring det klimatkontrakt staden signerat i samverkan med staten och andra städer inom *Viable Cities*.

Andra framtida utmaningar – pandemins långsiktiga konsekvenser i verksamheten

Året har präglats av pandemin och stadens verksamheter har påverkats på olika sätt. De långsiktiga konsekvenserna är svåra att förutspå och osäkerheten inför framtiden kvarstår. Att planera för de år som kommer innebär osäkerhet och kräver en beredskap.

Det har även varit ansträngande för många medarbetare och chefer och det kommer att vara en utmaning att hantera den ökade belastningen, framförallt inom välfärden. Också för de bolag som varit tvungna att hålla verksamheten stängd och därmed permitterat eller sagt upp personal har belastningen varit stor. I och med de förändrade arbetssätt som utvecklats med ett ökat arbete hemifrån har omställning också skett inom andra delar av verksamheten. Även den ökade grundbemanningen som efterfrågats inom äldreomsorgen är något som behöver hanteras framöver. Året har också inneburit många uppskjutna utvecklingsinitiativ i de allra flesta av stadens verksamheter.

I vård och omsorg har många nya rutiner och arbetssätt implementerats. Det är viktigt att ha kläder och utrustning som skyddar både medarbetare och brukare.

FOTO: LO BIRGERSSON

2

Årsbokslut

I detta avsnitt redovisas Göteborgs Stads resultat och ekonomiska ställning, genom de sammanställda räkenskaperna som enligt *lagen om kommunal bokföring och redovisning* omfattas av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Redovisningen sker för kommunen och den kommunala koncernen. Med kommunen menas nämndorganisationen inom den kommunala sektorn som utgör en juridisk person. Med den kommunala koncernen menas förutom kommunen även kommunalförbund bestående av räddningstjänst-, samordningsförbund och tolkförmedling samt bolagssektorn under modern Göteborgs Stadshus AB.

Årsbokslut

- 64 Resultaträkning**
Resultaträkning för kommunen och den kommunala koncernen.
- 65 Balansräkning**
Balansräkning för kommunen och den kommunala koncernen.
- 66 Kassaflödesanalys**
Kassaflödesanalys för kommunen och den kommunala koncernen.
- 67 Noter inklusive redovisningsprinciper**
Här lämnas upplysningar i form av noter enligt lagkrav och rekommendationer. Här beskrivs också stadens principer för redovisningen.
- 93 Definitioner**
Här definieras ett antal ekonomiska begrepp.

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Kommunen		Kommunala koncernen	
		2019	2020	2019	2020
Verksamhetens intäkter	2	11 583	9 992	26 906	24 821
Verksamhetens kostnader	3, 8	-41 140	-39 842	-51 646	-50 268
Avskrivningar	4	-1 639	-1 737	-4 613	-4 750
Verksamhetens nettokostnader		-31 196	-31 587	-29 353	-30 197
Skatteintäkter	5	28 833	29 373	28 833	29 373
Generella statsbidrag och utjämning	6	3 634	4 623	3 634	4 623
Verksamhetens resultat		1 271	2 409	3 114	3 799
Finansiella intäkter	7	978	463	65	131
Finansiella kostnader	7, 8	-559	-464	-773	-606
Resultat efter finansiella poster		1 690	2 408	2 406	3 324
Extraordinära poster		-	-	-	-
Årets resultat		1 690	2 408	2 406	3 324

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23 a.

Balansräkning

		Kommunen		Kommunala koncernen	
Belopp i mnkr	Not	2019	2020	2019	2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	3	2	149	173
Materiella anläggningstillgångar	10	35 148	39 849	93 246	101 148
mark, byggnader och tekniska anläggningar		32 421	36 189	84 912	92 094
maskiner och inventarier		2 675	3 591	8 182	8 879
övriga materiella anläggningstillgångar		52	69	152	175
Finansiella anläggningstillgångar	11	41 468	47 591	3 912	4 633
Summa anläggningstillgångar		76 619	87 442	97 307	105 954
Bidrag till infrastruktur	12	25	24	25	24
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	13	822	999	1 579	2 195
Fordringar	14	11 352	6 420	6 200	5 402
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-
Kassa och bank		302	941	758	1 418
Summa omsättningstillgångar		12 476	8 360	8 537	9 015
Summa tillgångar		89 120	95 826	105 869	114 993
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	15	26 164	28 571	32 562	35 869
varav årets resultat		1 690	2 408	2 406	3 324
varav resultatutjämningsreserv		3 003	4 530	3 003	4 530
varav övrigt eget kapital		21 471	21 633	27 153	28 015
Avsättningar					
Avsättningar för pension och liknande förpliktelser	16	3 528	3 578	4 753	4 799
Uppskjuten skatteskuld		-	-	3 510	3 488
Andra avsättningar	17	903	836	1 767	2 532
Summa avsättningar		4 431	4 414	10 030	10 819
Skulder					
Långfristiga skulder	18	38 701	42 063	40 346	45 228
Kortfristiga skulder	19	19 824	20 778	22 931	23 077
Summa skulder		58 525	62 841	63 277	68 305
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		89 120	95 826	105 869	114 993
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		16 482	16 857	12 172	12 218
Panter och därmed jämförliga säkerheter	20	5 829	6 184	1 355	1 354
Ansvarsförbindelser	20-22	10 653	10 673	10 817	10 864
pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna		10 341	10 395	10 455	10 519
övriga ansvarsförbindelser		312	278	362	345

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23 b.

Kassaflödesanalys

		Kommunen		Kommunala koncernen	
Belopp i mnkr	Not	2019	2020	2019	2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	BR	1 504	2 408	2 406	3 324
Ej likviditetspåverkande poster	24	871	1 234	5 005	5 860
Likviditetspåverkande poster	25	1 113	549	122	-175
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		3 488	4 191	7 533	9 009
Ökning /minskning periodiserade anslutningsavgifter och investeringsbidrag	18,23	-70	-675	-70	-675
Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga fordringar	14,25	-963	513	-967	788
Ökning (-) / minskning (+) förråd och lager	13	-3	-2	-278	-440
Ökning (+) / minskning (-) kortfristiga skulder	19,23	562	-498	429	-51
Kassaflöde från den löpande verksamheten		3 014	3 529	6 647	8 631
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	-	-33	-49
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-	3
Investering i materiella anläggningstillgångar	10	-5 686	-6 010	-12 752	-12 729
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	10	255	209	1 014	1 142
Investeringsinkomster	18	791	534	1	546
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-3	0	-2	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-4 643	-5 267	-11 772	-11 087
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	18	9 040	7 803	10 009	9 758
Amortering av långfristiga skulder	18	-5 716	-4 453	-5 388	-6 322
Ökning (+) / minskning (-) räntebärande kortfristiga skulder	18,19	313	1 531	500	399
Ökning (-) / minskning (+) långfristiga fordringar	11,14	-2 224	-2 243	-320	-718
Nyupptagna lån för finansiell leasing	18	147	145	-	-
Amortering lån finansiell leasing	18	-378	-404	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1 182	2 379	4 801	3 117
UTBETALNING AV BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	12	0	-1	0	-1
Årets kassaflöde		-446	640	-324	660
Likvida medel vid årets början	BR	748	301	1 082	758
Likvida medel vid årets slut	BR	302	941	758	1 418

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23.

Noter inklusive redovisningsprinciper

Not 1. Redovisningsprinciper och övriga upplysningar

En av redovisningens viktigaste uppgifter är att ge relevant information om verksamhetens finansiella resultat och ekonomiska ställning för att underlätta styrning och uppföljning av verksamheten. För att det ska kunna ske måste olika redovisningsprinciper beskrivas på ett öppet och informativt sätt. I detta avsnitt beskrivs principer, uppskattningar och bedömningar som används av Göteborgs Stad.

Inledning

Den kommunala redovisningen regleras av *kommunallagens kapitel elva* samt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer för kommunsektorns redovisning. De kommunala bolagens redovisning tillämpas enligt *årsredovisningslagen* och *Bokföringsnämndens allmänna råd* (BFNAR 2012:1).

Vid upprättande av kommunkoncernens årsredovisning är det kommunala regelverket överordnat. Det innebär att årsredovisningen är upprättad enligt detta regelverk. De sammanställda räkenskaperna är upprättade enligt R16 *Sammanställda räkenskaper*. Eventuella avsteg från rekommendationer och orsak till dessa redovisas under respektive rubrik nedan.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. I den mån gåvor tas upp som tillgång värderas dessa till verkligt värde. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och i övrigt uppfyller kriterier för att klassas som intäkt.

För 2020 års årsredovisning gäller tre nya/reviderade rekommendationer från RKR, R2 *Intäkter*, R14 *Drift- och investeringsredovisning* samt R15 *Förvaltningsberättelse*.

Omräkning till följd av nya redovisningsprinciper har skett för jämförelseår 2019 i

de sammanställda räkenskaperna samt i årsredovisningen i övrigt. Vid längre tidsserier i tabeller och diagram med mera har inte någon omräkning för 2018 och tidigare bedömts vara möjlig att göra till en rimlig insats i förhållande till nytta.

Under året har ett antal yttranden och informationer kring hantering med anledning av covid-19 lämnats av RKR, vilka arbetats in i redovisningen. Kommunen har inte fullt ut följt RKR:s bedömning kring uppbokning av ersättning från Socialstyrelsen för merkostnader. Delar av merkostnaderna för december har upptagits som intäkt vilket förbättrat resultatet med 11 mnkr. Total uppbokning av ersättning från Socialstyrelsen har gjorts utifrån rådets information i december kring beaktande av rimlig försiktighet samt erfarenhet från godkänd andel vid tidigare ansökan. Ändring har sedan inte gjorts enligt rådets yttrande i januari då beloppet inte bedömts väsentligt.

Förändrade redovisningsprinciper

I enlighet med R2 *Intäkter* ska inkomster från gatukostnadsersättningar och exploateringsbidrag intäktsföras i sin helhet redan vid färdigställande av investering. En anpassning till regelverket har skett i samband med bokslutet för året. Intäktsföring sker för närvarande endast kommuncentralt, det vill säga ingen bokföring sker hos berörd nämnd, men baseras på när den investering som inkomsten är hänförlig till är färdig att tas

i bruk/aktiveras hos förvaltning. Påverkan på jämförelseår 2019 avseende årets resultat är en förbättring med 188 mnkr. Effekt på utgående eget kapital är en ökning med 669 mnkr, medan långfristiga skulder minskar med motsvarande belopp. Justering framgår av not 23 a. och 23 b.

Kretslopp och vattennämndens resultat inom taxefinansierad verksamhet påverkar från och med 2020, i enlighet med god redovisningssed, inte längre eget kapital. Resultatet redovisas istället som över-/underuttag och därmed skuld/fordran till abonnent. Påverkan på jämförelseår 2019 innebär ett minskat årsresultat med två mnkr. Eget kapital minskar och kortfristiga skulder ökar med 101 mnkr. Justering framgår av not 23 a. och 23 b.

Rättelser

I samband med anpassning till R2 enligt ovan har en anläggning som låg kodad i reskontran som en negativ tillgång rättats. Jämförelsetal för 2019 har justerats för materiell anläggningstillgång respektive långfristig skuld med 10 mnkr. Se not 23 b.

I koncernen har en inbördes justering inom materiella anläggningstillgångar skett. Justeringen görs för de bolag som står för merparten av värdet avseende tekniska anläggningar, vilket ger en mer rättvisande bild av koncernens fördelning av anläggningstillgångar. Utgående balans 2019 har justerats för ackumulerade värden vad avser anskaffningsvärden med 21 488 mnkr, avskrivningar med -12 065 mnkr samt nedskrivningar med -1 271 mnkr för rad *Mark, byggnader och tekniska anläggningar*. Motsvarande belopp har påverkat *Maskiner och inventarier*. Justeringsbeloppet netto +/- 8 152 mnkr framgår i not 23 b.

Sammanställda räkenskaper

Göteborgs Stads totala ekonomiska ställning och resultat framgår i de sammanställda räkenskaperna och syftar till att ge en sammanfattande och rättvisande bild av den kommunala koncernen.

Enligt LKBR ska årsredovisningen omfatta all verksamhet som bedrivs av kommunen oavsett i vilken organisationsform den bedrivs. Kommun-koncernen består av kommunens nämnder tillsammans med de kommunala koncernföretagen. De senare utgörs av bolag och kommunalförbund där kommunen har ett varaktigt betydande inflytande, vilket i huvudsak tillämpas som ett ägande över 20 procent. I den kommunala koncernen medräknas kommunalförbunden *Räddningstjänstförbundet Storgöteborg*, *Tolkförmedling Väst* samt *Samordningsförbundet Göteborg*. Kommunens andel

av kommunalförbundet Tolkförmedling Väst AB utgör drygt 17 procent men kan enligt R16 anses *"ha särskild betydelse för kommunens verksamhet"* med nuvarande omfattning, eftersom denna verksamhet tidigare ingått i kommunens nämnd-verksamhet.

Göteborgsregionens kommunalförbund, GR, där kommunens andel är 56 procent, har hittills inte ingått i de sammanställda räkenskaperna. Med anledning av LKBR och kraven på att motivera vilka kommunala koncernföretag som ska ingå eller ej, kommer förutsättningarna för detta att utredas.

Varken de anknutna stiftelser som kommunstyrelsen förvaltar, eller de stiftelser med egen förvaltning som fullmäktige utser en eller flera styrelseledamöter i, bedöms utgöra kommunala koncernföretag. Skälet är att kommunen inte anses ha ett bestämmande inflytande över stiftelsernas resultat och ekonomiska ställning. Stiftelserna är helt skilda från kommunens ekonomi, lyder under respektive stiftelseförrordnande, är under tillsyn av Länsstyrelsen och eventuella förändringar i ändamålet måste godkännas av Kammarkollegiet.

Konsolideringsprinciper

De sammanställda räkenskaperna upprättas med proportionell konsolidering, så kallad klyvningsmetod. Det innebär att konsolidering sker i proportion till kommunens andel av ett kommunalt koncernföretags intäkter, kostnader, tillgångar och skulder. Respektive underkoncerns bokslut används som underlag för konsolideringen. Mellanhavanden och internvinster av större värde inom den kommunala koncernen har eliminerats.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är gjord enligt indirekt modell och följer i allt väsentligt RKR:s rekommenderade uppställning i RKR R13. För att tydliggöra kassaflödets uppbyggnad och dess kopplingar till resultat- och balansräkning har komplettering med nothänvisning gjorts. De rättelser av fel som redovisas i not 23 påverkar flera rader i kassaflödet. Se not 23, 24 och 25.

Jämförelsestörande och extraordinära poster

Händelser av väsentlig storlek, som inte förväntas inträffa ofta och som saknar samband med den löpande verksamhetens betraktas och redovisas som extraordinära poster.

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder. Post ska uppgå till ett väsentligt belopp och vara av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Extraordinära poster särredovisas på egna rader och jämförelsestörande poster som not till resultaträkningen, se not 8.

Den information om redovisning av medfinansiering av infrastruktur som kom i november 2020 har inte följts för den jämförelsestörande posten i not 8. Detta medför ingen resultateffekt, däremot är verksamhetens kostnader 43 mnkr för höga, och finansiella kostnader 43 mnkr för låga. Se not 3 och 7.

Drift- och investeringsredovisningen

I enlighet med RKR RI4 lämnas upplysningar om kommunens drift- och investeringsbudgets uppbyggnad samt de för drift- och investeringsredovisningarna mest väsentliga principerna för ekonomistyrning.

Driftredovisningen

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna kommunbidrag (nettoanslag) för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Kommunbidraget ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Kommunbidragen tilldelas per nämnd. I sina egna nämndbudgetar fördelar nämnderna kommunfullmäktiges kommunbidrag på de olika verksamheter och organisatoriska enheter som nämnden ansvarar för. Stadens regelverk ger nämnderna rätt, att utifrån vissa förutsättningar, bygga upp och nyttja ett eget kapital. Nämnderna har därmed möjlighet att, inom vissa gränsvärden, budgetera för både positiva och negativa resultat.

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder.

Det finns också poster i resultaträkningen som fördelats kalkylmässigt i driftsredovisningen. Exempel på detta är personalomkostnader (40,25 procent) i form av arbetsgivaravgifter,

avtalspension och löneskatt samt internränta (1,5 procent) som fördelats utifrån det bokförda restvärdet på aktiverade anläggningstillgångar.

Investeringsredovisningen

Kommunfullmäktige fastställde i budget 2020 årliga investeringsramar per nämnd för perioden 2020 till 2023. Precis som för driftverksamheten tilldelas investeringsramarna per nämnd. För kretslopp och vattennämnden fastställde dock kommunfullmäktige separata investeringsramar för vatten- och avloppsverksamheten respektive för avfallsverksamheten. Nämnderna fördelar i sina egna beslutade budgetar kommunfullmäktiges investeringsramar på de olika investeringsområden och projekt som nämnden ansvarar för. Några nämnder har investeringsinkomster i form av bland annat statliga investeringsbidrag och exploateringsbidrag. Kommunfullmäktiges budgetbeslut avser nettoramar per nämnd.

Kommunfullmäktige beslutar därutöver separat om projektbudgetar för enskilda projekt av principiell beskaffenhet. Dessa utpekade projekt ska hanteras inom nämndernas tilldelade investeringsramar och följs upp löpande i delårs- och helårsrapportering.

Intäkter

Skatteintäkter

Kommunens redovisade skatteintäkt består av preliminära skattebetalningar som kommit kommunen tillgodo under året, prognos för slutavräkning och skillnaden mellan den slutliga taxeringen och den redovisade skatteintäkten för föregående år. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på *Sveriges Kommuner och Regioner* (SKR) decemberprognos i enlighet med rekommendation R 2 *Intäkter*. Se not 5.

Övriga intäkter

Vad gäller förutbetalda intäkter periodiseras investeringsbidrag i intervallet 10 till 70 år beroende på komponent. För äldre inkomster (innan komponentredovisning infördes 2017) tillämpas upplösning på i huvudsak 33 år. Anslutningsavgifter periodiseras på 50 år, förutom för Göteborgs Energis anslutningsavgifter. De intäktsför i sin helhet anslutningsavgifter för el, gas och fjärrvärme enligt K3 i samband med påbörjad leverans av anslutningen. De externa anslutningsavgifterna uppgick 2020 till 137,8 mnkr

(föregående år 85,2 mnkr). I den sammanställda redovisningen har posten justerats till förutbetalda intäkt i enlighet med R2. Avgiften periodiseras över fem år enligt en förenklad modell för att kunna möta nedlagda kostnader. Samtliga intäkter periodiseras linjärt. Se not 2 och 18.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs normalt för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som gör att det är nödvändigt, till exempel verksamhetsförändringar och tekniskskiften.

Från och med 2017 tillämpas komponentavskrivning vid nyanskaffning av byggnader och anläggningar i enlighet med R4 *Materiella*

anläggningstillgångar. I tabell framgår intervall för nu tillämpade avskrivningstider samt kommunens rekommenderade avskrivningstider vad avser befintliga anläggningar, anskaffade till och med 2016. Jämte dessa framgår bolagens tillämpade avskrivningstider. Se not 4, 9 och 10.

Av 9 kap. 9 § LKBR framgår att en upplysning ska lämnas om bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod för varje post som tas upp som materiell anläggningstillgång. Enligt rekommendation R4 framgår att beräkningen ska ske genom att, för varje post, summera anskaffningsvärdet (justerat för hur stor del av året redovisningsenheten innehaft tillgången) för de tillgångar som är föremål för avskrivning och dividerar med de av årets avskrivningskostnader som är hänförliga till dessa tillgångar. Redovisning av bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod finns i not 10.

Skäl för att tillämpa en nyttjandeperiod längre än fem år för immateriella anläggningstillgångar ska enligt 9 kap. 10 § LKBR upplysas om. Investeringar i goodwill betraktas i samtliga fall som strategiska och motiverar därför en längre avskrivningsperiod. Rättigheter som är baserade på avtal skrivs av över avtalsperioden.

Avskrivningstider (år)

Anläggning	Kommunen t.o.m. 2016	Kommunen 2020	Bolagen
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	5	3-5	3-7
Goodwill	5-10	5-10	5-10
Markanläggningar	20-50	7-80	10-50
Byggnader	20-50	15-80	10-100
Förbättringsutgifter i annans fastighet	-	2-33	10-20
Kiosker, paviljonger, baracker	10	10	10
Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier	5-10	5-30	3-25
Persondatorer och IT-inventarier	3	3-4	3
Ledningsrättigheter	-	-	100
Hysesrättigheter	-	-	20

Nedskrivningar

Rekommendation R6 om nedskrivningar ska tillämpas vid nedskrivning av värdet på en anläggningstillgång som används i sådan kommunal verksamhet som regleras av självkostnadsprincipen. Enligt R6 *Nedskrivningar* ska en värdering göras av om servicepotential kvarstår för de nedskrivningar som gjorts inom de kommunala bolagen.

Värderingen avser anläggningstillgångar som helt eller delvis är skattefinansierade och/eller regleras av självkostnadsprincipen. Nedskrivningar överstigande fem mnkr har prövats. Om kommunalt ägt bolag gör en nedskrivning baserad på annan princip ska den återföras i sammanställda räkenskaper.

Kommunens resultat har påverkats med återförda nedskrivningar om totalt 30 mnkr. Dessa består dels av knappt 1 mnkr avseende del av Gårdstensskolan som fortsatt ska användas, men som tidigare var nedskriven i sin helhet. Dels avser återföringen drygt 29 mnkr som avser en goodwillpost från 2011, som ej är aktuell längre och möts av en lika stor utrangering i resultatet. Denna post påverkar inte de sammanställda räkenskaperna då den över tid nollställts.

För koncernens bolag görs nedskrivning och eventuell återföring av dessa utifrån marknads-mässiga värderingar enligt regelverket i R3. De nedskrivningar som gjorts av bolag och som återförts i den kommunala koncernen har inte förändrats under året. För koncernen uppgår nytillkomna nedskrivningar till 384 mnkr och återförda nedskrivningar till 258 mnkr.

Se not 4 och 10.

Ränteutgifter i samband med investeringar

Ränteutgifter i samband med investeringar kan enligt R4 redovisas enligt huvudmetod eller enligt alternativregel. Göteborgs kommun tillämpar sedan 2014 huvudmetoden, vilket innebär att lånekostnaderna direkt påverkar resultatet. Bolagssektorn följer alternativregeln som innebär att lånekostnaderna under vissa förutsättningar får belasta anläggningens anskaffningsvärde. I bolagssektorn aktiveras lånekostnader i huvudsak för bolag inom fastighetsbranschen som har avkastningskrav och följer därmed alternativregeln. Vid beräkning av lånekostnad som ska aktiveras har genomsnittlig finansieringskostnad på lån upptagna i investeringssyfte använts. I de sammanställda räkenskaperna ingår årets aktiverade lånekostnader med 42 mnkr (föregående år 47 mnkr) i materiella anläggningstillgångar beräknade på en räntesats om två procent. Utgående värde för aktiverade lånekostnader är 566 mnkr. Se not 7 och 10.

Tillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Inom Göteborgs Stad betraktas tillgångar för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år som anläggningstillgång om beloppet överstiger ett halvt prisbasbelopp. Gränsen gäller gemensamt för

materiella och immateriella tillgångar liksom för finansiella leasingavtal. Vid reinvestering anger kommunens riktlinje för komponentredovisning regler för att klassificera utbyte av komponent som drift eller investering. För konst tillämpas avvikande gräns om två prisbasbelopp, med undantag för de fall som utgör konstnärlig utsmyckning/gestaltning enligt den så kallade enprocentregeln. Den avvikande gränsen för konst är ett avsteg från R4. Det görs därför att ändamålet med inköpen i första hand är att främja lokal kultur och beloppen dessutom är obetydliga i förhållande till stadens investerings-volymer. Se not 10 och 22.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. I den sammanställda redovisningen består immateriella anläggningstillgångar av bland annat goodwill. Goodwill utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på koncernens andel av förvärvade nettotillgångar. Se not 9.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Komponentredovisning enligt R4 tillämpas från och med 2017 vid nyanskaffning av materiella anläggningstillgångar. Det innebär att i anläggningen ingående komponenter ges olika avskrivningstid utifrån bedömning av faktisk nyttjandetid. Modellen används även på befintliga anläggningar vid återanskaffning och vid tillkommande komponenter. Förändringen innebär att poster som tidigare klassificerades som driftkostnad för löpande underhåll hädanefter i större utsträckning hanteras som reinvestering.

Bolagen tillämpar sedan 2014 komponentavskrivning för samtliga materiella anläggningstillgångar. Se not 10.

Leasing

Enligt beslut i kommunfullmäktige ska kommunens investeringar i lös egendom från och med år 2007 finansieras genom leasing, med det kommunala bolaget Göteborgs Stads Leasing AB (GSL) som leasegivare. Enligt R5 Leasing ska leasingavtal klassificeras som finansiella om de ekonomiska fördelar och risker som förknippas

med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Tillgångar i avtal som är klassificerade som finansiell leasing ska redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Tillgångarnas värde skrivs av med samma modell och avskrivningstid som om de varit köpta. Betalda leasingavgifter redovisas som amortering och ränta.

Göteborgs Stad har i huvudsak två större leasegivare. Vid bedömning av avtalen är de avtal med GSL som avser maskiner och inventarier klassificerade som finansiell leasing. Avtalen medför här en ekonomisk risk för leasetagaren som gör att leasingen går att jämföra med köp av tillgången. De avtal som rör fordonleasing med GSL är fortsatt klassificerade som operationell leasing eftersom den ekonomiska risken i dessa avtal vilar på leasegivaren. Avtalen med Västra Götalandsregionen om hantering av hjälpmedel klassificeras som operationell leasing på grund av avtalens karaktär.

Framtida minimileaseavgifter beräknas utifrån uppgifter från leasegivaren och anges som en förpliktelse inom linjen. Se not 22.

Finansiella tillgångar

Se avsnittet *Finansiella skulder*.

Bidrag till statlig infrastruktur

Enligt LKBR ska upplysning lämnas om bidrag till statlig infrastruktur. Upplösningstid är satt till 25 år i befintliga projekt. Se not 12.

Skulder och avsättningar

Finansiella skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas som långfristiga eller kortfristiga poster beroende på deras karaktär. Omklassificering till kortfristig sker när posten förfaller inom tolv månader eller för den del som amorteras inom tolv månader, såvida inget avtal om förlängning finns vid bokslutstillfället. Finansiella tillgångar och skulder upptas till anskaffningsvärdet.

Vidareutlåning till koncernens bolag omklassificeras inte till kortfristig post om bolaget bedömer att skulden kommer att omsättas långfristigt. Utlåning till bolag som bedöms amorteras inom tolv månader klassificeras som kortfristig.

För över- och underkurser samt avgifter används linjär periodisering över lånets löptid.

Kommunens obligationsplacering om tre mdkr är i enlighet med RKR R7 klassificerad som anläggningstillgång, eftersom syftet är att inneha tillgången till förfall, och placeringen värderas därför inte till verkligt värde.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta värderas till den valutasäkrade kursen när sådan finns, i annat fall har omräkning skett till balansdagens kurs enligt uppgift från Riksbanken. Se not 18 och 19.

Derivat- och säkringsredovisning

Säkringsredovisning i enlighet med RKR R8 tillämpas. Dokumentation av säkringsförhållandet upprättas, vilken omfattar syfte med säkringen, beskrivning av karaktären på säkrad risk, identifiering av säkringsinstrument och beskrivning av hur kommunen kommer att bedöma säkrings effektivitet.

Göteborgs Stad räntesäkrar del av skulden genom räntederivat. Syftet är att eliminera variabiliteten i framtida kassaflöden avseende betalning av rörlig ränta och fixera räntekostnaderna. Kommunen gör även valutasäkringar genom valutaderivat. Säkringsförhållandets effektivitet bedöms per varje balansdag genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. Säkringsförhållandet anses vara effektivt så länge det inte sker någon väsentlig förändring av de huvudsakliga villkoren för antingen säkringsinstrumentet eller den säkrade posten. Kommunen uppfyller kraven för säkringsredovisning per 2020-12-31.

Swapränta redovisas löpande i resultaträkningen som en del av stadens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta på swappen. Effekten av en stängning av derivatkontrakt till följd av att säkringsrelationen upphört resultatförs direkt och periodiseras inte. Se not 18 och 19.

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen. Det innebär att all pension som intjänats före år 1998 i tidigare pensionsavtal redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och tas inte upp som avsättning i balansräkningen. Framtida förväntad särskild löneskatt tas också upp inom linjen. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före

år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Se not 21.

Pensionsförmåner intjänade i pensionsavtal från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Under avsättningar reserveras också särskild löneskatt motsvarande 24,26 procent av upptagen pensionsavsättning. Se not 16.

Avgiftsbestämd pension inklusive löneskatt ingår i posten upplupna kostnader och förutbetalda intäkter under kortfristiga skulder. Se not 19. Göteborgs Stad beräknar aktuell pensionsskuld för anställda i kommunen enligt angivna riktlinjer, RIPS 17. Pensionsåtaganden för personer anställda i de kommunala bolagen redovisas enligt BFN K3.

Avsättningar

Avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp och får endast avse formella förpliktelser.

Avsättningar för återställning av deponier har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningar avser återställning av stadens nedlagda deponier. För avsättning deponier görs ingen nuvärdesberäkning och Göteborgs Stad följer därmed i dessa delar inte R9 *Avsättningar och ansvarsförbindelser*. Tillförlitlig information för att göra den beräkningen saknas.

R9 anger också att uppgift om förväntad tidpunkt för samt osäkerhet vad gäller utflöde

av resurser för varje avsättning ska ges. Detta sker inte eftersom det skulle vara alltför omfattande att ange detta för varje post då dessa är grupperade.

Ingångna avtal om lämnade bidrag till staten eller annan juridisk person för investeringar i anläggningstillgång som Göteborgs Stad inte kommer att äga eller förfoga över, redovisas som kostnad i resultaträkningen och avsättning i balansräkningen när avtal tecknas.

Enligt R9 ska informella förpliktelser som redovisats som avsättningar i kommunala bolag omklassificeras till ansvarsförbindelser i den sammanställda redovisningen. Avsättningar överstigande fem mnkr har prövats. Se not 17.

Poster inom linjen

Poster inom linjen är ett redovisningsbegrepp som innebär att ställda säkerheter och ansvarsförbindelser inte ska ingå som skuld eller avsättning i balansräkningen utan ska anges i direkt anslutning därtill. Ansvarsförbindelser utgörs av möjliga åtaganden där osäkerhet råder om beloppets storlek och/eller infriandegraden. Bland dessa återfinns kommunens borgensåtagande, den del av pensionsåtaganden som är äldre än 1998 samt leasing. Se not 20, 21 och 22. Pensionsåtagandet i sin helhet finns också beskrivet i förvaltningsberättelsen under avsnittet *Upplysning om pensionsförpliktelser*.

2. Verksamhetens intäkter

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Avgifter	2 554	2 584	7 624	7 177
Hyror och arrenden	1 466	1 469	8 211	8 414
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	2 646	2 980	2 646	2 996
EU-bidrag	31	24	33	25
Övriga bidrag	239	130	414	322
Försäljning verksamhet och entreprenad	2 618	1 548	3 626	3 210
Exploateringsintäkter	1 071	634	1 033	494
Realisationsvinster	240	172	338	363
Övriga intäkter	718	451	2 981	1 820
Summa verksamhetens intäkter	11 583	9 992	26 906	24 821

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23 a. och 23 b.

3. Verksamhetens kostnader

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Löner och sociala avgifter	-20 471	-20 839	-24 385	-24 655
Pensionskostnader och särskild löneskatt	-1 961	-1 694	-2 445	-2 080
Övriga personalkostnader	-	-	-123	-58
Ekonomiskt bistånd	-942	-960	-942	-960
Lokalkostnader	-1 327	-1 397	-1 192	-1 387
Entreprenad och köp av verksamhet	-11 115	-10 205	-9 033	-9 175
Bränsle, energi, vatten mm	-391	-361	-4 466	-4 008
Förbrukningsmaterial och reparationer	-952	-1 108	-1 602	-1 732
Leasingkostnader	-309	-328	-243	-284
Exploateringskostnader	-347	-116	-347	-116
Realisationsförluster och utrangeringar	-319	-86	-532	-264
Aktuell och uppskjuten bolagsskatt	-	-	-346	-186
Övriga verksamhetskostnader	-3 006	-2 748	-5 990	-5 363
Summa verksamhetens kostnader	-41 140	-39 842	-51 646	-50 268

4. Avskrivningar och nedskrivningar

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Avskrivning immateriella tillgångar	-2	-1	-30	-18
Avskrivning byggnader och anläggningar	-1 133	-1 224	-3 419	-3 573
Avskrivning maskiner och inventarier	-480	-542	-942	-1 034
Nedskrivningar	-24	30	-222	-125
Summa avskrivningar och nedskrivningar	-1 639	-1 737	-4 613	-4 750

5. Skatteintäkter

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Preliminär kommunalskatt	29 065	29 926	29 065	29 926
Preliminär slutavräkning innevarande år	-245	-139	-245	-139
Slutavräkningsdifferens föregående år	13	-414	13	-414
Summa skatteintäkter	28 833	29 373	28 833	29 373

6. Generella statsbidrag och utjämning

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Inkomstutjämning	2 698	2 544	2 698	2 544
Kostnadsutjämning	-681	-1 080	-681	-1 080
Regleringsbidrag	401	593	401	593
Kommunal fastighetsavgift	837	862	837	862
Bidrag för LSS-utjämning	172	188	172	188
Övriga bidrag	207	1 516	207	1 516
Summa generella statsbidrag och utjämning	3 634	4 623	3 634	4 623

7. Finansiella intäkter och kostnader

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Utdelning på aktier och andelar	549	24	2	67
Ränteintäkter	33	33	55	50
Ränteintäkter koncernföretag	368	376	-	-
Övriga finansiella intäkter	27	30	8	14
Summa finansiella intäkter	977	463	65	131
Räntekostnader	-414	-405	-603	-528
Räntekostnader koncernföretag	-10	-14	-	-
Ränta på pensionskostnader	-94	-76	-120	-108
Övriga finansiella kostnader	-41	31	-50	30
Summa finansiella kostnader	-559	-464	-773	-606

Jämförelsetal för 2019 har justerats för rad Räntekostnader, + 94 mnkr, och Ränta på pensionskostnader, -94 mnkr, för koncernen. Under 2020 har räntesäkringar i form av räntederivat ökat kommunens upplåningskostnader med 47 mnkr (föregående år 68 mnkr).

8. Jämförelsestörande poster

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Summa jämförelsestörande intäkter	-	-	-	-
Återläggning medfinansiering E 45: grundavsättning (ingår i verksamhetens kostnader)	-	11	-	11
Återläggning medfinansiering E 45: indexering (ingår i finansiella kostnader)	-	43	-	43
Summa jämförelsestörande kostnader	-	54	-	54
Summa jämförelsestörande poster	-	54	-	54

9. Immateriella anläggningstillgångar

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	19	19	641	633
Anskaffning	-	-	5	50
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-19	25
Omklassificeringar/överföringar	-	-	6	-11
Utgående anskaffningsvärde	19	19	633	697
Ingående ack. avskrivningar	-19	-19	-605	-611
Försäljningar/utrangeringar	-	-	19	1
Omklassificeringar/överföringar	-	-	1	0
Årets avskrivningar	-	-	-26	-19
Utgående ack. avskrivningar	-19	-19	-611	-629
Ingående ack. avskrivningar	-	-	29	29
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificeringar/överföringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar/återföringar	-	-	-	-29
Utgående ack. nedskrivningar	0	0	29	0
Utgående redovisat värde	0	0	51	68
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	52	52	467	482
Anskaffning	-	-	15	0
Försäljningar/utrangeringar	-	-29	-	-29
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	11
Utgående anskaffningsvärde	52	23	482	464
Ingående ack. avskrivningar	-19	-20	-296	-301
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	0
Omklassificeringar/överföringar	-	-	-	0

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Årets avskrivningar	-1	-1	-5	-4
Utgående ack. avskrivningar	-20	-21	-301	-305
Ingående ack. nedskrivningar	-29	-29	-83	-83
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificeringar/överföringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar/återföringar	-	29	-	29
Utgående ack. nedskrivningar	-29	0	-83	-54
Utgående redovisat värde	3	2	98	105
Summa immateriella anläggningstillgångar	3	2	149	173
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>				
Redovisat värde vid årets början	5	3	153	149
Anskaffning	-	-	20	50
Försäljningar/utrangeringar	-	-29	-	-3
Nedskrivningar	-	29	-	0
Avskrivningar	-2	-1	-31	-23
Övriga förändringar	-	-	7	0
Redovisat värde vid årets slut	3	2	149	173

10. Materiella anläggningstillgångar

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	43 003	47 101	130 484	139 459
Anskaffning	5 081	5 744	10 038	11 193
Försäljningar/utrangeringar	-616	-352	-987	-860
Omklassificeringar/överföringar	-367	-668	-76	-297
Utgående anskaffningsvärde	47 101	51 825	139 459	149 495
Ingående ack. avskrivningar	-13 776	-14 626	-49 183	-52 060
Försäljningar/utrangeringar	282	259	498	681
Omklassificeringar/överföringar	1	8	-59	-10
Årets avskrivningar	-1 133	-1 224	-3 316	-3 477
Utgående ack. avskrivningar	-14 626	-15 583	-52 060	-54 866
Ingående ack. avskrivningar	-30	-54	-2 313	-2 487
Försäljningar/utrangeringar	-	-	47	76
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	2
Årets nedskrivningar/återföringar	-24	1	-221	-126
Utgående ack. nedskrivningar	-54	-53	-2 487	-2 535
Utgående redovisat värde	32 421	36 189	84 912	92 094
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	26,0	26,4	29,9	30,2
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	3 697	5 043	13 247	15 003
Anskaffning	998	875	2 552	2 025
Försäljningar/utrangeringar	-4	-12	-957	-534
Omklassificeringar/överföringar	352	221	161	-252
Utgående anskaffningsvärde	5 043	6 127	15 003	16 242
Ingående ack. avskrivningar	-1 974	-2 368	-6 181	-6 708
Försäljningar/utrangeringar	4	9	438	465
Omklassificeringar/överföringar	79	362	46	97
Årets avskrivningar	-477	-539	-1 011	-1 105
Utgående ack. avskrivningar	-2 368	-2 536	-6 708	-7 251
Ingående ack. nedskrivningar	0	0	-112	-113
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificeringar/överföringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar/återföringar	0	-	-1	1
Utgående ack. nedskrivningar	0	0	-113	-112
Utgående redovisat värde	2 675	3 591	8 182	8 879
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	8,7	9,8	9,7	10,1
Övriga materiella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	89	88	226	231
Anskaffning	-	2	1	3
Försäljningar/utrangeringar	-	-6	0	-6

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Omklassificeringar/överföringar	-1	17	4	32
Utgående anskaffningsvärde	88	101	231	260
Ingående ack. nedskrivningar	-33	-36	-69	-79
Försäljningar/utrangeringar	-	6	-	6
Omklassificeringar/överföringar	-	-	2	-
Årets avskrivningar	-3	-2	-12	-12
Utgående ack. avskrivningar	-36	-32	-79	-85
Ingående ack. nedskrivningar	-	-	-	-
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificeringar/överföringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar/återföringar	-	-	-	-
Utgående ack. nedskrivningar	-	-	-	-
Utgående redovisat värde	52	69	152	175
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	24,9	28,9	17,8	16,9
Summa materiella anläggningstillgångar	35 148	39 849	93 246	101 148
Materiella anläggningstillgångar				
Redovisat värde vid årets början	30 976	35 148	86 099	93 246
Anskaffning	6 079	6 621	12 591	13 221
Försäljningar/utrangeringar	-334	-95	-962	-172
Nedskrivningar	-24	1	-222	-125
Avskrivningar	-1 613	-1 765	-4 339	-4 594
Övriga förändringar	64	-61	79	-428
Redovisat värde vid årets slut	35 148	39 849	93 246	101 148
Spec: Varav leasing				
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	2 928	3 113	-	-
Ackumulerade avskrivningar	-1 758	-1 798	-	-
Nedskrivningar	-	-	-	-
Utgående redovisat värde	1 170	1 315	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	7,2	7,5	-	-
Spec: Varav pågående				
Ingående anskaffningsvärde	9 666	10 861	15 699	17 482
Anskaffning	6 079	6 621	12 591	13 222
Överföringar	-4 884	-5 386	-10 424	-10 735
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-346	-56
Nedskrivningar	-	-	-62	-126
Övrigt	-	-	24	-55
Utgående redovisat värde	10 861	12 096	17 482	19 732

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23 b.

Kommunen 2020: Investering i materiella anläggningstillgångar i kassaflödet är kopplat till Investeringar med 6 010 mnkr. Beloppen skiljer sig åt beroende på periodiseringar och hantering. Försäljning av materiella tillgångar i kassaflödet uppgår till 209 mnkr.

11. Finansiella anläggningstillgångar

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Aktier och andelar i:*				
Göteborgs Stadshus AB	9 451	9 451	-	-
Kommuninvest ekonomisk förening	337	336	336	336
Övriga bolag, bostadsrätter och grundfonds-kapitalstiftelser	18	18	57	57
Långfristig utlåning till koncernföretag	28 662	34 786	-	-
Övriga långfristiga fordringar	3 000	3 000	3 519	4 240
Summa finansiella anläggningstillgångar	41 468	47 591	3 912	4 633

* En samlad förteckning över Göteborgs Stads ägarintressen i bolag och ekonomiska föreningar finns i not 28.

Kommunen 2020: Ökning (-)/minskning (+) långfristiga fordringar i kassaflödet är kopplat till Övriga långfristiga fordringar med -6 123 mnkr.

12. Bidrag till infrastruktur

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2018	2019	2018	2019
Bidrag till Trafikverket				
Totalt bidrag	30	30	30	30
Ackumulerad upplösning	-5	-6	-5	-6
varav årets upplösning	-2	-1	-2	-1
Summa bidrag till infrastruktur	25	24	25	24

Det ursprungliga sammanlagda bidraget har uppgått till 30 mnkr. Utgående värde avser sju projekt för gång- och cykelbana, cirkulationsplats och pendelparkering. Det största projektet motsvarar ett ursprungsbelopp på 15 mnkr. Tid för upplösning är 25 år för samtliga projekt. Årets upplösning är -1 mnkr (föregående år -2 mnkr) och den ackumulerade upplösningen uppgår till 6 mnkr.

13. Förråd m.m.

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Förråd och lager	789	35	424	398
Exploateringsfastigheter	822	964	1 155	1 797
Summa förråd		999	1 579	2 195
Specifikation: Exploateringsfastigheter				
Ingående värde	597	789	627	1 155
Årets utgifter	540	345	911	1 171
Uttag bokfört värde	-132	-189	-161	-545
Omklassificering/omvärdering	-216	19	-222	16
Summa exploateringsfastigheter	789	964	1 155	1 797

14. Fordringar

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Kundfordringar	447	448	1 831	1 419
Kundfordringar, koncernföretag	115	98	-	-
Fordringar moms	632	329	666	407
Fordringar hos staten	424	647	610	868
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 881	1 232	1 284	912
Övriga kortfristiga fordringar	731	441	1 809	1 796
Övriga kortfristiga fordringar, koncernföretag	7 122	3 225	-	-
Summa kortfristiga fordringar	11 352	6 420	6 200	5 402

Kommunen 2020: Ökning (-) / minskning (+) långfristiga fordringar i kassaflödet är kopplat till Kortfristiga fordringar med 3 880 mnkr. Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga fordringar i kassaflödet är kopplat till Kortfristiga fordringar med 513 mnkr, belopp är reducerat med den likvida utdelningen för 2019 med 540 mnkr.

15. Eget kapital

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Ingående eget kapital	24 474	26 164	30 110	32 562
Övriga justeringar	0	-1	46	-17
Årets resultat	1 690	2 408	2 406	3 324
Utgående eget kapital	26 164	28 571	32 562	35 869

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23 a. och 23 b.

16. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Förmånsbestämd ålderspension	2 822	2 857	3 969	3 991
Avtalspension, visstidspension m m	18	23	17	23
Summa pensioner	2 840	2 880	3 986	4 014
Löneskatt	689	698	767	785
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	3 529	3 578	4 753	4 799
Specifikation: Avsättningens förändring över året				
Ingående avsättning	3 122	3 529	4 333	4 753
Nya förpliktelser under året	421	140	497	200
varav nyintjänad pension	325	59	350	78
varav ränte- och basbeloppsuppräknig	95	76	144	124
varav ändring av försäkringstekniska grunder	-2	-	-2	-3
varav pension till efterlevande	6	20	6	20
varav övrigt	-3	-15	-1	-19
Årets utbetalningar	-93	-100	-159	-164
Årets förändring särskild löneskatt	79	9	82	10
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	3 529	3 578	4 753	4 799

Antalet visstidsförordnanden uppgår till 11 st. Aktualiseringsgrad 100 %.

17. Andra avsättningar

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
A. Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	21	21	60	75
Periodens avsättningar	-	0	26	10
Ianspråktaga avsättningar	-	-	-11	-3
Outnyttjade belopp som återförts	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Utgående avsättningar	21	21	75	82
B. Avsatt för infrastrukturåtgärder				
Redovisat värde vid årets början	782	709	782	709
Periodens avsättningar	8	2	8	2
Ianspråktaga avsättningar	-80	-8	-80	-8
Outnyttjade belopp som återförts	-1	-54	-1	-54
Omklassificering	-	-	-	-
Utgående avsättningar	709	649	709	649
C. Avsatt för åtgärder inom byggsektorn				
Redovisat värde vid årets början	106	137	438	739
Periodens avsättningar	41	40	430	974
Ianspråktaga avsättningar	-6	-43	-96	-161
Outnyttjade belopp som återförts	-4	-22	-33	-45
Omklassificering	-	-	-	-
Utgående avsättningar	137	112	739	1507
D. Avsatt för miljöåtgärder				
Redovisat värde vid årets början	11	24	64	76
Periodens avsättningar	15	10	15	17
Ianspråktaga avsättningar	-2	-9	-3	-9
Outnyttjade belopp som återförts	0	-2	0	-1
Omklassificering	-	-	-	-
Utgående avsättningar	24	23	76	83
E. Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	9	12	107	168
Periodens avsättningar	4	21	91	45
Ianspråktaga avsättningar	-1	-1	-29	-1
Outnyttjade belopp som återförts	0	-1	-1	-1
Omklassificering	-	-	-	-
Utgående avsättningar	12	31	168	211
Summa ingående balans	929	903	1451	1767
Summa periodens avsättningar	68	73	570	1048
Summa ianspråktaget	-89	-61	-219	-182
Summa outnyttjade belopp som återförts	-5	-79	-35	-101
Omklassificering	-	-	-	-
Summa utgående balans	903	836	1767	2532

Kommunen

A. Deponi

Avsättningen avser återställande av stadens 17 nedlagda deponier vars miljöskyddsåtgärder Kretslopp och vatten-nämnden ansvarar för. Brudaremossens deponi är störst av deponierna och står för den största andelen av återställningskostnaderna. Det råder alltså en osäkerhet kring avsättningens storlek då återställningsbehovet förändras över tid. Det kan avse förändringar i miljön, men också olika tekniska lösningar. Under 2015 har en utredning avseende Brudaremossens lakvatten genomförts och den pekar på att permanenta åtgärder för att rena lakvattnet kommer att behöva genomföras. Löpande förbättringsåtgärder pågår på samtliga deponier. Lakvattenanläggning på Brudaremossen har tagits i drift i maj 2020.

B. Infrastruktur

Kommunen har under 2010 slutit avtal kring medfinansiering av infrastrukturåtgärder inom ramen för Västsvenska paketet. 400 mnkr avser marknyttor inom ramen för Västsvenska paketet. Dessa har tagits upp i kommunens resultat- och balansräkningar under 2011. Under 2014 har kommunen slutit avtal om medfinansiering för utbyggnad av E20 och nedsänkning av E45. Avtalet avseende utbyggnad av E20 är ett underavtal mellan Göteborgsregionens Kommunalförbund och Göteborgs Stad. I huvudavtalet representeras Göteborgs Stad av Göteborgsregionens Kommunalförbund. Beloppen är indexuppräknade med 2 mnkr (motsvarande föregående år 7 mnkr). Avsättningen för nedsänkning av E45 är i sin helhet återförd, en omfördelning av anläggningsägendet har skett mellan staden och Trafikverket i förhållande till tidigare uppskattad fördelning

C. Åtgärder inom byggsektorn

Avsättningen avser framtida åtaganden som kommunen har gentemot exploatören vid försäljningstillfället såsom ledningsflyttar, avetableringar och utredningar.

D. Miljöåtgärder

Avsättningen avser framtida åtaganden som kommunen har gentemot exploatören vid försäljningstillfället såsom marksanering.

E. Övriga avsättningar

Övriga avsättningar avser förväntade skadestånd, vite och oreglerade skador med mera.

Kommunala koncernen

A. Deponi

Avsättningen för återställande av deponi avser, förutom kommunens del om 21 mnkr, främst återställande av deponier inom Renovakoncernen (IB 43 mnkr har sammantaget ökat till 54 mnkr, varav Tagene utgör 33 mnkr). Avsatta medel hos Göteborgs Hamn AB för återställande av mudderopplag i Torsviken (IB 11 mnkr) har tagits i anspråk med drygt 3 mnkr. Arbetet beräknas vara slutfört under 2022 (UB 7 mnkr).

B. Infrastruktur

Se kommunen.

C. Åtgärder inom byggsektorn

Avsättningen för åtgärder inom byggsektorn avser, förutom kommunens avsättningar som minskat från 137 till 112 mnkr, till större del framtida åtaganden i byggprojekt inom Älvstranden Utveckling AB. Deras avsättningar har sammantaget ökat från 543 till 1302 mnkr, där större delen av förändringen består av en utökad avsättning om 865 mnkr vad gäller Masthuggskajen. IB 334 mnkr har, tillsammans med ny avsättning och inspråktaget belopp om 70 mnkr, blivit ett UB på 1129 mnkr. Avsättningen beräknas ha ett löpande utflöde till och med 2028. Övriga avsättningar hos Älvstranden omfattar främst Kvillebäcken (IB 19/UB 6 mnkr), Stora Torp (IB 17/UB 1 mnkr, varav återförd belopp 13 mnkr), Västra Eriksberg (IB 23/UB 26 mnkr), Lindholmshamnen (IB 105/UB 98 mnkr), Skeppsbron (oförändrat UB 13 mnkr) och Celsiusgatan (oförändrat UB 24 mnkr). Älvstranden redovisar också en löpande avsättning avseende olika byggprojekt (IB 8 mnkr/UB 6 mnkr) och så gör även Higab AB (IB 12 mnkr/UB 45 mnkr, där en ny avsättning skett med 40 mnkr under året) samt Förvaltnings AB Framtiden (IB 7 mnkr/UB 10 mnkr). Posten innehåller även avsättning för garantiåtaganden avseende enstegstättade putsfasader inom Förvaltnings AB Framtiden, vilken har minskat från 39 till 38 mnkr under året.

D. Miljöåtgärder

Avsatt för miljöåtgärder avser, förutom kommunens avsättning om 23 mnkr, avsättning inom Göteborg Energikoncernen kopplat till löpande konstaterade framtida miljöåtgärder, exempelvis återställande av mark. Årets avsättning uppgår till 6 mnkr vilket ger ett UB om 31 mnkr. Liseberg AB redovisar en oförändrad avsättning avseende förorenad mark i ett dotterbolag (UB 20 mnkr). Även resterande belopp är oförändrade och omfattar dels avsatt för sanering Färjenäs markområde hos Räddningstjänsten Storgöteborg, dels avsatt hos Gryaab för marksanering Färjestaden om 4 mnkr vardera.

E. Övriga avsättningar

Övriga avsättningar består, förutom kommunens avsättning (IB 12/UB 21 mnkr), till största delen av kostnader för oreglerade skador inom Försäkrings AB Göta Lejon där ytterligare avsättning gjorts under året med 12 mnkr året (IB 154/UB 166 mnkr). Övriga avsättningar omfattar bland annat kostnader för omstrukturering och avgångsvederlag.

18. Långfristiga skulder

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Skulder till banker och kreditinstitut	34 451	36 674	36 331	39 969
Förutbetalda intäkter	2 857	3 682	2 999	3 881
Skulder till koncernföretag	430	427	-	-
Övriga långfristiga skulder	963	1 280	1 016	1 378
Summa långfristiga skulder	38 701	42 063	40 346	45 228
<i>Specifikation: Förutbetalda intäkter, reglerade över flera år</i>				
Anslutningsavgifter	448	525	590	724
Investeringsbidrag	2 409	3 157	2 409	3 157
Summa förutbetalda intäkter	2 857	3 682	2 999	3 881
<i>Långfristiga skulder förändring över året</i>				
Ingående låneskuld	34 047	38 701	35 797	40 346
Årets amortering	-6 094	-4 857	-6 345	-6 322
Nyupptagna lån	9 187	7 948	10 009	9 758
Återläggning av föregående års omklassificering	6 094	4 857	6 345	6 322
Kortfristig del av långfristig skuld	-4 857	-6 038	-6 322	-6 288
Periodisering över- och underkurser	181	313	181	168
Förändring förutbetalda intäkter	376	825	376	882
Förändring övriga långfristiga skulder	-233	317	305	362
Summa långfristiga skulder	38 701	42 063	40 346	45 228
<i>Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut</i>				
Genomsnittlig ränta under året (%)	0,98	0,85	1,38	1,10
Genomsnittlig ränta under året exklusive derivat (%)	0,66	0,57	0,65	0,57
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	2,4	2,1	3,7	3,0
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat (år)	1,6	1,4	1,6	1,5
Genomsnittlig kapitalbindningstid (år)	3,3	3,2	3,2	3,2
Lån som förfaller inom 0–1 år	4 857	6 038	6 322	6 401
Lån som förfaller inom 1–2 år	6 038	7 266	6 402	8 556
Lån som förfaller inom 2–5 år	18 666	19 561	21 353	22 767
Lån som förfaller 5+ år	8 395	8 183	8 395	8 182
<i>Marknadsvärden säkringsinstrument</i>				
Nominellt belopp ränteswappar	4 900	5 100	25 010	22 460
Marknadsvärde ränteswappar	-236	-250	-731	-717
Säkrad skuld i utländsk valuta	2 284	3 338	2 284	3 338
Marknadsvärde Cross currency-swappar	94	-235	94	-235

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23 b.

Kommunen 2020: Ökning/minskning av räntebärande kortfristiga skulder i kassaflödet med 1 531 mnkr är förutbetalda ersättningar och övriga skulder med 4 mnkr. Investeringsinkomster i kassaflödet påverkas av förutbetalda ersättningar och teknisk justering kopplat till R2. Ökning och minskning periodiserade anläggningsavgifter och investeringsbidrag i kassaflödet kopplas till not med 80 mnkr. Nyupptagna lån i kassaflödesanalysen är kopplad till nyupptagna lån med 7 803 mnkr och amortering av långfristiga skulder kassaflödesanalysen är kopplad till årets amortering med -4 453 mnkr. Till detta ska inkluderas nya lån för finansiell leasing med 145 mnkr samt amortering av dessa med -404 mnkr.

19. Kortfristiga skulder

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Skulder till koncernföretag	2 474	2 332	-	-
Skulder till banker och kreditinstitut	8 926	10 520	10 461	10 860
Leverantörsskulder	2 950	2 061	3 947	3 154
Personalens skatter	323	353	376	412
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter*	4 484	5 103	6 502	7 396
Övriga kortfristiga skulder	667	409	1 645	1 255
Summa kortfristiga skulder	19 824	20 778	22 931	23 077
Marknadsvärden säkringsinstrument				
Säkrad skuld i utländsk valuta	2 312	2 327	2 312	2 327
Marknadsvärde valutaswappar	-75	-155	-75	-155

* I denna post ingår för kommunen avgiftsbestämd pension inklusive löneskatt på 854 mnkr (föregående år 826 mnkr).

Jämförelsetal för 2019 har justerats till följd av rättelser/ändringar, se not 23 a. och 23 b.

Kommunen 2020: Ökning/minskning av räntebärande kortfristiga skulder i kassaflödet med 1 531 mnkr är kopplat till övriga kortfristiga skulder med -267 mnkr.

20. Panter och därmed jämförliga säkerheter

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Borgensförbindelse för lån och pensionsåtaganden				
Göteborgs Hamn AB	425	393	-	-
Göteborg Energi AB	236	237	-	-
Higab AB	1 196	784	-	-
Göteborgs Stadshus AB	2 960	3 330	-	-
Förvaltnings AB Framtiden	-	412	-	-
Övriga bolag	280	288	-	-
Summa borgensförbindelser egna bolag	5 097	5 444	-	-
Övriga borgensförbindelser				
Småhus – statliga bostadslån	1	1	1	1
Stiftelser	501	500	501	500
Föreningar	171	174	171	174
Övrigt	59	65	59	65
Summa borgensförbindelser externt	732	740	732	740
Summa borgensförbindelser	5 829	6 184	732	740
Övriga ansvarsförbindelser	-	-	154	163
Ställda säkerheter	-	-	623	614

Kommunen tecknar i vissa fall borgen för lån till de kommunägda bolagen, men även för andra externa verksamheter så som föreningar och stiftelser.

Övriga ansvarsförbindelser i koncernen består främst av bankgarantier hos Göteborg Energi AB, uppskov av stämpelskatt hos Förvaltnings AB Framtiden och Higab AB, samt åtagande kring avfallsdeponi hos Renova AB.

Göteborgs Stad har i november 2012 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 292 kommuner och regioner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Kommuninvest totala förpliktelse uppgick 2020-12-31 till 501 mdkr och totala tillgångar till 525 mdkr. Göteborgs del i borgenansvaret är 2,06 procent, 10,3 mdkr.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt avtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Kommunens borgen för pensionsåtaganden hos vissa kommunala bolag, kommunalförbund och stiftelser uppgick vid årsskiftet till 763 mnkr. Göteborgs Stad har 2020 ej behövt infria borgensåtagande.

21. Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Pensionsförpliktelser PA-KL aktiva	2916	2858	2923	2865
Pensionsförpliktelser PA-KL pensionärer	5073	5195	5154	5285
Pensionsförpliktelser livränta	325	302	325	301
Summa pensionsförpliktelser PA-KL	8314	8355	8402	8451
Pensionsförpliktelser chefsavtal	-	-	-	-
Pensionsförpliktelser övrigt	8	11	8	11
Garantiåtaganden FPG/PRI	-	-	6	6
Summa totala pensionsförpliktelser	8322	8366	8416	8468
Särskild löneskatt	2019	2029	2039	2051
Summa pensionsförpliktelser och särskild löneskatt	10341	10395	10455	10519
Specifikation: Ansvarsförbindelsens förändring över året				
Ingående ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelse	10535	10341	10652	10455
Nya förpliktelser under året	310	520	314	540
<i>varav ränte- och basbeloppsuppräknings</i>	293	252	296	254
<i>varav ändring av försäkringstekniska grunder</i>	-	-	-	-
<i>varav pension till efterlevande</i>	-	-	-	-
<i>varav övrigt</i>	17	268	18	286
Årets utbetalningar	-466	-477	-472	-488
Årets förändring särskild löneskatt	-38	11	-39	12
Summa ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelse	10341	10395	10455	10519

Kommunen: Inlösen av pensionsförpliktelser inom ansvarsförbindelsen gjordes år 2001 med 420 mnkr, 2002 med 260 mnkr samt 2016 med 20 mnkr, sammanlagt 700 mnkr. Göteborgs Stads överskottsmedel i försäkringen uppgår 2020-12-31 till 86 mnkr (motsvarande föregående år 80 mnkr).

22. Leasingkostnader

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Operationella leasingavtal				
Årets betalda leasingavgifter	309	328	243	284
Avtalade framtida leasingavgifter				
Med förfall inom 1 år	138	131	54	53
Med förfall mellan 1-5 år	173	142	126	107
Med förfall senare än 5 år	1	5	28	22
Summa avtalade framtida leasingavgifter (tillika ansvarsförbindelser i balansräkningen)	312	278	208	182
Finansiella leasingavtal				
Årets betalda leasingavgifter	571	608	-	-
Avtalade framtida leasingavgifter				
Med förfall inom 1 år	374	386	-	-
Med förfall mellan 1-5 år	649	713	-	-
Med förfall senare än 5 år	144	172	-	-

Kommunens avgifter för finansiell leasing avser de faktiska betalningar som görs för de avtal som är klassificerade som finansiell leasing. Dessa avgifter elimineras sedan på kommuncentral nivå för att uppfylla RKR:s rekommendation R 5. Se vidare under avsnittet om redovisningsprinciper.

Finansiell leasing elimineras i sammanställda redovisningen eftersom leasegivaren, Göteborgs Stads Leasing AB, är ett helägt dotterbolag till Göteborgs Stadshus AB som ägs av Göteborgs Stad.

De avtalade framtida leasingavgifterna för finansiell leasing är nominella.

23 a. Effekter i resultaträkningen på jämförelseår 2019 till följd av rättelser/ändringar

Belopp i mnkr	Not	Kommunen			Kommunala koncernen		
		2019	+/-	2019	2019	+/-	2019
Utdrag:							
Verksamhetens intäkter: A, B	2	11 397	186	11 583	26 720	186	26 906
Verksamhetens kostnader	3, 8	-41 140		-41 140	-51 646		-51 646
Avskrivningar	4	-1 639		-1 639	-4 613		-4 613
Verksamhetens nettokostnader		-31 382	186	-31 196	-29 539	186	-29 353
Verksamhetens resultat		1 085	186	1 271	2 928	186	3 114
Resultat efter finansiella poster		1 504	186	1 690	2 220	186	2 406
Årets resultat		1 504	186	1 690	2 220	186	2 406

23 b. Effekter i balansräkningen på jämförelseår 2019 till följd av rättelser/ändringar

		Kommunen			Kommunala koncernen		
Belopp i mnkr	Not	2019	+/-	2019	2019	+/-	2019
Utdrag:							
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR							
Immateriella anläggningstillgångar	9	3		3	149		149
Materiella anläggningstillgångar	10	35 138	10	35 148	93 236	10	93 246
maskiner och inventarier: D		32 411	10	32 421	76 750	8 162	84 912
mark, byggnader och tekniska anläggningar: C, D		2 675		2 675	16 334	-8 152	8 182
övriga materiella anläggnings-tillgångar		52		52	152		152
Finansiella anläggningstillgångar	11	41 468		41 468	3 912		3 912
Summa anläggningstillgångar		76 609	10	76 619	97 297	10	97 307
Summa tillgångar		89 110	10	89 120	105 859	10	105 869
EGET KAPITAL							
årets resultat: A, B	15	25 596	568	26 164	31 994	568	32 562
resultatutjämningsreserv		1 504	186	1 690	2 220	186	2 406
övrigt eget kapital: A, B		3 003		3 003	3 003		3 003
		21 089	382	21 471	26 771	382	27 153
SKULDER							
Långfristiga skulder: C	18	39 360	-659	38 701	41 005	-659	40 346
Kortfristiga skulder: B	19	19 723	101	19 824	22 830	101	22 931
Summa skulder		59 083	-558	58 525	63 835	-558	63 277
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		89 110	10	89 120	105 859	10	105 869

A. Anpassning till R2 Intäkter

RR: Exploateringsintäkter 208, Övriga intäkter -20 = 188

BR: EK 208-20+481 = 669, Långfristig skuld -669

B. EK blir skuld till abonnent hos kretslopp och vattennämnden

RR: Avgifter -2

BR: EK -2-99 = -101, Kortfristig skuld +101

C. Rättning i samband med anpassning till R2 Intäkter, felkodad anläggning i reskontra

BR: Materiell anläggningstillgång 10, Långfristig skuld 10

D. Rättning teknisk anläggning, radflyttningar för vissa bolag

BR: Materiell anläggningstillgång +/-8152

24. Kassaflöde, ej likviditetspåverkande poster

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Reavinst/realförlust, återläggning	79	-85	-80	-970
Resultat exploatering, återläggning	-613	-327	-692	-346
Avskrivningar/nedskrivningar, återläggning	1261	1334	4666	4654
Över- och underkurser lån, årets periodisering	181	167	-	-
Investeringsbidrag, intäktsföring vid utträngning	-74	0	-	-
Avsättningar, gjorda	582	214	1244	1237
Avsättningar, återförda	-5	-69	-35	-101
Utdelning, ej likvid	-540	0	-	-
Justering enligt not 18, ej likvidpåverkande poster	-	-	-	992
Justering enligt not 23, ej likvidpåverkande poster långa skulder	-	-	-98	394
Summa ej likviditetspåverkande poster	871	1234	5005	5860

25. Kassaflöde, likviditetspåverkande poster

Belopp i mnkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Exploatering, försäljningslikvid	863	516	863	516
Exploatering, likvid anskaffning	-363	-345	-363	-345
Över- och underkurser, lån	0	0	-	-
Avsättning, utbetalning	-197	-162	-378	-346
Utdelning/aktieägartillskott, likvid	810	540	-	-
Summa likviditetspåverkande poster	1113	549	122	-175

26. Upplysning om upprättade särredovisningar

Särredovisning som upprättats enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, samt särredovisning för avfallsverksamheten finns tillgängliga hos kretslopp och vattennämnden, hemsida: goteborg.se/kretsloppochvatten.

Särredovisningsrapporter upprättade enligt ellagen (1997:857), fjärrvärmelagen (2008:263) respektive naturgaslagen (2005:403) avseende el-, gasnät samt fjärrvärme kommer att finnas tillgängliga via Göteborgs Energi AB, hemsida: goteborgenergi.se.

Enligt Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. upprättas särredovisning av Göteborgs Hamn AB och Göteborgs Spårvägar AB.

27. Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Belopp i tkr	Kommunen		Kommunala koncernen	
	2019	2020	2019	2020
Sakkunnigt biträde	4 168	4 018	-	-
Förtroendevalda revisorer	31	32	-	-
Summa kostnad för räkenskapsrevision	4 199	4 050	-	-

Sammanlagd kostnad för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning. Redovisas endast för kommunen.

28. Förteckning över bolag med mera där Göteborgs Stad har ägarintresse

Bolag / Organisation	Org. nummer	Ägarandel
GÖTEBORGS STADSHUS AB	556537-0888	100,0 %
INTERNA BOLAG (intern verksamhet)		
Göteborgs Stads Upphandlings AB	556070-5054	100,0 %
Försäkrings AB Göta Lejon	516401-8185	100,0 %
Göteborgs Stads Leasing AB	556442-1716	100,0 %
Boplatz Göteborg AB	556467-7390	100,0 %
REGIONALA BOLAG		
Gryaab AB	556137-2177	70,6 %
Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab)	556185-4109	80,0 %
Renova AB	556108-3337	85,0 %
Renova Miljö AB	556946-0321	100,0 %
Fastighets AB Rödningen	556051-2096	100,0 %
GÖTEBORG ENERGI AB	556362-6794	100,0 %
Göteborg Energi Nät AB	556379-2729	100,0 %
Göteborg Energi GothNet AB	556406-4748	100,0 %
Netwest Sweden AB	559028-5656	2,4 %
Ale Fjärrvärme AB	556041-0978	91,0 %
Göteborg Energi Gasnät AB	556029-2202	100,0 %
Sörred Energi AB	556618-8651	100,0 %
Göteborg Energi Din El AB	556572-4696	100,0 %
Svenska EnergiAskor AB	556208-0829	8,3 %
Svenskt Gastekniskt Center (SGS) AB	556381-6684	10,0 %
Göteborg Energi Backa AB	556550-2043	100,0 %
Västanvind Vindkraftskooperativ ek förening	769621-9141	28,0 %
FÖRVALTNINGS AB FRAMTIDEN	556012-6012	100,0 %
Bostads AB Poseidon	556120-3398	100,0 %
Ellesbokomplementären AB	556432-9810	33,0 %
KB Ellesbo 2	916844-6442	33,0 %
Familjebostäder i Göteborg AB	556114-3941	100,0 %
Gärdsås Utvecklings AB	556599-9694	49,0 %
Gärdsås Torgbolag KB	969673-5233	56,0 %
Gårdstensbostäder AB	556536-0277	100,0 %
Göteborgs Stads Bostads AB	556046-8562	100,0 %
Fastighetsbolaget Bredfjäll AB	556662-9035	100,0 %
Fastighetsbolaget Bredfjäll KB	969676-6923	100,0 %
Fastighetsbolaget Gropens Gård KB	969676-6881	100,0 %
Fastighetsbolaget Biskopsgården 51:16 KB	969667-0562	100,0 %
Västra Sandarna Fastighetsutveckling i Göteborg AB	556707-2409	46,0 %
Göteborgs Egnahems AB	556095-3829	100,0 %
Bygga Hem i Göteborg AB	556643-7934	100,0 %
Framtiden Byggutveckling AB	556731-5170	100,0 %

Bolag / Organisation	Org. nummer	Ägarandel
Störningsjouren i Göteborg AB	556657-1443	100,0 %
Förvaltnings AB GöteborgsLokaler	556082-4897	100,0 %
HANTVERKS- & INDUSTRIHUS i GBG AB (HIGAB)	556104-8587	100,0 %
Myntholmen AB	559011-5563	100,0 %
Fastighets 718:1 AB	559173-4438	100,0 %
Älvstranden Utveckling AB	556659-7117	100,0 %
Södra Älvstranden Utveckling AB	556658-6805	100,0 %
Älvstranden Gullbergsvass AB	556023-2646	100,0 %
Norra Älvstranden Utveckling AB	556001-3574	100,0 %
Fastighets AB Fribordet	556248-5747	100,0 %
Norra Älvstranden Bostäder AB	556260-3281	100,0 %
GVA Fastigheter KB	916836-2888	100,0 %
GVA Fastigheter AB	556291-8390	100,0 %
Ferux Fastighet i Göteborg AB	556615-0123	100,0 %
Norra Älvstranden Service AB	556558-0619	100,0 %
Menlin Fastighets AB	556602-4922	100,0 %
Fastighets AB Radny	556992-7790	100,0 %
Fastighets AB Vinstra	556992-7808	100,0 %
Fastighets AB Esterel	556992-7832	100,0 %
Fastighets AB Raila	559057-5923	100,0 %
Fastighets AB Navet	556609-4354	100,0 %
Eriksbergs Förvaltnings AB	556079-4306	100,0 %
Lindholmospiren Beta AB	556625-8074	100,0 %
Torphuset Fastighets AB	556690-7571	100,0 %
Fripoint AB	556024-1456	100,0 %
Göteborgs Frihamns AB	556246-9519	100,0 %
S Tingsvassen 739:137 Fastighets AB	556606-2641	100,0 %
Göteborgs Stads Parkerings AB	556119-4878	100,0 %
BUSINESS REGION GÖTEBORG AB	556439-5878	100,0 %
Almi Företagspartner Väst AB	556488-1307	12,3 %
Lindholmen Science Park AB	556568-6366	24,0 %
Johanneberg Science Park AB	556790-3108	38,8 %
Sahlgrenska Science Park AB	556547-7832	22,9 %
Göteborgs Tekniska College AB	556570-6768	49,0 %
GÖTEBORG & CO AB	556428-0369	100,0 %
Svensk Turism AB	556452-7157	2,0 %
Got Event AB	556015-9823	100,0 %
Liseberg AB	556023-6811	99,9 %
Hotell Liseberg Heden AB	556050-2501	100,0 %
Lisebergs Gäst AB	556422-0845	100,0 %

Bolag / Organisation	Org. nummer	Ägarandel
AB Liseberg Skår 40:17	556909-9731	100,0 %
Skår Fastigheter 1 AB	559272-9106	100,0 %
Göteborgs Stadsteater AB	556016-7875	99,9 %
GÖTEBORGS HAMN AB	556008-2553	100,0 %
Göteborgs Stuveri AB	556284-3614	100,0 %
Scandinavian Distripoint AB	556206-1654	100,0 %
Arendal Holding AB	556711-0365	100,0 %
GÖTEBORGS STADS KOLLEKTIVTRAFIK AB	559161-0190	100,0 %
Göteborgs Spårvägar AB	556353-3412	85,0 %
GS Buss AB	556771-4380	100,0 %
GS Trafikantservice AB	556771-2251	100,0 %
ÖVRIGA		
Kommuninvest Ekonomisk förening*	716453-2074	2,1 %
Räddningstjänstförbundet Storgöteborg	222000-0752	69,7 %
Samordningsförbundet Göteborg	222000-3285	25,0 %
Göteborgsregionens Kommunalförbund*	222000-0265	55,6 %
Tolkförmedling Väst	222000-2972	17,2 %

*Ingår ej i Göteborgs Stads sammanställda räkenskaper

Definitioner

Aktualiseringsgrad Den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar.

Anläggningstillgångar Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten, till exempel byggnader. Kan även vara immateriella så som goodwill eller finansiella som till exempel aktier.

Avskrivning enligt plan En anläggningstillgångs totala utgift fördelas ut som kostnader över det antal år som tillgången beräknas nyttjas i verksamheten.

Balanskrav Kommunsektorns balanskrav innebär att kommuner och landsting ska upprätta budgeten för nästa kalenderår så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balansräkning En sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga redovisningsperiodens sista dag.

Derivatinstrument Finansiellt instrument vars värde beror på en annan, underliggande vara. Används för att hantera kurs- och ränterisker. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och swappar.

Driftkostnadsandel Löpande kostnader i procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Egenfinansieringsgrad av investeringar: (Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital + försäljning av materiella anläggningstillgångar)/nettoinvesteringar.

Eget kapital Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör eget kapital och visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Eliminering Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder endast innehåller för organisationen externa poster.

Emission När nya obligationer/certifikat ges ut till försäljning.

Finansiella nettotillgångar (Finansiella anläggningstillgångar, exklusive aktier och andelar + omsättningstillgångar) – (kortfristiga + långfristiga skulder).

Finansnetto Skillnad mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Genomsnittlig nyttjandeperiod Anskaffningsvärde för tillgångar som är föremål för avskrivning/årets avskrivningskostnader.

Investeringar/bruttokostnader Bruttoinvesteringar/verksamhetens kostnader, respektive nettoinvesteringar/verksamhetens kostnader.

Kassaflödesanalys Visar in- och utbetalningar. Summan av in- och utbetalningar utgör periodens totala kassaflöde.

Kassalikviditet (Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank)/kortfristiga skulder.

Kommunala koncernen Kommunen tillsammans med de kommunala koncernföretagen.

Kommunalt koncernföretag En juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier en kommun har ett varaktigt betydande inflytande.

Konsolidering Innebär att finansiella rapporter från ett moderbolag och (minst) ett ägt bolag sammanfogas till en gemensam koncernrapport.

Nettoinvestering Investeringsutgifter minus investeringsinkomster.

Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande poster Utveckling av intäkter jämfört med kostnader, exklusive skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, jämförelsestörande och extraordinära poster.

Nettolåneskuld Kommunens externa låneskuld minus vidareutlåning till bolagen minus den likviditet som kommunen har placerad i marknaden.

Omsättningstillgångar Tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav är omsättningstillgångar, till exempel likvida medel och kortfristiga fordringar.

Resultatets andel av eget (1) respektive totalt kapital (2): 1) Årets resultat i procent av eget kapital. 2) Verksamhetens nettokostnad plus finansiella intäkter i procent av totala tillgångar.

Resultaträkning En sammanställning av resultatkonton i bokföringen, det vill säga verksamhetens intäkter och kostnader som ger saldot för periodens resultat (vinst/förlust eller över-/underskott).

Ränteswap Avtal mellan två parter om en utväxling eller ett byte av räntebetalningar under en given löptid.

Sammanställda räkenskaper Sammanställning av kommunens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar, kassaflödesanalyser och noter.

Skatteintäktsutveckling Utveckling av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Soliditet enligt balansräkningen Eget kapital/summa tillgångar.

Strukturell nettokostnad/resultat Strukturell nettokostnad består av verksamhetens nettokostnader exkl. jämförelsestörande respektive extraordinära poster, reavinster samt utdelningar. Denna ställd mot skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning ger strukturellt resultat.

Total skuld- och avsättningsgrad Avsättningar/summa tillgångar, resp. kortfristiga skulder/summa tillgångar, resp. långfristiga skulder/summa tillgångar.

3

Ekonomisk och finansiell rapportering

Detta avsnitt innehåller driftredovisning, investeringsredovisning och en redovisning av de stiftelser som staden förvaltar. Drift- och investeringsredovisningen ska tillgodose fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Samtidigt ska den tillgodose externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna. Negativa avvikelser mot budget kommenteras liksom stora positiva avvikelser.

Ekonomisk och finansiell rapportering

96 Driftredovisning

Driftredovisningen är utformad så att utfallen kan stämmas av mot kommunfullmäktiges budget för nämnderna.

104 Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen ska tillgodose kommunfullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Samtidigt ska den tillgodose externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna.

111 Stiftelser

Göteborgs Stad förvaltar anknutna stiftelser och gåvor för olika ändamål. Förvaltningen avser enbart avkastningsstiftelser och ansvar för stiftelsernas kapital samt att avkastningen delas ut till de ändamål som den som skänkte pengarna bestämt.

Driftredovisning

Kommunens driftredovisning

Driftredovisningen för kommunen är utformad så att nämndernas utfall kan stämmas av mot fullmäktiges budget. I kolumnen kommunbidrag anges de ramar som kommunfullmäktige tilldelat nämnderna. För några nämnder har kommunfullmäktige under året tagit beslut som förändrat kommunbidrag i förhållande till det ursprungliga budgetbeslutet. I dessa fall är det de uppdaterade ramarna som anges i tabellen. Vid vilka tidpunkter och med vilka belopp nämndernas ramar justerats redovisas i separata tabeller längre ned i detta avsnitt.

I kolumnen budget framgår vilket resultat nämnderna själva budgeterat för året. De allra flesta nämnder budgeterar för ett nollresultat. Stadens regelverk ger dock nämnderna rätt, att utifrån vissa förutsättningar och gränsvärden, bygga upp och nyttja ett eget kapital. Nämnderna har därmed möjlighet att budgetera för både positiva och negativa resultat. I kolumnen budget framgår också vilket resultat fullmäktige budgeterat för de kommuncentrala posterna och för staden som helhet.

Belopp i mnkr	Intäkter	Kostnader	Kommunbidrag	Årets resultat	Budget	Intäkter fg år	Kostnader fg år
STADSDELSNÄMNDER							
Angered	420	-2 038	1 677	59	-2	426	-2 023
Östra Göteborg	380	-1 988	1 615	7	0	402	-1 935
Örgryte-Härlanda	666	-1 927	1 309	48	0	693	-1 946
Centrum	297	-1 379	1 114	31	0	325	-1 374
Majorna-Linné	625	-1 816	1 258	67	0	560	-1 731
Askim-Frölunda-Högsbo	612	-2 286	1 753	79	0	516	-2 142
Västra Göteborg	541	-1 755	1 275	61	0	557	-1 764
Västra Hisingen	437	-1 750	1 336	23	-7	453	-1 744
Lundby	381	-1 416	1 079	45	0	360	-1 377
Norra Hisingen	439	-1 621	1 285	103	0	409	-1 596
Resursnämndsuppgifter	15	-137	121	-1	0	25	-176
NÄMNDER MED SÄRSKILD INRIKTNING							
Byggnadsnämnden	183	-329	147	1	0	193	-329
Fastighetsnämnden	777	-802	34	9	0	653	-702
Förskolenämnden	536	-4 801	4 426	161	0	384	-4 694
Grundskolenämnden	980	-8 928	8 201	254	0	829	-8 642
Idrotts- och föreningsnämnden	129	-651	522	0	0	147	-599
Kommunledning	176	-530	389	36	0	193	-536
Kulturnämnden	129	-714	595	10	-2	139	-638
Lokalnämnden	3 276	-3 089	-146	41	0	3 044	-2 918
Miljö- och klimatnämnden	80	-152	79	7	0	62	-137
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	291	-907	691	75	0	285	-951

Belopp i mnkr	Intäkter	Kostnader	Kommun- bidrag	Årets resultat	Budget	Intäkter fg år	Kostnader fg år
Nämnden för inköp och upphandling	71	-72	0	-1	0	68	-68
Nämnden för Intraservice	1 116	-1 136	20	0	0	1 010	-1 029
Nämnden för konsument- och medborgarservice	75	-130	62	7	2	68	-127
Park- och naturnämnden	472	-762	291	2	0	438	-735
Sociala resursnämnden	613	-1 286	690	17	0	600	-1 296
Trafiknämnden	1 194	-2 068	858	-16	-22	2 425	-3 335
Utbildningsnämnden	1 005	-3 115	2 114	4	0	995	-3 004
Valnämnden	0	-2	2	0	0	12	-23
NÄMNDER MED TAXE-FINANSIERAD VERKSAMHET							
Kretslopp och vattennämnden	1 569	-1 570	0	0	-51	1 635	-1 632
Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter							
Arkivnämnden	39	-56	21	5	0	39	-57
Fastighetsnämnden: Transfereringar	0	-60	68	8	0	0	-62
Social resursnämnd: Studieförbunden	0	-31	31	1	0	0	-31
Revisorskollegiet	5	-36	35	4	0	5	-38
Överförmyndarnämnden: Arvoden	1	-24	25	3	0	2	-26
Summa nämnder	17 531	-49 362	32 977	1 147	-82	17 952	-49 389
Kommuncentrala poster	35 370	-2 125	-32 977	267	-290	33 813	-2 198
Strukturellt resultat	52 901	-51 487	0	1 415	-372	51 765	-51 587
Utdelning	20	-	-	20	540	540	-
Reavinster fastighetsförsäljningar	540	-	-	540	500	785	-
Övriga poster av engångskaraktär	96	337	-	432	0	-	-
Summa totalt kommunen	53 557	-51 150	-	2 408	668	53 091	-51 587

Från och med 2020 hanterar trafikkontoret inte längre vidarefaktureringen mellan Göteborgs spårvägar och Västtrafik avseende trafikering och leasing av spårvagnar, utan fakturering sker nu direkt mellan Göteborgs spårvägar och Västtrafik. Förändringen minskar omsättningen (intäkter och kostnader) med cirka 805 mnkr jämfört med 2019.

Stadens nämnder redovisar ett resultat för 2020 på 1,1 mdkr vilket är 1,2 mdkr högre än det budgeterade resultatet för året. Det är ett historiskt högt resultat som till stor del beror på de mycket speciella omständigheter som varit under året. De viktigaste orsakerna till det höga resultatet är:

- » Kommunfullmäktiges beslut om utökat kommunbidrag till nämnderna
- » Statsbidrag med anledning av pandemin
- » Att verksamhet inte kunnat utföras eller utförts i en lägre omfattning på grund av pandemin

För stadsdelsnämnderna och social resursnämnd uppgår resultatet för året till 540 mnkr vilket är nära 550 mnkr högre än det budgeterade resultatet, -8,4 mnkr. Nämnderna erhöll, enligt beslut i kommunfullmäktige i juni, ett utökat kommunbidrag med 300 mnkr för att minska effekterna av pandemin. Samtidigt har nämnderna tilldelats statsbidrag för merkostnader inom äldreomsorgen och funktionshinderverksamheten. Nämnderna har även fått statsbidrag för sjuklönekostnader, vilket översteg den ökade kostnaden jämfört med ett normalår.

Utbildningsnämnderna redovisar ett resultat på sammanlagt 494 mnkr, att jämföra med ett budgeterat nollresultat. Även dessa nämnder erhöll ett utökat kommunbidrag som för deras del uppgick till 120 mnkr. Utbildningsnämnderna har haft ett lägre behov av vikarier på grund av att även barn och elever varit frånvarande i högre utsträckning på grund av pandemin. Samtidigt har nämnderna fått statsbidrag för sjuklönekostnaderna för personalen.

Nämnder som idrott- och föreningsnämnden och kulturnämnden, som delvis finansieras av intäkter från entréavgifter från besökare och intäkter från evenemang, har fått ställa in verksamhet. Konsekvensen har blivit vikande intäkter men samtidigt också lägre kostnader. För att ge stöd till föreningar och aktörer som på olika sätt drabbats av pandemin har extra stöd till kulturlivet och föreningar utbetalats.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, kommunledningen, lokalnämnden samt kretslopp och vattennämnden redovisar större överskott i förhållande till budget som har andra orsaker än ovanstående kring pandemin.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning redovisar ett resultat på 75 mnkr.

De viktigaste orsakerna till att resultatet översteg det budgeterade nollresultatet är tillkommande statsbidrag på 23 mnkr och nytt avtal för vuxenutbildningen som medfört en nettokostnadsminskning med 27 mnkr.

Kommunledningens överskott uppgår till 36 mnkr för helåret. De främsta orsakerna till överskottet är att medel för uppdraget ”fler trygghetsfrämjande kameror i samverkan med polisen” inte har nyttjats samt att införandet av en strategisk planeringsfunktion under stadsledningskontoret har skjutits fram. Även den politiska verksamheten uppvisar en positiv avvikelse gentemot budget eftersom personalkostnaderna samt kostnaderna för kommunfullmäktiges representationsverksamhet blev lägre än budgeterat.

Lokalnämndens överskott, utöver effekter på grund av pandemin, om 41 mnkr förklaras främst genom högre försäkringsersättningar än planerat, lägre personal- och skadekostnader samt lägre kostnader för uppvärmning på grund av mild vår och vinter.

Kretslopp och vattennämndens utfall för året är -24 mnkr, vilket innebär att taxeintäkterna inte täckt årets kostnader för de taxefinansierade avfalls- samt vatten och avloppsverksamheterna (VA). Verksamheterna hade inför året budgeterat med -51 mnkr, i syfte att minska tidigare års ackumulerade överskott. Utfallet jämfört med budget är positivt med 27 mnkr.

Avfallsverksamhetens utfall avviker med 12 mnkr jämfört med budget och förklaras primärt av en obudgeterad återbetalning från Renova. För VA-verksamheten är avvikelsen 16 mnkr och förklaras i huvudsak av ökad försäljning av vatten till grannkommuner samt högre bidragsintäkter för bland annat dagvatten och skyfall. Redovisningen av över- och underskott vid räkenskapsårets slut är förändrad för att följa god redovisningssed inom taxefinansierad verksamhet. Uppkomna överskott i ett taxekollektiv redovisas numera i balansräkningen som en skuld till abonnenterna istället för ett positivt resultat. När intäkterna överstiger kostnaderna ska överskottet regleras gentemot abonnenterna inom skälig tid genom att taxeintäkterna tillfälligt budgeteras lägre än kostnaderna för respektive taxekollektiv. Därför är det redovisade resultatet från och med nu alltid noll för dessa verksamheter.

Idrotts- och föreningsnämnden, nämnden för inköp och upphandling samt valnämnden

uppvisar negativa utfall jämfört med vad som budgeterats. Nämnden för inköp och upphandling uppvisar ett underskott om 1 mnkr, för övriga två nämnder är de negativa avvikelserna marginella.

Kommuncentralt

För de kommuncentrala posterna redovisas ett överskott på 267 mnkr. Resultatet avviker positivt mot budget med cirka 550 mnkr. Avvikelsen förklaras till största delen av att de generella statsbidragen under året har utökats med nästan 1100 mnkr. Skatteintäkterna blev visserligen lägre än budgeterat, men sammantaget översteg intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning budget med cirka 630 mnkr. Det uppstod även positiva avvikelser för pensionskostnaderna som blev 200 mnkr lägre än budget och för koncernbanken som redovisar ett överskott mot budget på 120 mnkr. De utökningar av kommunbidraget som kommunfullmäktige beslutat om under året får effekt på de kommuncentrala kostnaderna och försämrar det kommuncentrala resultatet.

Utöver ovanstående påverkas kommunens resultat också av ett antal övriga kommuncentrala poster som redovisas utanför det så kallade strukturella resultatet. Reavinster från fastighetsförsäljningar uppgår till 540 mnkr. Det budgeterade utdelningskravet på 540 mnkr från Göteborgs Stadshus AB utgick enligt beslut i kommunfullmäktige den 10 december, dock redovisas utdelning på 20 mnkr från Renova AB som avser en återbetalning av ett tidigare lämnat villkorat aktieägartillskott.

Utöver reavinster och utdelning redovisas ytterligare tre poster utanför det strukturella resultatet. En engångsjustering av pensionsavsättningen har gjorts som bidrar till att stärka resultatet med 283 mnkr. En positiv engångseffekt om 54 mnkr uppstår med anledning av justering av stadens avsättning för medfinansiering av överdäckning Götaleden. Därutöver uppstår positiva resultateffekter av förändringar som gjorts inom det kommunala regelverket för intäktsredovisning. Resultateffekten uppgår 2020 till 96 mnkr. Sammantaget uppgår dessa övriga poster till 432 mnkr.

Kommunfullmäktiges (KF) och kommunstyrelsens (KS) beslut om kommunbidrag (KB) till stadsdelsnämnder

Nämnd, belopp i mnkr	KF budget 2020	KS 5 feb	KF 20 feb	Ö-H 23 mar	KF 16 jun	Ö-H 15 jun	Ö-H 19 okt	Ö-H 14 dec	Summa KB 2020
Angered	1612,8	-	-	11,3	35,0	16,5	1,5	0,3	1677,4
Östra Göteborg	1560,9	-	-	16,8	33,5	-2,3	2,0	3,6	1614,5
Örgryte-Härlanda	1257,4	-	-	18,6	27,0	1,6	1,2	3,6	1309,4
Centrum	1087,4	-	-	0,7	23,5	-	2,1	-	1113,7
Majorna-Linné	1220,6	-	-	0,8	26,5	1,3	7,4	1,0	1257,6
Askim-Frölunda-Högsbo	1686,8	-	-	3,4	36,0	4,6	15,0	6,7	1752,5
Västra Göteborg	1223,7	-	-	11,8	26,5	8,7	-	4,7	1275,4
Västra Hisingen	1303,6	-	-	3,8	28,0	-	-	0,6	1336,0
Lundby	1049,2	-	-	5,3	22,5	-	0,8	1,3	1079,1
Norra Hisingen	1252,1	-	-	-0,4	27,0	-	-	6,2	1284,9
Resursnämndsuppgifter	145,9	1,7	-26,5	-	-	-	-	-	121,1
Summa	13 400,4	1,7	-26,5	72,1	285,5	30,4	30,0	28,0	13 821,6

Ö-H=SDN Örgryte-Härlanda (resursnämnd för fördelning av expansionsanslag LSS).

Kommunfullmäktiges (KF) och kommunstyrelsens (KS) beslut om kommunbidrag (KB) till nämnder med särskild inriktning

Nämnd, belopp i mnkr	KF budget 2020	KF 20 feb	KS 11 mar	KF 19 mar	KF 14 maj	KF 16 jun	KS 30 sept	KF 12 nov	Summa KB 2020
Kommunledningen	390,9	-	-	-0,5	-1,0	-	-	-	389,4
Nämnden för Konsument och medborgarservice	60,4	-	-	-	-	-	-	2,0	62,4
Nämnden för Intraservice	19,9	-	-	-	-	-	-	-	19,9
Sociala resursnämnd	675,6	-	-	-	-	14,5	-	-	690,1
Valnämnden	1,6	-	-	-	-	-	-	-	1,6
Fastighetsnämnden	33,6	-	-	-	-	-	-	-	33,6
Lokalnämnden	-146,1	-	-	-	-	-	-	-	-146,1
Byggnadsnämnden	147,3	-	-	-	-	-	-	-	147,3
Park- och naturnämnden	279,4	5,0	-	-	-	3,0	3,5	-	290,9
Idrotts- och föreningsnämnden	461,9	3,1	6,0	0,7	-	10,0	-	40,0	521,7
Trafiknämnden	842,9	-	-	-	-	-	-	15,0	857,9
Förskolenämnden	4405,9	-	-	-	-	20,0	-	-	4425,9
Grundskolenämnden	8130,2	-	-	0,5	-	70,0	-	-	8200,7
Utbildningsnämnden	2084,0	-	-	-	-	30,0	-	-	2114,0
Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning	691,0	-	-	-	-	-	-	-	691,0
Kulturnämnden	545,8	23,4	-	-	1,0	-	-	25,0	595,2
Miljö- och klimatnämnden	79,2	-	-	-	-	-	-	-	79,2
Summa	18 703,5	31,5	6,0	0,7	0,0	147,5	3,5	82,0	18 974,7

Kommunalförbundens driftredovisning

Belopp i mnkr	Intäkter	Kostnader	Netto-kostnader	Kommun-bidrag	Årets resultat	Utgående eget kapital
Räddningstjänstförbundet Storgöteborg	680	-676	4	-	4	95
Förvärvsbolag Göteborgs kommunalförbund	266	-259	7	-	7	53
Elimineringar	-266	260	-6	-	-6	-70
Totalt kommunalförbund	680	-675	5	-	5	78

Respektive rad representerar totalt utfall och på rad Elimineringar avgår andel som inte ägs av staden.

Göteborgs Stad är största ägare i Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG) med en ägarandel om 70 procent. RSG:s resultat för 2020 uppgår till 4,4 mnkr. I likhet med övriga kommunens verksamheter har pandemin och rådande förhållanden i omvärlden påverkat RSG. Med anledning av pandemin föll intäkterna rejält under våren då verksamhet baserad på fysiska möten såsom brandskyddskontroller och utbildning begränsades. Nya arbetssätt och anpassningar möjliggjorde att vissa aktiviteter ändå kunde genomföras, varför intäkterna under resten av

året kunde stabiliseras. Kostnaderna under 2020 har inom vissa områden ökat som en följd av pandemin, men på det stora hela har kostnaderna sjunkit beroende på både inställda, uppskjutna och förändrade aktiviteter samt även rekryteringar som under en period sköts upp. Utvecklingen om gränslös räddningstjänst för ökad robusthet vid omfattande insatser fortsatte under året, i syfte att inkludera räddningstjänsterna i kommunerna Strömstad, Tanum, Sotenäs och Herrljunga senast 1 januari 2022.

Bolag – ekonomiskt utfall

På samma sätt som för kommunen görs här en ekonomisk uppföljning av utfallet för bolagsklustren samt för de bolag som inte ingår i kluster. Till skillnad mot nämnderna beslutas inte bolagens budgetar av kommunfullmäktige, varför uppföljningen här

sker av bolagens egna beslutade budgetar. Utöver detta lämnas också information om balansomslutning, soliditet och eget kapital för att ge en bild om bolagens ekonomiska ställning.

Belopp i mnkr	Rörelse-intäkter	Resultat efter fin. poster	Budget	Resultat 2019	Balans-omslutning	Soliditet
Energi	5 636	575	651	697	12 709	53,2 %
Bostäder	6 673	714	745	717	37 746	30,5 %
Lokaler	1 626	196	189	86	11 429	21,3 %
Näringsliv	172	-45	-45	-50	147	44,8 %
Kollektivtrafik	1 263	31	14	32	766	66,2 %
Hamn	808	243	221	189	3 546	54,7 %
Turism, Kultur & Evenemang	451	-661	-202	-61	2 803	33,7 %
Försäkrings AB Göta Lejon	155	5	9	-25	396	42,3 %
Göteborgs Stads Leasing AB	806	32	14	28	2 652	36,6 %
Göteborgs Stads Upphandling AB	0	0	0	-1	16	100 %
Gryaab AB	262	12	0	-3	968	6,3 %
Renova AB	1 187	19	60	106	1 718	30,7 %
Grefab AB	52	1	0	0	87	15,8 %
Moderbolaget (Stadshus AB)	30	-355	-387	-332	20 532	69,7 %
Boplat	38	8	0	0	49	36,1 %
Elimineringar	-1 032	150	340	249	-21 300	
Summa	18 127	924	1 609	1 632	74 264	28,4 %

Tabellen visar belopp motsvarande stadens ägda andel av respektive bolag (till skillnad från Stadshuskoncernens årsredovisning som beräknas enligt K3-regelverket).

Bolagens årsresultat efter finansiella poster uppgår till totalt 924 mnkr, vilket är 685 mnkr lägre än budget och kan jämföras med 1 672 mnkr som var 2019 års resultat. Den negativa avvikelsen mot budget beror främst på effekter av covid-19 där bolagsklustret Turism, Kultur och Evenemang påverkats i störst utsträckning. Beslut om begränsning av allmänna sammankomster och offentliga tillställningar gjorde att Liseberg inte kunde öppna nöjesparken. Lisebergs intäkter minskade med drygt 1,2 mnkr och resultatet blev drygt 600 mnkr lägre jämfört med förra året. I syfte att dämpa underskottet gjordes insatser för att reducera drifts- och personalkostnader. Statlig ersättning för korttidspermittering och omställningsstöd har till viss del kompenserat för de negativa effekterna. För klustret Energi har det milda vädret i början av året medfört minskat behov av såväl energi

som effekt, vilket påverkade resultatet i negativ riktning jämfört med budget. Låga priser på el och elcertifikat samtidigt som behovet varit lägre gör att bruttoresultatet från energileveranser blev lägre än under ett normalår.

Intäkterna för klustret Hamn utföll högre än vad som budgeterats och förklaras främst av att ett nytt avtal för intäktsfördelningen av arrenden inom affärsområde Energi slöts under 2020. Under året har även fyra förstudier skrivits ned, exempelvis en del av förstudien och prospekteringen kring Kustkajen. Totalt visar Hamnen ett bättre resultat än budget.

Inom klustret Bostäder ökade intäkterna från nyproduktion samt genom förvärvet av Göteborgs Lokaler, som gjordes från klustret Lokaler. Omklassificering från investeringsutgift till underhållskostnad i befintligt bestånd bidrog till högre underhållskostnader. Avskrivningarna

blev högre än budgeterat och sammantaget blev resultatet för året lägre än vad som budgeterats, även om lägre värmekostnader balanserade upp underskottet.

Renovas resultat präglas av effekterna, både direkt och indirekt, av den pågående pandemin. Den minskade aktiviteten i samhället under året ledde till mindre avfallsmängder, vilket återspeglar sig i lägre transport- och behandlingsintäkter för avfall. Resultatet påverkades även av lägre värmeintäkter på grund av den milda vintern samt låga marknadspriser på energi. Renova hade också budgeterat med ett nytt värmeavtal under 2020 som ska ge högre priser. Avtalet träder dock ikraft först 2021.

I Stadshus AB koncernens resultat ingår realisationsvinster på 49 mnkr, nedskrivningar på 126 mnkr samt realisationsförluster på 210 mnkr. I realisationsförlusterna har Älvstrandens försäljningar vid Masthuggskajen genererat negativt resultat för året med 137 mnkr inom klustret Lokaler. Detta är enligt plan där överskott beräknas utfalla i slutet av en femårig försäljningsperiod.

Stadshus AB koncernens balansomslutning har, jämfört med 2019, ökat från 71,5 mdkr till 74,3 mdkr. Soliditeten har minskat med knappt en halv procentenhet till 28,3 procent. Orsaken är ökad investeringsvolym, där både högre belåning och utdelning de senaste åren påverkar kapitalstrukturen och soliditeten. Vid utgången av år 2020 uppgår koncernens totala lånevolym till 44,4 mdkr att jämföra med föregående års lånevolym på 40,1 mdkr. Resultatets andel av eget kapital uppgår till 3,5 procent, jämfört med föregående års 6,2 procent. En sänkning på grund av det lägre resultatet 2020 jämfört med 2019.

Stadshuskoncernens skattebelastning ska i första hand ske i Stadshus AB. Slutligt skattemässigt resultat före avsättning till periodiseringsfond för Göteborgs Stadshus AB är 1 042 mnkr och efter avsättning till periodiseringsfond 781 mnkr vilket innebär en skattekostnad på 167 mnkr. Föregående år ett skattemässigt resultat före avsättning till periodiseringsfond 1 303 mnkr, efter avsättning till periodiseringsfond 977 mnkr och skattekostnad på 211 mnkr. Skattekostnaden ligger utanför resultat efter finansiella poster.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen ska tillgodose kommunfullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Samtidigt ska den tillgodose externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna.

Kommunens investeringsredovisning

Kommunfullmäktige fastställde i budget 2020 investeringsramar per nämnd och år. För kretslopp och vattennämnden fastställde kommunfullmäktige en ram för vatten och avlopp och en ram för avfall. Kommunfullmäktiges budgetbeslut avser net-

toramar per nämnd. Den i tabellen angivna fördelningen av utgifts- och inkomstramar på olika investeringsområden avser nämndernas egna beslutade budgetar.

Belopp i (mnkr)		Utfall 2020			Budget 2020		
Projekt	Utgifter	Inkomster	Netto	Utgifter	Inkomster	Netto	
Fastighetsnämnden	-153	-	-153	-286	1	-286	
Förvärv och rivningar	-74	-	-74	-187	-	-187	
Investeringar inom utveckling av mark och byggnader	-79	-	-79	-97	-	-97	
Västsvenska paketet	0	-	0	-2	1	-1	
Idrotts- och föreningsnämnden	-151	1	-150	-471	-	-471	
Sporthallar	-8	-	-8	-111	-	-111	
Isanläggningar	-6	-	-6	-85	-	-85	
Sim- och badanläggningar	-17	-	-17	-11	-	-11	
Bollplaner	-30	-	-30	-21	-	-21	
Idrottsområden	-24	-	-24	-50	-	-50	
Övriga investeringar	-7	-	-7	-147	-	-147	
Reinvesteringar	-60	-	-60	-46	-	-46	
Kretslopp och vattennämnden	-543	94	-450	-748	-	-748	
Investeringar Vatten och avlopp	-515	94	-421	-708	-	-708	
Varav reinvesteringar	-138	-	-138	-201	-	-201	
Varav ny-, till-, ombyggnad	-377	94	-283	-508	-	-508	
Investeringar Avfall	-28	-	-28	-40	-	-40	
Varav reinvesteringar	0	-	0	-1	-	-1	
Varav ny-, till-, ombyggnad	-28	-	-28	-39	-	-39	
Lokalnämnden	-2 261	3	-2 258	-3 904	-	-3 904	
Förskola	-562	-	-562	-955	-	-955	
Varav reinvestering	-64	-	-64	-135	-	-135	
Varav ny-, till-, ombyggnad	-498	-	-498	-820	-	-820	

Belopp i (mnkr)		Utfall 2020			Budget 2020		
Projekt		Utgifter	Inkomster	Netto	Utgifter	Inkomster	Netto
Grundskola		-1 298	-	-1 298	-2 052	-	-2 052
Varav reinvestering		-314	-	-314	-455	-	-455
Varav ny-, till-, ombyggnad		-984	-	-984	-1 596	-	-1 596
Gymnasium		-118	-	-118	-221	-	-221
Varav reinvestering		-72	-	-72	-155	-	-155
Varav ny-, till-, ombyggnad		-46	-	-46	-67	-	-67
Äldreboende		-93	-	-93	-206	-	-206
Varav reinvestering		-45	-	-45	-95	-	-95
Varav ny-, till-, ombyggnad		-48	-	-48	-111	-	-111
Boende särskild service		-78	-	-78	-177	-	-177
Varav reinvestering		-12	-	-12	-25	-	-25
Varav ny-, till-, ombyggnad		-66	-	-66	-152	-	-152
Övrigt		-112	3	-109	-292	-	-292
Varav reinvestering		-57	-	-57	-120	-	-120
Varav ny-, till-, ombyggnad		-55	3	-52	-172	-	-172
Park- och naturnämnden		-93	1	-91	-105	-	-105
Park och naturområden		-73	1	-72	-78	-	-78
Upprustning av lekplatser		-10	1	-10	-19	-	-19
Trädplanteringar		-8	0	-8	-8	-	-8
Trafiknämnden		-1 926	769	-1 157	-2 424	1 174	-1 249
Hållbar mobilitet och goda stadsmiljöer		-193	26	-167	-423	15	-408
Reinvestering/upprustning		-366	-1	-367	-429	0	-429
Namngivna projekt Trafiknämnden		-20	1	-19	-235	11	-224
Namngivna projekt Koll2035		-	-	-	-	-	-
Namngivna projekt Sverigeförhandlingen		-36	35	-1	-61	46	-15
Namngivna projekt KomFram Göteborg		-8	3	-5	-10	-	-10
Namngivna projekt Västsvenska paketet		-1 303	706	-597	-1 407	768	-639
Övriga poster		-1	1	0	141	335	476
Investeringar nämnder		-5 127	868	-4 259	-7 938	1 175	6 762
Kommuncentralt							
Leasing		-609	-	-609			
Investeringar kommunen		-5 736	868	-4 868	-7 938	1 176	-6 762
Exploatering							
Exploatering		-1 032	958	-74	-2 264	2 252	-12
varav kvartersmarksutveckling		-346			-1 189		
varav exploatörsfinansierad allmän plats		-631			-818		
varav skattefinansierad allmän plats		-55			-257		
VA-utbyggnad (explo)		-144	-*	-144	-115	58	-57
Exploatering kommunen		-1 176	958	-217	-2 379	2 310	-69
Totalt ink. exploatering		-6 911	1 826	-5 085	-10 317	3 486	-6 831

*Det verkliga utfallet avseende anslutningsavgifter kopplat till exploateringsverksamheten uppgår till 53 mnkr, men har bokförts som investeringsinkomster under 2020 och redovisas därför i denna sammanställning som del av investeringsinkomsterna under kretslopp och vattennämnden i tabellen ovan.

Nämndernas investeringsutgifter uppgick för 2020 till 5,1 mdkr. Statliga investeringsbidrag och övriga investeringsinkomster uppgick under året till knappt 0,9 mdkr vilket ger ett investeringsnetto på cirka 4,3 mdkr.

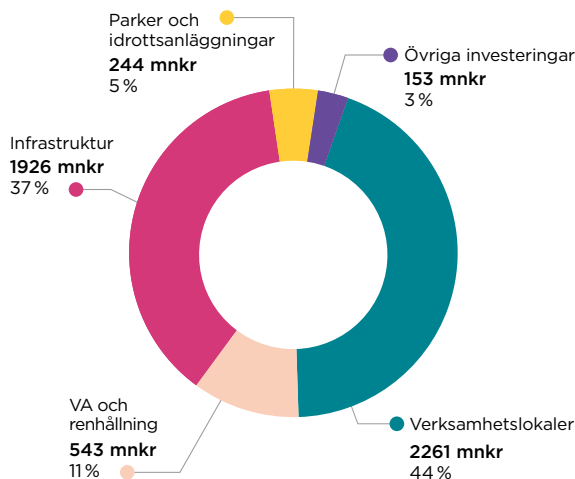
Nämndernas budgeterade nettoutrymme för 2020 uppgick till 6,8 mdkr och den budgeterade investeringstakten har därmed inte genomförts som planerat. Det liknar tidigare års mönster där verksamheten inte når budgeterade nivåer, nivåer som i delar utgår från en hög förväntan på framdrift i projekt för projekt. Översiktligt förklaras avvikelserna främst av förskjutningar i planering och genomförande där en allt större andel av volymerna avser mer omfattande och komplexa projekt, med ökad påverkan på de samlade investeringsvolymerna. Förskjutningarna orsakas av allt från det interna arbetet och den interna resurssättningen till marknadens förutsättningar att genomföra projekten eller hur myndighets- och prövningsprocesser löper på.

Framför allt är det lokalnämnden som inte nyttjat nämndens tilldelade investeringsram. Lokalnämnden redovisar för året ett investeringsutfall på 2,3 mdkr, att jämföra med en investeringsram på 3,9 mdkr. Nämnden redogör i sin årsrapport för flera orsaker till avvikelserna mot budgeterade volymer. Bland annat konstateras att befolkningsutvecklingen och därmed behovsbilden har minskat i förhållande till den bedömning som låg till grund för den investeringsram som nämnden tilldelades för 2020. Detta har genererat både framflyttning av projekt och minskat antal inkomna uppdrag. Därutöver har pandemin orsakat störningar i framdriften av vissa projekt och en del förseningar har inträffat till följd av överklagade bygglov och överprövade upphandlingar.

Trafiknämnden redovisar en kraftigt ökad investeringsnivå i förhållande till tidigare år. Den ökade volymen är främst föranledd av byggnationen av Hisingsbron. Projektets utfall uppgår till drygt 60 procent av förvaltningens totala investeringsutgifter på 1,9 mdkr 2020. Även om nämndens investeringsutgifter har ökat i jämförelse med tidigare år når inte heller trafiknämnden fullt ut upp till budgeterad nivå. Trafiknämndens investeringsbudget innehåller flera stora projekt där komplexiteten och behovet av samordning är stor vilket medfört förseningar. Projekt Hisingsbron och övriga utvalda investerings- och exploateringsprojekt redovisas separat nedan i detta avsnitt.

Även övriga nämnder redovisar ett utfall som är mycket eller något lägre än tilldelad investeringsram.

Investeringsutgifter

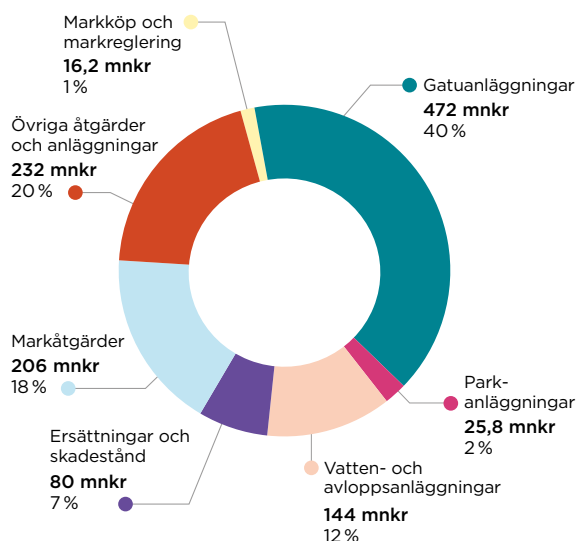

Diagrammet visar hur investeringsutfallet fördelas mellan olika investeringsområden. Trots att lokalnämnden inte alls nådde upp till budgeterad investeringsvolym så gjordes hälften av årets investeringar i verksamhetslokaler. Allra störst var investeringarna inom grundskola. Andra stora investeringsområden utgörs av investeringar i infrastruktur.

Kommunens exploateringsutgifter uppgick till 1,2 mdkr, medan inkomsterna (inkluderat exploateringskopplade anslutningsavgifter) uppgick till 1 mdkr, vilket ger ett samlat exploateringsnetto för året motsvarande 0,2 mdkr.

Det samlade budgetutrymmet för exploateringsutgifterna uppgick till 2,4 mdkr, vilket innebär att endast 50 procent av det planerade utrymmet har nyttjats. Förklaringen anges främst vara förseningar i genomförandet eller planeringen inom stora och komplexa stadsutvecklingsprojekt, så som exempelvis Masthuggskajen, Frihamnen och Överdäckningen av Götaleden inom Centralenområdets utveckling.

Exploateringsutgifter

Likt tidigare år utgör en stor del av exploateringsutgifterna markrelaterade åtgärder för att förvärva, reglera och iordningställa försäljningsbar mark samt utbyggnad av diverse gatuanläggningar.

Merparten av de övriga åtgärderna som visas i diagrammet utgörs av utgifter för överdäckningen av Götaleden, inför den kommande exploatering.

Förseningar i större stadsutvecklingsprojekt och alltför optimistiska bedömningar för när i tid markförsäljningar förväntas ske medförde att även exploateringsinkomsterna för året blev betydligt lägre än de 2,3 mdkr som budgeterats för året. Årets exploateringsnetto på totalt -0,2 mdkr var lägre än det budgeterade nettot, men medför dock fortsatt att staden når den långsiktiga inriktningen om en positiv egenfinansieringsgrad över en rullande 10-årsperiod.

Trädgårdsföreningen har i år haft många fler besökare än vanligt vilket bland annat märkts i form av fler bänkar och bord och ökade kostnader för renhållning.

FOTO: LO BIRGERSSON

Bolagens investeringsredovisning

Stadshuskoncernens investeringar under 2020 uppgår till 7,3 mdkr, en minskning med 1,4 mdkr i förhållande till budget, men något högre utfall i jämförelse med 2019. Avvikelsen mot budget finns framförallt inom kluster Bostäder och Lokaler.

Inom Göteborg Energi gjordes investeringar framförallt i fjärrvärme, elnät och fjärrkyla.

Göteborgs Hamn AB redovisar investeringar i blivande terminaltor. Under året har Svea-terminalen, för lagring och omlastning av trävaror till container, tagits i drift.

Klustret Lokaler, har under året färdigställt samlokaliseringen för kretslopp och vatten-nämnden i Alelyckan samt påbörjat investering i Kulturhuset i Bergsjön, Sjöfartsmuseet och den tredje scenen på Stadsteatern. Under året har även beslut tagits om investering i nytt magasin för flera av stadens museer. Parkeringsbolaget har förvärvat en fastighet för utveckling av Masthuggs-

kajen Väst och Älvstranden har fortsatt investera i flertalet pågående stadsutvecklingsprojekt.

Klustret Bostäder, redovisar lägre investeringar i både nyproduktion och befintligt bestånd som en följd av tidsförskjutningar. Under året har koncernen färdigställt 866 bostäder för inflyttning, föregående år 978 stycken bostäder.

Klustret Turism, kultur och evenemangs investeringar består till största delen av Lisebergs Jubileumsprojekt med hotell och vattenpark.

Göteborgs Stads Leasing AB har investerat 0,7 mdkr under året. Det är framförallt inom den finansiella leasingverksamheten, där antalet avtal ökat kraftigt, som ökningen i förhållande till budget skett. Bolaget svarar bland annat för Göteborgs Stads behov av samordning av leasing av lös egendom.

Renovakoncernen har under året påbörjat byggnation av ny verkstad samt lakvattenrening vid Tagene.

Belopp i mnkr	Utfall investeringar	Budget investeringar
Energi	1 101	1 300
Bostäder	3 804	4 423
Lokaler	614	916
Näringsliv	0	0
Kollektivtrafik	14	45
Hamn	393	551
Turism, Kultur & Evenemang	512	518
Försäkrings AB Göta Lejon	0	0
Göteborgs Stads Leasing AB	700	554
Göteborgs Stads Upphandling AB	0	0
Gryaab AB	16	33
Renova AB	181	381
Grefab AB	2	8
Moderbolaget (Stadshus AB)	0	0
Boplats	0	0
Elimineringar	0	0
Summa	7 337	8 729

Tabellen visar belopp motsvarande stadens ägda andel av respektive bolag (till skillnad från Stadshuskoncernens årsredovisning som beräknas enligt K3-regelverket).under kretslopp och vattennämnden i tabellen ovan.

Utvalda investerings- och exploateringsprojekt

Nedan redovisas ett antal utvalda investerings- och exploateringsprojekt från nämndernas och bolagens projektportföljer. Urvalet baseras i första hand på projekt och satsningar som har projektbeslut på kommunfullmäktigenivå och som har gått in i en genomförandefas. Därutöver redovisas ytterligare ett antal projekt som

nämnderna av andra strategiska skäl, som exempelvis storleken, ser behov av att lyfta till kommunfullmäktigenivå. Projektlistan utökas i takt med att enskilda beslut hanteras på kommunfullmäktigenivå. Inom parentes anges prisnivå som ligger till grund för projektens investeringsbeslut.

Utvalda investerings- och exploateringsprojekt

Belopp i mnkr Projekt	KF-beslut	Ack. utfall		Total projekt prognos		Projektbudget		Slutår
I=Inkomster U=Utgifter		I	U	I	U	I	U	
Investeringar nämnder								
Lindholmens Tekniska gymnasium (löpande)	nej	-	-334	-	-331	-	-354	2020
Hisingsbron (2009)	ja	1306	-2 327	1566	-3 650	1566	-3 500	2021
Skeppsbron Etapp 2 (2017)	ja	17	-34	150	-1 405	-	-1 405	2027
Kvilleleden och gator i Backaplan (2016)	ja	52	-89	318	-768	318	-768	2027
E45, nedsänkning Götaleden (2013)	ja	422	-759	490	-849	490	-849	2021
Knutpunkt Korsvägen (2017)	ja	27	-27	746	-860	746	-860	2027
Stadsutveckling station Haga (2017)	ja	1	-21	1	-660	0	-660	2026
Engelbrektslänken (2019)	ja	4	-9	138	-260	138	-260	2024
Ny barriär (Ultrafilter) Alelyckans vattenverk (2017)	ja	-	-52	-	-820	-	-900	2026
Björlanda Pumpkedja (2020)	ja	-	-28	-	-350	-	-350	2024
Renovering av avloppspumpstation Kodammarna (löpande)	nej	-	-301	-	-496	-	-540	2023
Investeringar bolag								
Kulturhuset bergsjön (löpande)	ja	-	-59	-	-145	-	-145	2022
Sjöfartsmuseet, om och tillbyggnad (löpande)	ja	-	-84	-	-136	-	-136	2022
Stadsteatern, 3:e scen (löpande)	ja	-	-52	-	-90	-	-90	2021
Magasin för Kulturnämnden (löpande)	ja	-	-2	-	-540	-	-540	2023
Kajgarage Skeppsbron (löpande)	ja	-	-105	-	-828	-	-828	2027
Parkeringsanläggning Liseberg (Löpande)	ja	-	-	-	-429	-	-429	2023
Liseberg: Jubileumsprojektet Hotellet	ja	-	-277	-	-1179	-	-1179	2023
Liseberg: Jubileumsprojektet Vattenparken	ja	-	-87	-	-1070	-	-1070	2024

Belopp i mnkr Projekt	KF-beslut	Ack. utfall		Total projekt prognos		Projektbudget		Slutår
I=Inkomster U=Utgifter		I	U	I	U	I	U	
Exploateringar								
Gamlestaden Etapp 1 (löpande)	nej	123	-601	203	-658	203	-658	2024
Selma Stad (löpande)	nej	198	-212	201	-240	198	-249	2024
Ringön Spårvagnsdepå, mark (löpande)	nej	17	-235	187	-333	187	-323	2024
Järnvågsgatan/Masthuggskajen (2017)	ja	1 071	-139	1 860	-2 020	1 860	-2 020	2029
Jubileumsparken etapp 1, del av utvecklingen av Frihamnen (2018)	ja	0	-74	0	-201	206	-347	2023

Nybyggnationen av Lindholmens Tekniska Gymnasium färdigställdes och invigdes i augusti 2020. Projektets slutkostnad understeg budget och förklaras av projektmedlemmarnas nära samarbete och prioriteringar i verksamhetens faktiska behov i kombination med kvalitativt inköpsarbetet och riskhantering.

Prognosen för Hisingsbron höjdes under våren 2020 från 3,5 mdkr till 3,65 mdkr. Anledningen är en gjord riskbedömning för eventuellt tillkommande kostnader för exempelvis entreprenadkrav kopplade till ståltillverkning, förlängd byggtid och samordning Västlänken. Om projektet fortsatt kan drivas enligt tidsplan är det fortfarande möjligt att hålla sig inom befintlig budget. Spårstoppet sommaren 2021 är kritiskt för att såväl tidplan som kostnad ska kunna hållas.

Kommunfullmäktige beslutade under året att fortsätta ett genomförande av stadsutvecklingen i Skeppsbron utifrån uppdaterade bedömningar av investeringsnivån för utbyggnad av allmän plats och parkeringsgarage samt reviderade bedömningar av möjlig finansiering. Parterna inom projektet jobbar nu aktivt för att kunna följa upp projektet som helhet och på ett tydligare sätt hantera hur de interna ekonomiska flödena ska redovisas och fördelas.

Projekt Kvilleleden och gator i Backaplan färdigställandetid kommer att förskjutas med flera år på grund av omstart. Ny bedömd tidplan för projektet är att ha en ny entreprenör på plats under 2022 och att projektet är färdigställt 2027. Projektet

ligger i linje med tilldelad projektbudget utifrån det reviderade uppdrag och mandat som kommunfullmäktige beslutade om under 2020.

Vad avser kretslopp och vattennämndens betydande projekt har genomförd projektering av Ultrafilter på Alelyckan visat på behov av att utvidga projektet något. Revideringen innebär en viss tidsförskjutning samt en utökad projektprognos i förhållande till tidigare rapportering, från -815 mnkr till -820 mnkr, men som fortsatt bedöms kunna hanteras inom ramen för kommunfullmäktiges beslutade budget.

Stadsutvecklingen inom Järnvågsgatan/Masthuggskajen avser de samlade exploateringsåtgärderna och försäljningarna inom kommunen och Älvstranden Utveckling AB. Ett flertal markförsäljningar har genomförts medan utbyggnaden av allmän plats ännu inte tagit fart, vilket speglas i det ackumulerade utfallet.

Med anledning av planeringsläget i Frihamnens stadsutveckling har Jubileumsparkens prognos reviderats ned från de budgeterade -347 mnkr till -201 mnkr då inga exploateringsinkomster kan säkras, eftersom det ännu inte startat något detaljplanarbete. Därmed har även prognosen avseende exploateringsbidrag reviderats ned från 206 mnkr till 0 mnkr. Genom budgetbeslut 2021 har 201 mnkr fördelats till berörda nämnder för att kunna fortsätta med ett genomförande i avvaktan på framtida detaljplanarbete och exploatering.

Stiftelser

Göteborgs Stad förvaltar anknutna avkastningsstiftelser och gåvor för olika ändamål. I förvaltningsansvaret ingår kapitalförvaltningen av stiftelsernas kapital samt löpande stiftelseförvaltning och utdelning av medel enligt de ändamål som den som skänkt pengarna bestämt. Kapitalförvaltningen sker utifrån fullmäktiges placeringsriktlinjer, och den löpande förvaltningen av de anknutna stiftelserna följer riktlinjer beslutade av kommunstyrelsen.

Stiftelsernas kapital ingår i en gemensam samförvaltning där varje stiftelse har en andel. Kapitalet är helt åtskilt från Göteborgs Stads ekonomi. Den totala avkastningen efter avdrag

för viss kapitalisering och förvaltningskostnader, kan användas för utdelning i stiftelserna. Till detta ska läggas redan tillgängligt fritt eget kapital som finns i gåvorna och i vissa av stiftelserna.

Belopp i mnkr	2018	2019	2020
Antal stiftelser	76	74	74
Antal gåvor	4	3	2
Årets resultat mnkr	-7,0	67,6	169,9
Beviljade anslag mnkr	31,1	21,7	19,3
Förvaltningskostnader mnkr	3,8	3,1	2,9
Eget kapital och skulder mnkr	924,1	968,7	1 111,9
Marknadsvärde förmögenhet mnkr	924,1	1 081,8	1 189,3

Utbildningsstiftelserna har bidragit med stipendier och resebidrag till elever och lärare, huvudsakligen i de kommunala grund- och gymnasieskolorna. Elever har också fått premier för goda skolprestationer och andra framsteg och skolor har beviljats ekonomiskt stöd för genomförande av olika klassaktiviteter. Totalt har 5,2 mnkr delats ut. De sociala stiftelserna har beviljat medel till ekonomiskt behövande enligt tre olika kategorier: barnfamiljer, äldre och vuxna, barn med särskilda behov och deras familjer. Totalt har 5,4 mnkr delats ut.

Stiftelser med kulturinriktning lämnade bidrag till Konstmuseet, Röhsska museet, Stadsmuseet och Sjöfartsmuseet. För pengarna har museerna köpt in konstverk i form av tavlor, skulpturer

och andra föremål. Pengar har också använts till konserveringsarbeten, utställningar och forskning med mera. Totalt har 5,1 mnkr delats ut.

Under året har föreningar och andra ideella organisationer beviljats medel för olika projekt och aktiviteter. Det har varit aktiviteter riktade till barn i Göteborg och till allmännyttiga, kulturella eller välgörande ändamål till förmån för Göteborgs samhälle. Totalt har 3,6 mnkr delats ut.

4

Övergripande verksamhetsmål och verksamhetens utveckling

I detta avsnitt lämnas en fördjupad redovisning för utvecklingen av kommunfullmäktiges tre övergripande mål och de övergripande verksamhetsmålen.

I avsnittet beskrivs översiktligt även de olika verksamheternas utveckling kopplat till vissa av de övergripande verksamhetsmålen. Avsnittet inleds med en redogörelse för hur kommunfullmäktiges mål relaterar till de globala målen inom Agenda 2030.

Årsredovisningen avslutas med revisionsberättelsen.

Övergripande verksamhetsmål och verksamhetens utveckling

115 Kommunfullmäktiges mål och Agenda 2030

Avsnittet inleds med en redogörelse för hur kommunfullmäktiges mål relaterar till de globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030.

117 Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför

131 Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro

142 Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt

149 Revisionsberättelse

Kommunfullmäktiges mål och Agenda 2030

Göteborgs Stad har länge arbetat för en hållbar utveckling och stadens budget har de senaste 15 åren fokuserat på hållbarhet i de tre dimensionerna – ekonomisk, ekologisk och social. Sedan den antogs år 2015 har FN:s resolution Agenda 2030 blivit måttstocken för hållbar utveckling, vad det innebär, vad som behöver uppnås och hur det ska uppnås.

År 2015 antog FN:s generalförsamling resolutionen *Agenda 2030* för hållbar utveckling. Målet är att till 2030 genomföra en samhällsförändring som leder till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling som skyddar planeten, utrotar fattigdom och genererar en god välfärd för alla människor. Agendan består av 17 globala mål för hållbar utveckling uppdelade i 169 delmål. Principer som betonas är att målen är integrerade och odelbara, att framgång krävs inom alla områden för att det övergripande målet ska kunna uppnås och att ingen ska lämnas utanför utan målen ska nås för alla människor. Det är upp till varje stat att anpassa agendan efter nationella förhållanden.

Sverige, och Göteborg, ligger globalt sett mycket bra till i förhållande till agendans målsättningar. En stor utmaning är dock de ökande skillnaderna i livsvillkor mellan grupper, något som riskerar att förstärkas på kort och lång sikt av den pågående pandemin.

I Sverige är det i hög utsträckning på kommunal nivå som agendans områden omsätts till praktisk handling, inom ramen för grunduppgifterna och i samverkan med andra. Kommuner genomför Agenda 2030 på frivillig grund, utifrån lokala förutsättningar och prioriteringar i det egna hållbarhetsarbetet.

Koppling mellan Göteborgs Stads budgetmål 2020 och de globala hållbarhetsmålen

Göteborgs Stad kartlägger årligen hur den kommunövergripande styrningen i form av budgetmål, program och planer relaterar till de globala målen. I huvudsak har staden styrning inom de delmål som är relevanta ur ett kommunalt perspektiv. Modellen visar hur Göteborgs Stads budgetmål för år 2020 relaterar till de globala målen i Agenda 2030.

De globala målen för hållbar utveckling

		Ingen fattigdom Ingen hunger Hälsa och välbefinnande God utbildning för alla Jämställdhet Rent vatten och sanitet Hållbar energi för alla Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt Hållbar industri, innovationer och infrastruktur Minskad ojämlikhet Hållbara städer och samhällen Hållbar konsumtion och produktion Bekämpa klimatförändringen Hav och marina resurser Ekosystem och biologisk mångfald Fredliga och inkluderande samhällen Genomförande och globalt partnerskap																
Övergripande mål	Övergripande verksamhetsmål	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför	Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor																	
	Göteborg genomför tidiga sociala insatser som skapar likvärdiga livschanser för alla																	
	Göteborg har en värdig äldreomsorg med trygghet och självbestämmande																	
	Göteborg präglas av en god samverkan mellan stad, akademi, civilsamhälle och näringsliv																	
	Göteborg är en levande kultur-, idrotts- och evenmangsstad för både boende och besökare																	
	Göteborg är en jämlik stad med gemenskap och tillit																	
Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro	Göteborg tar ansvar för kommande generationers livskvalitet																	
	Göteborg är en stad med hållbar mobilitet och god framkomlighet																	
	Göteborgär en trygg och välskött stad																	
	Göteborg byggs attraktivt, tätt och varierat																	
Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt	Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet																	
	Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor																	
	Göteborg har ett attraktivt och innovativt näringsliv i internationell toppklass																	
	Göteborg är en stad där alla som kan jobbar och försörjer sig själv och därmed bidrar till det gemensamma																	

Övergripande mål

Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför

Måluppfyllelsen för det övergripande målet bedöms delvis uppnått. Endast ett av de underliggande verksamhetsmålen har nått måluppfyllelse. Tre mål når inte måluppfyllelse och övriga två bedöms vara delvis uppfyllda.

Kommunfullmäktiges mål och övergripande verksamhetsmål	Bedömd måluppfyllelse för 2020
Göteborg är en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför	
Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor	
Göteborg genomför tidiga sociala insatser som skapar likvärdiga livschanser för alla	
Göteborg har en värdig äldreomsorg med trygghet och självbestämmande	
Göteborg präglas av en god samverkan mellan stad, akademi, civilsamhälle och näringsliv	
Göteborg är en levande kultur-, idrotts- och evenmangsstad för både boende och besökare	
Göteborg är en jämlik stad med gemenskap och tillit	

 Uppfyllt Ej uppfyllt Delvis uppfyllt

Pågående pandemi är en bidragande orsak till att målen *Göteborg har en värdig äldreomsorg med trygghet och självbestämmande, Göteborg är en jämlik stad som byggs för gemenskap och tillit och Göteborg är en levande kultur-, idrotts- och evenemangstad för både boende och besökare* inte nått måluppfyllelse. Pandemin har lett till en försämrad tillgänglighet samt minskad gemenskap och tillit, vilket utgör grunden i alla tre målen. Målet *Göteborg har en förskola och skola som skapar jämlika uppväxtvillkor* bedöms delvis uppnått. Flera indikatorer når målvärdena inom grundskolan. I verksamheten för de yngre barnen i för- och grundskolan bedöms målvärdena vara svåra att nå. Målet *Göteborg genomför tidiga sociala insatser som skapar likvärdiga livschanser för alla,*

bedöms till viss del vara uppnått. Bedömningen grundar sig på att indikatorerna för försörjningsstöd och medborgarindex inte når upp till målvärdet. Till skillnad från tidigare år har antalet hushåll med långvarigt försörjningsstöd ökat under året. Pågående pandemi har påverkat konjunkturen och därmed arbetsmarknaden. *Göteborg präglas av en god samverkan mellan stad, akademi, civilsamhälle och näringsliv* är det enda mål som bedöms ha nått full måluppfyllelse. Sammantaget visar dessa tre mål på en svag men positiv trend. Tillsammans utgör dessa mål de grundläggande förutsättningar för att Göteborgs Stad ska bli en attraktiv storstad där alla ges chansen att forma sina liv och ingen lämnas utanför.

Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andelen som gått vidare till jobb	-	-	-	Ej fastställt
Barn 1-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg (andel %)	83,7	84,3	84,5*	85
Elever i år 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun (andel %)	71,3	70,0	**	72
Elever i år 9 behöriga till gymnasieskolan (andel %)	81,9	80,5	83,3	82
Elever i år 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun (andel %)	73,4	72,5	74,9	75
Elever i år 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar (andel %)	81,5	81	83*	83
Elever i år 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar (andel %)	65	67	72*	67
Elever i år 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, SV2 och MA, hemkommun (andel %)	69	70	**	71
Elever på SFI som klarat minst två kurser av nybörjare två år tidigare (andel %)	32,3	34,0	-	37
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun (andel %)	67,5	68,1	67,2	70
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan (antal)	5,0	5,1	5,1*	5
Nöjd medborgar-index, förskola		54	54	59

* Nämndens preliminära uppgifter. Svar på elevenkät i årskurs 9 avser kommunala skolor.

** Mått saknas för elever i årskurs 3 och årskurs 6.

Målet bedöms vara delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att indikatorerna för årskurs 9 uppnår målvärdet för 2020, men att övriga inte når målvärdena. Endast en indikator avseende gymnasieexamen inom fyra år har negativ utveckling.

Bedömningen är att målvärdena för nöjd medborgar-index förskola, andelen barn i förskoleverksamhet samt kunskapskraven för elever i årskurs 6 kommer vara svåra att nå. Detta därför att de långsiktiga trenderna eller resultaten under 2020 pekar i en annan riktning.

Förskola

Andelen barn i förskoleverksamhet ökade marginellt under 2020, vilket förklaras av att antalet barn i åldrarna 1–5 år minskat mer än antal barn placerade i förskoleverksamhet. Den långa trenden att andelen barn i förskolan ökar samtidigt som andelen minskar i den pedagogiska omsorgen fortsätter. I pedagogisk omsorg finns det betydligt fler äldre än yngre barn och om den utvecklingen fortsätter kommer efterfrågan att minska. En statlig utredning har under året även föreslagit etableringsstopp för pedagogisk omsorg. Inga barn har behövt vänta mer än fyra månader på en förskoleplats. Andelen förskollärare med legitimation fortsätter minska och andelen varierar mellan 32 och 48 procent beroende på geografiskt utbildningsområde. De fristående förskolorna har en stabil och betydligt lägre andel förskollärare med legitimation, cirka 15 procentenheter lägre än snittet för de kommunala förskolorna.

Förskolenämnden lyfter fram insatser som gjorts för att stärka förutsättningarna för likvärdighet, såsom att kartlägga vad som krävs

för att få fler förskollärare att söka sig till ett socioekonomiskt utsatt område, stötta rektorerna i deras bemanningsplanering, att alla medarbetare fått en läsplatta och att brister i förskolornas trådlösa nätverk åtgärdats. Förvaltningens organisation har också genomlysts med utgångspunkt i rektors förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Syftet är att föreslå eventuella justeringar för att skapa en effektiv och ändamålsenlig organisering för att öka måluppfyllelsen.

Efter två och ett halvt års fördjupat arbete bedömer nämnden att det ännu inte skett några större förändringar varken i undervisningens kvalitet eller i likvärdigheten. I arbetet med styrning och ledning bedöms måluppfyllelsen ha ökat. Det är en utmaning att identifiera mått som påvisar effekt för barnen i förskoleverksamheten. Inom nämnden pågår ett arbete med att ta fram relevanta mått, vilket framöver kan innebära fler kompletterande mått för att synliggöra effekter för den verksamheten är till för. Omställningen från den tidigare stadsdelsorganiseringen till fackförvaltning tar tid.

Grundskolorna har hållit öppet men infört restriktioner. På Rosendalsskolan fick avslutningen firas utan nära och kära på plats.

FOTO: FRIDA WINTER

Grundskola

För flertalet indikatorer i grundskolan nås målvärdet eller utveckling sker i rätt riktning. Av eleverna F-9 går 78,7 procent i en kommunal skola i Göteborg 2019, vilket är en trendmässig ökning med 2,5 procentenheter sedan 2015. Nämndens preliminära siffror för 2020 visar på en fortsatt ökad andel.

En ökad andel elever i årskurs 9 uppnår gymnasiebehörighet, kunskapskraven i alla ämnen och får stigande meritvärden. Den långsiktiga trenden med sjunkande andel behöriga till gymnasiet kan ha brutits och resultaten närmar sig genomsnittsnivån i Sverige. Fristående skolor har ett betydligt bättre resultat än den kommunala skolan och skillnaderna har ökat de senaste fem åren. Sedan 2017 minskar andelen nyinvandrade elever från 16,5 till 8,6 procent i kommunala skolor, medan andelen ligger stabilt på cirka 5 procent i fristående skolor. Flickor har bättre resultat än pojkar under alla år sedan mätningarna började men årets siffra visar på en resultatförbättring för pojkar. Flickornas resultat står dock längre från riksgenomsnittet än pojkarnas. Indikatorerna som används för att följa elevers upplevelse av sin skola och trygghet och trivsel visar på en positiv utveckling. Också de indikatorer som används för att följa elevers upplevelse av sin skola och trygghet och trivsel visar på en positiv utveckling.

För elever i årskurs 6 fortsätter den långa trenden av sjunkande betygsresultat i svenska, matematik och engelska, dock inte med en så stor minskning under 2020. Trenden med sjunkande resultat är densamma i riket, men ligger på en stabilt lägre resultatnivå i Göteborg förutom i engelska som över tid ligger i nivå med riksgenomsnittet. Flickor får bättre betyg än pojkar, men det är små skillnader i engelska och matematik och stora i svenska/svenska som andraspråk.

Trenden för elever på lågstadiet är mer oregelbunden. I de kommunala skolorna minskar andelen elever som uppnår kunskapskraven i årskurs 3 något medan den ökar något i årskurs 1. Data för årskurs 1 har bara registrerats under en kort tidsperiod.

Andelen legitimerade lärare i kommunala grundskolor ligger stabilt mellan 71 och 72 procent åren 2015–2019. I fristående skolor har andelen legitimerade lärare ökat från 63 till 66 procent under samma tidsperiod.

Grundskolenämnden bedömer att det har skett viss måluppfyllelse inom de två förstärkningsområdena att öka kvaliteten i

undervisningen och att skapa ett tydligare ansvar i styrning och ledning för att öka elevernas kunskapsresultat. Måluppfyllelsen inom det tredje förstärkningsområdet att öka likvärdigheten inom och mellan skolor för att kompensera för elevers olika förutsättningar är svårbedömd. Under året har det fattats ett antal beslut om organisationsförändringar på skolenhetsnivå i syfte att stärka fortsatt arbete utifrån förstärkningsområdena. Årshjulet har varit utgångspunkten för rektorernas kollegiala lärande på återkommande rektorsverkstäder och för årets kvalitetsdialoger. Olika former av kvalitetsdialoger har utgjort den primära uppföljningen av skolenheternas kvalitet under året. Göteborgs Stad har ett relativt stort inslag av kompensatorisk resursfördelning. Under våren 2021 kommer en utvärdering av resursfördelningsmodellen att redovisas för att ge bättre kunskaper om vilka effekter den har medfört. För grundsärskolan inriktning ämnen har ett bedömningsstöd utarbetats. Detta bedöms dock i kvalitetsredovisningen behöva utvecklas ytterligare. Under kommande år utarbetas också gemensamma bedömnings- och uppföljningsunderlag för grundsärskola inriktning ämnesområden.

Gymnasium och vuxenutbildning

I gymnasieskolan når Göteborgs befolkning inte målvärdet utan detta har en negativ utveckling. Det finns dock skäl att anta att målvärdet vänder upp under 2021 till följd av den goda utvecklingen för gymnasieelever med examen inom tre år under 2020. Göteborg ligger under riksgenomsnittet men skillnaderna har minskat något. Kvinnor har bättre resultat än män under alla år sedan mätningarna började. Den stora förklaringen till minskningen under 2020 är en ganska stor minskning i resultat för män, medan kvinnornas resultat förbättrades.

Det finns en långsiktig trend att andelen elever som går i en kommunal gymnasieskola belägen i Göteborg minskar. 2019 var siffran 43 procent. Utbildningsnämndens preliminära siffror för 2020 visar att andelen sjunker ytterligare. Den kommunala huvudmannen kan alltså bara i begränsad utsträckning påverka utvecklingen mot målvärdet och målvärdet drivs främst av andra huvudmän i och utanför Göteborg. Det är inte möjligt att jämföra de kommunala skolornas målutveckling med andra huvudmän. Detta beror på att det saknas data för göteborgarnas resultat hos andra huvudmän och för att den kommunala skolan har betydligt större andel elever på

introduktionsprogram respektive yrkesprogram. Andelen gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom tre år fortsätter att öka och Göteborg har en betydligt högre andel behöriga relativt riksgenomsnittet.

Andelen legitimerade lärare i kommunal gymnasieskola låg stabilt på 80–81 procent 2015–2018, innan andelen ökade till drygt 83 procent 2019.

Utbildningsnämnden bedömer att måluppfyllelsen i den kommunala gymnasieskolan har ökat när det gäller examensgrad och närvaro, men det är en stor spridning i resultat mellan olika skolor och program. Till följd av covid-19 genomfördes vanligtvis skolförlagd undervisning helt eller delvis på distans från och med den 18 mars för elever i gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Distansundervisningen bedöms ha fungerat väl för majoriteten av eleverna, men också varit utmanade för vissa elever och för möjligheterna att kunna följa elevernas kunskapsutveckling. Avsteg har gjorts för de med störst behov. Huvudmannen och verksamheterna har bedrivit ett systematiskt kvalitetsarbete med fokus på bland annat ökad skolnärvaro och studiero, ökad förståelse för kunskapskrav och examensmål, extra anpassningar och särskilt stöd. Andelen elever som fullföljer fyra år i gymnasiesärskolan har minskat. Fler elever går vidare till daglig verksamhet innan de avslutat sina studier, och färre går vidare till arbete efter avslutade studier vilket visar på svårigheten för eleverna att få tillgång till arbetsmarknaden. Måluppfyllelsen har minskat i den gymnasiala vuxenutbildning-

en, vilket delvis kan förklaras av covid-19 och distansundervisningen, men en större andel elever är i arbete sex månader efter examen. I yrkes-högskolan har andelen elever med examen ökat men färre elever är i arbete efter examen då vissa branscher drabbats hårt av pandemin.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning

Det finns ännu inte ett resultat för indikatorn andel elever på SFI som klarat minst två kurser av nybörjare två år tidigare.

Till följd av den förändrade konjunkturen ökade arbetslösheten kraftigt under året och därmed också behovet av utbildning. Antalet sökande och antagna ökade från och med mars med cirka 30 procent jämfört med året innan. Det är fler som söker gymnasiala kurser, fler väljer distansutbildning, utbildningsnivån är högre än tidigare och yrkeserfarenheten är större. Merparten av undervisningen har bedrivits på distans.

Nämnden bedömer måluppfyllelsen som god utifrån indikatorerna. Andelen avbrott minskade i utbildning som bedrevs på grundläggande och gymnasial nivå, men ökade något i SFI. Andelen elever med godkända betyg visade olika utveckling, men oavsett studieingång ökade andelen elever som arbetade efter avslutade studier. Andelen deltagare i kompetenscenter som avslutades till självförsörjning nådde målvärdet, även om antalet deltagare sjönk. 2 700 personer nåddes av särskilda insatser riktade till permitterade, varslade och under uppsägning, en målgrupp som normalt inte får del av förvaltningens insatser.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Barn inskrivna i pedagogisk omsorg (antal)*	426	362	326
Förskollärare med legitimation i förskolan, kommunal verksamhet (andel %)*	43	41	41
Legitimerade heltidsanställda lärare i grundskolan och behörighet i minst ett ämne, kommunal verksamhet (andel %)	71,1	71,6	-
Elever som uppnått kunskapskrav läsförmåga årskurs 1, kommunal verksamhet (andel %)*	88,4	86,9	87,2
Elever som uppnår kunskapskrav i åk 3 för Svenska/2, So, No, Matematik, kommunal verksamhet (andel %)*	79,2	81,3	80,5
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska inkl. svenska som andraspråk, hemkommun (andel %)	87,3	87,1	86,7
Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun (andel %)	61,9	60,8	63,2

* Nämndens uppgifter

Göteborg genomför tidiga sociala insatser som skapar likvärdiga livschanser för alla

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Ej återaktualiserade ärenden 0–12 år (andel %)	67	65	-	Ej fastställt
Långvarigt försörjningsstöd, antal hushåll	8 049	7 467	7 620	7 500
Nöjd medborgar-index, stöd för utsatta personer	-	47	44	48
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv.	2,3	3,1	-	1,8

Målet är till viss del uppfyllt. Bedömningen grundar sig bland annat på att indikatorerna för försörjningsstöd och medborgarindex inte uppnår målvärdena för 2020. Året har till stor del präglats av anpassningar till följd av pandemin. Exempelvis har en tidigare positiv utveckling av antalet hushåll med långvarigt försörjningsstöd avstannat på grund av pandemin och en avtagande konjunktur.

Barn och unga

Som i många andra kriser påverkas samhällets utsatta områden och utsatta individer i stor utsträckning. Konsekvenserna av pandemin för barn och unga, och deras egna upplevelser av social distansering och karantän, är ännu okända.

Ekonomisk utsatthet under uppväxten påverkar barns framtida möjligheter negativt inom ett flertal livsområden. Drygt 5 190 barn lever i familjer med ekonomiskt bistånd vilket är en minskning med två procent jämfört med föregående år. Mellan åren 2018 och 2019 var minskningen 12 procent.

Antal dygn som barn och unga vårdats på institution minskar. Arbetet med stärkta insatser på hemmaplan för att förhindra och förkorta placeringar utanför hemmet ger fortsatt effekt och antalet öppenvårdsinsatser i egen regi har under året ökat. Insatser på hemmaplan då barnet eller den unge kan bo kvar i sin hemmiljö har bättre förutsättningar att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga.

De tidiga hembesöken i samverkan med BVC har utökats trots pandemin. Syftet är att tidigt kunna erbjuda stöd till behövande familjer. En del åtgärder för att stärka det familjecentrerade arbetssättet har under året fått sättas på paus till följd av pandemin då tillgängligheten till verksamheterna har minskat.

Åtgärder för att minska antalet vräkningar

Preliminär statistik från Kronofogdemyndigheten visar att antalet hushåll som avhysts från sin bostad ökat med 11 procent under året. Antalet avhysta hushåll med barn har dock minskat från nio till sju och antalet barn som berörts har minskat från 18 till 10.

Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden tog tidigt under året beslut om att inga hyresgäster ska vräkas som en följd av pandemin. Ytterligare beslut fattades om undantag från uthyrningspolicyn för hyresgäster som drabbats av pandemin. Undantagen innebär att drabbade hyresgäster via intern omflyttning ska kunna byta till en lägenhet med lägre hyreskostnad även om de fått inkassokrav, inte haft förstahandskontrakt eller varit folkbokförda i nuvarande lägenhet. Pandemin har också medfört nya rutiner kring hembesök hos hyresgäster, för sena hyresbetalningar och inkassokrav.

Missbruk

Antalet vård dygn ligger på en lägre nivå jämfört med föregående år. Anmälningar och ansökningar om stöd på grund av missbruk har minskat. Pandemin bedöms vara orsak till minskningen. För att stärka arbetet i stadens egna verksamheter har en integrerad uppsökande och öppenvårdsverksamhet tillsammans med Västra Götalandsregionen i ACT-Göteborg (Assertive Community Treatment) etablerats för vuxna personer med komplex, sammansatt psykisk sjukdom och pågående missbruk. Uppdraget är att i samverkan med sjukvården kartlägga och ge samordnade vård- och stödinsatser till personer som inte kan tillgodogöra sig de traditionella behandlings- och stödinsatserna som erbjuds.

Våld i nära relationer

Det systematiska kvalitetsarbetet och kompetensutvecklingen för arbetet mot våld i nära relationer har fortsatt under året. Den befarade ökningen av antalet anmälda fall av våld i nära relationer till följd av pandemin har uteblivit men det kvarstår

en oro för att fler kommer att söka stöd då isoleringen upphör. Med anledning av pandemin har staden genomfört en rad särskilda insatser som riktad information, förebyggande åtgärder och stärkt arbete för att upptäcka våld och utveckla stödet till invånare.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Förebyggande insatser barn och unga, nettokostnad individ- och familjeomsorg (mnkr)	111	110	111
Antal vård dygn institution, barn och unga	107 796	86 027	72 129
Antal barn och unga i familjehem	1 026	886	879
Antal boendedygn sociala boenden	-	605 413	497 132

Besöksförbud på äldreboenden har förändrat vardagen för många. När besökare inte kan gå på konsert kommer konserten till dem.

FOTO: LO BIRGERSSON

Göteborg har en värdig äldreomsorg med trygghet och självbestämmande

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – besväras av ensamhet (andel %)	51	51	51	47
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn (andel %)	80	81	80	84
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – möjlighet att påverka tider (andel %)	52	52	49	58
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – trygghet (andel %)	80	81	79	84
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – besväras ofta av ensamhet (andel %)	19	20	20	18
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn (andel %)	78	77	80	84
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – möjlighet att påverka tider (andel %)	56	56	60	58
Nöjd medborgar-index, äldreomsorg	-	46	40	48

Målet är inte uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att endast en av indikatorerna når målvärdena för 2020. Effekterna av covid-19 är en bidragande orsak till att målvärdena inom äldreomsorgen inte har uppnåtts.

Nöjd medborgar-index, äldreomsorg är hämtad från SCB:s medborgarundersökning medan övriga indikatorer i hemtjänst och äldreboende är hämtade från Socialstyrelsens brukarenkät som görs en gång per år. Årets enkät har besvarats under våren mitt under pågående pandemi vilket medfört en osäkerhet i resultatet. Svarsfrekvensen har varit lägre än tidigare år, framförallt inom äldreboende.

Covid-19 har inneburit att de brister som funnits länge i äldreomsorgen har synliggjorts. Det gäller såväl i staden som övriga landet. Alla stadsdelar beskriver att covid-19 påverkat utvecklingsarbetet då fokus har behövt vara på att minska smittspridning och säkerställa personalresurser. Antalet personer som har ansökt om äldreboende och hemtjänst har blivit färre under året. Rädsla för smitta och isolering på äldreboendet gör att fler personer avstår från att ansöka eller tackar nej till erbjuden plats, vilket har lett till fler tomställda lägenheter på stadens äldreboenden. Detta har medfört att väntetiden till äldreboende har minskat och att personer i kö till äldreboende kunnat erbjudas plats

fortare. Därmed har behovet av korttidsplatser minskat. Två av stadens korttidsboenden har under året ställt om och anpassat sin verksamhet för att kunna ta emot personer med covid-19 eller misstänkt smitta, främst utskrivningsklara efter sjukhusvistelse, men också personer som kommit direkt hemifrån och haft behov av korttidsplats.

Trots att verksamheterna uppger pandemin som orsak till att målvärdena inte har nåtts och att det finns en osäkerhet i svaren är förändringarna mellan årens resultat små både inom äldreboende och hemtjänst, trenden är liknande i övriga landet.

De flesta, 80 procent, är nöjda med sitt äldreboende. Endast indikatorn andel brukare som upplever att de har möjlighet att påverka tider har ökat jämfört med tidigare år och ligger över målvärdet. En positiv effekt av pandemin, och en möjlig förklaring till förbättrat målvärde, är att det under året har givits ökad möjlighet till utevistelse och att aktiviteterna har blivit mer individanpassade.

På flera av stadens äldreboenden pågår arbete med att införa nollvision. Det innebär att inga skydds- eller begränsningsåtgärder får förekomma på enheter med demensinriktning. Arbetssättet har blivit framgångsrikt och har fått många positiva effekter för både enskilda brukare och för arbetsmiljön. På grund av covid-19 har fortsatt utveckling av arbetssättet avstannat. I syfte att

begränsa smittspridning har begränsningsåtgärder behövt sättas in för personer med demenssjukdom.

Även inom hemtjänsten är 80 procent nöjda med sin hemtjänst. På aggregerad nivå är resultaten stabila med marginella förändringar mellan åren. En ökad personalkontinuitet bedöms kunna förbättra resultatet.

Personalkontinuiteten, det vill säga antalet omsorgspersonal som besöker en brukare under en 14-dagarsperiod, har de senaste åren successivt försämrats. År 2014 var antalet 13 personer, under 2019 hade antalet personer ökat till 16. Under 2020 har det skett en svag förbättring och medelvärdet för Göteborgs Stad börjar närma sig 15 personer under en två veckors period. En bidragande orsak till förbättringen kan vara ett aktivt arbete med personalplanering och upprättandet av speciella covid-team för att minska smittspridning.

Program för Attraktiv hemtjänst innehåller bland annat strategier som kan bidra till ökad brukarnöjdhet så som särskild utsedd kontaktpersonal till respektive brukare och att genomförandeplaner upprättas tillsammans med brukaren. Det ger möjlighet till högre kontinuitet och därmed ökad möjlighet till delaktighet och självbestämmande för brukaren. Programmet är ännu inte fullt ut implementerat. Hemtjänstens pågående arbete med omsorgspersonalens arbetsmiljö, hög sjukfrånvaro, omsättning av chefer samt omsorgspersonal är faktorer som påverkar införandet av programmet och arbetet med ökad personkontinuitet och brukarnas möjlighet att välja hur och när hjälpen ska utföras. Utförargraden, det vill säga den tid som utförs av hemtjänsten i förhållande till den tid den enskilde har fått beslut om, har ökat. Den främsta anledningen till det är att myndighetsutövningen aktivt arbetar med att anpassa den beviljade tiden till det faktiska behovet. Det är ännu för tidigt att dra slutsatser kring hur brukarnas behov tillgodoses.

Antalet personer som är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården har minskat jämfört med föregående år. En möjlig orsak är att verksamheten tillämpar en striktare tolkning av hälso- och sjukvårdsavtalet som inneburit att fler patienter skrivs in hos primärvården.

Under år 2020 har Göteborgs Stad infört ett nytt verksamhetssystem inom den kommunala hälso- och sjukvården, PMO (Profdoc Medical Office). Implementeringen av det nya verksamhetssystemet har fungerat väl även om det inneburit en hög belastning för den legitimerade personalen under införandefasen.

Bristen på sjuksköterskor mitt under pågående pandemi har ställt höga krav på den kommunala hälso- och sjukvården. Svårigheter att rekrytera sjuksköterskor har medfört ett ökat behov av bemanningssköterskor. Under året har en av stadsdelarna tagit ett övergripande ansvar och startat upp en rekryteringsenhet med syfte att rekrytera sjuksköterskor till alla förvaltningar inom Göteborgs Stad.

Omständigheterna under pandemin har också satt fokus på behovet av samverkan mellan regionens och kommunens hälso- och sjukvård. Förändringar i omvärlden påverkar den kommunala hälso- och sjukvårdens förutsättningar och kräver ständigt arbete med utveckling. Exempel på sådana omvärldsförändringar är omställning till *Nära vård* som är ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Syftet är att ha en sammanhållen vårdkedja, och en mer personcentrerad och tillgänglig vård.

Pandemin har öppnat upp för att bedriva verksamhet på nya sätt och utveckla nya metoder. De förebyggande och hälsofrämjande verksamheterna har, precis som övriga verksamheter inom äldreomsorgen, fått anpassa sina aktiviteter vilket lett till att digitala träffpunkter har skapats med till exempel musikuppträdande, digital träning, balkongkonserter och utomhusträning.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Kontinuitet hemtjänst, antal personal/14 dagar	15,5	15,9	15,4
Utförandegrad hemtjänst, kommunens verksamhet	-	69,7	73,5
Väntetid särskilt boende, antal dagar	83	79	59
Antal personer över 65 år med pågående insats hemsjukvård.	3 166	2 650	2 565

Göteborg präglas av en god samverkan mellan stad, akademi, civilsamhälle och näringsliv

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
European Regional Innovation Scoreboard (regional nivå), totalindex EU28=100*	-	138,8	-	140
Fritidsvaneundersökningen** – andel % som är med i minst en förening, klubb eller särskild grupp på fritiden	-	-	-	Ej fastställt
Svenskt näringslivs mätning om lokalt företagsklimat, sammanfattande omdöme	283	279	229	250

* European Regional Innovation Scoreboard, regionalt index redovisas vartannat år. Nästa mätning sker 2021.

** Fritidsvaneundersökning genomförs under 2021.

Målet är uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att indikatorn Svenskt Näringslivs mätning om lokalt företagsklimat, sammanfattande omdöme, visar en betydande förbättring för Göteborgs Stad under 2020 samt att indikatorn European Regional Innovation Scoreboard (regional nivå) för 2019 är nära målvärdet och bedöms uppnås under 2021.

Indikatorn regionalt index för *European Regional Innovation Scoreboard* redovisas vartannat år, nästa gång 2021. Det är med andra ord värdet för 2019, 138,8, som fortfarande är det senaste vilket innebär att regionen definieras som *Innovation Leader*. Nationellt index redovisas varje år och där är Sverige 2020 ledande av EU-länderna. Bedömningen är att målvärdet för året, 140, kan uppnås under 2021. Indikatorn för målet vad gäller fritidsvaneundersökningen har inga utfall redovisade i denna rapport vilket beror på att den senaste genomfördes 2016 och en ny undersökning görs under första kvartalet 2021.

Stadens snabba samordning, genom Business Region Göteborg (BRG), av information, rådgivning och åtgärder till företag i samband med pandemin, har enligt BRG uppfattats som mycket positivt.

I april 2020 skrevs avsiktsförklaringen på för utveckling av samarbetet mellan Göteborgs Stad, Chalmers och Göteborgs universitet.

Göteborgs Stads första överenskommelse med civilsamhällets organisationer under-tecknades av parterna 2012. Överenskommelsen har utvärderats under året och rapporten ska vara underlag för fortsatt samverkan. Rapportens resultat planeras därefter att bilda underlag för den fortsatta samverkan och redovisas till kommunstyrelsen under 2021.

Under året har kontinuerlig samverkan skett genom kommunstyrelsens olika råd och ungdomsfullmäktige samt studentforum.

Planerade sommarjobb inom äldreomsorg och förskola fick ställas om. Stadens förvaltningar, bolag och civilsamhället bidrog med alternativa platser. Närmare 4 000 sommarjobb kunde erbjudas till ungdomar i grundskolans årskurser 8 och 9 samt till gymnasieungdomar.

FOTO: FRIDA WINTER

Göteborg är en levande kultur-, idrotts- och evenemangstad för både boende och besökare

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Antal sysselsatta inom turismberoende branscher	35 098	36 788	-	34 500
Nöjd medborgar-index, Idrott- och motionsanläggningar	-	62	60	67
Nöjd medborgar-index, Kultur	-	71	70	77

Målet är inte uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att indikatorerna inte når upp till målvärdena samt att uppgifter på utfall saknas. Indikatorerna har en negativ utveckling på grund av pandemin.

Pågående pandemi och de restriktioner som införts har haft omfattande påverkan på besöksnäringen och kultur-, idrotts- och evenemangstaden. Större evenemang, mässor och cuper har ställts in eller flyttats till kommande år och Liseberg har varit helt stängt för besökare.

En rad insatser på både kommunal och statlig nivå har gjorts för att dämpa effekterna av pandemin, bland annat genom att stärka stödet till kultur- och föreningsliv. Utbudet av kultur, idrott och evenemang för boende och besökare har dock minskat eller förändrats på ett genomgripande sätt, vilket bör ge negativ effekt på kommande mätningar om nöjdhet.

De flesta av stadens kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter har ställt om utifrån restriktionerna och hållit anläggningar och

mötesplatser öppna under större delen av året. Antal besök i stadens idrottsanläggningar har minskat med 40 procent jämfört med samma period förra året. Hösten har dock präglats av begränsningar och stängningar av stadens idrottsanläggningar. Åtgärder såsom mer flexibel uthyrning av planer och ytor, samt att låta ett antal planer vara belysta för spontanidrott har genomförts.

Stadens museer har under året haft en tydlig minskning i besöken motsvarande 52 procent. I november stängdes kulturnämndens publika verksamheter, biblioteken undantagna, tillsvidare som en följd av ökad smittspridning i samhället. Även Stadsbiblioteket har varit stängt under slutet av året för att bidra till minskat tryck i kollektivtrafiken.

Inför sommaren kraftsamlade stadens nämnder och bolagsstyrelser mot social oro vilket gav som effekt att utbudet av sommaraktiviteter för barn och unga ökade, trots att det omfattande statliga lovstödet avvecklats efter fyra år.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Antal medielån bibliotek	3 460 762	3 565 560	3 757 339
Antal besök på kulturanläggning (exklusive bibliotek)	712 000	768 000	931 000*

* Från och med 2020 ingår besök på Frölunda Kulturhus.

Göteborg är en jämlik stad med gemenskap och tillit

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra (andel %)	30	-	30	28
SCB:s medborgarundersökning, nöjd-inflytande-index, totalindex	-	33	32	35

Målet är inte uppfyllt. Bedömningen grundar sig på indikatorerna för invånare med avsaknad av tillit till andra och SCB:s medborgarundersökning angående nöjdhet med inflytande. Att indikatorn kring inflytande har försämrats förefaller kunna ha påverkats av den försämrade tillgängligheten som en följd av pandemin vilket också påverkar tilliten i samhället.

Det pågår ett främjande och förebyggande arbete i staden i bred samverkan med andra aktörer. Syfte är att påverka ojämlika levnadsvillkor och ojämlikhet i hälsa mellan grupper och mellan geografiska områden. Utfallet och om arbetet påverkar stadens utmaningar är svårt att mäta. Som i många andra kriser påverkas samhällets utsatta områden och utsatta individer i stor utsträckning. I gruppen unga 16–24 år saknar 41 procent, och 53 procent av unga med funktionsnedsättning i motsvarande ålder, tillit till andra.

Särskilda insatser för en jämlik stad med gemenskap och tillit har trots pandemin fortsatt under året på olika sätt och inom olika arenor. Ett exempel är utökat föreningsbidrag som har bidragit till fler lovaktiviteter i samverkan med civilsamhället, fastighetsägare och bostadsbolag. Genom folkhälsoarbetet har läsfrämjande insatser kunnat stödjas genom inköp av böcker på olika teman och språk.

Insatser för unga

Social resursnämnd har tillsammans med Idrotts- och föreningsnämnden gjort en gemensam utlysning av medel till civilsamhället, där föreningar och organisationer inom civilsamhället fick möjlighet att söka bidrag för insatser som motverkar social oro och våld i nära relationer. Åtminstone 15 369 personer har deltagit i aktiviteterna, varav cirka 40 procent flickor och 60

procent pojkar. Bedömningen är att aktiviteterna har bidragit till att motverka social oro genom att tillhandahålla positiva sammanhang samt att motverka isolering i otrygga hem där fysiskt och psykiskt våld förekommer. Fler barn, unga och deras familjer har bland annat fått tillgång till ett större antal mötesplatser, föreningsaktiviteter och läger. Utlysningen har prioriterat områden med socioekonomisk utsatthet.

Sommarjobb inom staden

Planerade sommarjobb inom äldreomsorg och förskola fick ställas om. Stadens förvaltningar, bolag och civilsamhället bidrog med alternativa platser. Närmare 4 000 sommarjobb kunde erbjudas till ungdomar i grundskolans årskurser 8 och 9 samt till gymnasieungdomar. Under sommaren 2020 fick exempelvis 1 850 gymnasieelever sommarjobb. Av dem var 997 kvinnor och 853 var män. Av de sökande uppgav 44 ungdomar någon form av funktionsnedsättning i sin ansökan och deras behov tillgodosågs i matchningen av sommarjobb.

Ökad tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Stadsdelarna har gjort ansträngningar för att erbjuda verksamheter med lägre smittrisk. Trots det bedöms delaktighet och tillgänglighet inte ökat under året. Många personer med funktionsnedsättning ingår i riskgrupp eller bor och arbetar nära någon som gör det. Personer med funktionsnedsättning har tvingats till högre grad av social isolering än många andra i motsvarande ålder. Många aktiviteter har varit inställda och det finns ett digitalt utanförskap i målgruppen. Begränsningarna i den sociala samvaron bedöms ha påverkat det fysiska och psykiska välbefinnandet negativt.

Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning reviderades under året i bred samverkan och ett nytt program för 2021–2026 antogs av kommunfullmäktige i oktober. Programmet förtydligar individens rättigheter och stadens skyldigheter inom tio rättighetsområden och konkretiserar de utmaningar staden har för att bidra till jämlika förutsättningar för personer med funktionsnedsättning. Under året fick Göteborg sin första funktionshinderombudsman som i sitt uppdrag har att bidra till att programmets strategier omhändertas i nämnder och styrelser.

Utbildning

Nämnden för arbetsmarknad och utbildning ska ge elever en ny chans öka sin kompetens. Även skolnämnderna gör stora insatser för att kompensera för de skillnader som finns och att förstärka insatserna för ökad likvärdighet. Under pandemin har det både nationellt och i Göteborg varit centralt att försöka hålla skolorna så öppna som möjligt. Även när skolor stängts på grund av smittspridningen i samhället har undantag funnits för elever med allra störst behov.

I stadens resursfördelningsmodeller har Göteborgs Stad ett relativt stort inslag av kompensatorisk resursfördelning då det finns en tydlig koppling mellan kunskapsresultat och socioekonomisk bakgrund. De förbättrade studie-

resultaten i årskurs 9 under 2020 visar att poj-
karnas resultat ökar och att de skolor med elever som har sämst socioekonomiska förutsättningar förbättrat sina resultat i större utsträckning än övriga skolor. En orsak till det förbättrade resultatet kan vara att det socioekonomiska indexet, som är underlag för resursfördelningen, har förbättrats bland annat till följd av den kraftigt minskade andelen nyinvandrade elever i årskurs 9.

Stadsutveckling

Framtidskoncernen har under 2020 färdigställt 866 bostäder. Av dessa är 299 bostäder belägna i något av koncernens utvecklingsområden. Koncernen har utifrån kommunfullmäktiges ambition beslutat om en strategi som möjliggör att Göteborg inte ska ha några särskilt utsatta områden kvar på polisens lista 2025. Strategin bygger bland annat vidare på erfarenheter från Gårdsten och andra områden för att vända utvecklingen i Bergsjön, Biskopsgården, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Tynnered.

Ett arbete pågår utifrån programmet *Jämlig stad* och målområdet *hållbara och jämlika livsmiljöer* där ett särskilt fokus är riktat mot stadens utsatta områden. Park och naturförvaltningen ansvarar tillsammans med trafikkontoret för delprogrammet *NU!-åtgärder*, vilket innebär att gemensamt ta fram och prioritera åtgärder i stadens sju särskilt utsatta områden.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Antal ej verkställda beslut inom 3 mån BmSS, LSS	101	120	92
Antal personer med daglig verksamhet	1810	1768	1803
Antal personer i bostad med särskild service (BmSS)	1555	1628	1677

Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt, vilket grundar sig på måluppfyllelsen för de fyra övergripande verksamhetsmålen. Dessa uppvisar en varierad bild, som till del påverkats av pandemin. Några värden mäter effekten av ett långsiktigt förändringsarbete där utfall för enskilt år inte alltid finns tillgängligt. Trendens riktning mot ett långsiktigt mål är relevant att följa och inte bara värdet för ett enskilt år.

Kommunfullmäktiges övergripande mål och övergripande verksamhetsmål	Bedömd måluppfyllelse för 2020
Göteborg är en hållbart växande storstad med framtidstro	
Göteborg tar ansvar för kommande generationers livskvalitet	
Göteborg är en stad med hållbar mobilitet och god framkomlighet	
Göteborg är en trygg och välskött stad	
Göteborg byggs attraktivt, tätt och varierat	

 Uppfyllt Ej uppfyllt Delvis uppfyllt

Målen *Göteborg tar ansvar för kommande generationers livskvalitet* och *Göteborg är en trygg och välskött stad* bedöms som delvis uppfyllda. Indikatorerna är i flera fall helt eller delvis uppfyllda, eller uppvisar en positiv trend.

Målet *Göteborg är en stad med hållbar mobilitet och god framkomlighet* har påverkats av den pågå-

ende pandemin, vilket för år 2020 bidragit till att målet ej bedöms som uppfyllt. Effekten av pandemin försvårar bedömningen eftersom tidigare års utfall av färdmedelsfördelningen har uppvisat en positiv trend, som under 2020 bröts. Om denna förändring är temporär eller bestående är svårt att bedöma.

Målet *Göteborg byggs attraktivt, tätt och varierat* bedöms inte som uppfyllt, då ingen av indikatorerna är uppfyllda. Det går dock att se en positiv utveckling av utfallet senaste åren främst kring bostadsutvecklingen.

Sammantaget kan konstateras att Göteborg till en viss del är en hållbart växande storstad där åtgärder görs för att skapa en trygg miljö med framtidstro.

Göteborg tar ansvar för kommande generationers livskvalitet

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Insamlat hushållsavfall totalt (kg/person)	368	358	-	360
Sjöar med god ekologisk status (andel %)	-	-	-	42
Skyddad natur totalt (andel %)	13	-	14	13
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt (ton CO ₂ -ekv/invånare)	4,2	-	-	3,6
Vattendrag med god ekologisk status (andel %)	-	-	-	10

Indikatorerna som är tagna från Koladas uppföljning har en fördröjning eller uppdateras med en frekvens som gör att det inte finns utfall för flera indikatorer.

Målet är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att målvärdet inte har uppnåtts för samtliga indikatorer. För indikatorn skyddad natur har målvärdet uppfyllts för 2020 och inom avfall är trenden positiv. För indikator växthusgaser är trenden svårbedömd då värdet för 2018 är det senast tillgängliga. För vattendrag och sjöar är senast registrerade värdet från 2016 och dessa ligger nära målvärdet.

Stadens befintliga tolv lokala miljö kvalitetsmål kopplar till målet Göteborg tar ansvar för kommande generationers livskvalitet. Senaste uppföljningen visade att inte något av målen uppnås. Två miljö mål, *Begränsad klimatpåverkan* och *Giftfri miljö*, bedöms som mycket svåra att nå även om omfattande åtgärder sätts in. För att nå dem krävs en omställning av samhället på lokal, nationell och internationell nivå.

Stadens styrning på miljö- och klimatområdet

Miljö- och klimatenämnden har beslutat om ett förslag till nytt miljö- och klimatprogram. Programmet fokuserar på de största utmaningarna för att nå ett ekologiskt hållbart Göteborg. Det innehåller en målbild samt tre miljö mål som handlar om naturen, klimatet och människan. De

tre miljö målen omfattar hela Göteborg. Under de tre miljö målen finns tolv delmål som fokuserar på Göteborgs Stads egen verksamhet där staden har större rådighet. Dessa mål kommer att ersätta befintliga tolv lokala miljö kvalitetsmål. Programmet innehåller utöver målen sju tvärgående strategier, som på olika sätt bidrar till att nå samtliga mål. Programmet har tagits fram för att vara ett ramverk för stadens arbete inom den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Genomförandet är tänkt att ske dels genom nämnders och styrelserns ordinarie verksamhetsplanering och med hjälp av miljöledningssystemet. Programmet förväntas behandlas av kommunfullmäktige under våren 2021.

Kommunfullmäktige har beslutat om *Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning*. Miljöledningssystemet bygger på samma principer som göteborgsmetoden för miljödiplomering med krav för att planera, genomföra, följa upp och förbättra i syfte att effektivisera verksamhetens miljöarbete. Göteborgsmetoden bygger också på rådgivande revisioner med stöd och vägledning där alla verksamheter ska ha förståelse för ett systematiskt miljöarbete och sin egen miljö påverkan. Alla nämnder och styrelser kommer med anledning av kommunfullmäktiges beslut om anvisning att bedriva sitt miljöarbete med denna systematik.

Antalet verksamheter som valt att miljödiplomera sig har sjunkit under 2020 jämfört med tidigare år. Det beror på införandet av miljölednings-systemet vilket gör att om-diplomering inte prioriteras. Det beror även på pandemin då till exempel olika evenemang som brukar diplomeras har varit inställda.

Avfall och resurshushållning

Kommunfullmäktige har beslutat om en ny avfallsplan, *Göteborgsregionen minskar avfallet – Avfallsplan för tretton kommuner till 2030*. Den ersätter tidigare avfallsplan och innehåller mål- och åtgärdsområden för det fortsatta arbetet inom bland annat förebyggande, återbruk och återvinning. En nyhet är att den även gäller för avfallet som genereras i stadens verksamheter och att planen inkluderar nya områden så som fysisk planering och nedskräpning.

Insamlat hushållsavfall var 2019 totalt 358 kg/person och mängden avfall visar på en nedåtgående trend. Avfallsmängderna in till Renovas anläggningar har minskat under året och antalet besök på stadens återvinningscentraler har ökat kraftigt vilket är effekter av pandemin. Renovas anläggning för deponi vid Tagene har fått ett nytt miljötillstånd vilket bedöms säkerställa livslängden till 2045.

Återbruket har haft fler besökare än vanligt. Antal betalande kunder har ökat med 14 procent jämfört med föregående år. Verksamheten har haft öppet med anpassningar fram till slutet av december då den stängde till följd av nationella restriktioner.

Varje år mäts skräpet i Slottsskogen och Vasaparken samt vid tre stadsdelstorg. Överlag var det mer skräp på alla platser än tidigare år. Mätningarna genomfördes under två veckor med ovanligt fint väder och då fler personer vistades utomhus under pandemin.

Avlopp och vattenkvalitet

Miljöprövningsdelegationen beslutade i januari 2020 att ge Gryaab fortsatt tillstånd till verksamheten vid Ryaverket. Det nya tillståndet innebär att Gryaabs uppdrag att behandla avloppsvatten från ägarkommunerna kan fortgå men med nya krav på rening som innebär stora investeringar framöver.

Vid mätning 2016 var andelen sjöar med god ekologisk status 40 procent och andelen för vattendrag var 9,5 procent. Det pågår ett

arbete i staden för att ta fram en åtgärdsplan för god vattenstatus i Göteborg. Exempel på åtgärd för att minska föroreningar till vattendrag är att reningsverket vid den nedlagda deponin Brudaremossen har tagits i drift för att rena lakvatten. Idrott- och föreningsförvaltningen har antagit en strategi för att fasa ut konstgräs med gummigranulat. Konstgräsplaner har identifierats som den näst största mätbara källan till utsläpp av mikroplast i Sverige.

Takten på byggandet av nya bostäder i staden är hög vilket har krävt motsvarande högt tempo för VA-utbyggnad.

Natur och grönt

I Göteborg finns drygt 15 kommunala och statliga naturreservat som sköts av både kommunen och Väst kuststiftelsen. Beslut om naturreservatet Stora Amundön och Billdals skärgård vann, genom regeringsbeslut i oktober, laga kraft. Stadsbyggnadskontoret beräknar därmed att andel skyddad natur har uppnått 14 procent.

För den biologiska mångfalden spelar skötseln av ytor en viktig roll, både inom skyddade och övriga områden. Som en del i att stärka förutsättningarna för en ökad biologisk mångfald arbetar park- och naturförvaltningen därför med ändrad skötsel för att öka blomning på gräsytor och på så sätt göra det mer gynnsamt för insekter. Andra insatser är bekämpning av invasiva arter, fiskvårdande åtgärder och biotopförbättringsprojekt. Den årliga städningen av havsstränder är angelägen för att minska skräpets skador på växt- och djurlivet, både i hav och på land. Statligt bidrag har möjliggjort städning av fågelskydds- och sälskyddsområden före häckningssäsongen och innan sälkutarna föds.

Klimat och energi

2018 var utsläpp till luft av växthusgaser totalt 4,19 ton koldioxidekvivalenter per invånare och år. Det föreslagna klimatmålet i det nya miljö och klimatprogrammet utgår från målsättningen i Parisavtalet och säger att utsläppen i Göteborg år 2030 ska vara nära noll. Målvärdet för 2030 är 1,1 ton koldioxidekvivalenter per invånare och år. En viktig del för ökad måluppfyllelse är att fasa ut fossila bränslen i stadens energianläggningar. Andelen fossilt bränsle i stadens fjärrvärme har gått ner. Samtidigt var 2020 det varmaste året på 300 år vilket totalt ledde till ett minskat behov av el och värme.

Göteborg Energis andra solcellspark är färdigbyggd. Den nya ligger i Utby och kommer att invigas inom kort. Den är ungefär lika stor som den befintliga i Säve och har en beräknad produktionskapacitet på 5 400 MWh/år.

Projektet *Utsläppsfria bygg- och anläggningsplatser* där alla Göteborgs Stads byggande förvaltningar och bolag deltar har genom samverkan och dialog med marknaden tagit fram fem nya rekommendationer på upphandlingskrav för att skapa utsläppsfria bygg- och anläggningsplatser. Projektet drivs genom *Gothenburg Climate Partnership*.

Luftkvalitet

Vid mätstationen i Haga klarades miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid för första gången sedan man började mäta där för cirka tjugo år sedan. Milt och blåsigt väder under början av året och covid-restriktioner, som gav mindre trafik och lägre utsläpp under andra delen av året, har troligtvis bidragit till det. God luftkvalitet är positivt ur folkhälsosynpunkt både för vuxna och barn.

Inköp

För att underlätta för stadens beställare att göra klimatsmarta val har inköp- och upphandlingsförvaltningen i sitt hållbarhetsarbete tagit fram hållbara sortiment och gett stöd till beställare till exempel genom utbildningar. Extra inköpsstöd har erbjudits till de verksamheter i staden som vill använda återbruksavtalet vid inköp. Upphandlingen av mejerivaror har resulterat i att alla transporter av mejerivaror inom staden nu sker med fossilfritt bränsle.

Dricksvatten och livsmedel

Kretslopp och vattenförvaltningen redovisar att inga otjänliga dricksvattenprover har förekommit under året. Miljöförvaltningen har genomfört drygt 4 800 kontroller av livsmedelsverksamheter. Även drygt 1 300 så kallade trängselkontroller har genomförts, med syftet att minska risken för smittspridning av coronaviruset.

WinWin Award

Årets tema för *WinWin Gothenburg Sustainability Award* var biologisk mångfald. Vinnare år 2020 var IPBES, den *Internationella Forskarpanelen för Biologisk Mångfald och Ekosystemtjänster*.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Återvunnen energi, fjärrvärme (andel %)*	72	73	82
Förnyelsebar energi, fjärrvärme (andel %)*	16	16	17
Vikt matavfall, restavfall och blandat avfall, förändring jämfört med föregående år (andel %)	-0,6	-1,8	-3,8
Läckage dricksvatten, liter per meter dricksvattenledning (dygn)	23,5	21,0	19,5

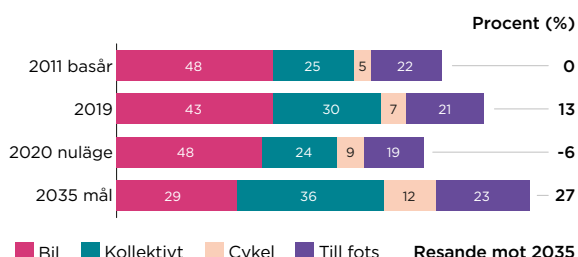
* Siffror för fjärrvärme 2020 är preliminära.

Göteborg är en stad med hållbar mobilitet och god framkomlighet

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Färdmedelsfördelningen för alla resor i Göteborg, bil (andel %)	43	43	47	42
Färdmedelsfördelningen för alla resor i Göteborg, cykel (andel %)	6	7	9	7
Färdmedelsfördelningen för alla resor i Göteborg, kollektivt (andel %)	29	30	25	30
Färdmedelsfördelningen för alla resor i Göteborg, till fots (andel %)	21	21	19	21
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i centrala staden	-	18,6	20,6	Ej fastställt
Nöjd region-index – Kommunikationer	-	64	64	67
Utsläpp CO ₂ – produktionsperspektiv per sektor – transport (kton)	-	-	-	940

Målet bedöms inte vara uppfyllt då målvärdet inte uppnås för flertalet av indikatorerna. Den negativa utvecklingen av färdmedelsfördelningen jämfört med tidigare år är dock en effekt av pandemin. Indikator för CO₂-utsläpp är senaste värdet från 2017. För stombusstrafik är måluppfyllelsen svårbedömd, fastställt målvärde för 2020 saknas.

Pandemin har haft stor påverkan på trafiken under året och totala antalet resor har sjunkit. För att minska smittspridningen vid resande fattades beslut om extra stimulansåtgärder som subventionerade och sänkta avgifter för parkering samt mobilitetsförändringar i gaturummet. Trots den pågående pandemin har flertalet av de stora infrastrukturprojekten fortskridit enligt plan.

Uppskattat antal resor och färdmedelsfördelning basår 2011, 2019, nuläge 2020 och målår 2035. Staplarnas bredd visar antalet resor med olika färdstätt och siffror i staplar på andel av resor med färdstätt (procent). Till höger visas procentuell förändring av totala antalet resor jämfört med basår 2011. För utfall år 2019 gör avrundningar att totalen överstiger 100 %.

Det hållbara resandet ska öka

Totalt har resandet minskat med 17 procent jämfört med 2019 och jämfört med basåret 2011 är minskningen sex procent.

Under 2020 skedde 19 procent av resorna till fots, 9 procent med cykel, 25 procent med kollektivtrafik och 47 procent med bil. Även om antalet bilresor ökat procentuellt sett av totala färdmedelsfördelningen så har ändå totala antalet resor med bil minskat.

En handlingsplan för 2020–2024, som ska leda till att Göteborg, Mölndal, Partille och Västra Götalandsregionen/Västtrafik realiserar målbilden i *Koll2035*, godkändes under hösten av kommunfullmäktige. Med handlingsplanen som grund har arbetsformer mellan parterna i Stadstrafikforum utvecklats mot en mer gemensam planering och styrning i frågor gällande kollektivtrafikens utveckling i storstadsområdet.

Framkomligheten i staden

Till följd av det generellt minskade resandet och därmed minskad trängsel, har framkomligheten för resor inom Göteborg varit god.

Under året har trafikkontoret utvecklat samarbetet i *KomFram*, som är det forum där trafikpåverkan från de olika byggprojekten hanteras. Genom aktiv samplanering av olika byggprojekt som påverkar framkomligheten i staden kan de negativa effekterna av att staden är i stark utveckling mildras. I områden där byggprojekt påverkar framkomligheten har kollektiv-

trafik, gång, cykel och näringslivets transporter prioriterats. Utvecklingen av antalet påskrivna trafikplaneringsplaner som kan utläsas i tabellen nedan bekräftar bilden av den ökande volymen av pågående byggprojekt i staden.

Cykelparkeringshus för 600 cyklar vid Gamlestads Torg invigdes i augusti 2020 och är det första i sitt slag i Göteborg. Utbyggnad av pendelparkeringar har bland annat gjorts vid Delsjömotet och Eriksdal för att gynna resandet med kollektivtrafik.

Resor med färdtjänst

Serviceresor har som uppdrag att erbjuda persontransporter för dem som har svårt att resa på egen hand. Resandet påverkades kraftigt av pandemin eftersom en betydande del av resenärerna tillhör olika riskgrupper, totalt minskade antalet utförda färdtjänstresor med 38 procent. I smittreducerande syfte har även åtgärder vidtagits som innebär minskad samåkning och minskat användande av flexlinjen.

En ny app för självservice vid bokning av resor har tagits fram för att underlätta för resenärerna. Appen lanseras under 2021. Genom en ny upphandling av trafikföretag för utförande av serviceresor från 2022 och fem år framåt genomfördes under 2020 möjliggörs en övergång till en helt elektrifierad fordonsflotta.

Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i centrala staden

Det finns inget fastställt målvärde för *Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i centrala staden*. Till följd av covid-19 har den genomsnittliga hastighet för stombusstrafiken ökat. Detta beror på ett kraftigt minskat kollektivtrafikresande vilket leder till kortare tid på hållplatserna samt ökad framkomlighet i trafiken till följd av en minskad biltrafik.

Utsläpp av koldioxid från transportsektorn

Enligt *Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030* anges att klimatpåverkan från transporter ska minska med minst 90 procent till 2030 jämfört med 2010. Mellan 2010 och 2017 har utsläppen av växthusgaser från transporter i Göteborg minskat med 5,4 procent och uppgick till 945,6 kiloton 2017. För 2018 och framåt saknas värden.

Stora projekt

Göteborgs Hamn är den enda svenska hamnen som kan ta emot världens största oceangående fartyg och därmed erbjuda direkttrafik över världshaven. Befintligt farledsdjup begränsar idag möjligheterna att kunna ta emot de största fartygen vid full last vilket påverkar hamnens attraktivitet. Kommunfullmäktige fattade därför under året beslut om att Göteborgs Hamn, tillsammans med Trafikverket och Sjöfartsverket, ska genomföra en farledsfördjupning samt kajåtgärder för att långsiktigt säkerställa och utveckla hamnens fortsatta konkurrenskraft.

Förutom byggnationen av Västlänken har flera större projekt pågått under året såsom nedsänkning av E45 i anslutning till norra nedfarten av Götatunneln där Gullbergsmotet har tagits i drift. Byggnationen av Hisingsbron framskrider och under hösten har konsekvenser uppkomna på grund av covid-19 hanterats. Tid för trafiköppnandet är oförändrad, men tidsplanen är ansträngd och det återstår fortfarande kritiska arbetsmoment. Under december öppnades Marieholmstunneln för trafik.

Kommunfullmäktige beslutade under året att förklara projekt *Linbanan* som avslutat. Arbete pågår för att se över möjligheten till andra överfarter över älven.

Trafikverket beslutade i samråd med Göteborgs Stad att avbryta detaljprojektering och produktion för projekt *Kvilleleden/Gator vid Backaplan*. I projektet har en omstart påbörjats där förhandlingar förs om ett nytt medfinansierings- och samverkansavtal.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Antal utförda färdtjänstresor	617 727	655 535	413 470
Antal påskrivna trafikplaneringsplaner (innehåller fakta om vägarbeten)	6 528	9 696	9 860

Göteborg är en trygg och välskött stad

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel av befolkning (16–84 år) som upplever att oron för att utsättas för brott påverkar livskvaliteten i stor utsträckning (NTU)	8	8	9	7
Anmällda brott om skadegörelse per 1000 inv	25,7	24,4	-	24,5
Anmällda våldsbrott (antal/100 000 inv.)	1 227	1 226	-	1 200
Antal särskilt utsatta områden	7	6	6	6
Nöjd medborgar-index – renhållning och sophämtning	-	60	59	67

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Målvärdet nås för särskilt utsatta områden och kan utifrån preliminära siffror antas uppnås för anmällda våldsbrott. Målvärdet nås inte för oro för att utsättas för brott och anmällda skadegörelsebrott, men ligger i närheten av målvärdet. Göteborgarnas nöjdhet med renhållning och sophämtning är långt från målvärdet och trenden är entydigt negativ.

Den andel av göteborgarna som upplever att oron för att utsättas för brott påverkar livskvaliteten i stor utsträckning har i *Nationella trygghetsundersökningen*, NTU, legat runt 8–9 procent de senaste åren. Skillnaden mellan män och kvinnor är liten, en något större andel av kvinnorna upplever en starkare oro för brott. Kvinnor i Göteborg upplever en betydligt högre grad av otrygghet utomhus än män, en otrygghet som har ökat sedan 2015. Även andelen yngre män som upplever otrygghet utomhus har ökat.

Brottsförebyggande arbete

Enligt preliminära siffror för 2020 från Brottsförebyggande rådet, BRÅ, fortsätter trenden med minskande antal anmällda våldsbrott i Göteborg. Den nedåtgående trenden när det gäller anmällda skadegörelsebrott har dock brutits. Det totala antalet anmällda brott har ökat med två procent under de senaste tre åren medan våld i offentlig miljö minskat med nio procent under samma period.

Stadens verksamheter bidrar, direkt eller indirekt, till ett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i Göteborg. Arbetet bedrivs utifrån flera perspektiv samtidigt. De synliga perspektiven sker främst i gestaltningen av staden

genom exempelvis ökad belysning och säkerhets- skapande åtgärder. De långsiktiga perspektiven bedrivs genom barn och ungas skolgång och kreativa fritid. Genom att minska möjligheten att begå brott och samtidigt rusta stadens framtida generationer ökar möjligheterna för att Göteborg ska fortsätta vara en trygg och säker stad.

Göteborgs Stads samlade arbete inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området benämns som *Trygg i Göteborg*. Varje stadsdel har bedrivit ett kontinuerligt *Trygg i arbete* som tar utgångspunkt i kunskapsbaserade lägesbilder.

Åtgärder för att minska brottslighet och öka tryggheten grundas i kunskap om vad som sker, en analys av orsakssammanhangen. Åtgärderna ska ha effekt i nutid och framtid, och när åtgärderna är genomförda ska effekten utvärderas. Polisens medborgarlöften är en viktig del i det lokala trygghetsfrämjande arbetet.

Göteborgs Stads trygghetsråd inrättades under året. Rådet är kommunstyrelsen samrådsorgan i det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet. Staden blev medlem i *Nordic Safe Cities* under året och medlemskapet är kopplat till rådet. Nätverket verkar för att öka trygghet och säkerhet i de nordiska städerna.

Tjänstepersoners beslutsfattande i Göteborgs Stad ska ske rättssäkert och neutralt. HR- och säkerhetsavdelningar i de förvaltningar som bedömts utsättas för störst risk har utbildats för att kunna ge stöd i att upptäcka och motverka otillåten påverkan. Staden har ett kompetensteam, som innefattar personsäkerhet och otillåten påverkan, där HR, juridik och säkerhet ingår.

Som ett led i att stärka stadens arbete med individer som vill lämna den kriminella livsstilen

beslutade kommunstyrelsen under året att inrätta en organisatoriskt samlad avhopparverksamhet.

Samarbetet med polisen, Segerstedtsinstitutet på Göteborgs universitet, center mot våldsbejakande extremism och försvarshögskolan har fördjupats. Kommunstyrelsen har under året haft två utbildningstillfällen med fokus på våldsbejakande extremism och parallella samhällsstrukturer.

Insats *Tickan* och projekt *Otillåten påverkan* i Angered utsågs till svensk vinnare och fick representera Sverige i *European Crime Prevention Award* (ECPA). Initiativtagare till *Tickan* är lokalpolisområde Storgöteborg nordost och stadsdelsförvaltningen i Angered. Tillsammans har flera samhällsaktörer arbetat för att motverka ett kriminellt släktnätverk. Projektet har bland annat ökat tilliten till polisen och tryggheten i området. Finalen innebar en tredjeplacering.

Trygg och ren stad

Polismyndigheten beviljade i juni Göteborgs Stads ansökan om förordnande av ordningsvakt enligt 3 § LOV för tjänstgöring vid fyra geografiska platser i centrala Göteborg. Ordningvakternas arbete har haft en trygghetsskapande och brotts-

förebyggande effekt. Göteborgs Stads ambitionen är vidareutveckla arbetssättet.

Sedan 2017 bedrivs ett förbättringsarbete i områdena Nordstan, Västra Nordstan, Lilla Bommen och Fredsgatan. Områdena upplevs som levande på dagarna men ödsliga och otrygga på kvällarna. Satsningar ska öka säkerhet och tillgänglighet. Belysning, tryggare gångstråk, fler restauranger och kulturaktiviteter kvällstid är exempel på hur områdena ska öka sin attraktivitet.

Utifrån kommunfullmäktiges ambition om att ingen del av Göteborg ska finnas på polisens lista över särskilt utsatta områden år 2025 har Förvaltnings AB Framtiden beslutat om en strategi för utvecklingsområden 2020–2030. För att nå målet har två strategier identifierats, en så kallad superförvaltning, som innebär insatser inom fastighetsförvaltning med extra högt fokus på närvaro och trygghet samt stadsutveckling som innebär investeringar i befintligt bestånd och nyproduktion.

Göteborgarnas nöjdhet med renhållning och sophämtning har under de senaste fem åren minskat något för varje mätning, målvärdet för 2020 kommer inte att nås.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Män som upplever otrygghet utomhus, 16–84 år (andel %)	14	-	17
Kvinnor som upplever otrygghet utomhus, 16–84 år (andel %)	43	-	43
Totalt antal anmälda brott	107 463	112 694	115 093
Antal anmälda våldsbrott i offentlig miljö	1 863	1 884	1 798

Göteborg byggs attraktivt, tätt och varierat

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Antal färdigställda bostäder	3 168	4 357	4 494	5 000
Nettoinflyttning till kommunen	4 485	3 525	730	8 000
Nybyggnation – småhus	324	331	351	500
Nöjd region-index – Fritidsmöjligheter	-	73	69	75
Nöjd region-index – Kommersiellt utbud	-	71	70	72
Nöjd region-index – Kommunikationer	-	64	64	67

Målet är inte uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att målvärdet inte är uppnått för någon av indikatorerna. Bostadsbyggandet uppvisar en positiv trend med fler färdigställda bostäder medan nettoinflyttningen till kommunen uppvisar en nedåtgående trend.

I Göteborg pågår byggande i stora delar av staden och byggkranar syns på många ställen. Staden planeras för 250 000 nya göteborgare år 2050. Planeringen ska skapa en attraktiv stad med en blandning av bostäder och verksamheter. Stadens strategi är att bygga nära, sammanhållet och robust, med en hög täthet och ett varierat innehåll. Detta ska bidra till att göteborgarna får bättre tillgång till stadens utbud och skapar samtidigt underlag för handel, verksamheter och stadsliv.

Den omfattande utbyggnaden, framförallt i centrum, innebär störningar som gör att många anser att innerstaden just nu är mindre attraktiv. Den pågående pandemin har samtidigt inneburit att stadsmiljöerna inte används på samma sätt som vanligt.

Bostadsmålet nästan uppnått

Bostadsbyggandet har ökat successivt sedan 2017 och är det högsta sedan miljonprogrammet. De farhågor som funnits om ett minskat byggande på grund av pandemin har än så länge uteblivit. Just nu pågår byggnation av cirka 9 500 bostäder. Även stadens allmännytta håller en hög produktions-takt, med drygt 850 färdigställda bostäder under året. Den höga nivån kan förklaras av en god konjunktur och efterfrågan samt utfallet av en tidigare kraftigt utökad planverksamhet.

De senaste två åren går bostadsbyggandet i takt med bostadsbehovet vilket på sikt kan bidra till minskad bostadsbrist. Under året färdigställdes totalt nästan 4 500 bostäder, varav 47 procent hyresrätter. Det är något lågt i förhållande till målvärdet om 5 000 färdigställda bostäder. Det finns dock förutsättningar för att nå målet om 20 000 färdigställda bostäder till år 2022.

I dagsläget finns det cirka 48 000 bostäder inom pågående och lagakraftvunna detaljplaner.

För stadens och byggaktörernas samarbetsprojekt *BoStad 2021* visar prognosen på 4 300 färdigställda bostäder till 2021. Målet om 7 000 färdigställda bostäder beräknas uppnås våren 2023.

Målet om 500 färdigställda småhus uppnås inte. Det finns idag 244 småhus under pågående produktion och 483 i pågående detaljplaner. Effekten är att målet troligen uppnås om några år.

Insatser för särskilda grupper

Trots historiskt högt bostadsbyggande råder fortsatt bostadsbrist vilket slår särskilt hårt mot de grupper kommunen har ett ansvar för. Den genomsnittliga kötiden för att få en bostad på Boplat har ökat till cirka 6,5 år. Det nya bostadsförsörjningsprogrammet kommer ha fokus på äldre, hemlösa, nyanlända och personer med funktionsnedsättning. För att motverka hemlösheten behövs insatser i den generella bostadsförsörjningen. Antalet hemlösa har minskat med 26 procent jämfört med 2019 och antalet barnfamiljer i hemlöshet har nästan halverats. Minskningen beror sannolikt på fler förmedlade lägenheter, lägre mottagande av nyanlända, ny rutin för nödbistånd med boendecoaching och ökat bostadsbyggande. Det är främst bland hushåll utan sociala problem (strukturellt hemlösa)

som minskningen skett. Under året har antalet hushåll med kommunala kontrakt (hyresavtal i andra hand) minskat med 10 procent, vilket beror på minskad efterfrågan och ett ökat antal hushåll som övertar kontraktet.

Den planerade produktionen av bostad med särskild service (BmSS) inför 2020 var 51 lägenheter. Under året har 48 lägenheter producerats jämfört med 75 lägenheter föregående år.

Stadens allmännyttan arbetar med att minska sina produktionskostnader med 30 procent för att kunna skapa billiga bostäder. Stadens bostadsförvaltande bolag tillämpar sedan hösten 2019 riktlinjen för varsam renovering, där kravet är att cirka 20 procent av lägenheterna ska renoveras utan standardhöjning och hyreshöjning.

Stadsutveckling

Arbetet med ny översiktsplan har intensifierats och fördjupningar för centrala Göteborg och Frölunda-Högsbo tas fram. Fördjupning för Västra Arendal och Torsviken ställdes ut under hösten. Översiktsplanen, som numera även är digital, är vägledande i kommunens markanvändning och visar inriktningen på stadens önskade utveckling. Arbetsprocessen innehåller såväl dialoger med näringsliv, akademi och allmänhet, med fokus på barn och unga, som hållbarhetsanalyser, där barn- och sociala konsekvensanalyser har varit särskilt prioriterade. Barnkonventionen blev lag 2020 och staden behöver fortsatt utveckla metoder som belyser barn och ungas rättigheter och behov.

Stadens försörjning av lokaler för kommunala ändamål är prioriterat. Staden arbetar därför med att planera för och tillgängliggöra mark för dessa ändamål på såväl kort som lång sikt.

Göteborg byggs tätt och blandat för ökad attraktivitet. Tätheten märks tydligt då nya hus ofta sticker upp över omgivningen, inte minst gäller detta nya kontorshus i exempelvis Gårda och Geelys kontorshus på Lindholmen som invigdes under året. Inom Centralenområdet pågår arbetet med detaljplaner och byggen med stor komplexitet, under året har detaljplan för Västlänkens station Centralen antagits. Detaljplanerna som omfattar Lisebergs och Universeums fortsatta utbyggnader har antagits och vunnit laga kraft.

I Frihamnen har 232 temporära bostäder blivit klara och utbyggnaden av Jubileumsparken har påbörjats, där en första etapp ska bli färdig under 2021. I Backaplan har en första detaljplan för handel och bostäder vunnit laga kraft, samtidigt

som ytterligare två stora detaljplaner pågår. Bostadsbebyggelse vid Selma Lagerlöfs torg har blivit inflyttningsklara, samt att det har det byggts ett nytt stadsdelshus vid torget. Vid Skra Bro på Västra Hisingen finns nu en plan för cirka 600 bostäder, ett centrumområde för torg, handel och kontor, äldreboende och ett boende med särskild service.

I Gamlestaden intill resecentrum och Världslitteraturhuset byggs nu kontor och bostäder. Under året har bostäderna vid kajen längs Säveån färdigställts.

Planeringen av hela området längs Dag Hammarsköldsleden kommer att ge en ny förtätad stadsdel. En länk i detta är omvandlingen av Högsbo industriområde, där det planeras för blandstad med cirka 1900 bostäder, skola och verksamheter. Detaljplanen är den sista som antagits inom projektet *BoStad 2021* men den är för närvarande överklagad.

Under året har det varit byggstart både för om- och tillbyggnaden av Sjöfartsmuseet och det nya kulturhuset i Bergsjön. Feskekôrka stängde under hösten för att rustas upp.

En stad för alla

Staden arbetar sedan många år med att åtgärda enkelt avhjälpbara hinder (EAH) på allmän plats. EAH är hinder som med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa. Merparten av EAH i stadens publika lokaler är nu åtgärdade. Arbetet med utomhusmiljöer, såsom parker, lekplatser och trappor, är mer omfattande än i byggnader. Undanröjandet av EAH skapar en jämlik och tillgänglig miljö för stadens invånare och besökare.

Under pandemin har antalet besökare till stadens parker, bad och naturområden ökat. Det är en positiv trend men med ökad nedskräpning och ett större slitage som följd, vilket kräver större insatser av drift och underhåll för att utemiljöerna ska förbli attraktiva, trygga och tillgängliga. Brunnsparken har byggts om och öppnats för allmänheten. Särskilt viktigt är att säkerställa säkerhet och trygghet på lekplatser och friluftsbad där bland annat upprustningen av Gårdstensdalens lekplats har slutförts under våren.

Klimatanpassning

För att möta de stora och komplexa utmaningarna som klimatförändringar medför arbetar staden med klimatanpassning, främst inom översvämningshantering men även med skyfalls-

hantering och högvattenskydd. Det saknas dock ekonomiska medel för att genomföra nödvändiga klimatanpassningar, varför stadsledningen bedriver nationellt påverkansarbete för att möjliggöra statlig finansiering. Regionalt samverkar staden genom Göteborgsregionens klimatanpassningsnätverk.

Utveckling av stadens arbetssätt

Arbete kring samverkan och samarbete har fortsatt inom stadsutvecklingsområdet, där stadens berörda förvaltningar och bolag gjort insatser för att stärka gemensamma processer inom planerings- och genomförandeskeden. Staden arbetar även med att ta fram verktyg för stadsutvecklingen med syfte att säkerställa en god miljö för stadsliv och förtätning. I detta arbete

ingår grönytor som en del av den offentliga friytan som ska finnas inom varje område. Strategiska verktyg har fortsatt att utvecklas för att ta hänsyn till social hållbarhet.

Under året släpptes fler öppna geodata för fri användning. Utvecklingen av jubileumsprojektet *Stadens digitala tvilling*, en virtuell stad för att simulera och visualisera stadsutvecklingsprojekt, har också pågått under året.

Staden ingår i flera samverkansplattformar, bland annat *Urban Futures – Centrum för hållbar stadsutveckling*, kunskap och forskningsplattform, som under året tagit fram en strategi som omfattar fokusområdena *Klimatomställningens utmaningar och möjligheter* samt *Organisering och styrning för hållbar stadsutveckling*.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Andel hyresrätter av färdigställda bostäder (procent)	36	45	47
Antal hemlösa (vuxna och barn)	5 391	5 015	3 733

Hisingsbron bygger samman staden.
Under året har brons delar kommit på plats.

FOTO: LO BIRGERSSON

Övergripande mål

Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt

Målet är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att det övergripande verksamhetsmålet Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser är helt uppfyllt. Övriga mål är delvis uppfyllda och en övervägande del av de indikatorer där det finns utfallsvärden för 2020 har nått målvärdet.

Kommunfullmäktiges mål och övergripande verksamhetsmål	Bedömd måluppfyllelse för 2020
Göteborg är en storstad med stabil ekonomi och hög tillväxt	
Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	
Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet	
Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor	
Göteborg har ett attraktivt och innovativt näringsliv i internationell toppklass	
Göteborg är en stad där alla som kan jobbar och försörjer sig själv och därmed bidrar till det gemensamma	

 Uppfyllt Ej uppfyllt Delvis uppfyllt

Några av indikatorerna som tidigare har haft en positiv utveckling, som till exempel sjukfrånvaron, har påverkats negativt av pandemin utan att det behöver innebära något trendbrott.

Sammantaget kan konstateras att Göteborg, åtminstone kortsiktigt, har en stabil ekonomi, men att tillväxten under 2020 har hämmats av den pandemi som drabbat staden såväl som övriga världen.

Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Soliditet 15 %	20	21	22	15
Kommunen ska ha ett resultat på 2 %	5,7	5,2	7,1	2,0
Stadens exploateringsverksamhet ska vara i balans över 10 år, egenfinansieringsgrad (%)	-	108	104	Balans
Stadens verksamheter ska ha en egenfinansieringsgrad på 60 %	92	88	103	60
Staden ska ha god ekonomisk hushållning i verksamheterna	-	-	-	Enligt ärendet

Målet om budget i balans och långsiktigt hållbara finanser bedöms uppfyllt då samtliga indikatorer har utfallsvärden för 2020 som överstiger de målvärden som fastställdes i budget. Det kan också konstateras att tre av fyra indikatorer visar på en förbättring i förhållande till 2019.

För att följa utveckling av måluppfyllelse för budget i balans och långsiktigt hållbara finanser används fyra indikatorer. Den första indikatorn avser soliditeten för den kommunala koncernen, övriga tre indikatorer avser enbart kommunen.

Koncernens soliditet ökade till 22 procent och ligger därmed klart över målvärdet på 15 procent. Att koncernens soliditet ökat de senaste åren beror till stor del på att kommunen och kommunens bolag har stärkt det egna kapitalet med positiva resultat.

Resultatet i förhållande till skatter, utjämning och generella statsbidrag uppgick till 7,1 procent. Utfallet innebär en resultatförbättring i förhållande till de närmast föregående åren och klart över målsättningen på två procent. Detta trots att kommunen inte tagit någon utdelning från Göteborgs Stadshus AB och trots att reavinsten

låg på en något lägre nivå än föregående år. Det starka resultatet förklaras till stor del av utökade generella statsbidrag och en dämpad netto-kostnadsutveckling i verksamheterna.

Egenfinansieringsgraden av investeringar uppgick till 103 procent. Det starka resultatet i kombination med lägre investeringsvolymen än budgeterat innebär därmed även en klart högre egenfinansieringsgrad av investeringarna än målet om 60 procent. Egenfinansieringsgraden är därmed också högre än för 2019.

Exploateringsverksamheten utvärderas över en rullande tioårsperiod och egenfinansieringsgraden är då fortsatt över 100 procent.

I förvaltningsberättelsen utvärderas målen för god ekonomisk hushållning. Uttolkning av god ekonomisk hushållning i staden sker utifrån samma indikatorer som ovan används för att följa utveckling av måluppfyllelse för budget i balans och långsiktigt hållbara finanser. Uttolkningen av god ekonomisk hushållning sker dock utifrån långsiktiga målvärden för indikatorerna. I förvaltningsberättelsen återfinns också en fördjupad finansiell analys av kommunen och den kommunala koncernen.

Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Effektivitetstal kommunal grundskola, ranking (låga värden visar goda resultat)	231	220	214	240
Kostnader individ- och familjeomsorg (kr/inv)	7 757	7 485	7 500*	7 800
Kostnader äldreomsorg (kr/inv)	10 469	10 632	11 000*	10 500
Nöjd medborgar-index – stöd för utsatta personer	-	47	44	48
Nöjd medborgar-index – äldreomsorg	-	46	40	48
Personal i direktkontakt med invånare i förhållande till stadens totala personalstyrka	-	73 %	-	Ej fastställt

* Indikatorerna för kostnad per invånare för individ- och familjeomsorg respektive äldreomsorg är preliminärt beräknade utifrån 2019 års utfall och utvecklingen av nämndernas kostnader 2020.

Målet är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att indikatorerna för effektivitetstalet för den kommunala grundskolan och kostnaden för individ- och familjeomsorg per invånare uppnår målvärdet men att de indikatorer som avser äldreomsorgen och stöd till utsatta personer inte når målvärdena.

Kostnaden för äldreomsorg kommer sannolikt att även framåt få svårt att nå de satta målvärdena. Antalet äldre beräknas öka i förhållande till den totala befolkningen och den pågående pandemin har riktat uppmärksamheten mot vad som ses som brister inom äldreomsorgen. I budget 2021 tillfördes medel till äldreomsorgen, vilket tillsammans med ökade statsbidrag medför att resurserna per invånare i stället ökar.

Kostnaden för individ- och familjeomsorg har efter den kraftiga kostnadsökningen 2015–2017 minskat och målvärdet för 2020 bedöms nås med god marginal. Bedömningen är att verksamheten nu är mer stabil och bedrivs med en högre effektivitet än under de närmast föregående åren.

För effektivitetstalet för grundskolan är utfallet redovisat för det nyckeltal i Kolada som heter

*Sammanvägt resultat i grundskolan, kommunala skolor, ranking.*¹ Resultatet avser elever i kommunala skolor belägna i kommunen och är kommunens placering bland landets 290 kommuner. Även om Göteborg tillhör den sämre tredjedelen av kommunerna är utvecklingen positiv och årets utfall är klart bättre än det satta målvärdet.

Den minskade nöjdheten med äldreomsorgen jämfört med 2019 i medborgarenkäten, har sannolikt påverkats av den pågående pandemin och dess effekter på äldreboende och hemtjänst. Motsvarande nedgång syns inte i de brukarenkäter som gjorts för boende och hemtjänstagare. Det gör det svårt att bedöma om förändringen av medborgarnas nöjdhet verkligen speglar en försämrad verksamhet och en därmed lägre effektivitet.

För indikatorn *Personal i direktkontakt med invånare i förhållande till stadens totala personalstyrka* saknas målvärde för året. Indikatorn togs fram för första gången för 2019 till budgetförutsättningarna för 2021–2023. Det saknas även utfall för 2018 och tidigare år, vilket innebär att det inte går att uttala sig om utvecklingstrenden för nyckeltalet.

¹ Det sammanvägda resultatet för elever i årskurs 9 baseras på andel som uppnått kunskapskraven, andel behöriga till yrkesprogram och genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) samt avvikelsen från det modellberäknade värdet för dessa tre nyckeltal.

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Medarbetarengagemang HME totalt kommunen – totalindex	77	75	79	79
Sjukfrånvaro kommunalt anställda (totalt %)	8,6	8,1	9,6	8,3

Målet är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att indikatorn för HME uppnår målvärdet för 2020, men att indikatorn som avser sjukfrånvaron inte når målvärdet. Sjukfrånvaron ökar för både kvinnor och män och inom alla åldersgrupper. Den största orsaken till ökningen är pandemin och Folkhälsomyndighetens restriktioner.

Medarbetarengagemanget (HME) uppgår till 79, en ökning från tidigare år. Kvinnor har ett resultat på 80, män på 79 och de som har valt att definiera sig som annat 76. Resultatet för medarbetare under 30 år är 77 och ökar sedan successivt till och med 82 för dem som är 60 år eller äldre.

Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare är ett sätt att visa på hur staden arbetar för att uppnå målet. Programmet sträcker sig mellan 2019–2023 och innehåller tre mål och åtta strategier.

Andra indikatorer som följs upp i programmet för attraktiv arbetsgivare är medarbetarenkätens index *Attraktiv arbetsgivare*. Resultatet för 2020 ligger på 69 jämfört med 67 2018.

Förutom det indikatorerna visar, har intresset för arbete i staden ökat. Personalomsättningen har minskat, antal sökande per utannonserad tjänst ökar och utannonseringen av tillsvidare-tjänster i stadens verksamheter har fortsatt att sjunka för fjärde året i rad.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Index Attraktiv arbetsgivare – medarbetare	67	-	69

Inför sommaren ökade stadens nämnder och bolagsstyrelser utbudet av sommaraktiviteter för barn och unga.

FOTO: FRIDA WINTER

Göteborg har ett attraktivt och innovativt näringsliv i internationell toppklass

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
European Regional Innovation Scoreboard (regional nivå), totalindex	-	138,8	-	140
Företagsklimat enl, Svenskt Näringsliv, ranking	222	216	189	170
Företagsklimat enl. ÖJ (insikt) – totalt, NKI	67,5	68,6	-	72
Nyregistrerade företag (antal/1000 inv.)*	11,3	11,7	-	9,2

* Beräknas i förhållande till invånare 16–64 år. Målvärdet satt enligt tidigare beräkningsgrund – i förhållande till samtliga invånare.

Målet är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att det har skett en förbättring i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat. Enligt Business Region Göteborg (BRG) är staden fortsatt attraktiv för internationella investeringar och etableringar som är strategiskt viktiga för den långsiktiga utvecklingen.

Ranking i *Svenskt Näringsliv* visar en betydande förbättring, även om staden inte riktigt har nått målvärdet. Regionalt index för *European Regional Innovation Scoreboard* redovisas vartannat år, redovisat värde gäller 2019 och innebär att regionen definieras som *Innovation Leader*. En uppdatering av värdet kommer under 2021. Nationellt index redovisas varje år och där är Sverige 2020 ledande av EU-länderna.

Det samlade NKI-värdet för Göteborgs Stad visar en stor förbättring. Preliminärt resultat för 2020 är ett NKI på 72, vilket innebär att målvärdet nås. Den fastställda helårssiffran publiceras preliminärt under april.

Uppgift om antal nystartade företag per 1000 invånare publiceras av Tillväxtanalys under våren. Redovisad siffra avser 2019. Preliminära uppgifter från Bolagsverket redovisar nära 5300 nystartade företag i Göteborg under 2020, vilket är en uppgång med 19 procent jämfört med 2019 då 4460 företag startades enligt Tillväxtanalys. Utfallet för indikatorn kan inte jämföras med målvärdet då definitionen av nyföretagande ändrats.

Under hösten publicerade scb statistik över näringslivets investeringar i forskning och utveckling. Den visar att Västra Götalandsregionen nu är Sveriges ledande region för forskning och utveckling med en samlad investering på 41 miljarder. De teknikparker som finns i staden har avgörande betydelse för att attrahera internationell kompetens och utvecklingsinriktade företag. Med det teknikkuster som finns framförallt på Norra Älvstranden är Göteborg idag ett internationellt centrum för utveckling av hållbar mobilitet. Till det kommer utvecklingen inom Life Science med Sahlgrenska Science Park samt BioVenture Hub vid AstraZenecas anläggning i Mölndal. Alla verksamheter i staden som har företagskontakter har under året kunnat genomföra kompetensutveckling med fokus på bemötande och information. Det har bidragit till ökad nöjdhet från de företag som haft kontakt med staden.

Drygt 200 företag och handlare har anmält sig till Business Region Göteborgs digitala workshop under hösten för att bli bättre på e-handel, sociala medier och digital marknadsföring under julhandeln.

Trots pandemin och den försämring som skett i arbetsmarknaden, där jobbtillväxten har minskat mest i Göteborgsregionen, är arbetslösheten i Göteborgsregionen lägre än Stockholms- respektive Malmöregionerna. En viktig anledning är investeringar i infrastruktur och byggande som bidrar till att hålla uppe sysselsättningen. Det finns dock en stor osäkerhet om de långsiktiga effekterna.

Göteborg är en stad där alla som kan jobbar och försörjer sig själv och därmed bidrar till det gemensamma

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Arbetslöshet 16–24 år (andel %)	3,4	3,4	4,2	3,2
Arbetslöshet 18–64 år (andel %)	5,7	5,5	6,4	5,4
Bidragshushåll ekonomiskt bistånd, antal/1000 inv	34	31	30	34

Målet är delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att indikatorn avseende antal bidragshushåll är väl i nivå med målvärdet för 2020 medan indikatorerna för arbetslösheten inte når årets målvärde.

Indikatorerna för arbetslösheten är hämtade från Kolada och avser förhållandena i mars respektive år. De är beräknade som andel av befolkningen vilket inte ska förväxlas med de uppgifter som ofta relateras till och som avser andel av arbetskraften. Särskilt för ungdomar innebär de olika beräkningssätten en avsevärd skillnad i nivå. Indikatorerna har också en något annorlunda åldersindelning än de uppgifter som månadsvis publiceras av Arbetsförmedlingen (16–64 år respektive 18–24 år).

Utveckling arbetslöshet

Den ökade nivån för arbetslösheten i mars 2020 jämfört med mars 2019 var ett resultat av konjunkturavmattningen som var märkbar redan före den påverkan covid-19 senare fick på världsekonomin och sysselsättningen. Arbetslösheten var i mars högre för män, 6,6 procent, än för kvinnor, 6,2 procent. Det var en väsentligt högre andel utrikes födda, 11,8 procent, som var arbetslösa jämfört med personer födda i Sverige, 3,5 procent. Skillnaderna har dock minskat de senaste åren, både mellan könen och mellan inrikes och utrikes födda.

Under våren och sommaren ökade arbetslösheten kraftigt för samtliga grupper, men relativt sett mer för personer födda i Sverige än för personer födda utomlands och mer för ungdomar än för hela befolkningen. Det var däremot inte någon

större skillnad i utvecklingen för män respektive kvinnor. Under hösten har andelen arbetslösa sjunkit något jämfört med läget i augusti, framför allt för ungdomar och personer födda i Sverige.

Utveckling försörjningsstöd

Under de senaste åren har ett allt mindre antal ensamstående och familjer varit beroende av försörjningsstöd. Trots den lågkonjunktur som pandemin skapat har dess påverkan på försörjningsstödet varit relativt liten. En viktig förklaring till det är de statliga insatser som gjorts i form av tillfälligt höjt bostadsbidrag och A-kassa. I december var det 9 520 hushåll som var beroende av försörjningsstöd, en ökning med tre procent jämfört med december 2019. Det är en lägre påverkan än vad vi har sett vid tidigare lågkonjunkturer. Ökning av antalet ärenden har främst skett i stadsdelsnämnderna Askim-Frölunda-Högsbo, Centrum, Östra Göteborg och Västra Hisingen. Övriga stadsdelar har haft en svag ökning eller minskning av sitt bidragsberoende.

Antalet barnfamiljer och därmed antalet barn som i december beviljats ett bistånd har minskat. Även här finns en skillnad mellan stadsdelarna.

Sett till hela året har antal hushåll som någon gång under året beviljats försörjningsstöd minskat med två procent jämfört med 2019. För de hushåll som uppburit bistånd för kortare tid fortsätter den minskning som pågått sedan mätningen påbörjades 2002. De hushåll som blivit långtidsberoende, det vill säga mer än 10 månader, har börjat öka för första gången sedan 2014. Den utvecklingen är direkt kopplad till den konjunkturförändring som pandemin medfört.

I samband med pandemin blev utmaningen dubbel för socialtjänsten, samtidigt som man förberedde sig för ett ökat antal nya ärenden skulle man begränsa möten med sina klienter. På kort tid genomfördes förändringar genom en ökad kontakt via digitala medier och ökad administrativ handläggning.

Arbetsmarknadsinsatser

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ansvarar för arbetsmarknadsanställningar och arbetsmarknadsinsatser för ungdomar och vuxna som uppbär försörjningsstöd och som varken arbetar eller studerar, samt riktade insatser mot personer med funktionsnedsättningar. Verksamheten består av två delar:

- » Centrum för arbetsmarknadsanställningar
- » Kompetenscenter

Arbetsmarknadsanställningar är för personer som är arbetslösa, och som remitteras från Arbetsförmedlingen, stadsdelarna eller förvaltningens kompetenscenter. Under året har 568 personer haft en arbetsmarknadsanställning och 28 procent

av dem har fått arbete eller studier. Det är något lägre än förra året där en orsak är den sviktande konjunkturen. Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att komma ut på arbetsmarknaden har försvårats ytterligare.

Kompetenscenter vänder sig till personer mellan 18–65 år som har försörjningsstöd, är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som förväntas kunna komma ut i arbete eller studier inom 18 månader. Det finns fyra kompetenscenter i staden, kompetenscenter Angered, Öster, Hisingen och Centrum-Väster.

En majoritet av kompetenscenters deltagare har en kortare utbildningsbakgrund och är långtidsberoende av försörjningsstöd. Verksamheten har under året arbetat med 1 653 deltagare på uppdrag av stadsdelarna. Deltagarna är i genomsnitt inskrivna drygt nio månader i verksamheten. Av de som avslutats 2020 har 51 procent av alla deltagare och 45 procent av barnfamiljerna, blivit självförsörjande och gått vidare till arbete eller studier. Det betyder att livssituationen för 600 barn förbättrats.

Mått och nyckeltal	2018	2019	2020
Antal deltagare på kompetenscenter	1 554	1 784	1 636
Kompetenscenter – övergång till egenförsörjning (andel %)	58	52	51
Antal hushåll med försörjningsstöd, genomsnitt under året	9 244	8 655	8 780
Antal långtidsberoende av försörjningsstöd, december	8 049	7 467	7 620
Antal barn i hushåll som uppbär försörjningsstöd, december	6 024	5 300	5 193

Revisionsberättelse

Stadsledningskontoret

Telefon:

031-365 00 00 (Göteborgs Stads kontaktcenter)

E-post:

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Retroaktiv utbetalning och uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021

§ 346, 0125/20

Beslut

Enligt stadsledningskontorets förslag:

1. Förrättningsarvudet för sammanträde eller förrättning 2021 som varar upp till fyra timmar fastställs till 870 kronor. Om förrättningen överstiger fyra timmar fastställs förrättningsarvudet till 1 405 kronor. För förrättning upp till 30 minuter fastställs arvudet till 225 kronor. Beloppet 1 405 kronor gäller också för deltagande i sammanträde med kommunfullmäktige.
2. Grundarvudet för år 2021 fastställs till 68 870 kronor.
3. Arvudet för heltidsarvoderad förtroendevald för år 2021 fastställs till 68 870 kronor per månad. Arvudet för kommunstyrelsens ordförande fastställs till 89 165 kronor per månad och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande till 84 510 kronor per månad.
4. Högsta ersättningen för förlorad arbetsinkomst för år 2021 fastställs till 400 kronor per timma.
5. Styrelsearvodena i de kommunala bolagen, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastställs från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Göteborgs Stads nämnder får i uppdrag att betala ut fasta arvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med den 1 januari 2021.
2. Göteborgs Stads bolag får i uppdrag att betala ut årsarvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 12 april 2021.

Yrkande från V och MP den 5 maj 2021.

Yttrande från S den 4 maj 2021.

Yrkanden

Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP) yrkar bifall till yrkande från V och MP den 5 maj 2021.

Ordföranden Axel Josefson (M) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på yrkande från V och MP den 5 maj 2021.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att det egna yrkandet bifallits.

Protokollsanteckning

Representanterna från S antecknar som yttrande en skrivelse från den 4 maj 2021.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens nämnder och bolag
Styrande dokument

Dag för justering

2021-05-05

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Daniel Bernmar

Yttrande
2021-05-04

Socialdemokraterna

Yttrande angående – Retroaktiv utbetalning och uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021

Yttrandet

Socialdemokraterna har inga synpunkter på de exakta siffernivåer som föreslås för den årliga uppräknings av arvoden för förtroendevalda. Det är viktigt att politisk tjänstgöring, och detta särskilt i stadens nämnder, inte leder till privatekonomiska problem för den enskilde. Redan i dagsläget har många partier svårt att fylla de kommunala stolarna; den svenska demokratin, livnär genom privatpersoners fritidspolitiska engagemang, kräver att ersättningsnivåerna är rimliga och står i proportion till arbetsinsatsen. Hur höga eller låga dessa ersättningsnivåer ska vara i detalj menar vi att kommunstyrelsen bör undvika att ha synpunkter på, då detta också innebär att kommunalråd förväntas att – om än genom en formalistisk omväg – årligen sätta sitt eget fasta arvode. I vår mening är detta angränsande till en moralisk jävssituation. Det är inte heller rimligt att kommunstyrelsen tillsätter den beredning som sköter arvoderingsfrågorna. Arvodesberedningen består dessutom i dagsläget primärt av individer som anställts av samma personer vars arvodesnivåer man föreslår.

Göteborg behöver en ny beslutsmodell för arvoderingsfrågor. I vårt budgetförslag för 2021 föreslog vi att helt skilja kommunstyrelsen från sin egen arvodesättning genom inrättandet av en ny arvodesnämnd, instiftad av kommunfullmäktige, enligt strikta principer påminnande om de som idag är gällande för stadsrevisionen. För Socialdemokraterna utgör en oberoende arvodesnämnd ett viktigt reformbehov för den politiska organisationen inför nästa mandatperiod. I väntan på att beslut om en sådan kan fattas, helst i brett samförstånd, avser vi följa rekommendationerna från den nuvarande arvodesberedningen - utan egna yrkanden och revideringar.

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2021-05-05

2.1.9 Retroaktiv utbetalning och uppräknings av
arvoden för förtroendevalda för år 2021

Sänk arvoden för heltidspolitiker

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Arvodet för heltidsförtroendevalda 2021 fastställs till 45 000 kronor per månad. Arvodet för kommunstyrelsens ordförande fastställs till 50 000 kronor per månad och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande till 47 500 kronor per månad.

Yrkandet

Göteborgs stads förtroendevalda har idag höga arvoden. Arbetet som utförs är förvisso tidskrävande och ansvarsfullt, men frågorna om förtroende, representation och legitimitet behöver beaktas vid fastställandet av arvoden. En stor majoritet av göteborgarna når aldrig de inkomstnivåer som heltidsarvoderade i kommunen har. Det riskerar att bli problematiskt för förtroendevalda att leva med en inkomst som möjliggör ett liv som skiljer sig från de medborgare man är satta att representera. Följderna kan bli både politikerförakt och att de förtroendevalda inte förstår konsekvenserna av sina beslut.

Vår bedömning är att en väl avvägd nivå ligger avsevärt lägre än den nu varande och att en uppräknings därför inte är aktuell.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-04-12

Diarienummer 0125/20

Handläggare

Lina Isaksson

Telefon: 031-368 04 09

E-post: lina.isaksson@stadshuset.goteborg.se

Retroaktiv utbetalning och uppräknig av arvoden för förtroendevalda för år 2021

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Förrättningsarvudet för sammanträde eller förrättning 2021 som varar upp till fyra timmar fastställs till 870 kronor. Om förrättningen överstiger fyra timmar fastställs förrättningsarvudet till 1 405 kronor. För förrättning upp till 30 minuter fastställs arvudet till 225 kronor. Beloppet 1 405 kronor gäller också för deltagande i sammanträde med kommunfullmäktige.
2. Grundarvudet för år 2021 fastställs till 68 870 kronor.
3. Arvudet för heltidsarvoderad förtroendevald för år 2021 fastställs till 68 870 kronor per månad. Arvudet för kommunstyrelsens ordförande fastställs till 89 165 kronor per månad och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande till 84 510 kronor per månad.
4. Högsta ersättningen för förlorad arbetsinkomst för år 2021 fastställs till 400 kronor per timma.
5. Styrelsearvodena i de kommunala bolagen, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastställs från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads nämnder får i uppdrag att betala ut fasta arvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med den 1 januari 2021.
2. Göteborgs Stads bolag får i uppdrag att betala ut årsarvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

Sammanfattning

Uppräkningen av arvoden för förtroendevalda i Göteborgs Stad sker enligt de regler som kommunfullmäktige 2002-06-13, § 25 beslutat om. Reglerna innebär att grundarvudet årlig räknas upp med den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen året innan. För 2020 har den genomsnittliga löneökningen beräknats till 2,45 procent.

2020 års avtals- och lönerörelse blev pausad på grund av Coronapandemin. Det ledde till att en majoritet av Göteborgs Stads medarbetare inte hade ett löneavtal för 2020 i slutet av året när arvodena vanligtvis räknas upp.

Kommunfullmäktige beslutade därför den 10 december 2020, § 10 att uppräkningsen av arvoden för förtroendevalda samt styrelsearvoden i kommunens bolag för år 2021 skulle skjutas upp tills dess det fanns ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen för 2020.

Utifrån tidigare praxis, den påverkan Coronapandemin hade på avtals- och lönerörelsen vilket ledde till att uppräkningsen av arvoden tvingades flytta fram nästan ett halvår, samt arvodesberedningens ställningstagande i frågan föreslås kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta att fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden ska betalas ut retroaktivt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Arvodesberedningens förslag på inplaceringar för de nya nämnderna, utskotten och nämnden för konsument- och medborgarservice att gälla retroaktivt från och med den 1 januari 2021 kombinerat med den nuvarande inplaceringen för övriga nämnder samt kommunfullmäktige ger en total kostnad för fasta arvoden på 25 245 371 kronor för år 2021.

Gällande kostnaden för förrättningsarvoden och ersättning för förlorad arbetsinkomst beror det på antalet förrättningar respektive nämnd eller bolag har under 2021.

De ekonomiska konsekvenserna för stadens nämnder och bolag kommer att variera beroende på hur många förtroendevalda varje nämnd och bolag har, vilken arvodesgrupp respektive nämnd och bolag är placerad i samt antalet förrättningar under året.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2020-12-10, § 10
2. Årsarvoden och gruppindelning i de kommunala bolagen för 2021 års ordinarie bolagsstämma

Ärendet

Stadsledningskontoret redovisar i tjänsteutlåtandet uppräknings av arvoden för förtroendevalda år 2021 samt förslag att fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden ska betalas ut retroaktivt.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2002-06-13, § 25 om ett nytt grundarvode och nya arvodesregler för heltidsförtroendevalda. Reglerna innebär att grundarvodet årligen räknas upp med den genomsnittliga löneutvecklingen som skett i kommunen året innan. Beslut om höjning av förrättningsarvoden och styrelsearvoden i kommunens bolag sker på samma sätt. Genom kommunfullmäktiges beslut gäller ett och samma grundarvode både för heltidsarvoderad förtroendevald och vid beräkningen av fasta arvoden i presidier samt årsarvoden för bolag.

Det förfaringsätt som Göteborgs Stad tillämpar vid uppräknings av arvoden för förtroendevalda har använts sedan 2003. 2020 års avtals- och lönerörelse blev pausad på grund av Coronapandemin. Det ledde till att en majoritet av Göteborgs Stads medarbetare inte hade ett löneavtal för 2020 i slutet av året när arvodena vanligtvis räknas upp. Det innebar i sin tur att det var svårt att ge ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen. Kommunfullmäktige beslutade därför den 10 december 2020, § 10 att uppräknings av arvoden för förtroendevalda samt styrelsearvoden i kommunens bolag för år 2021 skulle skjutas upp tills dess det fanns ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen för år 2020.

Vid arvodesberedningens sammanträde den 23 februari 2021 fanns inget rättvisande procenttal från stadsledningskontoret att redovisa utan det blev klart först i slutet av mars 2021. Beredningen fick dock information om att Intraservice har möjlighet att betala ut fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt, förutsatt att detta rapporteras in korrekt av förvaltningarna efter instruktion såsom det brukar göras med fasta arvoden. Ändring av fasta arvoden behöver även gälla hel månad, exempelvis från 1 maj eller 1 juni.

Arvodeberedningens ställningstagande i frågan var att arvodena ska betalas ut retroaktivt.

Stadsledningskontorets bedömning

Enligt stadsledningskontoret beräknas den genomsnittliga löneökningen bland anställda i Göteborgs Stad under 2020 till 2,45 procent. Motsvarande höjning gällande samtliga arvoden under 2021 föreslås därmed fastställas enligt följande:

Grundarvodet höjs från 67 225 kronor för 2020 till 68 870 kronor för 2021. Motsvarande höjning till 68 870 kronor gäller även för heltidsarvoderad förtroendevald under 2021. För kommunstyrelsens ordförande höjs arvodet från 87 035 kronor för 2020 till 89 165 kronor för 2021 och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande höjs det från 82 490 kronor till 84 510 kronor.

Arvode för förrättning/sammanträde upp till fyra timmar höjs från 850 kronor till 870 kronor, för förrättning/sammanträde längre än fyra timmar höjs arvudet från 1 370 kronor till 1 405 kronor och för förrättning/sammanträde upp till 30 minuter höjs arvudet från 220 kronor till 225 kronor. Beloppet 1 405 gäller även för deltagande i sammanträde med kommunfullmäktige. Högsta ersättning för förlorad arbetsinkomst höjs från 390 kronor till 400 kronor per timma.

Styrelsearvodena i de kommunala bolagen höjs i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Antagna regler fastslår enbart att arvudet ska räknas upp årligen men specificerar inte att det måste ske från den 1 januari eller från ordinarie bolagsstämma. Uppräkningen av arvoden har dock sedan reglerna infördes 2003 fastställts av kommunstyrelsen på hösten för att sedan börja gälla från och med den 1 januari året där på. I och med att det inte fanns något rättvisande procenttal att räkna på under 2020 var man för första gången tvungen att frångå denna praxis och de uppräknade arvodena kunde inte börja gälla från den 1 januari 2021 för nämnderna eller från ordinarie bolagsstämma för bolagen.

Kommunfullmäktige fattade den 10 december 2020, § 10 beslut om att skjuta upp uppräknningen och därmed tillfälligt frångå den antagna princip som reglerar uppräknningen av arvoden. Procenttalet blev klart först i slutet av mars 2021 och innan uppräknningen fastställts av kommunstyrelsen kommer det ha hunnit bli maj eller juni.

Utifrån tidigare praxis, den påverkan Coronapandemin hade på avtals- och lönerörelsen vilket ledde till att uppräknningen av arvoden tvingades flytta fram nästan ett halvår samt arvodesberedningens ställningstagande i frågan gör stadsledningskontoret bedömningen att det är rimligt att föreslå att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar att fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden ska betalas ut retroaktivt.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Arvodesberedningens förslag att skjuta upp uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021

§ 10, 0125/20

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

Uppräkningen av arvoden för förtroendevalda samt styrelsearvoden i kommunens bolag för år 2021 skjuts upp tills dess det finns ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen för 2020.

Handling

2020 nr 267.

Yrkanden

Frida Tånghag (V), Karin Pleijel (MP) och Stina Svensson (FI) yrkar bifall till förslaget från V och MP i kommunstyrelsen.

Aslan Akbas (S) och Anders Sundberg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens nämnder och bolag
Styrande dokument

Dag för justering

2020-12-16

Vid protokollet

Sekreterare

Lina Isaksson

Ordförande

Anneli Rhedin

Justerande

Pär Gustafsson

Justerande

Håkan Eriksson

Årsarvoden och gruppindelning i de kommunala bolagen fr o m 2021 års ordinarie bolagsstämma

(fastställt i procent av grundarvudet 68 870 kr/mån multiplicerat med 12) enligt nedan:

Grupp A 2021

Ordförande	0	Göteborgs Stadshus AB
Vice ordförande	0	
Ledamot	0	
Suppleant	0	
Lekmannarevisor	8 264 (1 %)	

Grupp B 2021

Ordförande	66 115 (8 %)	Göteborg Energi AB
Vice ordförande	49 586 (6 %)	Förvaltnings AB Framtiden
Ledamot	24 793 (3 %)	Higab AB
Suppleant	12 397 (1,5 %)	Business Region Göteborg
Lekmannarevisor	8 264 (1 %)	Göteborg & Co AB
		Göteborgs Hamn AB
		Göteborgs Spårvägar AB

Grupp C**2021**

Ordförande	49 586 (6 %)	Göteborgs Stads Bostads AB
Vice ordförande	33 058 (4 %)	AB Bostads AB Poseidon
Ledamot	16 529 (2 %)	Familjebostäder i Göteborg AB
Suppleant	8 264 (1 %)	Göteborgs Egnahem AB
Lekmannarevisor	8 264 (1 %)	Lekmannarevisorer i Gårdstensbostäder Älvstranden Utveckling AB Förvaltnings AB Göteborgs Lokaler Göteborgs Stads Parkerings AB Liseberg AB Göteborgs Stadsteater AB Got Event AB Göteborgs Stads Leasing AB Försäkrings AB Göta Lejon Boplats Göteborg AB Göteborgs Kollektivtrafik AB

Grupp D**2021**

Ordförande	24 793 (3 %)	GS Buss AB
Vice ordförande	16 529 (2 %)	GS Trafikantservice AB
Ledamot	8 264 (1 %)	Lekmannarevisorer i Störningsjouren Göteborg AB
Suppleant	4 132 (0,5 %)	Lekmannarevisorer i Framtiden Byggutveckling AB
Lekmannarevisor	4 132 (0,5 %)	

Retroaktiv utbetalning och uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021

§ 346, 0125/20

Beslut

Enligt stadsledningskontorets förslag:

1. Förrättningsarvudet för sammanträde eller förrättning 2021 som varar upp till fyra timmar fastställs till 870 kronor. Om förrättningen överstiger fyra timmar fastställs förrättningsarvudet till 1 405 kronor. För förrättning upp till 30 minuter fastställs arvudet till 225 kronor. Beloppet 1 405 kronor gäller också för deltagande i sammanträde med kommunfullmäktige.
2. Grundarvudet för år 2021 fastställs till 68 870 kronor.
3. Arvudet för heltidsarvoderad förtroendevald för år 2021 fastställs till 68 870 kronor per månad. Arvudet för kommunstyrelsens ordförande fastställs till 89 165 kronor per månad och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande till 84 510 kronor per månad.
4. Högsta ersättningen för förlorad arbetsinkomst för år 2021 fastställs till 400 kronor per timma.
5. Styrelsearvodena i de kommunala bolagen, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastställs från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Göteborgs Stads nämnder får i uppdrag att betala ut fasta arvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med den 1 januari 2021.
2. Göteborgs Stads bolag får i uppdrag att betala ut årsarvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 12 april 2021.

Yrkande från V och MP den 5 maj 2021.

Yttrande från S den 4 maj 2021.

Yrkanden

Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP) yrkar bifall till yrkande från V och MP den 5 maj 2021.

Ordföranden Axel Josefson (M) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på yrkande från V och MP den 5 maj 2021.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att det egna yrkandet bifallits.

Protokollsanteckning

Representanterna från S antecknar som yttrande en skrivelse från den 4 maj 2021.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens nämnder och bolag
Styrande dokument

Dag för justering

2021-05-05

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Daniel Bernmar

Yttrande
2021-05-04

Socialdemokraterna

Yttrande angående – Retroaktiv utbetalning och uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021

Yttrandet

Socialdemokraterna har inga synpunkter på de exakta siffernivåer som föreslås för den årliga uppräknings av arvoden för förtroendevalda. Det är viktigt att politisk tjänstgöring, och detta särskilt i stadens nämnder, inte leder till privatekonomiska problem för den enskilde. Redan i dagsläget har många partier svårt att fylla de kommunala stolarna; den svenska demokratin, livnär genom privatpersoners fritidspolitiska engagemang, kräver att ersättningsnivåerna är rimliga och står i proportion till arbetsinsatsen. Hur höga eller låga dessa ersättningsnivåer ska vara i detalj menar vi att kommunstyrelsen bör undvika att ha synpunkter på, då detta också innebär att kommunalråd förväntas att – om än genom en formalistisk omväg – årligen sätta sitt eget fasta arvode. I vår mening är detta angränsande till en moralisk jävssituation. Det är inte heller rimligt att kommunstyrelsen tillsätter den beredning som sköter arvoderingsfrågorna. Arvodesberedningen består dessutom i dagsläget primärt av individer som anställts av samma personer vars arvodesnivåer man föreslår.

Göteborg behöver en ny beslutsmodell för arvoderingsfrågor. I vårt budgetförslag för 2021 föreslog vi att helt skilja kommunstyrelsen från sin egen arvodesättning genom inrättandet av en ny arvodesnämnd, instiftad av kommunfullmäktige, enligt strikta principer påminnande om de som idag är gällande för stadsrevisionen. För Socialdemokraterna utgör en oberoende arvodesnämnd ett viktigt reformbehov för den politiska organisationen inför nästa mandatperiod. I väntan på att beslut om en sådan kan fattas, helst i brett samförstånd, avser vi följa rekommendationerna från den nuvarande arvodesberedningen - utan egna yrkanden och revideringar.

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2021-05-05

2.1.9 Retroaktiv utbetalning och uppräknig av
arvoden för förtroendevalda för år 2021

Sänk arvoden för heltidspolitiker

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Arvodet för heltidsförtroendevalda 2021 fastställs till 45 000 kronor per månad. Arvodet för kommunstyrelsens ordförande fastställs till 50 000 kronor per månad och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande till 47 500 kronor per månad.

Yrkandet

Göteborgs stads förtroendevalda har idag höga arvoden. Arbetet som utförs är förvisso tidskrävande och ansvarsfullt, men frågorna om förtroende, representation och legitimitet behöver beaktas vid fastställandet av arvodet. En stor majoritet av göteborgarna når aldrig de inkomstnivåer som heltidsarvoderade i kommunen har. Det riskerar att bli problematiskt för förtroendevalda att leva med en inkomst som möjliggör ett liv som skiljer sig från de medborgare man är satta att representera. Följderna kan bli både politikerförakt och att de förtroendevalda inte förstår konsekvenserna av sina beslut.

Vår bedömning är att en väl avvägd nivå ligger avsevärt lägre än den nu varande och att en uppräknig därför inte är aktuell.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-04-12

Diarienummer 0125/20

Handläggare

Lina Isaksson

Telefon: 031-368 04 09

E-post: lina.isaksson@stadshuset.goteborg.se

Retroaktiv utbetalning och uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Förrättningsarvoden för sammanträde eller förrättning 2021 som varar upp till fyra timmar fastställs till 870 kronor. Om förrättningen överstiger fyra timmar fastställs förrättningsarvoden till 1 405 kronor. För förrättning upp till 30 minuter fastställs arvoden till 225 kronor. Beloppet 1 405 kronor gäller också för deltagande i sammanträde med kommunfullmäktige.
2. Grundarvoden för år 2021 fastställs till 68 870 kronor.
3. Arvoden för heltidsarvoderad förtroendevald för år 2021 fastställs till 68 870 kronor per månad. Arvoden för kommunstyrelsens ordförande fastställs till 89 165 kronor per månad och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande till 84 510 kronor per månad.
4. Högsta ersättningen för förlorad arbetsinkomst för år 2021 fastställs till 400 kronor per timma.
5. Styrelsearvodena i de kommunala bolagen, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastställs från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads nämnder får i uppdrag att betala ut fasta arvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med den 1 januari 2021.
2. Göteborgs Stads bolag får i uppdrag att betala ut årsarvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt från och med 2021 års ordinarie bolagsstämma.

Sammanfattning

Uppräkningen av arvoden för förtroendevalda i Göteborgs Stad sker enligt de regler som kommunfullmäktige 2002-06-13, § 25 beslutat om. Reglerna innebär att grundarvoden årlig räknas upp med den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen året innan. För 2020 har den genomsnittliga löneökningen beräknats till 2,45 procent.

2020 års avtals- och lönerörelse blev pausad på grund av Coronapandemin. Det ledde till att en majoritet av Göteborgs Stads medarbetare inte hade ett löneavtal för 2020 i slutet av året när arvoden vanligtvis räknas upp.

Kommunfullmäktige beslutade därför den 10 december 2020, § 10 att uppräknings av arvoden för förtroendevalda samt styrelsearvoden i kommunens bolag för år 2021 skulle skjutas upp tills dess det fanns ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen för 2020.

Utifrån tidigare praxis, den påverkan Coronapandemin hade på avtals- och lönerörelsen vilket ledde till att uppräknings av arvoden tvingades flytta fram nästan ett halvår, samt arvodesberedningens ställningstagande i frågan föreslås kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta att fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden ska betalas ut retroaktivt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Arvodesberedningens förslag på inplaceringar för de nya nämnderna, utskotten och nämnden för konsument- och medborgarservice att gälla retroaktivt från och med den 1 januari 2021 kombinerat med den nuvarande inplaceringen för övriga nämnder samt kommunfullmäktige ger en total kostnad för fasta arvoden på 25 245 371 kronor för år 2021.

Gällande kostnaden för förrättningsarvoden och ersättning för förlorad arbetsinkomst beror det på antalet förrättningar respektive nämnd eller bolag har under 2021.

De ekonomiska konsekvenserna för stadens nämnder och bolag kommer att variera beroende på hur många förtroendevalda varje nämnd och bolag har, vilken arvodesgrupp respektive nämnd och bolag är placerad i samt antalet förrättningar under året.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2020-12-10, § 10
2. Årsarvoden och gruppindelning i de kommunala bolagen för 2021 års ordinarie bolagsstämma

Ärendet

Stadsledningskontoret redovisar i tjänsteutlåtandet uppräknings av arvoden för förtroendevalda år 2021 samt förslag att fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden ska betalas ut retroaktivt.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2002-06-13, § 25 om ett nytt grundarvode och nya arvodesregler för heltidsförtroendevalda. Reglerna innebär att grundarvode årligen räknas upp med den genomsnittliga löneutvecklingen som skett i kommunen året innan. Beslut om höjning av förrättningsarvoden och styrelsearvoden i kommunens bolag sker på samma sätt. Genom kommunfullmäktiges beslut gäller ett och samma grundarvode både för heltidsarvoderad förtroendevald och vid beräkningen av fasta arvoden i presidier samt årsarvoden för bolag.

Det förfaringsätt som Göteborgs Stad tillämpar vid uppräknings av arvoden för förtroendevalda har använts sedan 2003. 2020 års avtals- och lönerörelse blev pausad på grund av Coronapandemin. Det ledde till att en majoritet av Göteborgs Stads medarbetare inte hade ett löneavtal för 2020 i slutet av året när arvodena vanligtvis räknas upp. Det innebar i sin tur att det var svårt att ge ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen. Kommunfullmäktige beslutade därför den 10 december 2020, § 10 att uppräknings av arvoden för förtroendevalda samt styrelsearvoden i kommunens bolag för år 2021 skulle skjutas upp tills dess det fanns ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen för år 2020.

Vid arvodesberedningens sammanträde den 23 februari 2021 fanns inget rättvisande procenttal från stadsledningskontoret att redovisa utan det blev klart först i slutet av mars 2021. Beredningen fick dock information om att Intraservice har möjlighet att betala ut fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden retroaktivt, förutsatt att detta rapporteras in korrekt av förvaltningarna efter instruktion såsom det brukar göras med fasta arvoden. Ändring av fasta arvoden behöver även gälla hel månad, exempelvis från 1 maj eller 1 juni.

Arvodeberedningens ställningstagande i frågan var att arvodena ska betalas ut retroaktivt.

Stadsledningskontorets bedömning

Enligt stadsledningskontoret beräknas den genomsnittliga löneökningen bland anställda i Göteborgs Stad under 2020 till 2,45 procent. Motsvarande höjning gällande samtliga arvoden under 2021 föreslås därmed fastställas enligt följande:

Grundarvode höjs från 67 225 kronor för 2020 till 68 870 kronor för 2021. Motsvarande höjning till 68 870 kronor gäller även för heltidsarvoderad förtroendevald under 2021. För kommunstyrelsens ordförande höjs arvodet från 87 035 kronor för 2020 till 89 165 kronor för 2021 och för kommunstyrelsens förste och andre vice ordförande höjs det från 82 490 kronor till 84 510 kronor.

Arvode för förrättning/sammanträde upp till fyra timmar höjs från 850 kronor till 870 kronor, för förrättning/sammanträde längre än fyra timmar höjs arvudet från 1 370 kronor till 1 405 kronor och för förrättning/sammanträde upp till 30 minuter höjs arvudet från 220 kronor till 225 kronor. Beloppet 1 405 gäller även för deltagande i sammanträde med kommunfullmäktige. Högsta ersättning för förlorad arbetsinkomst höjs från 390 kronor till 400 kronor per timma.

Styrelsearvodena i de kommunala bolagen höjs i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Antagna regler fastslår enbart att arvudet ska räknas upp årligen men specificerar inte att det måste ske från den 1 januari eller från ordinarie bolagsstämma. Uppräkningen av arvoden har dock sedan reglerna infördes 2003 fastställts av kommunstyrelsen på hösten för att sedan börja gälla från och med den 1 januari året där på. I och med att det inte fanns något rättvisande procenttal att räkna på under 2020 var man för första gången tvungen att frångå denna praxis och de uppräknade arvoden kunde inte börja gälla från den 1 januari 2021 för nämnderna eller från ordinarie bolagsstämma för bolagen.

Kommunfullmäktige fattade den 10 december 2020, § 10 beslut om att skjuta upp uppräknningen och därmed tillfälligt frångå den antagna princip som reglerar uppräknningen av arvoden. Procenttalet blev klart först i slutet av mars 2021 och innan uppräknningen fastställts av kommunstyrelsen kommer det ha hunnit bli maj eller juni.

Utifrån tidigare praxis, den påverkan Coronapandemin hade på avtals- och lönerörelsen vilket ledde till att uppräknningen av arvoden tvingades flytta fram nästan ett halvår samt arvodesberedningens ställningstagande i frågan gör stadsledningskontoret bedömningen att det är rimligt att föreslå att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar att fasta arvoden, årsarvoden samt förrättningsarvoden ska betalas ut retroaktivt.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Arvodesberedningens förslag att skjuta upp uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021

§ 10, 0125/20

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

Uppräkningen av arvoden för förtroendevalda samt styrelsearvoden i kommunens bolag för år 2021 skjuts upp tills dess det finns ett rättvisande procenttal gällande den genomsnittliga löneutvecklingen i kommunen för 2020.

Handling

2020 nr 267.

Yrkanden

Frida Tånghag (V), Karin Pleijel (MP) och Stina Svensson (FI) yrkar bifall till förslaget från V och MP i kommunstyrelsen.

Aslan Akbas (S) och Anders Sundberg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens nämnder och bolag
Styrande dokument

Dag för justering

2020-12-16

Vid protokollet

Sekreterare

Lina Isaksson

Ordförande

Anneli Rhedin

Justerande

Pär Gustafsson

Justerande

Håkan Eriksson

Årsarvoden och gruppindelning i de kommunala bolagen fr o m 2021 års ordinarie bolagsstämma

(fastställt i procent av grundarvudet 68 870 kr/mån multiplicerat med 12) enligt nedan:

Grupp A **2021**

Ordförande	0	Göteborgs Stadshus AB
Vice ordförande	0	
Ledamot	0	
Suppleant	0	
Lekmannarevisor	8 264 (1 %)	

Grupp B **2021**

Ordförande	66 115 (8 %)	Göteborg Energi AB
Vice ordförande	49 586 (6 %)	Förvaltnings AB Framtiden
Ledamot	24 793 (3 %)	Higab AB
Suppleant	12 397 (1,5 %)	Business Region Göteborg
Lekmannarevisor	8 264 (1 %)	Göteborg & Co AB
		Göteborgs Hamn AB
		Göteborgs Spårvägar AB

Grupp C**2021**

Ordförande	49 586 (6 %)	Göteborgs Stads Bostads AB
Vice ordförande	33 058 (4 %)	AB Bostads AB Poseidon
Ledamot	16 529 (2 %)	Familjebostäder i Göteborg AB
Suppleant	8 264 (1 %)	Göteborgs Egnahem AB
Lekmannarevisor	8 264 (1 %)	Lekmannarevisorer i Gårdstensbostäder Älvstranden Utveckling AB Förvaltnings AB GöteborgsLokaler Göteborgs Stads Parkerings AB Liseberg AB Göteborgs Stadsteater AB Got Event AB Göteborgs Stads Leasing AB Försäkrings AB Göta Lejon Boplats Göteborg AB Göteborgs Kollektivtrafik AB

Grupp D**2021**

Ordförande	24 793 (3 %)	GS Buss AB
Vice ordförande	16 529 (2 %)	GS Trafikantservice AB
Ledamot	8 264 (1 %)	Lekmannarevisorer i Störningsjouren Göteborg AB
Suppleant	4 132 (0,5 %)	Lekmannarevisorer i Framtiden Byggutveckling AB
Lekmannarevisor	4 132 (0,5 %)	

Till Göteborgs Stads nämnder och bolag

Kommunstyrelsen fastställde vid sitt sammanträde den 5 maj 2021 § 346 uppräknings av arvoden för förtroendevalda för år 2021 samt styrelsearvodena i de kommunala bolagen.

Frågan om retroaktiva utbetalningar ska behandlas av kommunfullmäktige den 20 maj 2021.

Då den genomsnittliga löneökningen under 2020 är beräknad till 2,45 procent har motsvarande höjning skett av samtliga arvoden för 2021.

Fastställda arvoden för 2021:

Grundarvode	68 870 kr
Förrättningsarvode under 4 h	870 kr
Förrättningsarvode konferens m.m. (§ 6, 3 a)	870 kr
Förrättningsarvode över 4 h	1 405 kr
Förrättningsarvode upp till 30 min	225 kr
Högsta ersättning för förlorad arbetsinkomst	400 kr/timme

Uträknade belopp fasta arvoden för kommunfullmäktige och nämnderna:

Kommunfullmäktige

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	40 %	330 576 kr	27 548 kr
1 vice ordförande	20 %	165 288 kr	13 774 kr
2 vice ordförande	20 %	165 288 kr	13 774 kr
3 vice ordförande	20 %	165 288 kr	13 774 kr
Gruppledare utan representation i KS	40 %	330 576 kr	27 548 kr

Kommunfullmäktiges valberedning

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	4 %	33 058 kr	2 755 kr
Vice ordförande	2 %	16 529 kr	1 377 kr

Kommunstyrelsen

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Kommunalråd	100 %	826 440 kr	68 870 kr
Ordförande		1 069 980 kr	89 165 kr
1 vice ordförande		1 014 120 kr	84 510 kr
2 vice ordförande		1 014 120 kr	84 510 kr

Socialnämnder, Äldre samt vård- och omsorgsnämnd

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	22 %	181 817 kr	15 151 kr
1 vice ordförande	11 %	90 908 kr	7 576 kr
2 vice ordförande	11 %	90 908 kr	7 576 kr
Ledamot (gäller enbart socialnämnder)	2 %	16 529 kr	1 377 kr
Ersättare (gäller enbart socialnämnder)	2 %	16 529 kr	1 377 kr

Byggnadsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, utbildningsnämnden, förskolenämnden samt grundskolenämnden

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	18 %	148 759 kr	12 397 kr
1 vice ordförande	9 %	74 380 kr	6 198 kr
2 vice ordförande	9 %	74 380 kr	6 198 kr

Nämnd för funktionsstöd

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	18 %	148 759 kr	12 397 kr
1 vice ordförande	9 %	74 380 kr	6 198 kr
2 vice ordförande	9 %	74 380 kr	6 198 kr

Fastighetsnämnden, trafiknämnden samt kretslopp och vattennämnden

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	16 %	132 230 kr	11 019 kr
1 vice ordförande	8 %	66 115 kr	5 510 kr
2 vice ordförande	8 %	66 115 kr	5 510 kr

Revisorskollegiet

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	15 %	123 966 kr	10 331 kr
Vice ordförande	7,5 %	61 983 kr	5 165 kr
Revisor	5 %	41 322 kr	3 444 kr

Nämnden för konsument- och medborgarservice samt utskott inom socialnämnderna

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	10 %	82 644 kr	6 887 kr
1 vice ordförande	5 %	41 322 kr	3 444 kr
2 vice ordförande	5 %	41 322 kr	3 444 kr

Idrotts- och föreningsnämnden, park- och naturnämnden, kulturnämnden, lokalnämnden, miljö- och klimatnämnden samt nämnden för Intraservice

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	8 %	66 115 kr	5 510 kr
1 vice ordförande	4 %	33 058 kr	2 755 kr
2 vice ordförande	4 %	33 058 kr	2 755 kr

Valnämnden, överförmyndarnämnden samt inköp och upphandlingsnämnden

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	6 %	49 586 kr	4 132 kr
1 vice ordförande	3 %	24 793 kr	2 066 kr
2 vice ordförande	3 %	24 793 kr	2 066 kr

Arkivnämnden för Västra Götalandsregionen och Göteborgs kommun samt grundskolenämndens individutskott

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	4 %	33 058 kr	2 755 kr
Vice ordförande	2 %	16 529 kr	1 377 kr

Utskott inom miljö- och klimatnämnden, utskott inom äldre samt vård- och omsorgsnämnd samt utskott inom nämnd för funktionsstöd

	% av grundarvodet/månad	Årsarvode	Månadsbelopp
Ordförande	4 %	33 058 kr	2 755 kr
1 vice ordförande	2 %	16 529 kr	1 377 kr
2 vice ordförande	2 %	16 529 kr	1 377 kr

Årsarvoden och gruppindelning i de kommunala bolagen fr o m 2021 års ordinarie bolagsstämma

(fastställt i procent av grundarvodet 68 870 kr/mån multiplicerat med 12) enligt nedan:

Grupp A 2021

Ordförande	0	Göteborgs Stadshus AB
Vice ordförande	0	
Ledamot	0	
Suppleant	0	
Lekmannarevisor	8 264 kr (1 %)	

Grupp B 2021

Ordförande	66 115 kr (8 %)	Göteborg Energi AB
Vice ordförande	49 586 kr (6 %)	Förvaltnings AB Framtiden
Ledamot	24 793 kr (3 %)	Higab AB
Suppleant	12 397 kr (1,5 %)	Business Region Göteborg
Lekmannarevisor	8 264 kr (1 %)	Göteborg & Co AB
		Göteborgs Hamn AB
		Göteborgs Spårvägar AB

Grupp C**2021**

Ordförande	49 586 kr (6 %)	Göteborgs Stads Bostads AB
Vice ordförande	33 058 kr (4 %)	AB Bostads AB Poseidon
Ledamot	16 529 kr (2 %)	Familjebostäder i Göteborg AB
Suppleant	8 264 kr (1 %)	Göteborgs Egnahem AB
Lekmannarevisor	8 264 kr (1 %)	Lekmannarevisorer i Gårdstensbostäder Älvstranden Utveckling AB Förvaltnings AB GöteborgsLokaler Göteborgs Stads Parkerings AB Liseberg AB Göteborgs Stadsteater AB Got Event AB Göteborgs Stads Leasing AB Försäkrings AB Göta Lejon Boplats Göteborg AB Göteborgs Kollektivtrafik AB

Grupp D**2021**

Ordförande	24 793 kr (3 %)	GS Buss AB
Vice ordförande	16 529 kr (2 %)	GS Trafikantservice AB
Ledamot	8 264 kr (1 %)	Lekmannarevisorer i Störningsjouren Göteborg AB
Suppleant	4 132 kr (0,5 %)	Lekmannarevisorer i Framtiden Byggutveckling AB
Lekmannarevisor	4 132 kr (0,5 %)	

*Styrelserna för Renova AB, Gryaab AB och Grefab är inplacerade i grupp B, grupp C och grupp C.

§ 54

Göteborgs Stadshus AB:s verksamhetsdel i Göteborgs Stads försäkringsprogram

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

Göteborgs Stadshus AB:s verksamhetsdel i Göteborgs Stads försäkringsprogram, enligt beslutsunderlagets bilaga 1, fastställs.

Handling

Beslutsunderlag, dnr 0033/21.

Protokollsutdrag skickas till

Försäkrings AB Göta Lejon

Dag för justering

2021-05-05

Vid protokollet

Sekreterare

Johan Hörnberg

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Karin Pleijel

Beslutsunderlag

Styrelsen 2021-04-26

Diarienummer 0033/21

Handläggare: Håkan Spjuth, redovisningschef

Telefon: 031-368 54 60

E-post: hakan.spjuth@gshab.goteborg.se

Göteborgs Stadshus AB:s verksamhetsdel i Göteborgs Stads försäkringsprogram

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

Göteborgs Stadshus AB:s verksamhetsdel i Göteborgs Stads försäkringsprogram, enligt beslutsunderlagets bilaga 1, fastställs.

Sammanfattning

Styrelsen ska enligt Försäkringspolicy för Göteborgs Stad och riktlinjer för försäkringsfrågor inom Göteborgs Stad årligen fastställa försäkringsprogrammet för sin verksamhet. Stadshus föreslår att försäkringsprogrammet enligt beslutsunderlagets bilaga 1 fastställs.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Göteborgs Stadshus AB:s verksamhetsdel i Göteborgs Stads försäkringsprogram
2. Försäkringsprogram 2021

Ärendet

Föreliggande ärende avser styrelsens årliga beslut om bolagets verksamhetsdel i Göteborgs Stads försäkringsprogram.

Beskrivning av ärendet

Av Försäkringspolicy för Göteborgs Stad och riktlinjer för försäkringsfrågor inom Göteborgs Stad (handling 2013 nr 22) beslutad av kommunfullmäktige 2013-02-21, § 28, framgår att Försäkrings AB Göta Lejons styrelse årligen fastställer ett försäkringsprogram för staden i syfte att säkerställa riskkontroll och en kostnadseffektiv riskfinansiering med ett helhetsperspektiv. Försäkringsprogrammet anger uppgifter om förvaltningarnas och bolagens aktuella försäkringstyper, såsom ansvars-, egendoms-, motor-, förmögenhetsbrottsförsäkring etcetera och med tillhörande ramar för självrisker och försäkringsomfattning. Respektive nämnd och styrelse ska därefter årligen fastställa försäkringsprogrammet för sin verksamhet. Göteborgs Stadshus AB:s verksamhetsdel av försäkringsprogrammet framgår av bilaga 1 i beslutsunderlaget. Styrelsen föreslås fastställa densamma.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Översikt försäkringar 2021

Göteborgs Stadshus AB

Försäkring	Period	Försäkringsgivare	Försäkringsbelopp	Självrisk	Premie	Kommentar
Egendomsförsäkring Extrakostnader Hyresförlust	2021-01-01 – 2021-12-31	Göta Lejon	2 080 092 kr 100 Mkr 100 Mkr	2 basbelopp	5 000 kr	
Ansvarsförsäkring	2021-01-01 – 2021-12-31	Göta Lejon	300 Mkr	0,5 bb	6 000 kr	
Förmögenhetsbrott	2021-01-01 – 2021-12-31	Göta Lejon	100 Mkr	100 000 kr	1 891 kr	
Tjänstereseförsäkring	2021-01-01 – 2021-12-31	Europeiska ERV	Invaliditet 1 Mkr	Ingen självrisk	Ingen premie	Anmälan om skada sker direkt till Europeiska ERV
VD & Styrelseansvar	2021-01-01 – 2021-12-31	Riskpoint AB	50 Mkr	Ingen självrisk	Ingen premie	
Miljöförsäkring	2021-01-01 – 2021-12-31	AXA XL	300 Mkr	5 Mkr	2 500 kr	

Försäkringsprogram 2021

Försäkringsprogrammet är en översiktlig sammanställning över Göteborgs Stads försäkringar och vad de täcker. Försäkringstagare är samtliga förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad. Här beskrivs också hur bolaget arbetar med skador och skadeförebyggande insatser.

Försäkringar

Egendomsförsäkring

Alla bolag och förvaltningar har en allriskförsäkring som täcker oförutsedda skador på egendom. Alla försäkringstagare måste vara noga med att rapportera in rätt försäkringsvärden och adresser på försäkringsobjekt till Göta Lejon för att full försäkring ska gälla. Rapportering ska ske i försäkringssystemet Insman om inget annat är avtalat. Försäkrad egendom är sådan egendom som försäkringstagaren äger, ansvarar för eller i avtal uttryckligen åtagit sig att försäkra. I försäkringen ingår även skydd för egendomsskador till följd av terroristhandlingar samt en extrakostnadsförsäkring. I egendomsförsäkring kan också ingå:

- **Hyresförlustförsäkring**
Hyresförlustförsäkringen ersätter uteblivna hyresintäkter till följd av ersättningsbar egendomsskada. Förvaltningar och bolag med fastigheter brukar ha denna försäkring.
- **Avbrottsförsäkring**
Avbrottsförsäkringen skyddar mot intäktsförlust till följd av ersättningsbar egendomsskada. Försäkringen ersätter utebliven försäljning, fasta kostnader samt vinst under avbrottet. Rörliga kostnader täcks inte eftersom produktionen står stilla.

Ansvarsförsäkring

Alla försäkringstagare har en allmän ansvarsförsäkring. Den kan användas när någon ställer ett skadeståndskrav mot förvaltningen eller bolaget.

Göta Lejon utreder om det finns grund för skadestånd och företräder stadens bolag och förvaltningar juridiskt.

I stadens ansvarsförsäkring ingår även:

- **Ansvarsförsäkring för ren förmögenhetsskada.**
Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstått utan att någon lider person- eller sakskada. Det kan exempelvis handla om en upphandling där en leverantör känner sig felaktigt behandlad och ställer ett ekonomiskt krav mot den upphandlande förvaltningen eller bolaget.
- **Ansvarsförsäkring för beställare/byggherre**
Försäkringen gäller för försäkringstagarnas skadeståndsskyldighet enligt miljöbalkens 32 kapitel eller andra grannelagsrättsliga regler.
- **Ansvarsförsäkring för entreprenör**
Försäkringen gäller för försäkringstagare i egenskap av entreprenör. Med entreprenadarbete avses när man utför uppdrag för annans räkning, avseende byggnadsarbete, markarbete, annat anläggningsarbete, installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet.
- **Ansvarsförsäkring för Covid19 relaterade skador**
Denna försäkring omfattar både allmänt ansvar och patientansvar. Observera att det finns en särskild skrivning avseende försäkringsbelopp, villkor och självrisker.

Följande försäkring kan också tecknas vid behov:

- **Konsultansvarsförsäkring.** Försäkringen avser uteslutande rådgivande verksamhet och gäller för försäkringstagaren och i försäkringsbeviset angivna medförsäkrade bolag. Med rådgivande verksamhet avses enbart utförande av beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar. Försäkringen är avsedd för tekniska konsulter.

Fordonsförsäkring

Stadens samtliga registrerade fordon är försäkrade och registrerade i Göta Lejons försäkringssystem Insman och laddas ner med automatik från Transportstyrelsens register. För de oregistrerade fordonen (truckar, gräsklippare, maskiner och liknande) krävs manuell rapportering och inmatning i Insman. De flesta fordonen är helförsäkrade, det vill säga att de omfattas av trafikansvar, delkasko och vagnskada.

- **Trafikansvar.** Ger skydd för det ansvar som bilägaren har enligt trafikskadelagen. Gäller skador som är en följd av trafik med fordonet. Täcker motpartens skador på bil och person samt den egna bilens förare och passagerare.
- **Delkasko.** Täcker skador på det egna fordonet. Ger skydd vid brand-, glas-, stöld- och maskinskador, räddning samt rättsskydd.
- **Vagnskada.** Täcker skador på det egna fordonet. Gäller vid trafikolycka, annan yttre olyckshändelse eller skadegörelse av tredje man på den egna bilen.

Övriga försäkringar

- **Tjänsteresa**
Försäkringen skyddar samtliga anställda, förtroendevalda och praktikanter inom Göteborgs Stad vid resa eller uppdrag utanför den ordinarie arbetsplatsen, som beordrats och bekostats av arbetsgivaren. Försäkringen gäller i hela världen och för alla typer av resor. Försäkringsgivare är ERV.
- **Miljöförsäkring**
Försäkringen täcker gradvis uppkomna miljöskador på egen och andras mark. Försäkringsgivare är AXA XL.
- **Förmögenhetsbrottsförsäkring.**
Försäkringen täcker brott som en anställd utfört antingen mot den egna verksamheten eller mot någon annan. Den gäller även för brott utförd av tredje man.
- **VD- och styrelseansvarsförsäkring (avser endast bolag)**
Försäkringen ger VD:ar, styrelseledamöter och andra ledande befattningshavare skydd för eventuella krav som kan riktas mot dem personligen. Försäkringsgivare är Riskpoint
- **Båtar**
Försäkringen täcker kasko- och ansvarsskador på stadens båtar. Försäkringsgivare är Codan och Alandia.

- **Barn och elev**
Olycksfallsförsäkring för alla folkbokförda barn och elever i Göteborgs Stad. Den gäller till och med det år de fyller 17 år eller så länge de går på gymnasiet. Försäkringen gäller dygnet runt, året runt. Försäkringsgivare är Protector.
- **Speciell verksamhet**
En upphandlad kollektiv olycksfallsförsäkring för personer i speciell verksamhet. Det rör sig om grupper i kommunal regi, exempelvis ungdomar i arbetsmarknadsåtgärder, boende i familjehem, daglig verksamhet och volontärer. Försäkringsgivare är Protector.
- **Spårvagnar**
Spårvagnsförsäkringen omfattar ansvarsförsäkring, kaskoförsäkring samt garageförsäkring.

Hur arbetet bedrivs inom Göta Lejon

Kundbesök

Göta Lejons kundansvariga träffar sina kunder regelbundet. Under kundmötena görs genomgång av kundens försäkringslösning, försäkrade adresser och värden samt en diskussion kring försäkringslösningar av eventuella investeringar och projekt. Kundmöten innehåller ofta diskussion och uppföljning av de rekommendationer Göta Lejon har tagit fram under gemensamma riskbesiktningar samt diskussion om skador och skadestatistik. Göta Lejon håller även kontinuerlig utbildning för bolagen och förvaltningarna om försäkring.

Försäkringssystem

Göta Lejon har ett webbaserat försäkringssystem som heter Insman. Detta använder kunderna för att rapportera sina egendomsvärden och fordon samt för att följa upp skador.

Skador

Göta Lejon har upphandlade skadereglerare för de olika försäkringarna, se mer på temasidan "Försäkringar i staden" (intranat.goteborg.se/forsakring) på Göteborgs Stads intranät. Skador bör anmälas så snart som möjligt.

Egendomsskador

Egendomsskador ska anmälas direkt till Sedgwick.

Skaderegleringstjänsten är för närvarande under upphandling och skaderegleringsföretag kan komma att ändras.

Ansvarsskador

När skadeståndskrav riktas mot en verksamhet ska den skadelidande fylla i en blankett för skadeståndsanspråk. Denna blankett skickar förvaltningen/bolaget till den skadelidande. När den skadelidandes skadeanspråk kommit i retur ska det skickas till Crawford tillsammans med förvaltningens/bolagets skadeanmälan. Crawford utreder om det finns grund för skadestånd.

Motorskador

Fordonsskador på leasade fordon anmäls till Göteborgs Stads Leasing AB.
Fordonsskador på ej leasade fordon anmäls till Jönsson Wallberg Loss Adjusting AB.

Skadeförebyggande arbete

Enligt ägardirektiv för Göta Lejon och enligt stadens försäkringspolicy ingår också att bolaget ska vara en av de drivande aktörerna i kommunens gemensamma säkerhetsarbete. I grunden handlar det om att vi all måste vara delaktiga för att nå målen i Göteborgs Stads säkerhetspolicy.

Riktat stöd

Ett av Göta Lejons viktigaste uppdrag är att finnas som stöd i stadens säkerhetsarbete. I detta arbete ingår bland annat uppföljning och analys av skador och händelser samt rådgivning. Ett viktigt verktyg i det skadeförebyggande arbetet är Göta Lejons riskbesiktningsprogram som framför allt fokuserar på större, mer komplexa och riskfyllda objekt. Genom besiktningarna kartläggs olika typer av risker och rekommendation lämnas om möjliga riskreducerande åtgärder.

Sprida kunskap

Göta Lejon samlar in kunskap och informerar om förebyggande säkerhetsarbete till exempel via konferenser, riskseminarier, nyhetsutskick och på temasidan "Försäkringar i staden", som är en del av stadens intranät.

Ekonomiskt stöd

Göta Lejon stödjer ekonomiskt olika insatser och projekt inom det förebyggande säkerhetsarbetet i Göteborgs Stad. Ansökningsblanketter om skadeförebyggande bidrag finns på temasidan.

Information

Mer information finns på temasidan Försäkringar i staden (intranat.goteborg.se/forsakring) på Göteborgs Stads intranät, som kan nås av alla. Till exempel aktuella villkor och kontaktuppgifter.